ORIGENES.

Quemadmodum poteſtas humana minimè tollitur, quamuis Deus quæcunque facturi ſumus, præuideat: Sic etiam ſigna, quæ ad ſignificādum ordinata ſunt diuinitus, libertati noſtræ nequaquam officiunt, ſed eſt vniuerſum cœlum quaſi liber quidam apertus omnia futura in ſe ſcripta continens.

Vt etiam ille.

Sidera ſunt ſcriptura Dei, & mandata tonantis.

Item Pſalmo 18.

Cœli enarrant gloriam DEI, & opera manuum eius annunciat firmamentum.

Item:

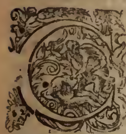
Si quis es, aut cæco volui mortalia caſu,
Aut mundum ex atomis qui coÿſſe putes.
Aſpice quæ rerum ſeries? aut corpora certa
Conficiunt curſus, lege ſuperna ſuos.
E ſpecie ſpecies eadem generatur eadem,
Annus habet ſtabiles noxq́ dies q́ vices.
Hoc quoq́ notitÿs è naturalibus hauſtum,
Adde, tuos quoties excutis ipſe ſinus.
Eſſe creatorem, cui ſint mortalia curæ,
Quiq́ ſuum nunquam deſerat auctor opus.
In quo ceu prima requieſcunt omnia cauſa,
Vnde velut riuos cauſa ſecunda trahat.
A quo principium noſtri manauerit ortus,
Vnde modus, numerus, tempus & ordo fluant.

THEODORETVS EPISCOPVS CYRI.

DEVS gubernat hanc rerum vniuersitatem conditor, nec vt faber discedit à naui extructa, relinquens eam nautis gubernandam. Sed idem est fabricator nauis, & materiæ plantator, & gubernator clauum tenens. Cuius rei testis est tot annorum cõuersio, & temporis diuturnitas, nihil omninò detrimenti huic naui adferens: sed eam saluam atq; integram non modò primis hominibus, sed etiam vniuersæ posteritati ostendens.

HEN-

HENRICVS RANZOVIVS LECTORI S.

OLLEGIMVS, lector, syluulam quandam exemplorum, quę ostendunt, astrorum scientiam, à summis ingenijs, tam in Ecclesia, quàm extra hanc, semper fuisse expetitam: atq; in hac plerosq; ita versatos esse, non vt fallacibus somnijs (quemadmodum nonnulli artem calumniantes scribere non erubuerunt) se & alios deciperent: sed vera, & nisi à prima causa secundæ inhibeantur, certò euentura prædicendo, æterni sibi nominis famam ab arte compararent. Hisce exemplis, quæ excitandis bonis ingenijs ad amandam, maioreq́; quàm antehac studio cognoscendam doctrinam Astrologicam sufficere videbantur, adieci mus tractatum breuem quidem: sed in primis vtilem & scitu necessarium, de annis Climactericis, in quibus insignes maximè in hominis vita & valetudine mutationes accidêre, experientia quotidiana testatur: atq; eundem compluribus exemplis, tam ex sacris quàm prophanis scriptoribus illustrauimus. Vt homines liberaliter doctos ad considerationem harum rerum, quæ ad regendam valetudinem plurimum faciunt, inuitaremus.

Estq́ue digna sanè homine non sordidè educato diligencia, ita in harum rerum studio versari, vt & pietas erga DEVM in animo accendatur, & diligentia in regendis moribus, ac tuenda valetudine acuatur. Etsi autem tota doctrina de astrorum viribus in hæc inferiora corpora amplior est, quàm vt capi ab humani ingenij angustia possit: (idq; vel Dei ipsiu testimonio, qui Iobum alloquens ait cap. 38. Nunquid nosti statuta cœli? Nunquid Dominum eius pones in terra? Quod dictum non tantum ad sphærarum & singulo-

rum ſiderum aut ſtellarum motum pertinet. Verumetiam ad earundem influentiam, quam vocant, ſpectat, & poteſtatem quam Deus illis attribuit, nobis demonſtrat. Atque huc reſpiciens Euſebius libro præparationis Euangelicæ 6. recte ait: πολλῷ μεῖζον ἢ κατὰ ἄνθρωπον τὸ δύνασθαι κατὰ ἀλήθειαν ἐκλαμβάνειν ἀπὸ τῆς κινήσεως τῶν ἀστέρων τὰ περὶ ἑκάστου τῶν ὅτι πότε οὖν ἐνεργούντων ἢ πασχόντων. Tamen ars ipſa vel propter amplitudinem vel difficultatem negligenda prorſus, aut in odium vocanda non eſt. Nam dum ſtatuta ſeu decreta, atq; inde poteſtatem ſeu profecturam ſtellis tribuit vox diuina, quid aliud quæſo innuere videtur, quàm quod paulò antè in eodē cap. de Vergilijs & Orione dixerat Deus in hęc inferiora corpora lumina cœleſtia agere quàm efficaciſſimè, & mutationes non tantùm in cæteris animantibus, ſed etiam in hominum corporibus efficere ſtupendas. Eas verò omnes adeò varias & crebras eſſe, vt captum humani ingenij ſuperent, nec explicari vlla oratione à nobis poſſint.

Plenam igitur & perfectiorem huius artis cognitionem propter rerum amplitudinem, humani ingenij imbecillitas aſſequi nequit. Neq; tamen quod diximus, ars ipſa propterea à nobis abijcienda aut damnanda eſt: quemadmodū & cæteræ diſciplinæ, quibus perdiſcendis humanæ vitæ fugacitas, aut ingenij fragilitas non ſufficit, hoc nomine à nobis faſtidiuntur. Non explicat ars medica exactiſsimè omnium morborum cauſas & remedia: Et vt Hippocrates ſcribit: ars ipſa eſt longa, vita verò breuis, & experimentum fallax: Sæpe etiam medici, qui artis præcepta rectè tenent, cum eſt periculum faciendum, aut morbo monſtrato, remediū adhibendum, non rectè iudicant, nec conuenientia pharmaca pręſcribunt, errore videlicet iudicij in accommodandis artis præceptis, ad morbum ægrotantis decepti. An propterea medicam artem dixerit quiſpiam ab hominum vſu remouendam, nec vlla ab arte morborum remedia eſſe petenda? haud opinor.

Quamuis enim tenuia admodum artis ſint initia, quæ non-

nonnulli magno cum fructu & multorum salute profitentur: Et nequaquam ad illam perfectionem, quæ ad constituendam integram artem pertinere videtur, accedunt: Nõnunquam etiam error in iudicando à maximè prouidis & exercitatis hominibus committitur: tamen si quis hæc ipsa quæ recte à medicis præscribuntur, præcepta aspernari, aut fastidiosè reijcere velit, non sui tantum ipsius, sed publicæ hominum salutis hostis à sanæ mentis hominibus iudicabitur. In vtraq; Ecclesiæ doctrina tam legis quàm Euangelij, quàm multa sunt arcana, & mysterijs inuoluta, quæ captum humani ingenij, dum vitam in terris agimus, effugiũt? Neque enim frustra à Paulo dictum est, Israelitas in faciem Moysis detectam intueri, propter fulgorem non potuisse: atq; idem nunc cernere nos per speculum in ænigmate, atq; ex parte cognoscere affirmat, eo quod initia quædam obscura admodum ac tenuia sapientiæ cœlestis ex verbo patefacto, ductore & monstratore Spiritu sancto haurimus. Nũquid propterea doctrinã hanc perpetuo silentio obruendã, aut ab hominum vita exterminandam dicemus? absit? Nam si quis non dixerit secundum verbum hoc (ait alicubi Propheta) non erit ei lux matutina. Doctrinæ verò Astrologicæ etiamsi non eadem est, quæ verbi diuini necessitas: eadẽ tamen est, quæ nobis studium huius commẽdet, ratio. Nam cùm DEVS ad Iobum ait, non totam in hac vita comprehendi posse, artis quidem amplitudinem commendat, atq; è regione humanæ naturæ infirmitatem ac fugacitatẽ hoc argumento nobis ob oculos ponit: Interea tamen, cum ait, non ociosa esse hęc corpora cœlestia: sed quæ certum ac aliundè concessum dominium potenter exerceant, ac quotidiè variatis configurationibus sui imperij decreta publicè spectãda, & quasi legenda omnibus proponant, simul vult nos in huius opificij sui cõsideratione nõ oscitanter, sed cũ quadã attentione versari: Eamq; ob causam, vt est in Ouidij versu:

Os homini sublime dedit, cælumq; tueri
Iussit, & erectos ad sydera tollere vultus.

Ita

Ita enim conditus est homo, non tantũ vt pulcherrima hæc corpora aspiciens, voluptatẽ momentaneã & fugacem ex lucis vsura caperet, sed vt sapientiam & potentiã, φιλανθρωπίαν Dei in his operibus inuestigaret, atq; eandem deprehensam perpetua animi gratitudine celebraret: Vt non inepte Plato dixerit: Astronomiæ causa oculos hominibus datos esse. Nam ab astrorum contemplatione & scientia homines ad agnitionem Dei ducuntur facilius: atq; vt in pietatis cultu felicius proficiant, certissimis hisce prouidentiæ testimonijs conuicti subinde se exuscitant. Faciebat id Dauid cum diceret: Quoties aspicio cœlum opus digitorum tuorum, Lunam & stellas quas tu firmasti, atq; ita concinnè in suis domicilijs deposuisti: toties subit animum meum hæc cogitatio: Quid est homo, quod memor es eius? & filius hominis, quod curam eius agis? aut cum Psal. 19. Solem & cæteras stellas, perpetuos & canoros prouidentiæ diuinæ præcones faceret. Et Iobus perpetuus est in celebranda Dei potentia, quæ nullibi magis quàm in astris, atq; horũ efficacia conspicitur. Horum igitur exempla imitemur: nec obliuione aut ingratitudine detestanda hæc insignia prouidentiæ erga nos diuinæ testimonia sepeliamus. Atq; hæc prima & præcipua causa est, quæ nos inuitare ad hoc studium debet. Sunt verò & aliæ non contemnendæ huius doctrinæ vtilitates, ex quibus paucas hic subijcio. Nam dum stellarum vires aliquanto propius intuemur, & quid ex vario earundẽ concursu aut configuratione portendatur, paulò attentius consideramus, fieri aliter non potest; quin studium & cura inuocationis Dei in nobis crescat. Nam si quid læti ab his ostẽdi animaduertimus, id pijs votis ac spe ita prosequimur, vt à Deo moderatore omnium rerum confirmari, & felices tam consilijs quam actionibus nostris tribui successus petamus. E contra verò si periculum aliquod, aut valetudinis incõmodum ab astris impendere videamus, id primo quoque tempore pia & ardenti precatione auertere studeamus. Nam vt fata mouere Deus, ita tollere fata potest. Neq; enim

his

his astrorum significationibus, aut alijs causis externis ita alligatum est numen cœleste, vt aliter agere, quàm illæ mouent, non possit. (Quemadmodum Stoici indissolubili nexu primam causam cum secundis falsò coniungunt. Et Homerus ad hanc causarum seriem, respiciens, auream cathenam, à qua omnes dij pariter & deæ pendeant, è cœlo in terram demissam esse fingit,) sed liberrimè vt cursum ita & vires stellarum moderatur, nuncq; pœnas pariter vt verbo, ita & astris denunciatas, ad thronū gratiæ cōfugientibus paterna bonitate mitigat, aut etiā, si ita expediat tollit prorsus: nunc easdem impœnitentibus exasperat. Id quod Niniuitarum, exemplum & omnium sanctorum historiæ ostendūt: Et nos in veris pœnitētiæ exercitijs experimur. Adeò igitur non tollitur piæ inuocationis vsus, si astrorum efficaciæ aliquid tribuatur (quemadmodum homines prophani atque ignari huius artis calumniantur) vt contrà potius ad pœnitentiæ & inuocationis exercitia hinc quàm maximè excitemur, & Astrologiæ studium pietatis adminiculum sit egregium: sed omissis his, quæ ad pietatem spectant, etiam cætera quæ ad hanc vitam ciuilem rectè instituendam pertinent, consideremus. In quo primum illa consilia, quæ de vitæ genere deligendo instituuntur, occurrūt. Nam vt Herculem fingit Prodicus, cùm ad annos pubertatis peruenisset, quasi in biuio constitutum, & de certo vitæ genere deliberantem, obuias habuisse virtutem & voluptatem: quarum vtraque adductas in medium argumentis ad persuadendum idoneis, in sua castra pertrahere iuuenem rerum omnium adhuc imperitum est conata: ita dum singulis hominibus cogitationes illæ, de certo vitæ genere deligendo in animis oboriuntur, maximum in hac deliberatione vsum habet astrorum doctrina. Nam si verum est, quod dici solet; *Tu nihil inuita dices faciesve Minerua:*

Et ex astris cum de temperamento cuiusq;, tum vero etiam de moribus, qui huic, vt Galenus eruditè demonstrat, maxima ex parte respondent, iudicari quàm rectissimè potest,

(?) (?) test,

test, quis non videt, hanc diligentiam ab homine rationis non experte requiri? vt collato cum iis quas in se deprehendit, naturæ inclinationibus astrorum positu, quo maximè studio delectetur aut trahatur, cogitet & inquirat aliquantò diligentius, atq; inde in deligendo vitæ genere honesto & suo ingenio accommodato, ea persequatur media, quæ ad institutum illud tenendum quàm plurimū faciant: atq; ita iuxta Ptolomæi præceptum cœlesti operationi suo studio subseruiat, non aliter, q̃ optimus agricola arando & similibus operis rusticis naturam adiuuat studiosè? Econtra si abripi se à naturæ impetu ad studia non concessa, cum ex animi motibus turbidis ac incompositis, tum verò ex congruentibus astrorum significationibus animaduertat, mox id vitium arte, hoc est, pietatis cultu, & virtutis studio indefesso, vt corrigat, operam det sedulò. Quemadmodum Socratem fecisse legimus, de quo Chiromantes aut Metoposcopus cùm iudicasset hominem, cum esse moribus flagitiosissimis, ac corruptissimis præditum, atque ob id à discipulis, quibus perspecta esset præceptoris virtus, non tatùm rideretur, sed etiam reprehenderetur acerbius, tacere eos Socrates iussit seq; talem nisi arte & studio prauos naturæ impetus turè correxisset, futurum fuisse affirmauit.

Deliberationem de vitæ genere sequuntur actiones & studia non tantùm in vita priuata, verum etiam in Republica: in qua administrandà quàm multa occurrunt, cùm laboris, tùm periculi plena, quæ rectissimè nonnunquam expediri possunt, si mediocris huius artis cognitio, ad cætera adminicula adiungatur? Id quod vel ex vnius Niciæ Atheniensium ducis historia cognosci potest. Qui ignarus huius artis cùm abducere exercitum ex Sicilia decreuisset, turbatus sub discessum eclipsis Lunæ conspectu, cùm quidem tutò discedere tunc potuisset, & vt Philochorus dicebat, signum cœleste non tam aduersum, quàm vtile esset fugienti, nauigationem institutam omisit, eamq; in proximum mensem differendam censuit. Interea verò ab hostibus victus, miserè

cum.

exercitu numerosissimo perijt. Quod si etiam Alcibiades, qui autor fuit populo Atheniensi suscipiendæ huius in Siciliam expeditionis, obtemperare initiò consilio Metonis Astrologi præstantissimi voluisset, nec tantum exercitum, in quo robur vrbis positum erat, præsenti periculo obiecisset, nec patriam in perpetuam & tristem seruitutem ex libertate & potentia summa præcipitasset. Nam certè clade illa Sicula (quam Meton ex Eclipsi Solis totali, quæ initio belli Peloponesiaci conspecta est, & alijs causis cœlestibus præuiderat) ita fractæ sunt Atheniēsium vires, vt postea Lacedæmonijs hostibus pares nequaquam fuerint: Et post aliquot annos ad Aegos potamos à Lysandro deuicti, atque obsidione ad faciendam deditionem coacti imperium maritimum vnà cum Repub. amiserint. Sed hæc pars ita latè patet, vt si pro dignitate dicendum de ea nobis esset, integro & satis quidem grādi volumine res absolui vix possit. Itaq; hanc abrumpo, & de eo quod de valetudine regenda paulò antè attigimus nonnihil adijcio. Hic verò adeò insignes ac manifestas monstrat hæc doctrina vtilitates, vt si aliæ causę nullæ essent, quæ nos ad hoc studium inuitarent, hæc sola sufficeret. Videmus, si vena in eo corporis humani mēbro incidatur, cui signum, in quo Luna eodem tempore decurrit, dominatur, nunquam ferè sine noxa aut insigni valetudinis læsione illam sectionem abire. Animaduertimus idē Criticis diebus, quos Medici in morbis præsertim acutis diligenter obseruari iubent, humores in corporibus malè affectis moueri, & quidem ita, vt vel morbus succumbēte natura ęgrum opprimat, vel natura discussis noxijs & prauis humoribus sese recolligat, & tandem contra vim morbi insurgens eūdem feliciter superet. Hanc rem totam (vt de cæteris penè innumeris nihil dicam) ab astrorum significationibus & influentijs pēdere, nemo est qui non intelligat, aut si negare quis velit, is ad experientiam, quæ stultorum magistra est, si ablegetur, fateri tandem, quod res est, habebit necesse. Quum autem iuxta veterum admonitionem, opti-

mum ſit rectè valere, profectò digna eſt homine ingenuo hæc cura, quæ cauſas mutationum in ſuo corpore, quę cum aliquo periculo ſunt coniunctæ, inquirat, eaq; omnia, quæ obeſſe valetudini intelligit, ſummo ſtudio anteuertere aut amoliri conetur.

Id verò aſſequetur multò facilius, ſi in cognitione huius artis, quæ præterquam, quod voce diuina commendatur, vtilitates vitæ & valetudini hominum tuendæ affert innumeras plurimumq; ſtudij ſibi ponendum eſſe exiſtimabit.

Cyclops apud Homerum barbarico faſtu turgens, exclamat, ſe neq; Iouem neq; fulmina eius curare. Hoc hominis monſtrum imitari mihi videntur, qui artes omnes atq, inter has eam, quæ aſtrorum ſcientiam tradit, ſpernunt, aut etiam quod ab ignaris fieri ſolet, odioſè exagitant: Atq; interea ſuo ventri tanquam ſummo & ſoli Deo, vt ille apud Euripidem inquit: Sacrificantes, nihil, niſi quod voluptates aut honores cõciliet, magni faciunt. Sed quẽadmodum Cyclops ille non multò pòſt ab Vlyſſe excœcatus, & paſſim in tenebris palpitando oberrans, pœnas dedit contemptus Dei, & operum eius iuſtiſſimas: Ita hi, qui nullum ſciunt habere vitæ ſuæ modum, nec cum ratione & conſilio inſtitutũt quicquam, tandem in calamitates incidunt triſtes, quibus cùm alios tandem ſecum inuoluunt, ſæpe clades publicas accerſunt toti genti, aut Reipub. exitioſas. Nota eſt enim illa Heſiodi querela:

Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ.

Sunt verò nonnulli, qui quanquam cæteras artes magni faciunt, & excolendas cenſent: tamen huius quam commẽdamus difficultatem nobis obijciunt, & quod pleraq; inueſtigando deprehendi nequeant, nec ratio omnium, quæ fiunt ſemper ſit in promptu; fruſtra impendi operam his ſtudijs exiſtimant. His autem eruditiſſimè pro nobis reſpondet. Philon de circulo lacteo, qui cœlo ſereno conſpicitur, tanquam non minima huius ſcientiæ parte ſcribens, ita orationem concludit: δυσαιτιολόγητος δὲ εἴπερ ἐστὶν ἀποκνείτωσαν διὰ

φύ-

φύσεως ἐρευνᾷν εἰωθότες. ὠφελιμώτατον γὰρ ἡ εὕρεσις. ἥδιστοι δὲ καὶ καθ' αὑτὸ τοῖς φιλομαθέσιν ἡ ζήτησις. Hoc est: Etiamsi difficulter reddi ratio omnium potest, tamen non pigeat eos, qui arcana naturæ scrutātur, aliquid operæ & studij his artibus tribuere. Nam & ea, quæ inuēta sunt, aut nostro studio eruuntur, maximas vitæ hominū adferunt vtilitates, & inquisitio per se discendi cupidis voluptates parit innumeras. Quod igitur vnumquemq; facere decet omissis ijs, quæ res bonas & salutares auferre ex hominum vita conantur, & quod dici solet, nauē in qua vehuntur perforare non verentur, artibus bonis tanquam donis diuinitùs monstratis & concessis, ita fruamur, vt & auctorem agnoscamus, ac celebremus, & in vsu harū vitam ita instituamus ac regamus, vt quàm minimum molestiarum & ærumnarum, quæ nostra culpa aut ignauia accersantur, experiamur. Id si fecerimus, non frustra à Ptolomæo homine doctissimo de hac ipsa arte, quam nonnulli magicis & superstitiosis artibus ineptè cōmiscentes inuidiosissimè ad vulgus traducunt, rectè ac sapienter scriptum esse intelligemus: τὸ προγινώσκειν ἐθίζει καὶ ῥυθμίζει τὴν ψυχὴν τῇ μελέτῃ τῶν ἀπόντων ὡς τῶν παρόντων, καὶ παρασκευάζει μεθ' εἰρήνης, καὶ εὐσταθείας ἕκαστα τῶν ἐπερχομένων ἀποδέχεσθαι.

Ac deinceps vsu edocti, & confirmati, maiori studio doctrinam vtilissimam ac suauissimam à contemptu aut insectatione aliorum vindicabimus. Bene ac feliciter vale lector candide, & studium nostrum in commendanda arte vtilissima, boni consule. Ex arce mea Ranzouiana Bredenberga. Cal. Aprils, Anno Christi cIↃ. IↃ. XXCIIII.

INDEX PRAECIPVARVM RERVM
quæ in hoc libro tractantur.

Qui

CATALOGVS IMPERATORVM, REGVM ET VIRORVM ILLVSTRIVM, QVI ARTEM ASTROLOGICAM EXERCUERUNT & ORNARUNT.

VANQVAM Adam primus parens disciplinam rerum cælestium & sideralem scientiam perfectè calluit: de quo neminem dubitare arbitror: tamen Iosephus lib. 1. cap. 4. de antiquitatibus scribit: Posteros Sethi sideralem cognitionem excogitasse: & cum scirent Adamum vniuersalem rerum interitum præuidisse, vnum diluuio non multò pòst futuro definitum: alterum incendio reseruatum: Ne itaq; inuenta sua ex hominum notitia dilaberentur, & prius perirent quàm pernoscerentur: excitatis duabus columnis vna ex lapide viuo & altera ex lateribus coctis: vtriq; ea, quæ à progenitore suo acceperant, inscripsisse, vt si lateritiam diluuio deleri contingeret, lapidea superstes hominibus discendi copiam faceret, & quæ in scriptis contineret, spectanda exhiberet: & addit Iosephus, fuisse sua ætate, qui dicerent, lapideam illam columnam tot seculis antè dedicatam adhuc in Syria extare. Hæc de Columnis vetus est Hebræorum traditio, vt ex Rabinis ipsorum, & Historiographis Cedreno & Zonara, constat.

Epigenes grauis auctor etiam affirmat inuentas fuisse tabulas lapideas, quibus incisæ fuerint obseruationes Astrologicæ septingentis viginti annis, antequam Ninus Assyriorum dux & Phoroneus rex Græcorum regnarint: quemadmodum Plinius lib. 7. cap. 56 & Ioannes Annius Viterbiensis in Commentarijs, quos edidit in libros Berosi Chaldæi fol. 101 commemorant.

Indifferenter autem priscos vsos fuisse colūna pro tabula constat ex eodē Viterbiensi, cum dicit de Orisiana tabula Florentiæ olim excitata: Maiores nostri in templo olim Herculis, nunc D. Laurentij, vt semper memoria huius vrbis teneretur, pro rostris posuerunt columnam, id est, tabulam Alabastriam, Orisiani triumphi monumentum.

Addit autem Iosephus cap. 4. Propterea Deum illustribus illis viris prolixiorem vitam largitum esse, tum quod Deo chari essent, tum verò propter vtilitatem inuentarum artium, videlicet Astrologiæ ac Geometriæ, quarum certitudinem assequi non potuissent, si minus DC. annis vixissent: quandoquidem nonnulla in motibus siderum, partim ita tarda sunt, partim ita varia, vt vix plurimis seculis, nedum vno aut altero deprehendi possint.

Marianus Scotus scribit: Duas colnmnas ab Abrahamo erectas esse. Vtrum autem eædem illæ fuerint cum columnis, de quibus Iosephus scribit, siue diuersæ, in medio relinquo: hoc tamen ex tam varijs auctoribus concludo, eas propter Astrologicæ scientiæ conseruationem ædificatas esse & certo extitisse, & per aliquot secula durasse.

Sethū nomina stellarū commentū esse Suidas profert. Ego tamē ab Adamo nomina lingua sancta, vt cæteris rebus ex proprietate ipsarum naturali, vt in Genes. legimus, etiam stellis indita esse existimo, nam Hebræi Saturnum שַׁבְּהָאי *appellant, id est, quietum & tranquillum propter naturalem eorum inclinationem, quorum Horoscopum Saturnus obtinet, vt ferè sunt Melancholici, tranquilli, & contemplationibus dediti: Aut quod rebus nascentibus inimicus Saturnus frigore suo calorem naturalem in his extinguat: Vnde pueros, quibus frigus maximè est inimicum, deuorare à plerisq́; pingitur, &* שִׁיבְּהָא *Chaldæi Spiritum malum suffocātem pueros appellant, non alium vt existimo, quàm quem nos Saturnum dicimus. Nam & apud Græcos, vt scribit Diodorus:* μῦθες ἦν ἐκ παλαιᾶς φήμης παραδεδομένος, ὅτι χρόνος ἠφάνιζε τοὺς ἰδίους παῖδας.

Iouem צֶדֶק, *id est, iustum, quia iustitiæ ciuili studere viden-*

tur ij, quibus Iupiter dominus est Horoscopi. Et

Martem מַאְדִּים, *id est robustū, quasi dicas, qui viriles faciat propter naturalem inclinationem, qua eos afficit, quorum præest Horoscopo, vt eos quodammodo Martiales reddat aptosq́ laboribus. Quanquam alij à rubedine qua fulgens in cœlo conspicitur nomen tractum esse volunt. Dicitur idem, vt nonnulli volunt,* גַּד *quæ vox turmam significat militarem, excurrentem & populantem agros,* Ein streiffende Rott. *Talibus enim fauere Mars creditur.*

Sol dicitur שֶׁמֶשׁ *à ministerio, quod lucem omnibus gratissimā administret.* חַמָּה *vero à calore suo, quo omnia viuificat.*

Venerem volunt dictam esse עַשְׁתֹּרֶה *Astoreth, cuius passim mentio fit in sacris literis. Fuit enim nomen idoli Sidoniorum, cui preces adhibebātur, & thura incēdebatur, quod cultoribus opes promitteret. Videtur enim esse ab* עָשַׁר, *quod Hebræis est ditari. Quanquam alij ab oue seu agno sic dictam putāt, vel quod præcipua diuitiarum pars in agnis esset, vel quod in forma ouis coleretur. Eusebius lib. 1. præparationis Euangelicæ scribit:* τὴν ἀστάρτην φοίνικες, τὴν ἀφροδίτην εἶναι λέγουσι. *Et notum est, Veneris stellam inter fortunatas haberi ab Astrologis.*

מְנִי *Hebræis est Mercurius, qui nomen inuenit à numeratione seu rerum distributione. Magnam enim habere vim in excitandis ingenijs & augenda hominū industria existimatur. Vnde peculiaris illi cultus à negotiatoribus instituebatur, quē reprehendit Isaias cap. 65. Et noti sunt Prudentij de Mercurio versus,*

Artificem scelerum simplex mirata vetustas
Supra hominem coluit, simulās per nubila ferri
Aligerisq́ leues pedibus transcurrere ventos.

Quæ omnia partim ad motum, partim verò ad naturam & effectiones huius planetæ sunt referenda.

Luna Hebræis יָרֵחַ *est dicta à spirando seu respirando, quod noctu respirationem & refrigerium præbeat rebus interdiu Solis ardore*

adustis. Dicitur eadē סִיהֲרָא à rotūditate globosi corporis: Et לְבָנָה à candore lucis.

Libri Enoch citantur ab Origine Homil. 28. in Nume. quibus cōprehensa ait fuisse secreta de nominibus non solum plagarum cœli, sed etiam omnium stellarum atq; siderum.

Iudas Apostolus in sua epistola etiam aliqua desumpsit ex hoc libro. Tertullianus citat ex eo integras paginas.

Quare ex præcedentibus & hoc libro constat, stellis in principio indita esse nomina quæ deinde à posteris sunt obseruata, quemadmodum etiam deinceps in diuina scriptura sæpe fit mentio Orionis, Arcturi, Hyadum & Pleiadum.

De Thare patre Abrahami Philo hæc scribit in lib. de Nobilitate. Iudaicæ gentis primus auctor ortu quidē erat Chaldæus, sed patre Astrologo ex eorum numero, qui versantur in Mathematicis disciplinis, qui astra Deos putant, & vniuersum præterea cœlum & mundum, à quibus tum bonum tum malum aiunt vnicuiq; euenire, nullam nisi in ijs rebus, quæ sub sensum veniunt efficiendi causam credentes esse.

Sed Abrahamum domum paternam propterea reliquisse, nihilominus tamen ex his artibus melius & dexterius iudicasse Deum esse, qui aptum hunc, & concinnum congressum astrorum moueret & dirigeret, & totum hunc mundum sua prouidentia gubernaret. Id Rabini nonnulli, Suidas, Cedrenus & Michael Glycas etiam testantur.

Iosephus narrat, Abrahamum Patriarcham cū ex Chaldæa in Aegyptum commigrasset, Aegyptijs primum omnium hanc artem tradidisse, illisq; siderum ac numerorum scientiam benignè communicasse. Nam ante aduentum Abrahami Aegyptij rudes fuerant huiusmodi disciplinarum, quæ à Chaldæis & Aegyptijs profectæ ad Græcos tandem peruenerunt, quod & Cicero in lib. de Diuinat. annuere videtur.

Alexander Historicus in volumine de Iudaica historia, ita inquit, Natus est Abraham in Camirino Babyloniæ vrbe, (quam alij Hu-

Hurien, Græci & Latini Chaldæopolim dicunt) qui sapientia omnibus excelluit. Ab hoc Astrologia fuit apud Chaldæos inuenta. Isq; iustitia & pietate sua sic Deo gratus fuit, vt diuino præcepto in Phœnicem venerit, ibiq; habitauerit, & rationem Solaris motus atq; Lunaris, aliaq; Astrologica Phœnices docuerit. Vnde Phœnicum Regi gratissimus fuit.

Et post pauca subiungit Annonæ autem charitate oppressus in Aegyptum migrauit, & habitauit Heliopoli cum sacerdotibus, à quo Astrologiam ipsi Sacerdotes didicerunt, qui tamen non eam se inuenisse, sed ab Enoch per successionem sibi traditam fatebatur.

Berosus Iosepho & Alexandro antiquior scriptũ reliquit, nõ tantum SS. Patres in prima ætate siderum scientiam à Deo acceptam excoluisse & amasse, sed etiam post diluuium Noham, Abrahamum, Iacobum, Iosephum Patriarchas & Prophetas omnes recursus astrorum, quorum sæpe faciunt mentionem in libris suis exactè nouisse, suosq; docuisse.

Idem auctor de Noha lib. 3. ita scribit: Tum senissimus omniũ pater Noha, iã antè edoctos Theologiam & sacros ritus, cœpit etiã docere humanã sapientiam: docuit illos etiam astrorũ cursus: distinxit annum ad cursum Solis, & duodecim menses ad motum Lunæ. Qua scientia prædicebat illis ab initio, quid in anno & Cardinibus eius futurum contingeret, ob quæ illum diuinæ naturæ participem esse existimauerunt.

Etsi Noha diluuium generale ex reuelatione diuina præsciuerit: tamen nonnulli Rabini (vt obiter quasi & παρέργως, hoc loco id inseram (existimant eum hoc ex cognitione constellationum, quæ illum Cataclysmum præsignarunt etiam præuidisse, & has constellationes à Moyse Genes. 7. Cataractas cœli appellatas, veluti reseratis claustris inundationem totius mundi ortam esse. In hac sententia est quoq; Petrus Aliacus Cardinalis, in volumine de sectis & legibus addens: quemadmodum Deus itidem voluit esse signum vniuersalis diluuij nõ amplius futuri: ita verisimile est, Deum Astrorum signis diluuium ad pœnitentiam prænunciasse. In eadem sententia fuit etiam longè ante Aliacum Guilhelmus Parisiensis Episcopus ita scribens: Moyses Cataractas cœli vocauit partes illas

cœli, quæ sunt generatiuæ pluuiarum & inundationum aquarum, qualia sunt signa Aquatica, vt Cancer, Pisces, Pleiades, Hyades & Orion: vt intelligantur Cataractæ cœli tunc apertæ, cum causæ huiusmodi ad operationes pluuiarum & inundationum nutu Creatoris laxatæ sunt.

Henricus Mechlinius, Magni Alberti discipulus, refert se inuenisse ex Astronomicis supputationibus, quòd diluuium præcesserit coniunctio quædam astrorum, vniuersalem aquarum inundationẽ indicans, nimirum Iouis & Saturni in fine Cancri, & è regione Argolicæ nauis. Hanc opinionem etiam Tyberius Calaber Philosophus in publicis disputationibus in Italia defendit: sunt præterea alij nonnulli, qui eadem affirment. Si igitur hi talia ex præteritis Constellationibus ratiocinari potuerunt, non est mirum, sed valde credibile, Noham idipsum ex futuris constellationibus, cum sine dubio longè peritior fuerit in hac arte quam successores, etiam præuidisse: Ego tamen vt cuiq; suum hac de re iudicium permitto, ita auctoritati Sacræ scripturæ in huiusmodi & similibus prædictionibus nihil per me derogatum volo.

Quid Methodius & Nauclerus de eius filio Ionicho & huius prædictionibus scribant, infrà annotabimus.

Beroso Attica ciuitas magnum Astronomicæ scientiæ testimonium reddidit, statuamq; in gymnasio posuit inaurata lingua ob certissimum euentum eorum quæ prædixerat.

Pulchrum sanè virtutis præmium, quia nobilissima id dedit ciuitas: verum quia eadem & sapientissima, multo adhuc pulchrius: vt scribit Sabellicus, lib. 10. cap. 8 & Plin lib. 7. cap. 37.

Moyses in Regis potentissimi aula educatus, numeros & Geometriam, vniuersamq; Musicam & Metricam accepit ab AEgyptijs doctoribus, reliquas liberales artes à Græcis, à Chaldæis verò sideralem scientiam. Hanc & ab AEgyptijs didicit. Mathematicæ verò cum primis deditus obseruabat, in quo vtriq; discrepant, & intactus à contentionibus veritatem quærebat, vt Philo refert. Ex quibus liquidè constat, etiam Moysen sideralis scientiæ haud ignarum fuisse.

Hoc

Hoc etiam S. Stephanus in Actis Apostolorum confirmare videtur, dicens: Moyses fuit eruditus in omni sapientia Aegyptiorum, & erat potens in sermonibus & verbis. Quorum sapientiam Diodorus, Diogenes, Laërtius, Iamblichus, Philo Iudæus, & Eusebius Cæsariensis fuisse diuisam in quatuor partes affirmant, inter quas vna fuit Mathematica & Astronomia.

Diodorus refert, cùm fundamentũ scientiæ Astrologicæ sit longi tẽporis obseruatio atq; notatio collocationis, motusq́; siderum, hanc descriptã ab incredibili multitudine annorum ab AEgyptijs custoditam esse, quod à priscis temporibus hoc ipsi studio flagrarint, ac siderum errantium motus & conuersiones, atque eorundem στηριζόντων *seu insistentium moras maxima cura deprehenderint, & his cõpertis cognouerint singulorum vires ad procreationes & partus animantium, ac quorum euentuum bonorum malorumve essent signa non fallentia, ita vt non raro frugum interitus aut copiam, nec non morbos hominum, cæterorumq́; animantium, ex longa temporis obseruatione prǽuiderint. Et auxisse hanc artem Chaldæos continuando obseruationes in templo Iouis opere ingentis altitudinis à Semiramide extructo, vbi prospectus in omnes cœli & terræ subiectæ partes patuit.*

Philo Iudæus hæc confirmat dicens: Chaldæos in primis in syderum scientia exercitatos fuisse, omnia tribuentes stellarum motibus, à quibus dispensari credebant mundi potentias, ideoq́; præ cæteris nationibus elaborasse artem Astronomicam & Genethliacam, terrena sublimibus & cœlestia terrestribus coaptantes.

Cùm quo oraculum consentire videtur apud Iustinum Martyrem & Eusebium:

Μοῦνοι χαλδαῖοι σοφίην λάχον, ἠδ' ἄρ ἑβραῖοι:
Αὐτογένητον ἄνακτα σεβαζόμενοι θεὸν ἁγιῶς

Soli Chaldæi sapientiam sortiti sunt & Hebræi,
Ex se genitum Regem colentes Deum sanctè.

Idem Philo ait: veram quidem illam Magiam, hoc est, perspectiuam scientiam, per quam naturæ opera cernuntur clarius, vt honestum expetendumq́; non plebei solum sectantur, sed etiam Reges & Regum maximi, præsertim Persici, tam curiosi harum artiũ

vt

vt regnare non liceat, nisi cum Magis versato familiariter.

Et Cicero in Diuinationum libris ait, neminem apud Persas regno potiri, qui prius Magiam non didicerit.

Plato in Alcibiade dicit: Imbuuntur Persarum regij filij Magia, vt ad mundanæ Reipubl. imaginem, suam & ipsi administrare distribuereq́; condiscant.

D Hieronymus in caput Danielis secundum: Magi, ait, sunt qui de singulis philosophantur, nec malefici sunt, sed philosophi Chaldæorum, & ad artis huius scientiam Reges quoq; & principes eiusdem gentis omnia faciunt.

Vnde & in natiuitate Domini saluatoris ipsi primum ortum eius intellexerunt, & venientes in Bethlehem adorauerunt puerum stella desuper ostendente.

Et non solum Chaldæi, sed etiam Germani maximam vim olim astris tribuerunt, nam Alexander ab Alexandro Iureconsultus Neapolitanus scribit, Germanos Solem & Lunam, solos Deos quos cernebant, & quorum vires experiebantur opinatos esse, ac cœlestia sidera Deos esse credidisse.

Iulius Cæsar etiam scribit, Ariouistum Germanorum Regem ante nouilunium noluisse pugnare, admonitum vaticinationibus mulierum. Sed à se in pugnam pertractum exercitum perdidisse, & nauicula inuenta Rhenum traiecisse & aufugisse

Erasmus Roterodamus in tractatu de Astrologia dicit: Hoc doctrinæ genus vetustum est, neq; nuper ad nos peruenit, sed inuentũ est priscorum Regum, quos Dij amabant: at huius ætatis mortales non solum inscitia, socordiaq́;, verum etiam odio laboris diuersa ab illis sentiunt. Cumq́; fortè inciderint in eos, qui falsa prædicunt, tũ & astra culpant, & ipsam Astronomiam habent exosam, neq; salutarem eam, neq; veridicam arbitrantur. sed artem magis falsam atq; inanem: haud rectè, sicut mihi quidem videtur, sentientes: neque enim ob imperitiam fabri ars ipsa culpatur, neq; ob imperitiam Cantoris ipsa Musica parum est erudita: quin illi potius artium sunt ignari.

Porrò quod hæc narratio Erasmi congruat cum rebus ipsis, & principes viri exercuerint hanc artem, vocabula tunc sideribus imposita

posita, & adhuc sic appellata indicant, vt Orpheus, Perseus, Orion, Castor, Pollux, Chiron, & sequentia exempla demonstrant.

Belum Assyriorum primum regem & Nini patrem sideralis scientiæ inuentorem Plinius affirmat.

Zoroastres Bactrianorum Rex, Horoscopos rerum & siderum motus illustrauit, Magiam, non illam superstitiosam, quam execramur, sed, quæ primis illis hominibus, & excellenti sapientia præditis cognita fuit, naturalem, vt fama est, introduxit ex tribus conflatã, Medicina, Mathesi siue Astrologia diuinatoria & religione, vicies centum millia versuum de his diligentißimè scripsit. Hunc Ninus interfecit, & vltimnm cum eo bellum geßit. Auctores sunt Aristoteles Iustinus, Plinius.

Atlas Maurus, qui & Iapetus dictus est, Libyæ filius, qui in Africa imperauit, Sphæræ rationem docuit, & ex astris futura certo euentu prædixit. Alexander Polyhistor hunc Atlantem Enoch fuisse perhibet.

Herculem fuisse edoctum disciplinam Astrologicam ab Atlante, Diodorus lib. 4. scribit, quam cum in Græciam attulisset, natam fuisse ait fabulam, quod subijsset Atlantis onus, & humeros astrorum ponderi submisisset. Quo fortè respexit is, qui nuper in Numismate quodam aureo Philippi regis Hispaniarum sculpsit, virum sustinentem humeris cœlum, adscripto hoc symbolo: VT QVIESCAT ATLAS.

Narrant, autem Græci alia permulta fabulosa, vt Æneam Veneris fuisse filium, & Minoa Iouis, Æsculapium Martis, Autolycum Mercurij: Verum hi omnes viri doctrina & virtute insignes erant, & pro varietate donorum, ad alios atq; alios sui ortus primordia referebant: quod persuasi essent, nullum vnquam sine afflatu diuino in virum magnum euasisse. Itaq; Rex Minos Iouis auspicijs: Aeneas formosus Veneris fauore natus esse credebatur. Fur Autolycus euasit, quod furacitas illi à Mercurio aut potius ex conuenienti talibus ingenijs eiusdem aspectu obtigisset. Quæ res ostendit, Homeri poësim, quemadmodum & cæterorum fabulas magna ex parte ex Astronomia natas esse. Quanquam enim multa in his sunt historica, nonnulla etiam ex Physicorum doctri-

Physicorum doctrina petita, aut ad morum præcepta ab auctoribus accommodata: tamen si quis huius artis, quæ doctrinam de motibus & effectionibus stellarum cōtinet, ignarus in fabulas illas incidat, non facile se ex illis expediuerit. Nam, vt cætera omittam, quod de peste Græco exercitui ab Apolline immissa narrat Homerus, id totum ad Astrologiam pertinere, quis est qui non videat?

Achilli idem Homerus peritiam Astronomiæ tribuit, cum narrat cælum, elementa, partes mundi & sidera in ipsius Clypeo fuisse depicta. Eamq́ haud dubie didicit à Chirone præceptore suo, medico simul & Astronomo peritißimo. Nam & herba Chironea ab hoc dicta est, tertium, vt Plinius ait, Panaces genus, & quod doctrinā de syderum motibus atq́ effectibus Æsculapio, Achilli, & alijs fæliciter traderet, immortales post mortem meruit honores.

Nam inter astra relatus nomen Zodiaci signo, quod ordine est nonum & Sagittarij nomine celebre, imposuit.

Dauid regius Propheta carmen conscripsit, in quo cælum quasi expreßiorem imaginem sapientiæ & maiestatis diuinæ insculptam habens, in medium adducit, & tanquam volumen expansum, omniumq́ hominum oculis expositum proponit, in quo gloriam, hoc est, sapientiam, potentiam, & bonitatem Dei ita descriptam contineri affirmat, vt ab omnibus etiam literarum ignaris deprehendi eius vestigia poßint: Id vero vt planum faciat, omißis cæteris illis cælestibus gloriæ diuinæ præconibus, vnius Solis mentionem facit, quo mundus hic aspectabilis nihil habet pulchrius, vsuq́ nihil præstantius. Notus est enim Psalmus 19. in quo illustria prouidentiæ & sapientiæ diuinæ testimonia ex cæli machina, eiusq́ ornatu, atq́ ex Solis non cursu tantum, sed calore & cæteris effectis colligit.

Salomon filius Dauidis sapientißimus Rex, prædicat sibi diuinitus datam esse astrorum cognitionem his verbis, Sapient. 7. Dedit mihi Deus eorum quæ sunt, cognitionem minime fallacem, vt sciam mundi constitutionem, virtutem elementorum, principium, finem, mediumq́ temporum, solstitiorum vicißitudinem, mutationes temporum, annorum circuitus, & astrorum situs, ex quibus cognitio minime fallax acquiritur.

Iosephus, in velo tēpli, cœli cursum depictum fuisse, scribit.

Ezechias rex Iudæ coluit bonas artes. Nam & studiosus fuit disci-

ſciplinarum Mathematicarum, apud Chaldæos tunc vigentium. Vnde annum reſtituiſſe fertur, & leges poſuiſſe de intercalãdo tertio quoq; anno menſe Niſan (hodie Iudæi menſem Adar. 1. Februarium intercalant, quod tamen in idem recidit) & duplicando, vt ille eſſet menſium 13. & menſes Lunares ad curſum Solis accommodarentur. Elias Thisbites è Talmudicis. Hinc fortaſſe ſignum Eſaiæ 38. de Solis retroceſſione ipſius ingenio accommodatum decem gradibus in Horologio gnomonis. Vnde Chaldæi attoniti de portenti huius ratione perquirenda legatos ad regem Hieroſolymorum gratulatum miſerunt. 2.Ch.cap. 23.

Ezechiæ fatum ter quinos exit in annos,
Præter naturam vertitur ipſe polus.
Omnia poſſe Deo facile eſt, vis quanta ea, Denos
Quod reclinatur mobilis vmbra gradus.

Iobus vir ſanctus, & in ſchola pietatis exercitatiſſimus cap. 9. inter alia ſapientiæ & potentiæ Dei opera Solem & tria ſidera inſignia producit, quorum inciendis tempeſtatibus aut inſignibus aëris mutationibus efficiendis, vis maxima eſt: adeo vt poetæ Ethnici hæc ipſa ſidera non tantum ab agricolis, ſed nautis quoq; obſeruari velint. Noti enim ſunt verſus Homeri, Heſiodi & Virgilij de Pleiadibus, Orione & Arcturo, quorum ortus & occaſus niſi obſeruentur nunquam recte fieri ſationem, aut nauigationem inſtitui feliciter affirmant. Apparet igitur & Iobum huius doctrinæ Aſtrologicæ fuiſſe ſtudioſum, atq; in hac ita profeciſſe, vt de prouidentia & φιλανθρωπία Dei erga genus humanum confirmatus, eximius Dei ſeruus & Athleta hinc euaſerit. Imò verò (quod ad commendationem doctrinæ Aſtrologicæ maximè facit) Deus ipſe Hiobum cap. 38. compellans, & humanas vires extenuando ſuam è regione potentiam extollere volens, hæc ſidera, quorum mentio facta eſt, in medium adducit, maximasq; illis vires adſcribit, vt ſi nulla humana potentia vel vnius ſtellæ vires infringi, aut impediri poſſe Hiobus videat, fruſtra quenquam cum Deo contendere, aut fiducia virium ſuarum ſuperbire intelligat, Nunquid, inquit, cohibebis delicias Vergiliarum? aut contractiones Orionis aperies? Delicias attribuit

Vergiliys, quod suo ortu annum aperientes, & aëremremota hyemis asperitate alterantes, ver deliciarum plenum adducant, hominibusq́, voluptates concilient maximas. Orion contra oriente Scorpio, è regione sub terram descendens, omnem illam voluptatem & delicias secum aufert: Ideoq́, terram constringere, omnesq́, herbas ac fructus quasi intus cogere & cohibere dicitur, ne se totos dies absente terra quicquam ad vsus hominum proferat: vnde postea hic mensis, quo Cosmicè occidit Orion Hebræis dictus est, כסליו Cisleu, id est Orionæus, quod hoc tempore suum velut dominium Orion exerceat, & suas in occludendis terræ visceribus vires inprimis exerat. Nomen etiam Cisleu non aliunde, quàm ab inconstantia tempestatum, quas eodem tempore ciet, huic sideri inditum est ab Hebræis, vel potius ab ipso Adamo perspicacissimo in indagandis rerum naturis artifice, qui & astris & animantibus & rebus terra nascentibus omnibus appellationes ipsorum naturis atq́, effectionibus conuenientes statim à creatione indidisse scribitur. Hæc de viribus horum siderum in inferiora corpora ita sunt manifesta, vt mirum sit reperiri quenquam, qui sidera tanquam ociosa corpora cælo affixa hærere existimet, omnemq́, doctrinam, quæ de viribus stellarum traditur, superbè derideat. Christus certè non ociosa esse, aut vago tantum motu circumferri corpora illa lucida ostendit: dũ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, ea alicubi vocat, sed & in statione esse stellas assiduè, & veluti exercitus instructos, ad exequenda Dei iudicia paratos, inq́, agendo maximè δραστηρίους & efficaces esse demonstrat.

Tempore Esaiæ Prophetæ fuit siderum contemplatio in vsu, ita, vt etiam salutem ex eis homines increduli sperarent. Dicit enim Esaias cap. 47: Stent & saluent te augures cæli, qui contemplantur sidera, & supputant menses, vt annuncient tibi ventura. Propheta hic reprehendit & taxat abusum, & corruptelas artis, non astra ipsa, vel doctrinam, quæ de horum motibus aut effectionibus traditur. Vult enim ostendere, Deum per has tanquam secundas causas, atq́, etiam cum necesse est, sine his vitæ salutaria dare. Ideoq́, non in astris, sed in horum conditore & moderatore nobis salutis spẽ omnem ponendam esse.

Bal-

Balthazar rex Assyriorum & Babylonis volens scire, quid significaret, quod à manu in pariete scriptum erat, misit qui adducerent Magos, Chaldæos & diuinos: Cum autem hi id exponere non possent, Regina dixit, patrem suum constituisse Danielem principem Genethliacorum, Magorum, Chaldæorum & diuinorum, qui illud interpretari posset, Daniel. cap. 5. Vnde colligitur, & tunc magno in precio fuisse Genethliacos, & Astrorum peritos, & Danielem etiam hanc artem calluisse.

Hic admonendum esse censeo, cum Chaldæi in scriptura nominantur, quod sub horũ interdũ appellatione vel oẽs vel singulæ Babyloniorum sapientũ sectæ significentur. Proprie autem & apud Danielem hoc in loco supra citato, vt affirmat D. Hieronymus, designat genus hominum, quod vulgus Mathematicos & Genethliacos nominat.

Hydaspes Medorum Rex antiquissimus, à quo annus quintus Hydaspes dictus nomen accepit, astrorum obseruationi maximè intentus fuit, multaq; de Republica vaticinatus est: non solum quæ proxima sua secula attigere: sed etiam quæ ad extrema mundi tempora spectant. Vltimi enim seculi nequitiam graphicè descripsit, & Romanum imperium ex orbe sublatum iri prædixit. Lactãt. Quod tamen solummodo de Imperij forma, quæ tunc temporis fuit, intelligendum esse censeo.

Atreo & Thyeste de regno paterno decertantibus, publico consensu statuerunt Argiui, vt vter astrorum scientia præcelleret, is imperio potiretur: vbi Thyestes illis in cælo Arietem demonstrauit; atq; hinc aureum Arietem à Thyeste proditum est in fabulis. At Atreus de Sole, deq; vario eius exortu locutus est, ostendens non eodem modo fieri Solem & mundum, sed contrario inter se cursu rapi, & qui nunc videtur occasus, vt sit occasus mundi, Solis exortum esse. Hæc locutum Argiui regem crearunt, magnamq; doctrinæ laudem est assecutus. Vnde palàm est, maximam Astrologiæ cælestisq; doctrinæ curam fuisse regibus Græcorum. Eras. Rot. in tractatu de Astrolog.

In supplemento Chronicorum scribitur: Atreum & Thyestem post patris mortem pariter regnare incepisse circa annum 24. Ge-

deonis: Atreum autem fuisse Astronomum non ignobilē, primūq; Solis Eclipsin inuenisse, quanquam alij hoc Thaleti, alij Anaxagoræ tribuunt.

Arrianus commemorat, Eclipsin Lunæ visam esse paulò ante prælium Alexandri & Darij ad Arbelam, & Alexandrum veritum, ne sibi infortunium portenderetur, ad id auertendum sacrificasse Soli, Lunæ & Terræ, tanquam causis harum Eclypsium. Id quanquam errore ab eo factum est, vt qui falsam numinis placandi rationem iniret: tamen res ostendit, eum non tantum de motibus corporum cælestium, sed & de effectibus eorundem fuisse edoctum à præceptore suo Aristotele: qui ad illum in libro de regimine principū ita scribit: si fieri potest, nō surgas, non sedeas, non comedas, & penitus nihil facias absq; summo consilio viri periti in arte astrorum: Longeq; melius de his artibus sensisse, quàm Pericles Atheniensium Dux, qui cum sub maritimæ expeditionis tempus, Sol interpositu Lunæ esset obscuratus, & gubernator classis vna cum cæteris eo omine tanquam sinistro esset consternatus, vt causam naturalem huius Eclypsis ostenderet, & metum inde militibus adimeret, Chlamidem oculis præfecti obijciens, & visum impediens: nunquid mali alicuius hoc esse signum putaret, interrogat: illo negante, respondet, nihil esse discriminis inter hanc, quæ Chlamidis obiectu, & alteram quæ Lunæ interuentu facta esset Solis aspectus inhibitionem, nisi quod quò maior Chlamide esset Luna, eo pluribus Solis conspectū illa adimeret. Sed infelix expeditionis euentus ostendit, nequaquā hoc cæleste signum fuisse ἄσημον. Nam & exercitū lues inuasit, quæ magnam partem absumpsit, & ipse Pericles re infecta domum reuersus in tantum apud Athenienses ob rē malè gestam odium venit, vt & imperiū ei adimeretur, & insuper magna pecuniæ summa mulctaretur. Plutarch.

Q. Curtius lib. 7. scribit, Aegyptios cōsultos esse de hac Eclypsi ad Arbelam visa, & dixisse Solem Græcorum esse, Lunam vero Persarum: quotiensq; deficerent, excidium & stragem illis gentibus portendi: Veteraq; exempla commemorasse Persiæ regum, quos aduersis Dijs pugnasse defectio Lunæ sæpius ostenderit: Itaq; cum in præliū fuisset descensum, Persæ à Macedonibus maxima strage supera-

ti sunt, eaq; victoria Monarchia Persarū ad Graecos translata est.

Hesiodus librum Astrologicum scripsit, quem Plinius citat, in quo plurium stellarum descriptiones fuisse ostendit, quam in eo libro qui hodie extat. Cario.

Necepsus Rex fuit in AEgyptiorum in astrorum cognitione peritissimus, quem Iulius Firmicus his verbis commendat: Necepsus, inquit, Imperator iustissimus Aegyptij, & Astrologus valde bonus, per ipsos Decanos omnia vitia valetudinésq; collegit.

Saracenus Rex amauit Astrologiam. Nam Almansor scribit ad eum Aphorismorum compendiolum his verbis: Mi rex petijsti, vt tuis satisfaciam votis, nec quoq; subire recusaui, scripsi, aequo animo accipias quaeso.

Ptolemaeus Philadelphus, secundus post Alexandrum Magnum in Aegypto rex, cum omnes artes, tum etiam Astrologiam à patribus olim Hebraeis, vt dictum est, Aegyptijs traditam, sua munificētia & labore restituit, propagauitq; ad posteros. Fuerūt enim apud illum in magno honore Callimachus, Apollonius, Aratus, Bion, Theocritus, Conon & Hipparchus Mathematici. cōdidit bibliothecam nobilissimā, in qua 700000. volumina fuere, auctore Gellio.

Aratus Solensis è Cilicia filius Athenodori, in Philosophia discipulus Timonis & Menedemi, Mathematicā didicit ex Aristothero: edidit opus Astronomicum, Phaenomena, hoc est apparentia praenotatum, in quo constitutionem totius Sphaerae caelestis, imagines, figuras, ortus & occasus omnium stellarū inerrantium Heroicis versibus elegantissime cecinit. Edidit & Astrologiam & Astrothesiā, vt Suidas refert. Ex hoc Paulus Apostolus, quemadmodū in 17. cap. actuum Apostolorum legitur, testimonium sumpsit, quod omnes ex Deo sumus, inquiēs, in ipso viuimus, mouemur & sumus, sicut & quidam poëtarum vestrorum dixerunt: ipsius & genus sumus. Claruit autem Aratus tempore Ptolomaei Philadelphi, vixitq; illustris in regia Antigoni Demetrij filij.

Idem Aratus de caelestium rerum natura & de Deo sic inquit:

Ille quidem caelo defixit signa supremo
Partitis astris stellas prouidit in annum
Quae tempestates homines & signa docerent

Vt

Vt firma in terris essent certo ordine cuncta,
Hinc primos illi, extremosq; adhibemus honores.

Solon ordinauit annum & mensem, & ad duodecim menses Lunares adiecit Epactas dies vndecim, vt congruerent ad integrum Solis circuitum: atq; eodem planè modo annus diluuij à Mose describitur Gen. 7 & 8. Nam cum ingressus esset in arcam Noë anno ætatis 600. mense 2. die mensis 17. tādem post exsiccatam terræ superficiem egressus est cum suis ex arca anno ætatis 601 mense secundo die mensis 27. Initium autem anni Solon constituit coniunctionem Solis & Lunæ proximam Solstitio æstiuo.

Oenopides Chius Astrologiæ peritus, cum dedicaret in Olympijs legum tabulam, scripsit in ea Astrologiam quinquaginta nouem annorum, affirmans hunc esse magnum annum, Claud. AElianus. Ex quibus constat, veteres Rerumpub. moderatores ciuibus suis non solum leges, sed etiam astrorum motus tradidisse, tāquam res ambas necessarias & vtiles Rebuspublicis.

Pythagoras Italicæ philosophiæ princeps, quem Plato penè in omnibus imitatur, putat scientiam Mathematices necessariam esse ciuili viro. Et secundum Censorinum affirmauit, hūc totum mundum musica factum ratione, septemq; stellas inter cælum & terram vagas mortalium geneses moderari.

Scribit Valerius Maximus, eundem Pythagoram Aegyptum petijsse, vbi literis eius gentis imbutus præteriti æui sacerdotum cōmentarios scrutatus, inde ad Persas profectus Magorum exactissimæ prudentiæ se formādum tradidit, à quibus syderum motus cursusq; stellarum, & vniuscuiusq; rei proprietatē & effectum benignissimè demonstratum docili animo sumpsit.

Archimedes vnicus spectator cæli siderumq; (vt Cice. in Tusc. quæst. tradit) Lunæ, Solis, & quinq; errātium cursus, motusq; Sphæræ addidit & explicuit. Meminit eius etiam Liuius & Plutarchus.

Claudianus ipsius Sphæram ita describit:

Iuppiter in paruo cum cerneret æthera vitro
Risit: & ad superos talia dicta dedit,
Huccine mortalis progressa potentia curæ

Iam

Iam meus in fragili luditur orbe labor.
Percurrit proprium mentitus signifer annum
Et simulata nouo Cynthia mense redit
Iura poli, rerumq́; fidem leges q́; virorum,
Ecce Syracusius transtulit arte senex.

Hipparchum propter magnam rerum cœlestium peritiam veteres diuinorum consiliorum compotem esse putauerunt. Francis. Petrarcha.

Plato in dialogo 7. de Republ. inter artes tertio loco Astronomiam posuit, ediscendamq́; omnibus commendauit, non tantum quod temporum mutationes, vel etiam oportunitates, & commodas rerũ gerendarum occasiones præsentire doceat, sed etiam quod non minus rei militari quam nauigationi, aut agriculturæ conueniat.

Idem in Timæo Dialogo siue de natura dicit: Planetarum tripudia & inter se collationes & circulorum ad se ipsos reuolutiones, & quales in coniunctionibus inter se propinqui sint, & qui oppositi, & post quos, & ante quos è directo inter se, & ad nos, & in quibus temporibus singuli occultantur, & rursus apparentes, timorem & futurorum signa, his qui considerarẽ possunt, mittere.

Anaxagoras perpetuo in inuestigandis abditis rerum caussis, & contemplatione naturæ erat occupatus, nec tantum terram, & quæ ante pedes sunt, intuebatur: Sed cœlum quoq́; aspiciebat, astrorumq́; mirabilem cursum deprehendens, de eorundem viribus multa disputabat. Itaq́; sciscitanti cuidam, cur ita libenter ferret subdiualia peruigilia? respondit, vt cœli aspectu fruar. Philo Iudæus.

Hermes ille Philosophus, quem Græci tanto habuerunt in honore, scriptis ad Amonem literis, morborum causas in ijs, qui furore corripiuntur, & mente sunt alienati ad sidera, refert. Glycas.

Iarchas apud Brachmannos fuit excellens Astrologus, vt colligitur ex sequentibus dictis Hieronymi ad Paulinum. Apollonius ille siue magus, (vt vulgus loquitur, siue Philosophus, vt Pythagorici tradunt) peruenit ad Brachmannos, vt Iarcham in thoro sedentem aureo, de cursu dierum & siderum docentem audiret. Scribit præterea Damis Iarcham septem annulos Apollonio dedisse, stellarũ septem nominibus cognominatos, vt singulos diebus singulis gestaret.

Hippocrates admonitiones & præceptiones de obseruandis momentis orientium atq; occidentium siderum, præmetiendisq; secuturis tempestatibus, sæpe sparsim in suis repetiuit voluminibus, & sedulò ijs inculcauit, quos ex schola aliò ad exercenda, faciendaq; operum artis ablegauit, tanquam rem magni momenti & planè necessariam prænoscendis, anteuertendis, depellēdisq; si inuasissent, morbis.

Dioclem Caristium Galenus citat testem, qui affirmat, non recentibus solum suo tempore, sed & veteribus Medicis obseruationes siderum vsitatas fuisse. Et Galenus fuit Astrologus quod patet, lib. 3. vbi de diebus decretorijs tractat, & ex lib. Epide. 1. Vbi dicit, Medico necessariū esse cuiusq; perspexisse sideris emersus & occasus: & ex sua Mathematica, vbi ita legitur: In summa, Medico figura genituræ accuratè disquirēda est, vt de morbi qualitate iudicemus. Quē admodum etiam pater eius eandem artem calluit. Nam hæc Galenus de patre scribit testante Antonio Fumanello, Pater meus optimus fuit Mathematicus, exercitatus quandoq; in Geometria, Arithmetica, Architectura, & Astronomia.

Crinam Massiliensem Medicum, Plinius lib. 29. naturalis historiæ scribit ad siderum motum ex Ephimeride Mathematica cibos ægrotis dare, & ad id horas obseruare solitum.

Auicenna Astronomiæ per decem annos, cum Sorzano discipuli operam dedit, & instrumenta plurima cæteris ignota suis parauit manibus. Sorzanus in eius vita.

Ex quibus certò statuitur, non solum dictos Medicos operam dedisse Astrologiæ, sed etiam alijs, qui ante hos vixerunt, vsitatas fuisse obseruationes siderum, & has necessarias ad artem medicam iudicasse.

Meton filius Pausaniæ, qui annum Atheniensibus descripsit, & primus ἐννεαδεκαετηρίδα, hoc est, vt nunc vsitatè loquimur, Cyclum decemnouenalem, quem aureum numerum nominamus, inuenit: cum expeditionem Atheniensium in Siciliam fore infelicem ex astris & Solis Eclipsi, quæ præcesserat, deprehendisset, vt se ab illa, seu filium, vt alij volunt, subtraheret, incensis ædibus insaniam simulauit, & hoc pacto periculum euasit. Ita & arti fidem fecit, & simul saluti suæ consuluit: Nam & à principibus Reipublicæ insanus

mus iudicatus, & impunè dimissus est.

Et si Alcibiades, vt supra in præfatione etiam memini, Metonis consilio obtemperasset, hanc expeditionem dissuadentis, patriã in tristem seruitutem ex summa libertate non præcipitasset.

Democritus Philosophus celebris Astronomiæ studio accensus, ad Aegyptios sacerdotes primum, ac inde ad Chaldæos discendi causa est profectus, cuius est istud dictum: Quod est ante pedes nemo spectat, cœli scrutamur plagas.

Agathocles Rex Syracusanus aduersus Pœnos pugnaturus cum Solis Eclipsi, quæ sub diem pugnæ conspiciebatur, tanquam prodigio milites suos consternari vidisset, rationem qua id accidisset militibus exposuit, atq; ita metum illis eximens non minus gloriæ ex huius artis cognitione, quàm rei militaris scientia est adeptus.

Iustinus hæc ita recenset: Agathocles Siciliæ tyrannus ad regni maiestatem ex humili genere peruenit, sed manu strenuus, & in cõcionibus perfacundus erat. Is exposito in Africæ littore exercitu, cùm illum adhortationibus erigeret, perterrebat eos visio, quod nauigantibus eis Sol defecerat, cuius rei rationem non minori cura rex, quàm belli reddebat, affirmans, si prius quàm proficiscerentur factum esset, credi, aduersum profecturos prodigium esse, nũc quia egressis acciderit, illis ad quos eatur, portendere. Porrò defectus naturalium siderum semper præsentem rerum statum mutare, certumq; esse florentibus Carthaginensium opibus, aduersisq; rebus suis cõmutationem significari, quod illũ haud fefellit. Nam victoriã à Carthaginensibus adeptus est, interfecto ipsorum duce Hannone.

Nicias Atheniensium dux, vt Plutarchus scribit, militibus imperauit, vt se ad nauigandum expedirent. Cum autem iam omnia ad nauigandum parata essent, noctu fortè Luna defecit, ex quo vehementer Nicias omnesq; milites turbati sunt, cum propter causãrum ignorationem malum aliquod sibi portendi arbitrarentur. Solem enim circa trigesimam à coitu diem, Luna interueniente obscurari, tum etiam multi sciebant: cur vero Luna luce destitueretur, ignorabatur.

Primus aũt qui Lunaris luminis atq; vmbræ causam deprehendit, ac literis mãdare ausus est Anaxagoras fuit, cuius opinionis fa-

ma inter paucos etiam prodierat, qui etiā non sine metū talia profer re audebat. Nam homines sermones de rerum natura non facilè admittebant: sed eiusmodi studijs deditos inani labore tempus conterere, & numen diuinum quibusdam necessitatibus, & terminis circumscribere arbitrabantur.

Itaq; & Prothagoram Athenis pulsum fuisse constat, & Anaxagoras in carcerem ductus, vix à Pericle, quamuis maxima contentione seruari potuit: & fortè ita casus tulit, vt nullum tum peritum vatem apud se Nicias haberet. Stilpides enim, cuius opera & consilio plurimum vtebatur, paulò ante interierat, & Philocratis interpretationi de Eclypsis prædictione, quam illi faustam fore affirmabat, credere nolebat: Itaq; si Nicias Astrologi & vatis, quem paulò antè amiserat, consilio vti potuisset, aut Philocrati Astronomo nauigationem consulenti obtemperasset, ipse & exercitus in tantas calamitates non incidisset.

Lycurgus Rex Lacedæmonijs omnem Reipub. administrationem è cœlo temperabat, ac legem illis dedit, ne quando in bella prodirent ante plenilunium: non enim existimabat eandem esse ciuitatis administrationem crescente Luna & euanescente, propterea, quod omnia ab illa regerentur. Veteres etiam maximè diuinationibus vtebantur, nec eam artem ociosam esse putabant, adeo vt nec vrbes conderent, nec mœnia circumducerent, priusquam de singulis à vate responsum accepissent. Ita postea Lacedæmonij Lycurgi admonitione ducti, nullos nisi Mathematicos Regibus assessores attribuerunt, nec vnquam nisi obseruatis Lunæ cursibus, siue cōsultis astris, in expeditionem egredi ausi sunt. Deniq; nec ipsa Deorum oracula ab arte Astrologica erant aliena. Verùm apud Delphos virgo prædicendi munus administrabat, cœlestem illam virginem repræsentans. Hæc Erasm. Roterodamus in tractatu de Astrolog. cuius de ea est hæc sententia. Cœlum quidem suo motu volui, cæterùm obiter eius motus effectum ad nos peruenire, neq; quidquam vaticinio mutari posse eorum, quæ ab illis ad nos dimanant, & fatus decreta instāt. Hanc verò vtilitatem afferre vtentibus, vt bona multò antè delectent eos, quæ ventura præscierint: mala verò facilè, cum non imprudentibus obuenerint, accipiantur: neque enim in illos irruūt, sed

quia

quia meditata expectataq; sunt, leuiaminitiaq; videntur.

Et Lacedæmonij in omnibus non solùm publicis negotijs, sed etiã priuatis actionibus priusquam aliquid auspicarentur Lunam superstitiosè obseruabant, id quod notat Euripides, cum in Iphigenia Aulidis respondet Agamemnon, tum nupturam filiam, cum Lunæ dexter circulus aduenisset.

Numa 2. Rex Romanorum ordinauit 12. menses, vt Fuluius & Sext. Aurel. Victor scribunt. Iunius verò vult hoc factum esse à Tarquinio: Siue Numa, siue Tarquinius huius ordinationis auctor fuerit, hoc tamen constat, ambos fuisse reges Romanorum, & sine exacta motuum cœlestium doctrina neutrum id præstare potuisse.

Papyrius cursor Cõsul Rom. Solarium primum fieri fecit, vt Plin. lib. 7. cap. 60. refert, vnde illum Astronomiæ peritum fuisse constat, hisq; in artibus excelluisse.

Marium & Octauium consules Chaldæis operam dedisse, Plutarchus scribit, & de ijs hæc commemorat. Octauium Chaldæi ac vates quidam suis persuasionibus Romæ detinuerunt, tanquam ibi manere & nusquam discedere operæpretiũ esset. Hic vir cum inter alia obseruãtissimus Romanarum legum esset, & præsertim formã Consulatus circa mores patrios ac leges, tanquam ad præscriptum immobiliter custodiret, imbecillitate quadam Rempub. gubernauit, quia plurimum temporis per præstigiatores & vates potius, quàm per viros in Republ. & in re militari versatos imperium administrauit.

Hunc priusquam Marius aduentaret, à suggesto diuulsum, & vulneribus confossum, præmissi milites trucidarunt. Fama est, diagramma Chaldaicum in sinu eius repertum fuisse.

Hæc res multum admirationis in se habuit, quod ex duobus clarißimis Imperatoribus Marius, qui vaticinia non contemnebat secundas res habuerit: Octauius verò mortem obierit.

Caius Iulius Cæsar peritus huius artis annum instituit, quo nos hodie vtimur, qui Iulianus appellatur de consilio Sosigenis Mathematici, quem Alexandria Romam, eam ob causam deduxit.

Sabellicus de eo scribit, quod etsi intempestiua conuiuia aßiduè

cum Cleopatra celebrauerit, tamen per id tempus astrorum cognitioni vacauerit, breuiq́; ita profecerit, vt Romam reuersus Pontificum correxerit fastos, annumq́; ad eam intercalationis formã constituerit, quo hodie vtimur.

Et Lucanus aliquoties eius peritiam in hac arte celebrat, praesertim in conuiuio Cleopatrae, vbi Caesar alloquens Achoraeum sacerdotem Aegyptium ait:

Fama quidem generi Pharias me duxit ad vrbes,
Sed tamen & vestris media inter praelia semper
Stellarum coeliq́; plagis, superisq́; vacaui,
Nec meus Eudoxi vincetur fastibus annus.

Nuper etiam editi sunt à me versiculi, in quibus Caesar de seipso ita loquitur:

Quis fuerim, scriptis monumenta relicta loquuntur
Quaeq́; manu gessi bella, legenda dedi.
Nec satis hoc, etiam coelum scrutabar & astra,
Hinc meus aeternum permanet annus opus.

Firmicus scribit, Iulium Caesarem paucos versus de institutione Astrologiae edidisse, & hos de alieno opere mutuatum esse.

Ciceronem quoq́; principem ac decus Romanae eloquentiae, ne quid intentatum relinqueret, quod non diuinum eius ingenium esset assecutum, versibus Heroicis ait de Astrologica institutione respondisse.

Caius Cassius praecipuus ex Caesaris interfectoribus, etiam harũ artium amator fuit. Nam Astrologos circa se in castris habuit. Et scribit Appianus de eo: Cum Romanorum exercitus Parthorum sagittis caesus esset: Cassius verò reliquias ad sese fugientes seruare conaretur, Chaldaeus illum admonuit, vt tantisper tempus protraheret, dum Luna Scorpione decurso Sagittarium attigisset: tunc ille, Sagittarium magis metuo quam Scorpionem.

Octauius Augustus, tantam fidem arti Astrologicae habuit, vt Thema suum vulgauerit, nummosq́; argenteos nota sideris Capricorni, quo editus est, cudi fecerit, descriptumq́; stellarum ordinẽ, sub quibus natus erat, palam omnibus ostenderit.

Q. Horatius Flaccus ad Maecenatem intimum Augusti amicum lib. 2. Od 1. ita scribit: Etiãsi me Libra, seu formidulosus Scorpius

siue Capricornus aspiciat: nostra tamē natalis hora incredibili modo consentit. Vnde apparet, tam Mæcenatem, quam Horatium artis Astrologicæ amantes & non ignaros fuisse. Propertius de Mæcenate ita scribit: Mæcenas eques Hetrusco de sanguine regum.

Tiberius Cæsar eius nominis primus, circa Deos & religiones negligentior est habitus ob studium Mathematices, cui teste Suetonio fuit addictus, & propter stellarum cognitionem vates euasit exercitatissimus, teste Dione.

Et vt Zonaras scribit, cum & ipse diuinationis ex sideribus peritissimus esset, & Thrasyllum virum in Astrologia summum, secum haberet, quid & sibi & filijs Augusti Caio & Lucio euenturum esset, præsciuit.

Caio Caligulæ Germanici filio, cum Tiberio nepote suo rixanti dixit: Tu ipsum occides & alij te, quasi certò præsciret, illa sic euentura.

S. Paulus Apostolus, 1. Corinth. 15. scribit: aliam claritatem Solis, aliam esse Lunæ, & aliam claritatem & splendorem stellarū, & stellam à stella differre in gloria, ex quibus colligitur, S. Paulum non ignorasse differentias splendorum & claritatum stellarum, & alias alijs dignitate & gloria præcellere.

Virgiliu. dilectus ab Augusto Cæsare, syderum rationem edi[s]cendam esse præcepit, admonens obseruandum frigidæ Saturniæ stellæ transitum, vt Plinius de eo tradit: ergo & Vergilius in astrorum scientia versatus fuit, vt ex eius opere, quod Georgicon inscripsit liquidius constat, vbi inter alia hæc scribit:

Ipsa dies alios alio dedit ordine Luna
Felices operum.

Ouidius Astrologiæ pcepta intellexit, quod cōstat ex his versibus:

Natus es infelix, ita Dij voluere, nec vlla
Commoda nascenti stella leuisq; fuit.
Non Venus affulsit, non vlla Iupiter hora.

Germanicus Cæsar vertit Arati Solensis phænomena & prognostica, ac addit commentaria, quemadmodum & M. Tullius Cicero, vt à S Hieronymo obseruatum est, & versiones eorum aliqua ex parte adhuc extant.

Vnde

Vnde liquet Ciceronem & Germanicum rerum cœlestium amatores, & motuum ac virium astrorum peritos fuisse. Ait etiam in lib. de fato: Astrologorũ decretum esse: Qui Canicula oriente nasci tur, illum non periturum mari. Quod etiam constat de Cicerone ex libro, qui Somnium Scipionis inscribitur, vbi orbium cœlestium & planetarum motum succinctè recenset: & alibi, sensuum vim & intelligentiam, astrorum ordinem, atq; constantiam eorum declarare ait, & ex hoc motu conseruationem & salutem omnium oriri differit: de quo posteà in fine huius Cathalogi prolixius.

Idemq; Cicero in libro de natura Deorum ait, quod errantes stellæ tum occultantur, tum rursus aperiuntur: tum abeunt, tum recedunt: tum antecedunt, tum subsequũtur, tum celerius mouentur, tũ tardius. & ad quoddam tempus insistunt.

Idem in libro de Diuinatione, Quod Astrologi volunt, cum stella Iouis aut Veneris coniuncta cum Luna ad ortus puerorum salutaris sit, Saturni, Martisq; contraria: Ex quibus liquidiùs adhuc patet, Ciceronem Astrologiam calluisse, & eius præcepta intellexisse.

Claudius Imperator, prauidit suo natali die defectionem Solis futuram: veritus igitur ne tumultus eam ob causam excitaretur, scripsit aliquanto antè, non solum defectionem Solis futuram, & quando quantaq; esset futura: sed etiam caussas, propter quas id esset necessariò eventurum docuit.

Vespasianus Imperator suam suorumq; genituram ac fata optimè calluit, de quo infrà.

Titus Vespasiani Cæsaris filius, & in Imperio administrando successor, astronomiæ etiam obseruantissimus fuit, & eam præcipuè partem, quæ in reuoluendis genituræ supputationibus occupatur, percalluit Duos perduellionis accusatos, quod in ipsius necem, vt imperium inuaderent, conspirassent, vt ab eo incepto desisterent, blandè ac comiter admonuit: dicens principatum non hominum prudentia, aut potentia acquiri, sed fati benignitate concedi, cognitaq; vtriusque genituræ imminere ambobus periculum pronunciauit, & sibi exitium breui affuturum: Quæ prædictiones euentu non caruerunt. Sueton.

Plinius

Plinius 2. clarus sub Vespasiano, ad quem is ante lucem consultandi causa solebat ire Messanæ classi præfuit, non procul inde ab Aetna suffocatus, siderali scientia præditus fuit, vt hæc sequentia ab ipso scripta testantur. Partibus signorum sua vis inest: Nam autumnale æquinoctium, brumamq́, cum tempestatibus conficere sidera intelligimus: afflantur alij alio sidere, & commouentur statis temporibus aluo, neruis, capite & mente. Et vt Solis natura temperando intelligitur anno: Sic reliquorum quoq; siderum propria est cuiusq; vis, & ad suam cuiq; naturā fertilis, ita vt in suo quoq; motu naturam suam exerceat, quod manifestum est in Saturni maximè transitu, imbres faciente. Nec meantium modò siderum hæc vis est, sed multorum etiam adhærentium cœlo, quoties errantium accessu impulsa, aut coniectu radiorum extimulata sunt.

Adrianus Imperator non tantum alijs artibus operam dedit, quæ in omni vita necessaria videntur, verumetiam Mathesi & Astrologiæ. Itaq; singulis annis & diebus sibijpsi ex arte prædictiones Astrologicas præscripsit, easq; illo anno, quo è vita emigrauit, vsq; ad eū mensem tantum scripsit, quo decessit: ea re se mensem illum nō transgressurum esse ostendens: vt Valerius Maximus & Aelius Spartianus literis prodiderunt.

Idem de Vero, quem adoptauerat, sæpè dixisse fertur: Ostendent terris hunc tantum fata, nec vltra esse sinent, indicans & prædicēs illum breui moriturum.

M. Antonius Imperator, cognomento Philosophus, propter studia omnium artium dictus, siderum cursus considerandos esse aiebat: propterea quod nos eos comitaremur. Hunc Bened. Curt. insignē fuisse Astronomum scribit.

Lucius Septimius Seuerus Pertinax, peritissimus Astrologiæ fuisse scribitur, idq́; historiæ eius infrà recitatæ ostendunt.

Varro, vt Plutarchus annotauit, etiam harum artium amator fuit: Nam Taruntium nobilem Mathematicum & Astrologum iussit Vrbis Romæ, & conditoris diem & horam natalem describere, inspectisq́; Romuli vitæ institutis ac rebus gestis ex illis consequen-

D tia

tia colligere, eiusdem enim contemplationis, atq; artis esse existimabat. Cognito conceptionis tempore vitam prædicere, &, Percepta vita, ex ea procreationis tempus ratiocinari: & vrbis fortunam, veluti hominis, proprium habere arbitrabatur tempus, quod ex prima origine, ad astrorum ortus obseruatur.

Et Taruntium quidem suscepisse ait munus à Varrone impositū; ac perspectis Romuli ingenio & moribus, rebusq; gestis, tum vitæ tempore & mortis genere, hisq; omnibus in vnum collatis, valde fidenti animo ostendisse, Romulum primo anno 2. Olympiadis à matre fuisse conceptum 23. die mensis Decembris hora tertia, qua Sol defecit: in lucem editum mense Septembri ad XII. Calen. sequentis mensis circa ortum Solis: Vrbis verò Romæ fundamenta ab illo iacta, quinto Idus Mensis Aprilis inter 2. & 3. eius diei horam.

Cicero eadem hæc de Taruntio in libro 2. de Diuinatione commemorat. Titus Taruntius familiaris noster, imprimis Chaldaicis literis eruditus, vrbis etiam nostræ natalem diem repetebat ab ijs partibus, quibus eam à Romulo conditam accepimus, Romamq; cum esset in iugo Luna, natam esse dicebat, nec eius fata canere dubitauit. Alij affirmant Solem cum Mercurio, & Venerem in Tauro, in Piscibus Iouem, in Scorpione Saturnum cum Marte fuisse.

Solinus cap. 2. scribit Romam ædificari cœptam 21. die Aprilis inter secundam & tertiam, secundum obseruationem insignis Astrologi Taruncij Ioue existente in Piscibus, Saturno, Venere, Marte & Mercurio in Scorpione, Sole verò in Tauro, & Luna in Libra, in principio septimæ Olympiadis, anno post excidium 433. quem annū à condito mundo fuisse Bucholcerus & Cransheimius affirmant 3220.

Varronem proprium librum conscripsisse de Astrologia, in quo stellam à stando vult dictam, affirmat Aurelius Cassiodorus.

Alexander Cæsar Matheseos peritus, Astrologis primò in Italia salaria & honores decreuit, publicamq; prælectionem huius scientiæ fieri curauit.

Hippolytus Episcopus & Martyr primo instituit & descripsit circulum Paschalem, quomodo is ex Lunæ motu, & aureo numero col-

colligi possit, post natum Christum 228. Vt Isodorus testatur, quod sine excellenti huius artis scientia perficere non potuisset.

Synodus Nicena, quæ celebrata est post annum Domini 325. vel vt quidam 330 negotium dedit Eusebio Cæsariensi, vt adhibitis Alexandrinis Mathematum peritissimis, Cyclum & aureum numerum disertè describerent, quem postea Theophylus Alexandriæ Episcopus rogatu Leonis Papæ lucidius exposuit: Vnde constat etiam patres has artes amasse, & iudicasse eas vtiles esse tàm in Ecclesia quàm in Republica. Absq; harum enim cognitione, festa mobilia, fixa, verum tempus Paschatis, aut Resurrectionis domini & litera dominicalis sciri non possunt.

Constantinus Magnus die XI. mensis Maij vrbis Constantinopolitanæ à suo nomine dictæ diem natalem ac dedicationem celebrauit, &, vt quidam scribunt, Valentem Mathematicum eius artis principem, natalitium thema, vrbis constituere iussit, vt cognosceret, quot annos vrbs illa duratura esset: Respondit ille sexcentos nonaginta. Sed qui anni intelligendi sunt ad ea vsq; tempora, quibus instituta Reipub. & status conseruabatur, vt Zonaras arbitratur.

Constantinus quartus Cæsar lib. I. cap. X. de agricultura dicit: Obseruandam esse Lunam, in qua domo circuli Zodiaci existat tũc, cum primum tonitru auditur. Ergo & hic astrorum influentias intellexit.

Iulianum Imperatorem Astrologiæ peritum, & impensè vt Ethnicum, deditum fuisse, acta eius & epistolæ testantur, præsertim ea quam ad Iulianum auunculum scripsit, postquam in Imperatorem electus & Constantinus mortuus erat. Viuimus Deorum beneficio liberati ab extremis malis patiendis, vel faciẽdis, testis est mihi Sol, cuius auxiliũ opemq; imprimis poposci, testis Iupiter, quod Constantinum occidere nunquam cogitauerim.

Mauortius Lollianus, fuit Consul & Proconsul designatus, & totius Orientis gubernator sub Constantino. Is fuit Astrologiæ deditus, vt constat ex epistola Firmici ad illum: Cum esses in Campaniæ fascibus constitutus, ad me primum in has oras Siculas, ad ea potissimum studia, quibus ab ineunte ætate vterq; nostrum deuinctus erat suauissimè diuertisti.

Aurelius Caßiodorus Senator Romanus Astrologiæ non ignarus fuit, vt ex eius operibus constat. Nam proprium tractatum de Astronomia edidit. Scribit etiam, quòd Ptolomæus Canones quibus cursus astrorum inueniantur, instituerit, ex quibus Solis Eclypses, & Lunæ cursus qua ratione fiant, aduertere non videtur absurdum: alia quoq; ex his non despicienda commoditas capitur, si opportunitatem nauigationis, si tempus ascẽsuum, si æstatis Caniculam, si autumni suspectos imbres inde discamus. Dedit enim Deus vnicuique creaturæ suæ aliquam virtutem.

Bardas Cæsar Constantinopolitanus, ordinauit stipendia lectoribus bonarum artium, & præsertim Leoni Mathematico & Astrologo, quem summè propter eius artis peritiam dilexit.

Boethius Seuerinus Patricius Romanus, vir sanctißimus & Christianus, à Theodorico Gotthorum Rege interfectus, quasi per προσωποποιίαν *ipsam philosophiam alloquitur, consolationis causa, in suo exilio, his verbis: Talis tuus habitus, talisq; vultus erat, cum tecum naturæ secreta rimarer, cum mihi syderum vires radio describeres, quumq; mores nostros totiusq; vitæ rationem ad cœlestis ordinis exemplar formares; ex his patet, hunc excellentem virum Astrologiæ peritum fuisse.*

Censorinus opusculum edidit de die natali, ad Q. Cerellium. Vbi Chaldæorum rationes de tempore partus explicauit, ac de Zodiaco & aspectibus nonnulla addidit, mentionem etiam faciens annorum Climactericorum ex sua & aliorum sententia. Ex quibus satis liquet, illum Astrologiæ operam nauasse.

Ausonius vir Consularis Burdegalensis, ordine recenset in suis carminibus signa cœlestia, Planetas & dies à Planetis denominatos, & rationem vertentis anni, quare non ignarus fuit rerum cœlestium.

Theodosius iunior fuit literarum non imperitus, & cùm in alijs Mathematicis libris versatus tùm Astronomiæ non ignarus. Zonaras.

Chosroes Rex Persarum motuum astrorum peritus fuit, & futurarum præscientia gloriabatur. Vt Zonaras de eo scribit, & addit

dit eum, cum à Romano duce salibus incesseretur dixisse, nisi tempori seruiendum esset, non auderes dux magnum Regem salibus incessere, audito quid in futurum dij constituerint, scito res aduersas ad vos Romanos redituras, & gentem Babylonicam triplici annorum circuitu Romanam ditionem obtenturam: post illud autem vos Romani quintum Septenarium annorum Persas seruitute premetis. His peractis dies sine vespera hominibus illucescet.

Cedrenus de hoc rege scribit, illum responsionem talem legatis Heraclij dedisse, se nolle illis pacem dare, antequam crucifigerorum Deo renunciarent, & Solem adorarent. Hic stellas pro Deo coluit.

Dionysius Abbas annis circiter 200. post Synodum Nicenam Cyclum Alexandrinum, cuius auctor fuit Meton Atheniensis, vt supra dixi, mensibus Romanis intulit, atq; emendauit, circa annum domini 532. Vnde sequitur, ipsum harum artium peritißimũ fuisse.

Aquila Rabbi Akilæ discipulus secundus, post 70. diuinorũ voluminum Græcus interpres, vir vtriusq; Matheseos peritißimus, & ob id Hadriano Augusto charus, à quo etiam constitutus est præfectus operum ad extruendam vrbem Hierosolymam: cum in ea Euangelium prædicarent, baptizatus est; sed cum nimium Genethliacis intentus quotidiè geniturarum positiones inspecto nascentium Horoscopo designaret; atq; ob id à patribus increpatus nõ desisteret, sed potius se eis contumeliosè opponeret & defendere vellet, ab ipsis exclusus est. Ergo & tunc temporis fuerunt Christiani, qui Astrologiã exercuerunt & defenderunt: Vt sequẽtia exẽpla etiam testãtur.

Victor Capuanus Episcopus fuit Astronomus excellentißimus, qui floruit circa annum Domini 480.

Eugenius Toletanus Episcopus, qui Concilio quinto, in eo loco habito præfuit, Astrologiæ ad miraculum vsq; peritus fuit, vixit post Christum natum anno 637. Curio.

S. Hieronymus vertit Arati etiam Phænomena & Prognostica vt multi alij, ex quibus statuitur, rerum cælestiũ, & illarum motuũ ipsum amatorẽ fuisse, & horũ motuũ doctrinã vtilẽ in ecclesia esse.

D. Ambrosius Episcopus Mediolanensis, stellarum vires & influentias earum optimè calluit. Nam lib 4. Hexamerõn, hæc de Luna commemorat. Similia de Lunæ ratione conueniunt, quæ de cõ-

ſorte eius, ac fratre, ſcilicet Sole, memorauimus: Siquidem in id ſe induit miniſterium, in quod & frater, vt illuminet tenebras, foueat ſemina, augeat fructus. Habet etiam pleraq; à fratre diſtincta, vt quem tota die calor humorem terræ ſiccauerit, eundem exiguæ noctis tempore ros reponat, nam & ipſa Luna larga roris adſeritur. Deniq; cum ſerenior nox eſt, & Luna pernox, tunc largior ros fertur arua perfundere, & pleriq; ſub aëre quieſcentes quo magis ſub lumine fuiſſent Lunæ, eò plus humoris, ſe capite collegiſſe ſenſerunt: Vnde & in Canticis dicit Chriſtus ad Eccleſiam: Quoniam caput meum repletum eſt rore, & crines mei guttis noctis. Tum deinde minuitur & augetur, vt minor ſit cum reſurgit noua, & cum ſit imminuta cumuletur, in quo grande myſterium eſt: Nam & defectu eius compatiuntur elementa & proceſſu eius, quæ fuerint exinanita cumulantur, vt animantium cerebra, maritimorum humida: Siquidem pleniores oſtreæ reperiri feruntur, multaq; alia cum globus Lunaris adoleſcit.

His conſentanea Baſilius Cæſareæ Cappadociæ antiſtes in ſexto Hexamerôn ſcribit, dicens: opinor autem, quod & animalibus creandis, cæteriſq; omnibus, quæ terra producit non parua confertur, ex Lunæ mutatione, formatio: modò enim laxiora eorum corpora videntur & vacua, cum ſeneſcit: modò integra & repleta, cum creſcit, quoniam humorem quendam cum calore commixtum interius his latenter infundit: quod ita eſſe, demonſtrant hi, qui ſub dio dormientes lucente Luna poſtquam ſurrexerint, inueniunt capita ſua largiſsimo rore madentia: Sed & recentes carnes, ſi ſub Luna iacuerint fluida mox putredine corrumpuntur. Idemq; ſignificat pecorinum cerebrum, vel etiam viſcera marinorum animalium, quæ ſunt humectiora, nec non arborum medullæ. Et paulò pòſt: Sed aëris motus ÿſdem ipſis commutationibus continetur, Sicut Lunæ nouitas atteſtatur, quæ ex longa plerunq; ſerenitate ſubitò nubium glomerationes & perturbationes exuſcitat, &c. Ex quibus colligitur hũc antiſtitem etiam cœleſtium corporum effectus & viciſsitudines intellexiſſe.

Ioannes Damaſcenus cap. 7. enarrat quod Zodiacus oblique moueа-

ueatur, & quod in 12. diuisiones sit sectus, quodq; cœlum habeat partes 360. & domos Planetarum recenset, ac etiam astris vim tribuit in significandis imbribus, frigoribus, caliditatibus, humoribus, ventis & similibus.

Beda Venerabilis Presbyter & Monachus Anglosaxo, Græcè non minus quàm Latinè peritus, poëta, Rhetor, Theologus & Astronomus excellens fuit, vt constat, ex eius operibus in quibus ad motū planetarum inueniendum, canones tradidit. & computum ecclesiasticum edidit.

Abraham Esdræ filius, quem Hebræi Aben Ezra, cognomine sapientem vocant, natione Hispanus, Astrologus & Theologus magnus scripsit in totum vetus Testamentum, moritur in Rhodo anno Domini 1217. Sixtus Senensis.

Aquinas in 2. de generatione, propè finem dicit, cum Planetæ in periodali circuitu erunt fortiores, plures dabunt annos, & cū debiliores, pauciores, & si quis signorum & stellarum in illis positarum sciret virtutem, de tota nascentis vita prædicere posset, ergo & Astrologiam Aquinas intellexit & vim astris non minimam tribuit.

Multi Cardinales fuerunt excellentes Astrologi inter quos præcipui. Ioannes de Saluiatis, Nicolaus Cusanus, Petrus Alliacus Episcopus Cameracensis, Cancellarius Parisiensis Gymnasij, Aegydius Columna & multi alij.

M. Valerius Maximus, Sacerdos multiplici doctrina & eloquentia clarus, à nulla re nisi ab Astrologiæ scientia commendari nominis sui memoriam posteris voluit, in monumento, quod sibi & vxori Mediolani posuit.

Alphonsus X. electus Romanorum Imperator, Rex Castiliæ & Legionis, maximè Astrologiam coluit, & vnus ille extitit, qui numerorum & cœli motuum scientiam ex orco veluti in vitam reduxit: in tabulas Mathematicas Toleti compositas quadraginta aureorum millia erogauit, plurisq; fecit cœlestium rerum cognitionem, quàm Romani imperij administrationem, & plus ex ea gloriæ se cōsecuturum, quàm ex imperij administratione existimauit. Cario lib. 2.

Carolus

Carolus Magnus cùm cæteras Philosophiæ partes, tùm verò imprimis Astrologiam atq; doctrinam de motibus & viribus corporũ cœlestium didicit à præceptore suo Alcuino. Nam & Ephemerides eum computasse scribunt: & anni mensibus, & ventis nomina imposuit, quorum aliqua vsus huc vsq; retinuit, & vt venationibus deditus fuit, cum foris esset, ita domi astrorum contemplatione studiosè delectabatur. Cario.

Leopoldus Episcopus Frisingensis, natus dux Austriæ, edidit de hac arte proprium volumen, & normam tradidit iudicandi de figuris natiuitatum.

Persicus Rex per Abdellam legatum suum inter cætera munera misit Carolo Magno Padebornam versus in Saxonia sitam, Horologium Planetarum mira arte fabricatum, quod sonitu tintinnabuli horas distinxit & indicauit. Quod præcipuè Carolus est admiratus. Vnde constat & colligitur, non solum Carolum amatorem artis Astrologicæ, sed etiam regem Persicum non inscium cœlestium effectuum fuisse.

Henricus infans Portugaleiæ, Mathematicus insignis, nouas terras Astrologico suo studio & industria reperit. Cario.

Leo V. Græcorum pijssimus Imperator, Philosophus, quod literis & Astronomiæ præsertim esset deditus, cognominatus est.

Andronicus Maior Palæologus, Imperator Constantinopolitanus, etiam huic arti operam dedit: Nam cum equus pictus hinnitum nocte intempesta ederet, Logothetam sibi à consilijs intimum & Astrologum consuluit, quidnam iste insolitus picti equi sonitus portenderet. Logotheta Astrologicam figuram delineauit, ex qua positus syderum, & prænotiones futurorum indagauit, hostiúmq; aduentum & imperij confusionem, nec non Imperatorij principatus discrimen prænunciauit. Et domum tendens Logotheta, mœrore cõturbatus, querens vxori & liberis dixit: Imminet grauis hostium impressio nobis, siue terra, siue mari aduentãtium: sed quorum nescio, qui nobis grauissimas clades importabunt. Hæc Nicephorus Gregoras scribit, qui ista ex Logotheta ipso audiuit, quem vt fratrem dilexit, & à quo Astronomicam disciplinam didi-

didicit: quam solus eo tempore perfectissimè calluit. Paulò pòst vrbs Constantinopolitana ab Andronico nepote maioris superata, Senior Andronicus primò imperio exutus, pòstea in monasterium detrusus, cæcus factus, ac elapsis duobus annis mortuus est: Logotheta autem omnibus bonis spoliatus, ad perpetuum carcerem damnatus est. Sicut antea imperatori, Vrbi & sibi hæc euentura ex astris præuidens, denunciarat. Bona autem, quæ ob imminens periculum amicis conseruanda dederat, scedula, in qua erant scripta, inuẽta, omnia ad manus aduersariorum peruenerunt, hæredibusq́ nihil ex his relictum fuit.

Idem Nicephorus in oratione funebri magnum Logothetam ita laudat: Hic fuit qui magnum impendit studium, ne Græci imposterum eruditi in iudicio veterum sapiẽtum hallucinarentur: hic fuit, qui contemplatricis syderum sapientiæ scientiam, facilem reddidit.

Andronicus Iunior, Imperator Constantinopolitanus in stuporem incidens, cum tertio die paulatim se recreauisset, Imperatricem hortatus est, ne ploraret, simulq́ medicorum opem inquisiuit, & ad Nicetam misit, vt ipse scribit, quærens nunquid cœlestia numina iuuarent, & non impedirent medicæ artis conatus & experimenta: Ergo & Andronicus maior & minor, & Nicetas cœlestium luminarium effectus edoctus fuit.

Nicephorus hæc de se lib. 8. suæ historiæ refert: Mentionem intulit Imperator de Astronomia & cœlestibus orbibus & stellarum tàm errantium, quàm fixarum motibus, vt mihi pro sua erga me beneuolentia desserendi occasionem suppeditaret. Ego verò eam disciplinam magnopere collaudans, quod & mentis oculos mihi repurgasset, & cæteras omnes disciplinas quasi viuis coloribus exornasset, quæ sine his reuerà nihil nisi rudia lineamenta essent.

Mahometes secundus eius nominis Turcarum Imperator, astrorum præcipuè obseruator fuit, ita vt omnia acta, agendaq́ ad eorum cursum institueret, ac referret, teste Marino Baclero, Vnde illum fructum tulit, vt duo imperia Constantinopolitanum & Trapezuntium subegerit, regna duodecim rapuerit, vrbes 200. occupauerit: Quemadmodum figura eius natiuitatis insignem felici-

 tatem

tatem & multiplices victorias designat, vt artem intelligentibus videre licet.

Manuel Commenus Imper. Constantinopolitanus Astrologiæ peritissimus multos sibi, & imperij annos spopondit: annos vixit 60. imperauit 38 Et Nicetas scribit, cum Manuelis coniunx Imperatrix partui vicina esset, sua præsentia Imperator coniugem subleuauit & solatus est, magis tamen in stellas & punctum edendi fœtus animo intentus. Nato autem filio, cui nomen Alexius, prædixerunt Astrologi, eum diuitem fore atq; vnigenitum, & paterni imperij successorem, quod & euen[illegible]

Alio loco sic de eo scribit: [illegible]omodò plurima & maxima quæq; negotia, quæ arbitratu De[illegible]ndos, vel aduersos exitus sortiuntur ad astrorum circuitus, ac certos positus & progressiones. Manuel referebat, & decreta astrorum pro oraculis excipiebat. Nam potentibus ferè omnibus, tum nostræ, tùm superioris ætatis placitum est, stellarum progressiones, & retrocessiones, cæterosq; positus, configurationes, accessus, recessus, cæteraq; ad felicitatem, humanosq; casus valere.

Alexius Anglus Imperator Orientalis, astrorum amator fuit, sic enim Nicetas in eius gestis scribit: Cum sese in Blacharnas conferre vellet, tempus incommodius obstitisse (nam eius temporis Imperatores nec minimam mutationem astris inconsultis instituerunt) Itaque primam ieiuniorum hebdomadam in magno palatio haud sanè volens permansit: vt verò dies sextus ad migrationem non erat incommodus, præsertim si à summo mane fieret, diluculo ante solis ortum transire Blacharnas instituit, Solum ante imperatorium cubile vltro seipsum profundè dehiscit, atq; id periculum mirabiliter Imperator euasit.

Robertus Siciliæ Rex, in Astrologia adeò diligenter & peritè versatus est, vt quid aduersi, vel secundi astra protenderent certissimè denunciaret. Philippum Valesium Franciæ regem missis ad eum literis sedulò admonuit, vt cum Eduardo III. qui tum Anglis imperabat, nequaquam collatis signis, si præsens esset, dimicaret, inspecta enim eius genitura, & diligenter examinata, fortunatum illum in rebus bellicis fore se cognouisse: & de Gallis potissimum insignes

gnes victorias, si in aciem cum eo descenderet reportaturum. Nec illa prædictio falsa fuit: Nam post aliquot annos in Picardia cum Eduardo confligere ausus Philippus, licet copiarum numero longè superior esset, luctuosam admodum & Galliæ calamitosam accepit cladem, quandoquidem è suis triginta millia eo in prælio desiderauit & ipse fuga vix periculum euasit.

Harduelles Persa Magni Ismaëlis, qui Sophi nomen assumpsit, pater, inspecta filij genitura, ipsum Prophetam summum futurum, subactaq; maxima parte Orientis, Mahometis gloriam rebus bellicis feliciter æquaturum præd[illegible]louius.

Fridericus II. Imperato[illegible]apolitanus, Astrologicos libros ex Arabica in Latinam lin[illegible]conuerti curauit, & Academiam Neapoli, in qua hi publicè prælegerentur instituit, vt ea occasione Mathematicæ disciplinæ, quæ multis iam annis Europa exulauerant, velut postliminio redirent. Noti sunt versus, quos ad Pontificem misit.

Fata volunt, stellæq; docent, auiumq; volatus,
Quod Fridericus ego malleus orbis ero.

Matthias Coruinus Hunniadis filius Rex Vngarorum, propagator & admirator omnium doctrinarum fuit, & delectatus est maximè historiarum cognitione, didicit etiam studiosè multa de stellarum motibus & effectionibus multos, viros doctò, & præcipuè Mathematum peritos ad fastigia honorum euexit: ac præ cæteris fauore veneratione q; singulari complexus est Iohannem Regimontanum Astrologum quem tanti fecit, vt crebrò eum eruditorum colloquiorum causa mensæ contubernio adhibuerit. Et octingentos aureos Vngaricos ob dedicatas Ephemerides 30. annorum dono dedit. Carion.

Hunc regem Astrologiam valde amasse, non solùm ex præcedentibus constat, sed hæc sequentia Lucidius idem declarant, animaduersa à Dauide Vngnadio, Legato Cæsaris Maximiliani II. versus Constantinopolim, qui anno Domini 1572. ad Turcicum Imperatorem missus, cùm ex permissu Mustaffæ præfecti Vngarici, quem Bassam nominant, & qui postea à suo Imperatore strangulatus est, in ciuitate Budensi, arcem olim regiam videret, & singula

conclauia diligentius perscrutaretur, peruenit in cubiculum quoddam regis Matthiæ, fornicatum, ornatumq; auro & varijs coloribus, inter quos eniteбat cœlestis figura regij temporis natalitij subscriptis his versibus:

Aspice Matthiæ micuit quo tempore regis
Natalis, cœli qualis imago fuit.

In Bibliotheca autem ex aduerso ianuæ inuenit legatus globum cœlestem, tenentibus eum duobus angelis, compositum ad tempus electionis regis, his versibus subiectis:

Cum Rex Matthias suscepit sceptra Bohemæ
Gentis, erat similis luna forma poli.

Has enim figuras in cubiculo & Bibliotheca depingi non curasset Rex inuictissimus, nisi cœlestis constellationis rationem calluisset, atq; ex his causam fortunæ suæ regiæ ostendere voluisset, & Astrologiam tanquam diuinam artem coluisset: secutus exemplum Seueri Imperatoris, qui in Britanniam proficiscens in laquearibus palatij descriptas reliquit stellas, sub quibus natus erat, & ex his conijciens, se non esse reuersurum: & Augusti, qui thema suum diuulgauit, nummosq; argenteos nota syderis Capricorni, quo editus est, cudi fecit.

Antonius Bonfinius sequentia de eodem rege scribit: Decad. 4. lib. 5. Vngaricarum rerum: Matthias primo tempore comparatis exercitibus, cæterisq; rebus, quæ bello vsui esse solent. Anno salutis septuagesimo septimo, supra millesimum & quadringentesimum priusquam castra mouere vellet, astra consuluit, ac expeditionis cœpit auspicia, nihilq; vnquā inconsultis syderibus egisse visus est, diuinā hinc voluntatē, fauctumq; euentū elicere nitebatur, vt cœpta quæq; grauissima benè succederent, nihilq; vnquam nisi consultis patribus, legibusúe & Astronomis adoriri placuit, ne vi aut temerè quicquam auderet: Quin apud aras omnes rem diuinam fecit, vt numinum æquanimitate potiretur: Postquam omnia sibi tuta fore sensit, adaucto iam vere ex Buda castra mouit.

Hilarius Pontifex in Ecclesia orta contentione de tempore quo Paschatis solennia celebranda essent, quoniā in eiusmodi re Arithmetica atq; Astronomia erat opus, huius rei iudicium Victorino

no Astrologo, qui in vtraq; illa arte peritißimus habebatur remisit, voluitq; vt temporis rationem, quam ipse iniret, ad diem Paschatis inueniendum Catholica seruaret Ecclesia.

Propter hanc ipsam controuersiam Sixtus quoq; IIII. Pontifex ex Germania Iohannem Monteregium Arithmeticum atq; Astronomum peritißimum Romam accersiuit, qui etsi nullam aliam ob causam, quàm propter ingentis doctrinæ opinionem ad Pontificatũ conscendisset, aliorum tamen doctrinæ in eo, quo ipse plurimum excellebat, cedere voluit, Baptista Fulgos.

Ex quibus constat, Hilarium pontificem Astrologiam amasse, & Sixtum eam exercuisse, & vtrumq; iudicasse, eam necessariam in Ecclesia.

AEneas Syluius Piccolomineus, postea Pontifex factus, & Pius II. nominatus, hæc sequentia scribit in tractatu de educando regio puero, ad regem Vngariæ & Bohemiæ Ladislaum, ex quibus colligitur, illum amasse Astronomiam, illamq; regibus necessariam esse iudicasse.

Nec enim Astronomiæ moderata lectio regio puero negari debet, quæ cœlos ostẽdit, & arcana superũ mortalibus pandit. Huius noticia magnis sæpe ducibus adiumento decoriq; fuit. Pericles Atheniensis cũ Solis obscuratione territi milites essent, meditarenturq; fugã, redditis eius rei causis exercitum retinuit, & victor euasit.

Caius quoq; Sulpitius, cum in exercitu Lucij Pauli propter Lunæ defectionem militum animi velut prodigio diuinitus facto terrerentur, naturali ratione monstrata securos reddidit animos.

Nec Dion Syracusanus, cum ad delendam Dionysij Tyrannidem venisset, quia Platonis discipulus fuerat, & Astronomiæ peritus, tali casu territus est. Quod si Nicias in Siciliam veniens non eodem confusus fuisset metu, pulcherimum Atheniensium exercitum non perdidisset: imbuendus est igitur & hac doctrina puer regius.

Osorius Lusitanus, Episcopus Siluensis in libro de regis institutione, ad Sebastianum Portugalliæ regem, eadem ferè, quæ Aeneas Syluius, nempe Astrologiam necessariam esse regibus affirmat his verbis: Quid hic dicam de illa disciplina, quæ astra contemplatur?

an patiemur regem nostrum tam praeclarā artem ignorare? magno certè illū afficiemus incōmodo, si tanto fructu nostra culpa caruerit. Nec enim mediocris illa vtilitas habenda est, quam animus capit, cum cœlū suspicit, magnitudine immensum, splendore clarissimum, ordinata varietate pulcherrimum, constantia & stabilitate firmissimum: Itaq; illius contemplatione fit animus altior & moderatior, & in omni vitæ ratione constantior.

Qui enim rerum cœlestium amplitudinem & immensitatem cogitatione peragrat, terrestrium regionum admirari non potest, & qui definitos syderum cursus & ordinatas cōuersiones ad numerum cadentes, quo cœlestia mouentur mente cernit: Facilè sibi atq; vitæ suæ modum constituit: & qui cœli firmam stabilemq; naturam, in omni temporum varietate considerat, nulla rerum varietate, aut vllo motu de mentis statu deturbatur: assidua namq; rei alicuius excellentis animaduersio imitandi studium incendit: ita verò fit, vt qui cœlestia animus spectat, cœlestis etiam virtutis splendore colluceat. Accedit etiam admirabilis naturæ diuinæ cognitio, quam ex cœli contemplatione percipimus. Illud enim nobis, quanta Dei potentia sit, quàm singulari ornatu omnia distinxerit, quanta benignitate generi humano prospexerit, apertè demonstrat. Nostris enim vtilitatibus omnia, quæ in cœlo perfecit, securè videmus. Vnde perspicitur, hanc etiam disciplinam esse maximè, cum regis amplitudine & dignitate congruentem.

Maximilianus primus Imperator, valdè amauit Astrologiam. Nam præter cætera, hæc Carion de eo scribit, quod consuetudo familiariter vitæ domesticæ consumpta sit illi cum viris doctis, cum quibus de doctrina ecclesiæ & Philosophiæ, Medica præcipuè & Mathesi suauissimè sit collocutus, & in hac arte sit vsus opera Astrologi Georgij Transteri, qui illi mortem prædixit (cuius deinceps fiet mentio) & Vogelini, qui ambo audiuerant Regimontanum, alter Vogelinus etiam Purbachium. Eos igitur vt peritos artifices maximi fecit, magnosq; in hoc studium sumptus impendit. Carion.

Albertus Elector Marchio Brandenburgensis, qui Achilles

Ger-

Germanicus nominatus à Pio II. Pontifice, habuit apud se hunc Carionem, Historiographum & Mathematicum eximium, cuius opera vsus est. Exstat huius viri Prognosticon generale, de Insignibus Principum, euentu in plerisq; comprobatum, qui etiam conscripsit directiones locorum Hylegiarum sed nondum editas, meo tamen studio breui edendas.

Albertus Marchio. primus dux Prussiæ, amator omnium literarum, & etiam Astrologiæ fuit, qui ex eadem familia Brandenburgensium natus, sumptus in editas tabulas Prutenicas ab Erasmo Reinholdo erogauit, quibus hoc tempore Astrologi in computandis Planetarum motibus vtuntur, ex qua re præcipuã sui nominis gloriam, regis Alphonsi exemplo, posteritati commendauit, Inscripsit huic duci etiam librum suum Ioannes Schonerus de natiuitatibus, in cuius præfatione ipsum, tanquam Astrologiæ summum patronum laudat.

Fridericus Vrbini dux, artem Astrologicam amauit & intellexit, vt ex Iouiani ad illum epistola constat, sic scribentis: Quam opinionem etiam mirum in modum auxere Romæ Neapoliq; sermones inter nos sæpius habiti, tum de alijs rebus, tum de cælo, & illis sempiternis ignibus, quas erraticas aut fixas stellas vocamus: quum earum inuestigationem, rem admirabilem esse diceres, & homine maximè dignam, tum propter diuinitatis communicationem tum nobilitatem materiæ. Quid enim cælo nobilius, aut eius inquisitione præstãtius? quid etiam admirabilius, quam hominẽ in remotissimis à cælo constitutum locis, ad cæli ipsius & stellarũ, quæ cælo feruntur, secreta penetrare, illud verò supra quàm dici posset, molestum tibi esse intellexi, quod diuinam rem ab illis, qui eam tractarent, indignius haberi cerneres.

Muleasses rex Tunetanus, Astrologiæ peritissimus fatali astrorum influxu amittendi regni & sæuæ necis cladem sibi cum diuinasset: & Barbarossam Byzantij classem parare audiuisset, eam aduersus se parari credidit, & vt periculum effugeret Africa excedens in Italiam, vt Carolum Cæsarem alloqueretur & auxilia contra Turcas, quos ad se oppugnandum venturos putabat, impetraret, traiecit, cõmissa Aemidæ filio regni administratiõe, qui vt perfidus

&

& ingratus regis nomen desumpsit, & aduenientem postea patrem captum excæcauit: ita iudicio suo deceptus Muleasses, cum vaticinium perperam interpretaretur, in calamitatem maximam nihil aberrantibus fatis incidit. Iouius.

Laurentius Surius Carthusianus de Muleasse sic scribit: Fuit ille Rex superstitioni Mahometicæ addictus, & astrorum obseruator. Visum enim ipsi fuit ex fatali astrorum influxu, regni & diræ mortis cladem impendere.

Iouius etiam tradit, Muleamethem Fessanorum regem, in disciplinis philosophicis ex dogmate Auerrois & Astrologia non medio criter eruditum fuisse.

Idem in Elogijs illustrium virorum hæc de Muleasse scribit: nihil à Syderalis artis prædictione deceptum, qua suo fato se in Africa moriturum, sed non exulem præuiderat.

Carolus enim cum Africam vrbem per Andream Auriam & reliquos suos duces oppugnaret, antequam expugnata est, cum in eadem expeditione esset, morbo interijt.

Hadrianus VI. Pont. qui fuit præceptor Caroli V. sibijpsi exactissima syderum scientia, qua plurimum iuuenis delectabatur, Pontificiam sedem certo pollicitus est, in opinione etiam confirmatus, quum in genitura à sede Planetarum admodum felici stella eximiæ magnitudinis in Horoscopo ad ipsam finitoris lineã præclara summæ fortunæ denunciatione præfulgeret: Adeo vt Acredio Medico anxiè nimis & tristi fronte tantæ moræ spacium per singulos dies, vt ipse deposita supputandi, dicere non dubitarit, vt in spe concepta permaneret, neq; ampliùs eo literarum desiderio torqueretur: Se enim Dei Opt. Max. beneficio creatum esse Pontificem, & breui fore, vt ab ipso in sede principis Apostolorum in vrbe Romana sub illa solenni tiara consiceretur. Iouius in vita Hadriani VI.

Quantum etiam huic arti tribuerit Carolus V. Imperator, & quomodo illos ornauerit, qui instrumenta Astrologica fabricauerunt, ac in hac arte desudarunt, testes esse possunt, qui in ipsius aula (vt ego per septennium) versati sunt, fortaßis ab Hadriano præceptore suo in ea etiam institutus.

Ioan-

Ioannes Homelius, Professor Mathematicus in Academia Lipsica, obtulit ei organum planetarum, cui mille aureos donauit.

Appianus illi dedicauit insigne opus, quod Astronomicum Cæsareum appellauit, ex quo illi oculariter in comitijs nonnullis demonstrauit planetarum motus.

Adfuit illi etiam in castris apud Ingolstadium, vbi quanquam obrutus Cæsar negotijs bellicis, & circūdatus ferè à Germanis principibus esset, tamen instrumenta Astronomica nonnulla ei corrigēda dedit, vt ipse Appianus amicis nonnullis retulit. Donatus est à Cæsare loco insignium aquila sese in nubibus circumdatis agitante.

Bartholomeus Caßanæus, scribit, hunc Carolum omnium Cæsarum, Regum & Monarcharum maximum fuisse Astrologum. Vsus est etiam Turriani Cremonensis opera, qui illi octauum cœli motum per instrumenta ostēdit, cum quo collocutus statim ad Saxonicum bellum est profectus, in quo paulò pòst Elector Saxoniæ Iohannes Fridericus fuit captus, idq; quasi futuræ victoriæ præscius fecisse putatur.

Gulielmus à Schowenburch *in historia de rebus gestis ac vita Caroli hæc de ipso enarrat: Valde Astrorum & Mathematicarum artium cognitione eiusq; doctrinæ studio est delectatus, eaq; in re, cum Ratisbonæ conuentus ageret, Petri Appiani insignis Mathematici opera est vsus: Ac ego tū ipsius Cæsaris iussu de circulis artis eius in Gallicam linguam quædam verti, ita vt planè perspectum sit mihi eius in hac re longo tempore studium, quod ne vltimo quidem tempore remisit, sic vt orbium illorum cœlestium motus definitos syderūq; cursus ordinatos, Phœbi, Dianæq; defectiōes numeris et rotis persequeretur, & ea instrumentis Sphæricisq; figuris, circulis, orbibus & radiationibus Solis examinaret & ponderaret, & cum apud se haberet in heremo Iusti duodecim tantum ministros, inter eos fuit Turrianus, Astrologus Horologiorum custos, qui motus cœlestes Cæsari quotidiè ostendit, cuiusque consuetudine familiarißimè vsus est.*

David Chytræus, in oratione de Carolo quinto hæc enarrat, quæ & consentiunt cum prædictis: Vt enim Iulius Cæsar apud Lucanum gloriatur, se media inter prælia semper stellarum cœliq; plagis

superisq; vacare, ita noster Cæsar in ipsis castris & medio belli ardore syderum doctrinam colebat, & reuolutionum cœlestium leges, & periodos considerabat. Retulit amicis Petrus Appianus, se in bello Germanico, Ingolstadio ad Carolum in castra, vbi tum vicina erant, euocatum fuisse, vt in machina certis rotulis orbes circumducentibus, repræsentante Planetarum motus proprios aspicienti, certiùs & accuratiùs singula monstraret. Cum verò illo ipso die qui anno 1546. Cal. Septembris proximè antecessit, globi ex hostium castris emissi circumuolitare magno agmine cœpissent, trepidante se & caput subinde inclinante Carolum nulla prorsus timoris significatione edita, pedem loco nunquam mouisse. Familiaris etiam Carolo, eiusdem belli tempore Turrianus Cremonensis Mathematicus fuit, qui euentū belli Saxonici, ante quàm Vlma Cæsar moueret, anno domini 1547. prædixisse memoratur.

Solimannum Imperatorem Turcicum, qui mortuus est in expeditione Sigethæ, Astrologiæ peritū fuisse, vt non pro certo affirmo, ita negare planè fuerit temerariū, cum constet, quod nulla gratiora à nostris dona accipere consueuerit, quam machinas motuum cœlestium, quorum oportuit illum absq; dubio peritum fuisse & studiosum, nec tam inscium & Barbarum vt Iuoan Moschus, cui ante aliquot annos mittebatur à rege Danico inter alia munera automaton orbium cœlestium, quod ille accipere recusauit, quia istius vsum ignorauit, inquiens, se terrena non cœlestia curare.

Iouius scribit, Solimanno missam fuisse à Ferdinando Imperatore argenteam machinam, in qua non horarum modò spacia, sed errantium etiam syderum motus, menstruiq; Solis ac Lunæ coitus, exactissima ratione monstrabantur: Intus scilicet dentatis rotis, certisq; ponderibus, admirabili momento, vel in multum æuum minutissimas temporum mensuras dispensantibus, quin inter celeres tardósq; orbes, in tam vario inæqualiq; polorum ordine audaci quadam supremi motoris æmulatione coniuncta congruerent. Ea à peritissimis Astronomis excogitata perfectáq; Maximiliani Cæsaris fuisse dicebatur.

Leonhardus Rauvvolffius Medicus Augustanus, in suis versus orientem peregrinationibus tradit, Turcas computare annum secun-

cundum motum Lunæ, eiusq; augmentum & diminutionem summa diligentia, imprimisq; plenilunium obseruare. Illo enim tempore montes & turres ascendere, vt tempus nouilunij scire, & ex hoc futura prognosticari possint. Hoc si vulgus facit, quantò magis credibile, Imperatorem huic arti studuisse.

Paulus Farnesius Pontifex, eius nominis III. inter alia artis documenta quàm plurima, filium Petrum Aloysium eo die, quo interfectus est, multò antè præmonuit, vtq; sibi caueret, est adhortatus. Erat autem dies ille decimus mensis Septembris, anni 1547. quo à coniuratis Augustino Lando, & Iacobo Scoto Placentinis comitibus in arce sua colloquij prætextu est interfectus, & à pudendis diu suspensus, populo crudeliter lacerandus est exhibitus.

Gregorius XIII. Pontifex Max. Calendarium reformare instituit, vt solstitia & æquinoctia ad veteres sedes, quas tempore Niceni Concilij tenuerunt, redirent, decem diebus in mense Octobri omissis, anno 1582. adhibitis in consilium prudentibus viris Astrologiam & alias artes Mathematicas profitentibus, ita vt 15 scribantur pro 5. diebus, & sic decem dies supprimantur & omittantur. Et sic ex his liquet, Gregorium Pontificem hanc artem amasse, & sine huius artis, eiusq; artificum ope veteris Calendarij reformationem & emendationem absolui, & ad finem perduci non posse. Quanquam nostri Germani Astrologi, alium modum corrigendi Calendarium longè meliorem se inuenisse editis scriptis affirmant. Quare nequaquam hæc ars reijcienda, sed Ecclesiæ ac Reip. causa retinenda, excolendáq; est.

Fridericus II. Rex Daniæ, & Guilhelmus Landgrauius Hassiæ, hoc nostro tempore summo studio & cura globos, Horologia & Machinas Mathematicas fieri curant, in quibus ortus & occasus signorum ac domos cælestes, nec non coniunctiones Solis & Lunæ, cæterorumque Planetarum, incrementa ac decrementa dierum & noctium conspicere possunt: quorum nonnulla circumferunt, vt quotidiè cõtemplari queant. Ad quã rem ille nobilis viri Tigonis Braden, hic Victorini Schonfeldij opera vtitur, ac vtriq; hãc ob causam annua stipẽdia numerant, Tygoniq; Bradẽ (cui vix similem in

disciplinis Mathematicis, hic Septentrionalis tractus habet) rex insulam nomine VVeen; cum omnibus reditibus inter Zeelandiam & Schaniam, ad tempus vitæ cõcessit; ingentemq́; speculam ibidem erigi curauit; vt gyrationes planetarum, stellarum altitudines, Lunæ vicissitudines, totiusq́; machinæ cœlestis motum obseruare possit.

Astrorum enim motum & vires explorare altissimo principum gradu nõ indignum, nec ijs qui rebuspublicis præsunt, incommodum esse, validæ rationes euincunt.

Nam fati decreta, quæ ex Astrologiæ arcanis nascuntur, cum principes perspecta & cognita habent, & decus eximium & commodum ingens accipiunt, vt Richardus Normannus asserit. Siquidem quæ fausta sunt, & profutura creduntur, intentione curæ, & studio vehementiori prosequuntur. Quæ verò infausti ominis sunt & perniciem mortalibus minantur, quantum humana prudentia & fati potentia patitur, studiosè ipsi declinant, aut ad ea fortiter ferenda animos & corpora parant. Et futura nosse nunquam obfuit. Sed vt ait Agathias, homines sibijpsis multa incommoda ob futurarum rerum ignorantiam inferunt. Et regius Propheta orat, vt futura sciat. Psal. 38. Notum fac mihi Domine finem meum & numerum dierum meorum, vt sciam, quantuli sim æui.

Neq; vlla vel præstantior, vel nobilior; aut studio patrocinioúe principum dignior ex ingenuis disciplinis reperitur, quàm astrorum motus indagatio, cum & sit generi humano vtilissima; & talium corporum complectatur contemplationem, quæ tum immensa magnitudine, quæ tam corporis, quàm animi hebetat oculos: tum splendore, quo illustrant ac vegetant, gaudioq́; perfundunt vniuersa: tum motu, quo nullus perfectior, tum officio præstantissimo, quo calorem vitamq́; omnibus nascentibus è subditorum sibiq́; contiguorum corporum generatis permixtione impertiunt, infunduntur, totq́; adeò donorum dignitate & præstantia excellunt, vt nullam his creaturam demptis intelligentijs & ratione præditis animabus vel comparare vel anteferre possimus. Quare hæc cum ita se habeāt, & hæ disciplinæ (quæ ostendunt vires stellarum cognitas perpetua experientia, qualitates, temperamenta & inclinatione in elementis,

&

& corporibus hominum ortas à motu, & luce stellarum) à tantis Imperatoribus & Heroibus exercitata, & in precio sint habita, harumq; studiosis magna stipendia ab illis decreta sint: nobis meritò vitio verteretur, si hanc doctrinam à Patriarchis & maioribus traditam, atq; à tantis Monarchis ornatam: & sic antiquitate & auctorum splendore maximè illustratum, non excoleremus, nec cœlum stellatum tanquam perfectissimum volumen sapientiæ diuinæ aspiceremus, ex eóq; maiorum exemplo causas euentuum, & mutationum in his corporibus inferioribus colligeremus.

Namq; haud excelso radiantes æthere stellæ
Se casu nitidum sic per inane mouent:
Lege sed immota, sapiens ceu condidit auctor,
Et certis vicibus conuenienter eunt.
Nec tantum præbent obscuro lumina mundo
Vmbrarum tenebris nox vbi texit humum.
Sed vires etiam rebus nascentibus addunt,
Quas grauido tellus parturit alma sinu.

Nam naturales aëris constitutiones, & quæ inde pendent in nostris corporibus effecta, concursibus varijs astrorum, adimere, quasi ad solam contemplationem, aut temporum distinctionem stellæ sint in orbibus suis collocatæ, nullius, opinor, est iudicij: sed pertinaciæ potius extremæ. Cum & rustici ipsi id quotidie cognoscant, ac tempestates id ipsum sonora admodum voce toties testentur, contagionesq; & morbi ἐπιδήμιοι apertè demonstrent.

Agathias de pestilentia, quæ Iustiniani temporibus grassata est, multos vnũ tantũ diẽ laborasse scribit, nõnullos nec febre prauentos, nec dolore affectos, secretum dum facerent, vt domi, ita & in publicis locis sicubi vti contigerat, procubuisse, & sic omnem ætatem passim interijsse pubescentem simul & floridam, & in his mares maximè: & addit, Qui Aegyptiorum dicta nec non Persarum & supernorum motus, quam optimè callebant affirmasse temporum reuolutiones in hoc mundo, nunc prosperos felicésque, nunc aduersos planéq; infaustos rerum successus adferre, fuisseq; istius tẽporis periodum de numero infaustorum & sinistrorum.

Pestem enim, quæ maximam partem hominum extinxisse perhibetur, Henrico IIII. imperante, antecesserunt crebræ luminum defectiones, & in idipsum tempus incidit coniunctio Saturni, Iouis & Martis in signo humano in virgine. Similis etiam cœli constitutio Saturni, Iouis & Martis in Aquario antegressis Eclipsibus anno Domini 1483 pestem excitauit, quæ spacio quinquennij in Europa tertiam partem hominum abstulisse fertur. Eclipses enim orbem elementarem præpararunt malignitati pestilenti, quā deinceps infausta Planetarum commixtio diuersarum naturarum in humanis signis effudit & impressit.

Ac nemo sanæ mentis negare potest, morbum qui anno 1580. totum orbis terrarum tractum nobis cognitum peragrauit, & ex Asia ac Constantinopoli primo: deinde ex Sicilia & Italia longè lateq́ celerrimè se diffundens pestifera contagione in superiorem Germaniam, Bohemiam (vbi Cæsar Rudolphus II. ipse hanc luem cum domesticis aulicis expertus est) in Saxoniam, & inde etiam ad nos dimanauit, ita vt omnes ferè homines febri diaria, aut tussi ex catarrhis ad pectus delabentibus passim sint correpti, multi etiam qui affectos antè pulmones habebant, extincti, exortum esse ex aëris corruptione, quam astra suo vario positu & configuratione demissis ex se radijs effecerunt in subiecto orbe elementari, nec non ex inflammatione Cometæ, qui in principio mensis Octobris his in locis prim visus & accensus est.

Romæ in fine Iulij vno tempore 40000. homines iussu Pontificis Gregorij XIII. numerati sunt, qui hoc morbo infecti fuere, vt mihi retulit Gerhardus Ranzouius meus filius, qui tunc temporis inde domum redijt, quemadmodum & maxima pars hominum in cæteris Italiæ ciuitatibus etiam laborauit.

Lubecæ mense Octobri sub ipsa incensione Cometæ octo millia, nec minori numero Hamburgi infecti sunt, sic Bremæ, vbi tunc ego Archiepiscopo aderam, & Brunsuigæ atque Luneburgi infinitus numerus, in totius Holsatiæ oppidis ac castris in singulis domibus vno tempore, nemine ferè excepto, omnes decubuere.

Hinc processit morbus in Daniam, vbi Rex Fridericus II. & om-

nes

nes eius nobiles correpti sunt: vltimo in Prussiam, & Sueciam, vbi ex hac contagione pestis sæuissima exorta est.

Accepi etiam ex nostris, qui Stephano Regi Poloniæ in bello Muscouitico adfuere, regem & multos alios, tam equites quàm pedites hac tabe infectos fuisse.

Fuit autem ante hanc luem Eclipsis Lunæ die 31. Ianuarij. Sole existente in signo humano, deinde coniunctio Saturni & Martis in eodem signo in Martio. Postea oppositio Iouis & Martis in Septembri in signis humanis, denuoq; iterum eorundem Planetarum, in ijsdem signis mense Octobri oppositio, in cuius mensis principio Cometa exarsit, vt suprà dixi.

Alius autem alio grauius laborauit, pro naturarum diuersitate, & commoda aut mala diæta adhibita. Nemo enim nescit vnam eandemq; causam in diuersis subiectis aut obiectis, ne similiter quidem, nedum pariter semper agere, sed secundum patientium varietatem, effecta variari.

Hi autem qui nulla medicina vsi sunt, citius ac felicius cæteris conualuerunt: vnde multi in eam opinionem sunt perducti, vt statuerēt medicinā sine fauore cœlesti non solum irritam, sed sæpè etiam noxiam esse: in qua opinione Hippocratem & Galenum etiam fuisse constat.

Hi verò plerunque mortui sunt, quibus hic infectus annus Climactericus aut Enneaticus fuit, & præsertim obæsi, aut affectos pulmones habentes, & catarrhosi. Et euidens ratio est, quia duo aduersa naturæ simul coinciderunt vno tempore: annus periculosus & aër venenosus.

Pauciores tamen his in locis mortui sunt, quàm pro decumbentiū multitudine, & veneni celeritate, vt omnes naturæ diligentiores scrutatores opinabantur.

Ex præmissis itaque colligitur huiusmodi contagionem ex certis constellationibus, quæ aërem corrumpunt oriri, ac naturales caussas DEO sic iubente ad effecta sua momento rapi, stellásque non solùm ad distinctionem temporum ordinatas esse: sed etiam in signa, ad capiendas rerum futurarum notas, & ad

cau-

causas naturales ciendas, & euentus ac mutationes varias in his inferioribus corporibus efficiendas, quas aliquatenus à peritis Astrologis prædici, & animaduerti posse, sequentia exempla conuincunt.

Proinde rectè Cicero ait: quod ex admirabili ordine cœlesti, incredibiliq; motuum, constantia conseruatio & salus omnium oriatur, & ea qui vacare mente (vel potius effectu) putet, illum ipsum mentis expertem esse. Si itaque conseruatio ex his oritur, ex ijsdem etiam corruptionem proficisci necesse est. Nam contrariorum eadem est ratio.

TESTI-

TESTIMONIA QVAE OSTENDVNT ELEMENTA, ET QVAE EX HIS CONSTANT CORPORA, PERpetuò affici à corporibus cœlestibus, atq; ab horum diuerso positu varias & diuersas effectiones tum fieri, tum hominibus denunciari.

Genesis 1.

IXIT DEVS: Fiant luminaria in firmamento cæli, vt diuidant diem à nocte & sint in signo & tempora, & dies, & annos: vel, secundum Chaldaici textus translationem, Benedicti Ariæ Montani: sint luminaria in firmamento cæli, vt diuidant, inter diem & noctem, & sint in signa & tempora, & vt numerentur per ea dies & anni.

Hoc dictum (quod tanquam basis est & fundamentum totius Astronomiæ atq; omnium inde dependentium prædictionum astrologicarum) quanquam nonnulli, qui doctrinam de motibus & effectionibus corporum cœlestium vel contemnunt vel fastidiosè derident, corrumpere praua interpretatione conantur, quando hæc verba (vt sint in signa & tempora, & dies, & annos) quæ & distinctiuè scribuntur; & distinctiuè sunt accipienda, ita temerè confundunt, vt posterioribus tribus vocabulis ἐξηγητικῶς *quasi, signorum naturam aut officium notari, ne nudam temporum & dierum atq; annorum designationem seu descriptionem, tribui stellis existiment: tamen si quis paulò attentius Moysis verba aspiciat, & quid Hebræis dictio* אות *significet, considerata vocis Etymologia intelliget, non tantum temporum & annorum, & dierum discrimina motu stellarum designari, sed hunc insuper vsum illis diuinitus esse attri-*

 butum

butum animaduertet, vt hominibus signa essent, & notæ rerum, ex quibus quædam futurorum caperent argumenta.

Nam & Christus ipse posita vna signorum specie pro toto obseruationum Physicarum genere: dicit, homines ex cœli facie futuras tempestates rectè prædicere: & vox Hebræa non tantùm tale signum notat, quod rem actu præsentem indicat, vt cum fumus è camino erumpens, ignem in foco ardentem designat, aut cum Solis ad Vergilias accessus, amœnissimum Veris tempus iam adesse notat: Sed propriè & principaliter tale signum, quod futurum aliquid prænunciet, hac voce designari manifestum est: vt si aliter vox accipiatur, vis manifesta fiat Moysis verbis, & operibus diuinis non exigua dignitas detrahatur.

Etsi autem in hac caligine mentis humanæ, quæ ex peccato nobis est aspersa nunc futura, quæ ab astris denunciantur prospicere omnia aut prædicere certò non possumus: tamen vsus rei in prima creatione à DEO inditus, nequaquã propterea est tollendus aut negandus, neque quantum de eo longa temporum obseruatione à summis ingenijs postea est animaduersum, cum risu est explodendum aut temere damnandum, licèt verum sit, quòd cùm nos sapientissimos in hoc studio esse putemus, stultissimos nos esse experiamur, & maximum eorum, quæ scimus, & indagare possumus, sit minimum eorum, quæ ignoramus: vt ita tandem perducamur ad id, quod scriptum est: Omnia vanitas: & quæramus nostram sapientiam in eo, qui factus, seu constitutus est nobis à Deo sapientia, iustitia, sanctificatio & redemptio, qui est Christus, cui soli Deo & homini omnis debetur gratia & gloria.

Nam si integra mansisset hominum natura, futura quidem erant illa corpora cœlestia signa plurimarum rerum ad humanæ naturæ incolumitatem pertinentium planè infallibilia, atq; ad eas, vel appetendas & magno studio inquirendas, vel si obessent fugiendas, occulto quodam motu animos nostros erant excitatura: neque quisquam in explicandis his signis tunc fuisset falsus aut deceptus.

Sed postquam homo ab integritate sua prolapsus in peccatum, mortem atque huius nuncios, morbos scilicet & alias calamitates in-

innumeras sibi & posteritati attraxit, nec iam effundendis, vt ante, beneficijs suis tantum agit DEVS cum genere humano, sed pœnis etiam scelera hominum persequitur, atque in his exigendis sæpe non tantùm à creaturarũ ordine instituto discedit, sed etiam, vt Propheta loquitur, opus facit à sua natura prorsus alienũ, nõ quidẽ naturã aut vim ab initio sibi attributam, in designandis rebus futuris, atq; excitandis hominum mentibus & voluntatibus, tam in expetendis & prosequendis, quàm fugiendis obiectis monstratis, amiserunt stellæ: Sed tamen neque ea tota in hac naturæ deprauatione & ingeniorum imbecillitate, à nobis perspicitur, neque idem semper, qui esse debebat, harum designationum est euentus, hominibus nimirum longè aliter, quàm integræ naturæ conueniebat, horum corporum lumen & vim excipientibus & motus, qui inde existunt, non ea quæ ad imaginem DEI congruebat εὐταξίᾳ regentibus.

Hanc esse genuinam dicti Mosaici sententiam, non est dubium. Idquè vidit haud dubiè Augustinus cum scribit, signa dici corpora cœlestia, quod vitæ vsibus necessaria designent, qualia nautæ, agricolæ, & id genus artifices obseruant. Approbat hanc sententiam Philo vir doctissimus, quem Eusebius in diuinis scripturis explicandis vt altum, magnoq; iudicij acumine præditum laudat; & Hieronymus ob variæ eruditionis copiam referre in catalogum Ecclesiasticorum Scriptorum non dubitat.

Verba autem Philonis, quibus lumen adferre dicto Moysis conatur, hæc sunt: Factæ sunt, vt DEVS ipse ait, non solùm ad lucem emittendam, sed etiam vt futura præsignificent. Aut enim ex ortu earum & occasu, deliquioue, aut emersione occultationeue, aut alijs motuum differentijs homines de futuris conijciunt & præsagiunt, copiam inopiamue fructuum, prouentum vel pestem animantium, serenum & nubilum, tranquillitatem aëris & procellas ventorum, inundationes & exilitates fluminum, molliciem maris & tempestatem: Ita vt rectissimè dictum sit: In signa factas esse stellas, atque etiam in tempora. Tempora porrò de quatuor anni vicibus, quas Græci horas appellant, intelligenda sunt.

Et quid ni? Tempus enim quid aliud esse potest, quàm tempus rei benè gerendæ? At horæ anni omnia perficiunt, & ad bonum euentum producunt, sationes, plantationes, genituras & incrementa animalium.

Origenes in Tomis super Genesin: quemadmodum refert Eusebius in lib. 6. de præparatione Euangelica, cap. 9.

Cum primum caput exponeret, stellas dicit à DEO positas in cælo, vt essent in signa, hoc est, vt per varios eorum aspectus & coniunctiones significarent vniuersas & singulas humanarum rerum causas, non tamen efficerent. Depinxit enim Deus in stellis significationes & rationes omnium futurorum humanæ generationis euentuum, vt supernorum spirituum virtutes in eis, veluti in libris legerent; quæcunq; hominibus citra tamen vllam liberi arbitrij coactionem per singula temporum interualla essent euentura & inde aliquam huius scientiæ partem, quæ humani ingenij vires excellit, hominibus stellarum obseruatoribus reuelarent. Atq; iuxta hunc sensum putauit Origenes intelligendam esse sententiam quandam ex libro, cui titulus est: Narratio Iosephi, olim apud multos Catholicos in authoritatem recepto: in qua Iacob Patriarcha inducitur ad filios suos hæc dicens: Legi in tabulis cæli quæcunq; euentura sunt vobis & filijs vestris.

Idem contra Celsum, lib. 5.

Esto autem (vt Celsi verbis vtar) prædicere nobis Solē & Lunam ac stellas futuras plunias, æstus, nubes, tonitrua: An non ergo si prædicunt talia, Deus potius adorandus est, cuius iussu prædicunt, illeq; potius obseruandus, qui his vtitur pro vatibus? Prædicant & fulgura, & fructus, omnesq; prouentus, depromant omnia talia, non tamen ea adorabimus ideo: sicut nec Moysem posterioresq; Dei prophetas, qui prædixerunt meliora, quam pluuias, æstus, nubes, tonitrua, fulgura, fruges q; & prouentus sensibiles: Imò etiamsi sol, luna, stellæq; meliora vaticinaretur quàm pluuias, ne tum quidem eos adoraremus, sed patrem prædictionum auctorem, eiusq; ministerium

um verbum Dei, Hoc autem ipse sibi pro confesso sumit Celsus, quod Solem, Lunam, Stellasq́ habeamus pro nihilo, cum fateamur, ab ipsis quoq; expectari reuelationē filiorum Dei, subiectis in præsens vanitati materialium corporum, propter illum, qui ea subiecit in spe. Atq; si sciuisset Celsus, præter innumera alia, quæ de Sole, Luna, Stellisq́ prædicamus, vel illud: Laudate eum omnes Angeli eius, laudate eum omnes exercitus eius: Laudate eum Sol & Luna: Laudate eum omnes stellæ lucentes: Laudate eum cœli cœlorum: Nunquam de nobis pronunciasset, tantos laudatores Dei haberi à nobis pro nihilo.

D. Ambrosius lib. 4. Hexameron cap. 4.

Quomodo luminaria facta sint in signa, non possumus negare, quod ex Sole & Luna aliquot signa colligantur. Nam & dominus dixit, & erunt signa in Sole & Luna & Stellis. Sed in sequentibus reprehendit abusum illorum, qui volunt, quod hæc signa afferant nascentibus necessitatem aliquam, cum paucos nunc esse arbitror, qui hoc credunt, sed inclinationem vel significationem quandam afferre à necessitate liberam. Relicta enim est nobis libera voluntas & electio, vt auxilijs Dei mens fulta, aduersari illecebris diaboli, & carnis inclinationes moderari, & si quam insignem calamitatem aduersumúe aliquem casum astra præsagiant ac denuncient, eius occasiones effugere poßit.

Basilius Magnus libro Hexameron hom. 6.

Et sint in signa & tempora, & dies & annos. Necessaria sunt profectò luminarium in hominum vita significationes. Nam si non vltra modum signa quispiam, quæ ab ipsis proficiscuntur, exploret, vtiles ipsorum obseruationes, eas inuenerit, quas experientia longa probauit Quanto autem emolumento sint vitæ humanæ, quantamq́ vtilitatem eidem præstent, tales ex hisce luminibus obseruationes, q. .. ignorat?

Idem Basilius.

Vbi de quatuor anni temporibus tractat, dicit: Hæ temporum vicißitudines, hæ varietates Solis motiones consectantes vitam nobis, & quæ ad vitam sunt necessaria, disponunt atque administrant.

D. Augustinus de ciuitate Dei.

Non usquequaq; absurde dici potest, solum ad corporum differentias afflatus quosdam sidereos peruenire: & ideò si aliquis iudicijs astrorum vtatur, ad prænoscendum corporales effectus, putat tempestatem & serenitatem aëris, sanitatem vel infirmitatẽ corporis, vel vbertatẽ & sterilitatem frugum, & similia, quæ ex corporibus & naturalibus causis dependent, nullum videtur esse peccatũ. Nam omnes homines circa tales effectus aliqua obseruatione vtuntur corporum cœlestium, sicut agricolæ seminant & metunt certo tempore, quod obseruatur secundum motum Solis. Nautæ nauigationem vitant in plenilunio, vel etiã in Lunæ defectu, Medici circa ægritudines certos dies obseruant, qui determinantur secundum cursum Solis & Lunæ.

Idẽ Ianuarium scribens dicit: Non aũt quisq̃ sapiens arbitretur obseruatores temporum reprehendendos, quia dicunt, non proficiscar hodiè, quia tempestas exorta est &c. vel si qui fortè alij naturales effectus circa motum aëris & humoris ad variandas temporum qualitates ex siderum ordinatissima conuersione notati sunt: de quibus dictum est, cum conderentur, vt sint in signa & tempora & dies & annos.

Chrysostomus in cap. 1. Genes hom. 6.

Quid est in signa & in tempora, & in dies & in annos? docere nos vult diuina scriptura, quod horum cursus scientiam nobis concedit temporum, & vicissitudines versionum, numerum dierum, anni curriculum, & ex his possumus dignoscere omnia.

Ioannes Zonaras.

Quartus dies luminũ ortum habuit Solis, Lunæ ac reliquarum stellarum, atq; his opifex rerum cœlum exornauit, atq; eis motus, exortus, cursus, & occasus destinauit, vt terræ ambitus per ea illustraretur, & mensura temporis à circuitibus eorum peteretur, præberentq; ijs, qui exortum earum rectissimè obseruarent, magnam minimeq; fallacem certitudinem & vtilitatem.

Mat-

Matthæus Beroaldus.

Principio Deus Opt. Max. creatis cælis, deinde affixis ijs sideribus, quorsum illa condidisset, ex suo verbo demonstrauit, quum Solē interdiu lucem præbere mortalibus, Lunam autem cum reliquis Stellis noctu idem præstare iussit. Adhæc, ista voluit esse in signa & tempora, dies, & annos, vt Genes. 1. perspicuè docetur. Et signa quidem, quæ scriptura dicit othoth, intelliguntur prognostica tempestatum, quæ à nautis, agricolis, & medicis obseruantur.

Nam Vergiliarum, item Arcturi & Orionis Caniculæ, ac similiū ortus & occasus, insignes temporum conuersiōes notant. Ex quo non frustra talia animaduerterunt certi artifices, qui tempestatum significationibus, sua maturant vel differunt negotia, aut ea curant in tempore. Et ea quidem, nota & obseruata fuisse populo Dei, testatur locus ille, qui est apud Iobum & Amos.

Michael Glycas.

Aliquid præuidere, deq; signis quibusdam id, quod futurum sit, obscuriuscule coniectare nos posse, citra contradictionem omnem fatemur. Nam in rebus adeò manifestis resistere, diu sanè nequeamus. Quanquam enim homo in Paradiso peccauit, quanquam concessum sibi vaticinandi munus atque beneficium amisit: non tamen DEVS ille misericors eum prorsus similem euadere brutis iumentis permisit. Quo fit, vt signa quædam ei suppeditet, de quibus interdum futura prospiciat, eòque pacto securitati suæ consulat.

Peucerus.

Sintq; in signa) *id est, vt conspecta ac considerata, de initijs, progressionibus, ac metis temporum, deq; illis quæ incidunt variationibus vi stellarum excitatis, moneant, atq; edoceant homines. Ergo eis tribuit, & hoc quod aliàs aliter cuncta elementaria afficiant, & quod eas affectiones suo positu præmonstrent attendentibus.*

Aegydius Columnus Cardinalis.

Non tantum luminaria cæli sunt signa inferiorum, sed etiā causæ, vt quando rutilat cælū prognosticamur serenitatē, & sic corpora cælestia nō solū sunt causa illius rubidinis, quæ est signū serenitatis, sed etiam sunt causæ serenitatis, ideò tam sunt signa quàm causæ,

ita-

ita vt negare, corpora cœlestia habere effectum in hæc inferiora, sit negare sensum cōmunem, cum sensibiliter experiamur, quod Sol nos calefaciat & Luna nos infrigidet.

Idem in alio loco.

Est cœlum primum in vniuerso, vt Rabi Moyses ait, sicut cor in animali, cuius motus si ad horam quiesceret, statim finiret animalis vita, & sic est quasi quædam vita in vniuerso, quod res sic agunt & patiuntur ad inuicem.

Plato.

Mundum & hoc quod alio nomine cœlum appellare libuit, eius circumflexu reguntur omnia.

Idem, in Timæo vitam nobis corporeā à stellis infundi affirmat.

Aristoteles.

Homo hominem generat & Sol, id est, parentes & causæ cœlestes concurrunt in generatione hominis.

Idem lib. 1. Meteorum sic ait:

Id, à quo initium est motus, proculdubio, cæteris etiam rebus, vim mouendi impertit. Ex hoc dicto Aristotelis colligi potest, quod, cum cœli motus primùm in natura extiterit, eius vim, ac efficaciam in rebus inferioribus, minimè in dubium vocari debere.

Idem in Meteorologicis.

Mundus hic inferior est contiguus superioribus latioribus, vt vis vniuersa ipsius inde gubernetur.

Idem Aristoteles 3. problem. 1. partis.

Plinius quoq. 2. libro suæ naturalis historiæ confirmat: Coniunctiones & aspectus luminarium Planetarumq. secundum affectionem stellarum fixarum, propè quas contingunt, alios atq. alios effectus inducere.

Philo: Stellæ habent potentiam, sed circumscriptam, & afferunt necessarias vtilitates, quæ tamen non omnibus notæ sunt.

Seneca ad Martium.

Vides micante vno sidere omnia impleri: Solem quotidiano cursu diei noctisq. spacia signantem: Vides Lunam successione à fraternis occursibus lene, remissumq. lumen mutuantem & modò occultā, modò toto orbe terris imminentem: Vides quinq. sidera diuersas agentia

gentia vias, & in contrarium præcipiti motu nitentia. Ex horum leuissimis motibus, fortunæ populorum disponuntur, & maximæ ac minimæ perinde formãtur, pro vt æquum iniquumve sidus incessit.

Hermes.

Sol & Luna post Deum omnium viuentium vita sunt.

Cœlius Augustinus.

Cæli temperies hominum mores mutat.

Ioan. Bodinus.

Certum quidem illud est, ingenia & mores hominum ad humores sæpè accedere, vt Galenus ait in libro, quod mores humoribus obsequantur.

Lactantius contra Epicureos cap. 4.

Ventorum & imbrium vis in eo est, vt morbos afferant.

Hippocrates de flatibus.

Aër mortalibus vita, & morborum ægrotis solus est auctor. Et Galenus in arte medicinali scribit: Ab aëre afficitur & mutatur corpus, quia aut calefit, aut frigefit, aut exciccatur, aut humectatur. Et cum venti plerunq; secundum motum Lunæ ac Planetarum excitentur, affici. [with interlinear: *motu & qualitate certò sequitur, etiam corpora nostra ab eorum*]

Idem alibi de significatione mortis & vitæ secundum motum Lunæ & aspectus Planetarum, dicit: Quando Luna est lumine plena, tum crescere sanguinem & medullam in homine & bestijs omnibus, idem fieri in mari & cunctis in rebus mundanis.

A plerisq; Philosophis & Physicis certò concluditur, locum Lunæ in partu, congruere cum loco conceptionis, hoc est, in quo signo est Luna tempore partus, in eodem etiam fuisse tempore conceptionis, vt si nascitur infans in coniunctione Solis & Lunæ, id est, in nouilunio, conceptum fuisse etiam in nouilunio: id si verum est, vt plerique affirmant, certò & indubitatè statuendum est, Lunam tàm in conceptione, quàm editione infantis singularem vim obtinere, ac nato infanti infundere, partumq; promouere aut retardare.

Quemadmodum etiam à nõnullis Philosophis affirmatur, quod vniuersa vis, quæ ex corporibus cœlestibus defluit, sit ex motu, lumine, & influxu, qui est virtus proficiscens à dictis corporibus, quæ à

DEO mediantibus causis secundis & corporibus cœlestibus, his inferioribus infunditur. Vnde ab Aristotele in Meteorologicis dictum est, Mundum hunc inferiorem esse contiguum superioribus lationibus, vt vis vniuersa ipsius inde gubernetur.

Plutarchus.

A Sole, Luna, syderibusq́; vitæ, motusq́; principia manant, quæ prouidentia nobis videnda præbuit, vt sensibilia sanè sint intelligibilium simulachra atq; incitamenta.

Cicero de Luctu inueniendo.

A Theophrasto memoriæ proditum est. Orbem terrarum Theatrum quoddam esse magnum Diuina mente repletum, & cœlestis indicandæ sapientiæ gratia, tam multis vndiq; collucentibus ornamentis illustratum ac depictum.

Arnobius lib. 1. contra Gentes.

Affirmat quod syderum motus, certis signis, partibus, variorũ discriminum afferunt necessitates, & statis temporibus, rerum vicissitudines.

Lucius Columella.

Singulos dies Astronomica ratione obseruari præcepit, tũ propter rei rusticæ vtilitatem, tùm propter pericula quàm plurima euitanda, quæ moniti à peritis eius disciplina cauere possumus.

Thomas Aquinas.

Ex Astrologia prædicere possumus dispositionẽ corporis, motum sensuum ac res varias, aliquo modo etiam intellectum: Nam corruptis ex aliquo astro sensibus, intellectus etiam patitur: Voluntas autem nullo modo attingitur, liberaq́; semper & incolumis permanet: Congruunt cum hac sententia Damascenus, Scotus & alij. Nam Scotus vbi tradit dæmones futura ignorare, nisi aut coniectura vtantur, aut quæ è stellarum animaduersione atq; à cœli motibus futura percipiant, asseuerat ex astris & cœli motu futura prædici posse.

Alio loco idem Aquinas ad fratrem Reginaldum.

Quia petijsti, vt tibi scriberem, an liceret iudicijs astrorum vti, petitioni tuæ satisfacere volẽs, ea quæ à sacris doctoribus super hoc traduntur, scribere curaui. In primis ergo oportet te scire, quod virtus

tus cœlestium corporum ad immutanda corpora inferiora se extendit.

Antonius Archiepiscopus Florentinus tit 12. parag.6.

Corpora cœlestia imprimunt in corpus humanum, & per consequens in potentias sensitiuas, quæ sunt affixæ corporeis organis. Vires aũt sensitiuæ, vbi surgunt, passiones inclinant ad actus rationẽ, non tamen cogunt.

Leonardus Varius Boneuentanius ordinis S. Benedictini.

Deus regit inferiora per superiora: ex prædictis enim clarum & manifestum esse constat, cœlum & sydera in hac inferiora corpora motu, ac lumine concomitante agere, quæ quidem actio regimen & gubernatio appellatur, Dei voluntate sic imperante, atq; ordinãte, vt scilicet suæ diuinæ virtutis cœlum esset vniuersale instrumentũ.

Franciscus Patritius in dialogo 3.

Est certò certius, quod inferiora hæc superiorum facultate gubernantur. Nam & bella ipsa quadam astrorum vi mouentur, quæ hominum corda calefacit, & ad vindicandum excitat. Manifestumq; est etiam, famem atq; pestilentiam aëris vitio generatas ex cœlesti lumine habere originem, nec aliũde terræ motus hiatusq; modò hoc, modo illo loco generari. Sũt enim terræ spacia certis cœli regionibus distincta, hæcq; subiecta certis luminum aspectibus, qui tempore & cœlestium orbium conuersione producuntur, & in subiectam regionem, eos quos modò dicebam effectus immittunt.

Mantuanus Theologus ac Poeta, ex Virgilio.

Hinc tempestates dubio prædicere cœlo
Possumus, hinc messisq; diem, tempusq; serendi,
Et quando infidum remis impellere marmor
Conueniat, quando armatas deducere classes,
Aut tempestiuam in siluis euertere Pinum,
Nec frustra signorum obitus speculamur & ortus

Appianus in Astronomico Cæsareo.

Apud omnes in confesso est, astra quædã diuinæ virtutis esse in-

ſtrumenta, per quæ vniuerſum illud gubernari credimus. Syderum enim opera, effectus ſeu inclinationes ſeu influentias dicas, diuinæ prouidentiæ quadam eſſe documenta, quis eſt, qui neget? Cùm nihil non in hoc mundo iuxta aſtrorum diſpoſitiones affici videamus, quamuis omnia in DEVM referri ſoleant. Quemadmodum autem non ſecuri operis cuiuſpiam ſtructuram tribueris, ſed fabro, qui hac vtitur: ſic aſtrorum effectus, qui motus eorundem conſequuntur, non ipſis aſtris, ſed DEO illa regenti, gubernantiq́ꝫ cauſæ, veluti primariæ aſſcribere debemus. Huiuſmodi aſtrorũ curſus & motus multiplices nobis cùm Deus Opt. Max. patefaciat, cælumq́ꝫ ipſum tanquam librum apertum, in quo futura per ſtellarum & luminarium tranſcurſus ſignificantur, recludat. Pauca & nos ſuper his quæ ex eo nobis libro collecta ſint, dicere inſtituimus.

Henricus Ranzouius in libro de conſeruanda valetudine.

Secunda cauſa morborum & deſtructionis deprauationisq́ꝫ corporum noſtrorum, eſt ſiniſter & maleuolus ſyderum cæleſtium influxus, temperamentorumq́ꝫ infelicitas. Nam vti ſingulis rebus proprietates certæ ſunt ingenitæ, quas DEVS ab æterno naturalibus effectibus coaptauit: ita ſingularis quoq́ꝫ efficacia & vis diuinitus inſita eſt corporibus cæleſtibus, quæ DEVS non tantum propterea certo ordine ac magnitudine creauit, vt annos, dies, & menſes diſcernerent, ſed vt eſſent quoque nobis ſigna, ex quibus quædam rerum futurarum caperemus argumenta. Pendent enim inferiora ex ſuperioribus, & terrena à cæleſtibus, & cognatione quadam mutua inter ſe continentur. Proinde corpora ſuperiora occultam quandam vim & virtutem in hæc inferiora infundunt, per quam humores in corporibus noſtris mutantur, augentur, & diminuuntur ſecundum ſyderum poſitum & qualitatem. Et hoc quotidiana experientia, certiſſima rerum omnium magiſtra clarius euidentiusq́ꝫ docet, quàm vt vlla demonſtratione egere videatur. Si quis fidem dictis adhibere noluerit, Lunam mihi conſideret, quæ in humores præcipuè ſibi dominium vindicat, vt apertè conuincetur. Nam creſcente Luna creſcunt & humores, ſanguis & medulla in homine & beſtijs. Cùm igitur conſtet, humores in corporibus noſtris regi ab ipſis ſupe-

ſuperioribus, ex malis autem corporum humoribus oriri morbos, ex morbis interitus, non immeritò ſanè mortis & cæterorum morborũ cauſa in corpora cœleſtia, aliqua ex parte refertur.

Richardus Dinothus Normannus de Aſtrologia.

Stellæ ſua quantitate, lumine, ſitu, curſu, mouent atq; ordinant omnem mundi materiam & locum eorum, quæ oriuntur & intereunt: Quocirca Aſtrologiæ ſtudium apprimè vtile & decorum cenſendum. Qui putãt inquiſitionem aſtrorum & ſecretarum virium ac influxionum ipſorum Dei prouidentiæ derogare, maximè falluntur. Nam ipſius Dei maieſtas magis illuſtratur, cum tam magnas res eum per creaturas ſuas efficere intelligimus.

Chriſtophorus Milæus

Cum Aſtrologi in terrena diuerſos effectus mutua quadam atq; ea narurali aſtrorum conſenſione & concordia influere cognoſcerẽt, frequenti reditu obſeruatæ ab ijs ſunt rerum conuerſiones, incrementa atq; inclinationes, quæ præſentiri & prædici ab ijs poſſunt. Cuiuſmodi videmus ſerenitatis & tempeſtatum ſigna, ſterilitatis ac fertilitatis tempora, quæq; ad agriculturam exercendam pertinent, vt ſunt arationis, inſitionis, percipiendi, condendi, exſcindendi ligna, aut ſaxa: etiam ad nauigationum peregrinationumq; opportunitates, & idonea medicorum ad curationes tempora deligenda. Ex eadem cœleſtium conſenſione, cùm ijdem multos euentus, ſimilitudine ducti inter ſe conferrent, ex ſyderum quæ natalitia vocant, ſitu inquiſierunt, quæ cuiq; euentura, quo quiſq; fato natus eſſet: Vt inde mores, ingenium, corpus, animum, vitæ actiones, & ad quam maximè rem quiſq; aptus futurus ſit, cognoſcerent.

Pòſt accommodata actionum diuerſarum tempora, res calamitatum prænuncias, bella, morbos, eluuiones, æſtus ingentes, terræmotus, graues etiam Rerumpub. commutationes, quæ nulla cognitione hominibus conſtare poſſe videntur, inueſtigare ſolent. Omnis autem de aſtris ſcientia vtrumq; Aſtrologiæ & Aſtronomiæ nomen habuit: in qua magni viri, etiam principes ſtudioſè ſunt verſati. Antiquiſsimis namq; temporibus maximi & diuini honores eidem communibus animis deferebantur, & earum rerum contemplatoribus

atq; amplificatoribus summa præmia publicè solita erant poponi.

D. Cornelius Gemma Louaniensis.

Ex Astrorum influxu, si Methodus adsit, plurima præsagiri puto, quæ ad naturam corporis ac temperamentum pertinent, quæq; ad valetudinis statum Quæ verò ad propensiones animorum ad hæc vel illa studia, & vitiorum semina referũtur, significari interdum, sed maiori virium interstitio, quo plurimum eneruantur, ac velut ex accidente pertingunt, præsertim, quando immutent amplius parentum indoles, patria, consuetudo & educatio. Porrò quod reliquũ est, electiones operum in pluribus valent.

Ioannes Bodinus.

Licet igitur, semperq; licuit cœlestium luminum virtutem inquirere, modò in causis naturalibus consistatur. Nam in eo versatur DEI gloria, quod per creaturas suas facit res tam mirabiles. Hæc sententia Damasceni: hæc Thomæ Aquinatis in libro de sortibus, & altero de Iudicijs Astrologicis: hæc Scoti. Et verè Astrologia, effectorum cœlestium notitia, à Deo donata est. Sed Deus est superior omnib. istis, & qui confidit Deo, hic nihil ab astris debet metuere, atque tantundem Ptolomæus dicit: Imperare cœlo sapientem: Itemq;,

——rerum fato prudentia maior.

Et Abraham Aben Esra, maximus inter Iudæos Astrologus filios Israelis, ait, non subijci astris qui confidunt Deo. Qui verò non timet dominum, inquit Salomon, transibit sub rota, cœlum proculdubio, his verbis virtutesq; & influentias obliqui circuli, id est, Zodiaci denotans.

Contra fata Valent Deus & prudentia tantum,
Vir pius & prudens vincere fata potest.

Sixtus ab Hemminga Nobilis Frisius.

Nemo hercle sana mentis negat, generalem vim quandam trãsmitti à cœlestibus corporibus ad inferiora, illa nimirum agere, has pati.

Idem Hemminga in Epistola ad Henricum Ranzouium.

Cœlum expansum, & infinitis luminibus exornatum, repræsentat

tat nobis imaginem libri æternitatis, sed, cuius literas, lectionem, & intelligentiam perfectè non tenemus. De effectu siderum autem in elementis, & ijs, quæ ex elementis constãt, merito nihil addubitamus, sed cuius minimam tantum partem percipimus, non talem, neque tantam, quæ per deductionem causarum ex effectibus, ad perfectam futurorum cognitionem nanciscendam, sufficiat.

Lambertus Daneus, in sua Physica. cap.31.

Primus, vt illa corpora superiora, essent rerum inferiorum maximè terrenarum, tum gigendarum & conseruandarum, tum etiam terminandarum & finiendarum secundæ quædam caussæ, quibus Dominus ordinariò quidem vtitur: quanquam eas tamen, cum illi visum est, prorsus omittit, nec eadem desinit infinita illa omnipotentia sua producere, quæ illis adhibitis solet. Quoniam nõ modò loco superiora sunt ista corpora cœlestia (atq; motus, quidam consensus est inter omnia Dei Opt. Max. opera,) sed etiã vi quadam sibi à Deo infusa in res istas inferiores temperamenta ac qualitates partim inijciunt, partim mouent & excitant, per quas istæ res terrenæ vel producuntur & conseruãtur, vel etiam flaccescunt, marcescunt, & tandem intereunt & corrumpuntur. Has qualitates ex istis corporibus dependentes & effectas vulgo cœlestium corporum influentias appellant, quæ non è terrena aut elementari regione in cœlestem ascendunt, & influunt, sed ex cœlesti illa & superiori in hanc terrenam & inferiorem descendunt.

Idem cap.32.

In quas res habent vires corpora cœlestia, eatenus tantum habent, quatenus vires rebus à Deo iam insitas non tollant, aut aboleant, aut immutent, nouamq; legem, aut conditionem illis nõ afferant: Itaq; excitant duntaxat iacentes in ijs rebus vires, semina actionum latentia corroborant: qualitates iã inditas & infusas rebus inferioribus mouẽt, vt quali lege hæc inferiora Dominus esse & consistere voluit, ita eorũ quodq; in suo genere sub ea conditione, & lege à cœlestibus corporibus cietur, & impellitur. Deniq; ipsamet corpora

pora cœlestia nequaquã ipsa agũt, si propriè loqui volumus: Sed omnino à Deo aguntur & à natura, id est, à lege sibi imposita.

Apud Iobum dicit Deus cap. *38.*

Scísne leges cæli, tunc potestatem cælo daturus es, quam habet in terram. Ex his constat, cælum habere leges & potestatem in terra. Nam hic textus indicat potentiam, quam Deus corporibus cælestibus indidit, in hunc elementarem mundum. Quia Deus creatis cælorum luminibus edixit, vt sint temporum, annorum, dierumq́; signa, quod ad commoditatẽ numerandi dies referre, fuerit ridiculum, quia tot stellarum centena millia essent inania. Quorum perennes motus ac perpetuos cum admirabili incredibiliq́; constantia & consensu inter se atq; conuenientia immutabili cernimus. Hæ sine dubio non sunt ociosæ, aut supputandi dies siue ornatus causa comparatæ, sed ad alios vsus longe potiores à Deo Opt. Max. destinatæ.

Malachias Propheta dicit.

Sanitatem esse sub radijs Solis, quos ille alas venustè appellat, atq; his foueri & conseruari hominum incolumitatem affirmat. Et Dauid Psal. 121. dicit: Per diem Sol non lædet te, neq; Luna per noctem. Ex his Scripturæ locis constat, stellis inditas esse virtutes à DEO, quibus non aër tantùm variè afficitur, vt nonnulli existimant, sed homines, & secundum voluntatem eius nunc conseruantur incolumes, nunc lædi se sentiunt, planè ἀπρονοήτως, & quemadmodum DEVS cursum stellarum assiduè moderatur, ita vires earundem temperat, ne quid piorum cætui inde periculi aut noxæ existat. Quemadmodum & succos venenatos sine noxa aut periculo Christus bibituros suos discipulos affirmat.

Ieremias cap. 10. ait.

A signis cæli nolite timere, quæ timent gentes. Nominat signa: Ergo portendi his aliquid designat, nec contemni vult, aut Epicureo risu ab hominibus excipi, sed Deum propter hæc signa solum esse timendum docet, quasi dicat: Nolite timere signa, quæ timent gentes, sed potius DEVM signorum & stellarum opificem, qui suam iram & iudicia ipsis signis denunciat. Quantum enim prodigiorum, Eclipsium, fœdarum coniunctionum antecessere excidium Hierosolymæ

ma ex historijs constat, quæ profectò nõ casu proueniebant, sed eam ipsam ob causam à Deo proponebantur, vt populo isti horrendas clades & politiæ excidium annunciarent. Neq; verò propterea nulla vis inest stellis, aut alijs à Deo propositis signis, quod timere nos ab his vetat Spiritus Sanctus. Nam & à diabolo & à Tyrannis, qui in corpora piorum sæuiũt, securos & vacuos metu nos esse iubet Christus: non quod nulla diabolo, aut Mundo ad nocendum vis sit, aut potentia, aut quod audiens hunc leonem rugientem nemo exhorrescat: (quis enim exuere omnem metum in hac vita tot periculis circumuallata queat?) sed quod erectos fiducia protectionis Diuinæ, ita aspicere nos formidabilem huius mundi potentiam, aut immane diaboli robur velit, ne metu fracti à Deo deficiamus, aut fidem abijcientes alia nobis numina fingamus. Nam qui sub prouidentiæ & protectionis diuinæ scuto latent, eos neq; fulmina de cælo incautos feriunt, neq; astra sinistris, aut maleficis radijs suis de statu deijciunt, neq; diabolus cum toto satellitio suo separare à dilectione Dei potest. Imò quod est apud poetam, Si fractus illabatur orbis, impauidos ferient ruinæ.

Lucæ 12. cap.

Dicebat autem ad turbas, cum videritis nubem orientem ab occasu, statim dicitis nimbus venit, & ita fit, & cum Austrum flantem dicitis, quod æstus erit & fit: Hipocrytæ faciem cæli & terræ nostis probare &c. Ex quo dicto colligitur, tunc temporis etiam signa sumpta esse ex cælo & nubibus, & à Iudæis faciem cæli etiam esse consideratam.

Matthæus cap. 17. dicit.

Curasse Iesum Lunaticum, qui sæpe cadebat in ignem, & crebro in aquã. Is absq; dubio secundum motum Lunæ fuit correptus. Vnde sequitur, Deum Lunæ vires aliquas in morbis afficiendis tribuisse, & secundis causis in hæc inferiora potestatem aliquam, secundum suum beneplacitum permisisse, & ijs tanquam instrumentis etiam nunc vti.

In actis Apostolorum cap. 7. in oratione Stephani hæc leguntur: Auertit autem se Deus, & tradidit eos in seruitutem exercitus cæli sicut scriptum est in libro Prophetarum (Amos 5.) Quæ verba

ego sic intelligo, quod Deus eos sub dominio stellarum constitutos reliquerit. Exercitus enim siue militia cœli, hic non de dæmonibus aut malis Angelis intelligi potest, multò minus de bonis: Sed de stellis & syderibus, vt etiam præcipui patres id ex textu Deuteron cap. 17. interpretantur.

Ex quibus colligitur, Deum singulares vires stellis indidisse, & has tanquam milites sui exercitus sæpissime vagari permittere.

Ex his præcedentibus planè constat, Elementa & quæ ex his oriuntur corpora, perpetuò affici corporibus cœlestibus, & astra esse signa (signum autem dicitur, cùm per hoc, quod videtur aliud indicatur) Sunt enim velut typographi, quorum characteribus primùm animus noster est informatus: & appellantur à patribus, vates, præcones, exercitus cœlestes, legati mandata Dei exequentes, & angelorum. Et horum ministerio vtitur Deus ferè semper, vt medijs, & tanquam causis secundis, quanquam multa peragit, illis non adhibitis imò exclusis, & sic vtendo conseruat illorum efficaciam & virtutes, quas illis ab initio creando infudit, impertiuit, & dedit, & sinit eas tales exercere, quoad illi libitum, & apud ipsum ab initio decretum fuit.

Sydera sunt in signa, in tempora lucis, & annos.

Eccles. cap. 2.

Omnia tempus habent, & suis spacijs transeunt vniuersa sub cœlo. Est tempus nascendi, & tempus moriendi, tempus belli & tempus pacis.

SE-

SEQVVNTVR

VERAE AC MIRABILES TAM IN AERE, QVAM HOMINIBVS PRAEdictiones inopinatorum euentuum, quos omnium temporum diuersi Astrologi ex vario stellarum concursu & configuratione cœliq; positu descripta, vel sub horam ortus natiuitatis figura, vel cœli schemate in coniunctione aut oppositione Solis & Lunæ depicto collegerunt.

Acitus scribit: Paucos mortalium eximi, quibus non primo cuiusq; ortu euentura à natura destinentur: Cuius clara documenta, antiqua ætas & sua tulerit, & iametiam nostra vidit, sed quædam secus, quàm dicta sunt cadere, propter ignorantiam artificum, & ita corrumpi fidem artis.

Quod meo iudicio etiam sit propter falsam temporum relationem, ac propter partium, minutorumq; labētium celeritatem, & velocissimum syderum cœli, pronumq; rotatæ vertiginis cursum, & propter imperfectam, & nondum exactè cognitam omnium motuum cœlestium disciplinam.

Quæ enim est angustia humani ingenij tam corrupti in tam breui vita nostræ spacio, perfectè omnia, quæ ad artem illam constituendam pertinent, quemadmodum & in cæteris superioribus disciplinis, capere non potest. Et vel leuis error in temporis notatione commissus totam calculi rationem peruertit: vt non tantum in cæteris artibus, sed potissimum in Astrologia, quod ad calculi errorem attinet, nimis verum sit, quod dici solet: Ex falsis nihil veri sequitur: atq; id non tam arti, quàm his, qui eam parum dextrè tractant, sit tribuendum.

Nemesius in cap. de fato, inquit: quod Aegyptij sapientes statue-

tuerint, fatum in astris positum esse, sed precibus ad DEVM flecti & mutari.

Hoc modo fecerunt fatum ex astris rerum contingentium non necessariarũ, & notauerunt cuiusq; vitam ex natali die, quem ipsi præcæteris prædictionibus Astrologicis maximè accommodatum commendauerunt. Quod Herodotus etiam affirmat dicens: Aegyptios ad indicatũ cuiusq; partus momentum, de vitæ curriculo, ingegenio, conditione, atq; fato mortis vaticinari solitos.

Cicero dicit in libro de Diuinatione: Chaldæos ex longa diuturnaq; syderum obseruatione, sciẽtiam effecisse, vt prædici posset, quid cuiq; euenturum, & quo quisq; fato natus esset.

Et qui hæc Chaldæorum natalitia prædicta defendunt, vim quãdam esse aiunt signifero in orbe, qui Græcis Ζῳδιακὸς dicitur; & quidem talem, vt eius orbis vnaquæq; pars, alia alio modo moueat, immutetq; cælum: Perinde vt quæq; stellæ in his finitimis partibus sint quoq; tempore: eamq; vim variè moueri ab ijs syderibus, quæ vocantur errantia.

Cùm autem in eam ipsam partem orbis venerint, in qua sit ortus eius qui nascitur: aut in eam quæ coniunctum aliquid habeat, aut consentiens: ea triangula illi, & quadrata nominant. Etenim cum tempora, anni, tempestatumq; cæli cõseruationes commutationesq; tantæ fiant, accensu stellarum & ortu: cúmq; ea vi Solis efficiantur; quæ videmus: non verisimile solùm, sed etiam verum esse censent: perinde vtcunq; temperatus sit aër, ita pueros orientes animari aut formari: ex eóq; ingenia, mores, animum, corpus, actionem vitæ, casus cuiusque euentúsq; fingi.

Censorinus ad Q. Cerellium cap. 8. Ante omnia dicunt Chaldæi, actũ, vitámq; nostrã stellis, tam vagis quàm stantibus esse subiectã, earúmq; vario multiplicíq; cursu genus humanũ gubernari.

Et cap. 9. Sunt particulæ in vnoquoq; signo tricenæ: totius verò Zodiaci numero 360. has μοίρας Græci vocant, & hæ particulæ nobis velut fata sunt: Nam quo potissimum oriente nascantur, plurimum refert.

Valerius Maximus ait: humanæ vitæ conditionem præcipuè primus & vltimus dies continet, quia plurimum interest, quibus auspicijs

auspicijs inchoetur, & quo fine claudatur: Ideóq; eum demum felicem fuisse iudicamus, cui & accipere lucem, & reddere placidè contigit.

Iuuenalis Satyra 7.

——————distat enim quæ
Sydera te excipiant, modò primos incipientem
Edere vagitus, & adhuc à matre rubentem.
Ventidius quid enim? quid Tullius? ánne aliud quàm
Sydus & occulti miranda potentia fati,
Seruis regna dabunt, captiuis fata triumphos.

Manilius.

Quod subitæ veniunt validorum in corpora mortes,
Ex ipsis quidam elati rediere sepulchris,
Atque his vita duplex, illis vix contigit vna,
Ecce leuis perimit morbus, grauiorq; remittit:
Succumbunt artes, rationis vincitur vsus,
Cura nocet, cessare iuuat, mora sæpè malorum
Dat causas, læduntq; cibi, parcumq; venena,
Degenerant nati patribus, vincuntq; parentes.
Quin etiam infelix virtus, & noxia fœlix
Et malè consultis precium est, prudentia fallit,
Nec fortuna probat causas, sequiturq; merentes.
Sed vaga per cunctos nullo discrimine fertur.
Scilicet est aliud, quod nos cogatq; regatq;
Maius & in proprias ducat mortalia leges,
Attribuatq; suos ex se nascentibus annos.

Idem.

Longáq; per certos signantur tempora cursus,
Nascentes morimur, finísq; ob origine pendet.

Thomas Morus.

Scilicet ex illa, qua primum nascimur hora,
Prorepunt vincti, vitaq; morsq; pede.

Anonymi cuiusdam.

Crescentes morimur, finem simul indicat ortus.

Exempla prædictionum.

Methodius & Nauclerus scribunt. Noham genuisse quartum filium, quem vocauit Ionichum, tertio anno post diluuium. Hunc fuisse ingenij eminentissimi, & Astrologiæ peritissimum, qui syderum cursus & stellarum habitudines sit cõtemplatus. Qua quidem disciplina ortum pariter & occasum quatuor regnorum principalium præuiderit atq; docuerit, & quod filij Cham in Assyria primum: & post illos filij Sem in Persia & Græcia: postremò filij Iaphet regnaturi essent in Europa.

Iosephus narrat, vt & Suidas, sacrorum scribam prædixisse regi Pharaoni, natiuitatem Moysis allaturam cladem AEgypto: quo interempto Hebræis spem & fiduciam, AEgyptijs metum ademptum iri: Sed tamen Moyses est educatus, & primò plagas AEgyptijs intulit: deinde rege eorum in mari interfecto, Israelitas ex Aegypto in libertatem deduxit.

Priscus à Diodoro Siculo nominatur Astrologus Belesus, qui sua scientiæ prædictionibus impulerit & confirmauerit Medos, ad inuadendum & occupandum Imperium Assyriorum.

Et sic scribit:

Belesus Babyloniorum Dux, inter Chaldæos Astrologiæ, diuinationisq; peritissimus, Arsaci Medorum præfecto prædixit, imperio omnium, quibus Sardanapalus regnaret, proculdubiò potiturum, tam fausto positu syderum ipsius genesin moderante. Hac spe elatus Arsaces, cùm Babylonijs & Arabibus societatem inijt, bellumq; apertum contra Sardanapalum molitur. Cognita defectione, Sardanapalus ingentem exercitum aduersus eum ducit, & ter acie victor euasit. Tot aduersis casibus attoniti duces fœderati, domũ redire decreuere. Sed Belesus sub dio pernoctans, ex astrorum obseruatione prædixit, paucos post dies auxilia illis aduentura, resq; illorum in melius cessuras.

Vaticinio Belesi ducibus confirmatis, & promissum tempus expectantibus nunciatur, Bactrianorum exercitum, quem rex expectabat, aduentare: Visum Arsaci cum expedita manu obuiam proficisci, vt Bactrianis defectionem persuaderet. Collectis itaq; ex toto exercitu fortissimis contra Bactrianos pergit: quos cùm in partes suas

suas sine conflictu traduxisset, noctu in castra Sardinapali nihil tale à toties deuicto hoste timentis, acriter inuectus est, quæ nullo negotio expugnauit: postea in patentibus campis duobus prælijs copias regias, quæ intactæ euaserant, cum maxima earum strage fudit & fugauit, fugientes persecutus in vrbem Niniuen compulit, arctissimeq́ obsedit, eaq́ post biennium expugnata imperium Assyriorum ei tradidit. Sic Belesi vaticinium non vanum apparuit.

Haliabenragel prædixit ex genesi, puerum quendam natum prophetaturum, vt refert Conciliator, & multi alij. Alcabitius narrat, Haliabenragelem scripsisse, quod huius pueri ascendens fuerit 8. gradus libræ, terminus Mercurij, & quod habuerit in eo Iouem, Venerem, Martem, & Mercurium.

Sacchara Babyloniorum Regi prædixerunt Chaldæi, futurum ei ex filia nepotem, qui regnum ipsi, nimirū Auo, erepturus esset, quod ita cōtigit. Etsi destinauerat auus nepotem natum interficiendum, tamen educatus est, & ad regnum peruenit. Oland. AElianus.

Anaxagoras Clazomenius, qui vixit tempore Periclis, cuius præceptor fuit, insignis & præclarus in contemplanda rerum natura habitus, fatale exitium totius Græciæ antè prædixisse dicitur. Qui cùm primus de Lunæ defectionis causa fuisset ausus scribere, ab Atheniensibus in carcerem coniectus vix est Periclis precibus seruatus. Nam sydera putabant Athenienses esse Deos, nec naturali ratione, & lege cōtorqueri credebant, sed se ipsa pro suo arbitrio circumducere existimabant. Idem rogatus, cuius rei causa natus esset, inspiciendi, inquit, Cæli, Solis, & Lunæ. Laërt. lib. 2. & Plin. lib. 2. cap. 60.

Idem, quod in Olympijs, cùm aliàs, tum in siccitate maxima pluiturum prædixisset, pro Deo habitus est.

Idem etiam ex cælesti literarum scientia lapidem è Sole casurū prædixit, qui postea ad Aegos flumen Thraciæ, anno 2. Olympiadis 78. decidit.

Diodorus Siculus scribit: Alexandro prædictam esse à Chaldæis contra Darium victoriam: Quemadmodum & Antigono, Nicanori, Seleuco, adeóq́ priuatis etiam hominibus futura ita euidenter ijdem prædixerunt, vt mira, & vltra hominis ingenium hæc res

esse

esse putetur. Aiunt enim Planetas plurimum, vel ad bona, vel ad mala consequenda in generatione conferre, per q; eorum naturam & affectum cognosci maximè, quæ sint hominibus euentura.

Hic denuò admonendum esse censeo, quod sub nomine Chaldæorũ, Mathematici, & Astrologi, & Genethliaci intelligãtur. μεγάλη γὰρ ἕξις ἐμπειρία περὶ χαλδαίους εἶναι δοκεῖ, καὶ παρὰ τούτοις ἡ τήρησις τῶν ἄστρων ἀκριβεστάτη· *vt scribit Diodorus Siculus.*

Alexander Magnus deuicta atq; in suam potestatem redacta India vniuersa, cùm exercitu victor reuersus est Babylonem: quam vrbẽ aulæ habendæ delegerat. In itinere verò admonitus fuit à Chaldæis Astrologis peritissimis atq; inprimis Belophante, quem cæteri tanquam auctoritate & doctrina præ alijs eminentem ad hoc munus delegerunt, ne vrbem rex ipse introiret. Fore enim si vrbem ingrederetur, vt non multo post vitam cum regno amitteret. Eo vaticinio haudquaquã vano, cũ animus regis percelleretur grauius, atq; is præmissis in vrbem amicis deflectere ab itinere instituto statuisset, non tantum gnatones aulici, qui regiæ vrbis splendore & delicijs capiebantur, sed etiam Philosophi contemnere regem prædictiones Astrologicas, & deposito omni metu ingredi vrbem regiam iusserunt. Horum igitur consilio cum credulus nimium obtemperasset, atq; vrbem ingressus, Hephestioni funus fecisset sumptuosissimum, paulò pòst ardentissima febre ex vsu vini immoderatiore correptus, fatalem diem obijt, exitu tristissimo adulatorum vanitatem in ridendis prædictionibus Astrologicis refellens. Appianus lib. 2. scribit eum veneno necatum.

Narrat idem Diodorus, Seleucũ scripsisse, Chaldæos prædixisse sibi Alexandri interitum, & partitionem regni in 4. duces. vnde Seleucus hanc vtilitatem consecutus est, quod talia præsciens sua consilia melius in illum euentum dirigere, & occasionem oblatam ad optatum exitum persequi potuit.

Non multò post Alexandri mortem, cum Seleucus Babylonis esset Satrapa, & Antigonus rationes ab eo superbè reposceret, metuens potentiam Antigoni Seleucus, in Aegyptum ad Ptolomæum confugit, vt eius præsidio se muniret: Eam fugam magna cum voluptate audiuit Antigonus, quod speraret regnum Babylonis à Seleuco desertum

sertum sine negotio se occupaturum esse. Sed cùm Chaldæi ad ipsum venissent, & dicerent: Seleucum, si ex manibus dimitteretur, paulò pòst dominum fore totius Asiæ Minoris, & ipsum Antigonum prælio à Seleuco deuictum interiturum: Antigonus, qui alioqui contemnere illas Astrologorum prædictiones solebat, motus dignitate atque auctoritate eorum, qui talia nunciabant, non leuiter est consternatus: itaq; equites misit, qui Seleucum persequerentur, & ex fuga retraherent. Sed & illi re infecta redierunt, & nō multò pòst Seleucus interfecto in acie Antigono, & Asia Minore subacta, prædictionibus Chaldæorum fidem fecit. Diodorus.

Berosus, Eudoxus, Guidius, Aristoteles & Empedocles apud Græcos: Aratus, Iulius Firmicus, M. Manilius, & alij clari sapientiæ auctores, quos fama vulgauit, periti cœlestium fuerunt, ac diuinas prædictiones, decreta stellarum, & vim fati potestatemq; subtili inquisitione collegerunt, & hoc inter cætera annotarunt: illos qui sub Delphini sydere in lucem editi fuissent, petaminarios esse, hoc est, præcipua pedum pernicitate valere. Latini Græcos imitati petauristas vocant, qui volare quasi in aëre videntur. Quemadmodum nostra ætate vidimus multos, qui Pegasum feliciter in Horoscopo positum haberent, saltu omnes æmulos facilè superare. Eos quoq;, qui sub Piscis astro, certo cursu stationibusq; syderibus constitutus editi essent, nando plurimum valuisse, & horum aliquot exempla recenset Alexander ab Alexandro Neapolitanus Iureconsultus.

Franciscus Patricius Senensis, lib. 9. de Regno ita scribit: Non inficiandum est, quosdam ex syderum benignitate aptiores ad gratiam ineundam esse, additque astrorum ratione prædici posse, quali quisq; natura, & ad quam maximè rem aptior futurus sit: idq; omnes veteres Astronomi testantur: Et Nigidius Figulus clarè edocuit. Præterea nostræ sydera natiuitatis inter se conuenientia, congruentes etiam inter se animos producunt. Quod non modò Hipparchus, Bithinius, Eudoxus, & Plato, alijq; plures ex eadem disciplina testantur: Verum Hesiodus, Aratus, & plerique alij veteres Poëtæ etiam affirmant: quod imitatus Persius cum ad Cornutum scriberet, ait:

Non equidem hoc dubites amborum fœdere certo
Consentire dies, & ab vno sydere duci
Nescio quod certum est, quod me tibi comparat astrum.

Liuius commemorat ante infaustam pugnam Persei, Eclipsin Lunæ accidisse, quam tunc quoq. nō falsò Macedones, vt triste prodigium, occasum regni, perniciemq. portendere interpretabantur.

Hanc Eclipsin Sulpitius Gallus, qui consul postea cum Marco Marcello fuit, tunc Tribunus militum, in concione futuram prædixit, & rationem defectus vtriusq. luminis addidit, & de cœli ratione & syderum natura peritissime coram exercitu disputauit. Plin. lib. 2. cap. 2. Val. Max. lib. 8 cap. 11 ex quo colligitur, Tribunos & præfectos militum etiam eo tempore huic arti operam nauasse Nā nemo sine scientia singulari in Astrologia verum tempus defectus luminarium prædicere vnquam potuit.

Plutarchus in vita Pauli AEmylij describens pugnam cum Perseo, de hac Eclipsi ita scribit? Cùm milites cœnassent, & quieti somnoq. indulgerent, Luna obscurari cœpit, ac deficiente lumine, multisq. coloribus mutata, tandem nusquam apparuit, Romanis, vt consuetudo erat, tinnitu æris lumen eius reuocantibus, & ignes multis facibus ad cœlum tollentibus, nihil simile à Macedonibus factum: sed metus ac horror castra eorum habebat, ac sermo clam per multos erat, defectum regis per id ostentum significari, quod & accidit.

Aemilius autem, licèt non ignarus variorū defectuum, & quomodo Luna in vmbram terræ delata abscondatur, donec iterum relucescat: tamen religiosus sacrorum cultor, vt primùm Lunam deductam conspexit, vndecim tauros ei mactauit.

Thales vnus ex septem sapientibus Græciæ, vixit Mileti, & primus omnium Astrologiæ secreta prodidit, de Vrsa maiore disseruit: vt ait Callimach. & ordinauit annū Ionicis ciuitatibus, & Atticæ, rectè monstratis æquinoctiorum temporibus, & interuallis, & scripsit Meteora carmine. Is sub Astyage defectum Solis, primus prædixisse fertur, vt Cicero scribit, alij ascribunt hoc inuentum regi Atreo, alij Anaxagoræ. Sabellicus affirmat Thaletem in sexcentos annos Solis & Lunæ cursum præcinuisse.

Idem cum ostendere vellet Astrologum, haud difficulter, si vel-

let.

let, opes colligere posse, eo anno, quo vberem rerum omnium prouentum ex astris praeuiderat, vasa quot potuit coemit, in quibus res terranatas, reconderet, quibus crescente paulò pòst precio, diuenditis, magnas inde opes congessit.

Hanc historiam alij sic referunt, vt Aristoteles in Politicis, & Laertius in eius vita, cùm ei paupertas obijceretur, & ex astrorum contemplatione sequentem annum oleis vberrimum fore praeuidisset, venditores praeoccupauit, diu antè olearum eius anni fructibus emptis ex Mileto & Chio insulis, haud admodũ grandi precio, quòd aliquot iam annis ante vber olearum fuerat prouentus. Itaque cùm vt praeuiderat eo anno copiosae oleae, posteroq; infoecundae iterum fuissent, ingens lucrum ex coemptis consecutus apertè ostendit, quantum ex ea arte lucri capere possent, qui struendis opibus operam dare cuperent.

Diogenes Laertius de Thalete Milesio hos versus profert.

Hunc quem nutriuit Milesia terra Thaletem,
Astrologum primi nominis ipsa tulit.

Democritus scribente Plinio primus, cùm terris caeli societatem esse intellexit spernentibus hanc curam eius opulentissimis ciuium: praeuisa verò ex futuro Vergiliarum ortu olei raritate, in toto tractu omne oleum coemit, & diuitias inde comparauit: vt etiam Athenis Sextium è Romanis sapientiae assertoribus fecisse idem scribit.

Idem Democritus, vt ait Clemens in stromatibus, ex caeli & sublimium rerum obseruatione multa praedicẽs, sapiens cognominatus est: Cumq; eum perbenignè Damasus excepisset, ex quibusdã stellis capta coniectura multã tempore messis futuram pluuiam praedixit. Quod Damasus credens, fructus collegit: alij autem hoc negligẽtes, propter inopinatam subitò ingruentem pluuiam omnia amiserunt.

Chilo Lacedamonius de Cytheris insula in Laconico sinu sita, prædixit: vtinam haec nunquam fuisset, aut certè simul ac nata est submersa esset. Democritus enim Lacedamone fugiens Xerxi suasit, vt in ea insula naues subduceret. Cui consilio, si Rex paruisset, Graciae Dominus fieri potuisset.

Pherecides Syrus, Sittaci auditor, hospiti suo Perilao cõsuluit, vt

cum tota familia ex vrbe Meſſana migraret, Illo autem negligente monita, Meſſana paulò pòst ab hoſtibus capta eſt.

Scilla non modò ſuum præuidit interitum, verùm quodammodo eum ſcriptis commendauit: Nam vigeſimum ſecundum Commentariorum librum biduo antequam mortuus eſt ſcribendo finem fecit, in quo Chaldæos ſibi prædixiſſe affirmat, quod cùm beatè vixiſſet, in ipſo felicitatis vigore moriendum ſibi eſſet. Plutarch.

Publius Nigidius, vbi horam, qua in lucem editus erat Auguſtus, audiuit, non dubitauit affirmare, Dominum orbis terræ natum eſſe, auctore Tacito, Dione, Volater. De quo Lucanus lib. 1.

At Figulus cui cura Deos ſecretáq; mundi
Noſſe fuit, quem non ſtellarum Aegyptia Memphis
AEquaret viſu numeríſq; mouentibus aſtra.

Xiphilinus ex Dione hunc locum ſic, narrat: Nigidius Figulus Senator, ſtatim Auguſto prædixit imperium, nouerat is ſupra omnes homines ſuæ ætatis totius cœli ordinem & curſum, tenebat ſtellarum vim atque differentiam, quid ipſæ aut per ſe, aut cum alijs coniunctæ poſſint & efficiant, quorum etiam ſtudiorum cauſa culpatus eſt, quaſi magicis artibus vteretur. Is igitur vt vidit Octauium ſerius propter partum vxoris in curiam venientem (nam tunc fortè Senatus erat) ſtatim exclamat: Nobis Octaui Dominum genuiſti: Deinde ea re perculſum Octauium, atque idcirco puerulum necare volentem prohibuit: Nam vt hoc modo filius tuus, inquit, moriatur, fieri certe nullo modo poteſt.

Idem Publius in hac diſciplina plurimum claruit. Nam cum diſputaretur, cur gemini diuerſa fata haberent, qui geniti & orti iiſdem ſyderibus eſſent, ipſe ſuam artem defendens, non eodem ſyderum poſitu, ſed diuerſo naſci gemellos, propter celerem cœleſtium orbium motum dixit: atque eum mox hoc pacto oſtendit. Figuli rotam magna vi concitauit, & in eadem duas atramenti guttas liquauit, q̃ deſinente motu longo interuallo in extremitatibus inuentæ ſunt: Quomodo igitur opinantur, inquiens, cùm tam celeri vertigine cœlum circumducitur, poſſe gigni & oriri geminos eodem ſydere, cùm Figuli rota paruo incitata curſu excuſſas guttas eodem momento tam diuerſis locis oſtendat.

Aſtro-

Astronomi etiam claris demonstrationibus ostendunt, secundum vulgarem opinionem ambitum octaui cœli esse miliarium Germanicorum 10263291 3. quæ horis 24. circumuoluuntur: sic vt singulis horis transeant miliaria 4276371. Cumq́ minutum horæ sit minimum, sexagesima nimirum vnius horæ pars, singulis minutis trāseunt circumuoluendo miliaria 71272. Ex quibus certò statuitur, singulis momentis aut ictu oculi faciem cœli, ac ipsius figuram & astra insigniter mutari. Res ipsa quoq́ ac experientia testatur, geminos non tàm subitò vnum post alium nasci, quin intercedat aliquod spacium & nunquam ferè simul.

Geneseos c. 38. legitur, Thamar edidisse gemellos his verbis: Instante autem partu apparuerunt gemini in vtero, atq́ in ipsa effusione infantium, vnus protulit manum, in qua obstetrix ligauit coccinum, dicens: iste egredietur prior, illo verò retrahente manum, egressus est alter, dixitq́ mulier, quare diuisa est propter te materia? Et ob hanc causam, vocauit nomen eius Phares. Postea egressus est frater eius, in cuius manu erat coccinum, quem appellauit Zoram, qui cùm postea egressus sit, non est cum præcedente vno nixu simul editus.

Ducissa Holsatiæ principis Adolphi coniux, peperit geminos filiam & filium interstitio trium quartarum vnius horæ, siue minutorum 45.

Anno Domini 1581. die 15 Decembris inter 7. & 8. Vespertinam, Segebrgæ fœmina quædam ex meis domesticis genuit geminas puellas interstitio 20. minutorum, quod his locis antea accidisse, vt tam breui temporis spacio subsecutæ sint, non memini, quæ prior edita vixit vsq́ ad 28. diem eiusdem mensis, quæ posterior ad 20. ambæ hora 6. matutina mortuæ, ita vt vno anno, mense, ac hora simul natæ sint ac obierint.

Ego alioquin post duas horas, vnam aut dimidiam ab obstetricibus his nostris Cymbricis locis nostroq́ seculo cōperi natos gemellos, nunquam ferè citius, nonnullosq́ post integrum diem.

Kilonij fœmina fuit, quæ geminos peperit interstitio trium dierum.

Propè Flensburgum, in villa Agert, ante annos 15. puerpera

trigeminos enixa eſt: primùm die veneris puellam, quæ quatuor ſeptimanas vixit: deinde die Solis manè filium adhuc ſuperſtitem, tandem poſt horam iterum filiam, quæ quarto anno ætatis ſuæ mortua eſt.

Anno domini 1582 non procul ab arce mea Bredenberga bis editi ſunt trigemini, ex diuerſis perſonis & temporibus in oppidulo Elmeßhorn/*priores fuerunt oẽs maſculi, & primus 19. die Ian hora: 4. min. 30. ante meridiẽ poſt meridiẽ ſecundus die 21. Ianu. hora 9. Vltimus eodem die hora 12. meridiana natus. qui primo editus mortuus eſt 31. Ianuarij, reliqui duo adhuc ſuperſtites viuunt, quãdo hæc ſcripta ſunt menſe Iunio anno eodem. Poſteriores trigemini fuerunt duæ fœmellæ & vnus maſculus, & nati ſunt 19. Martij prior fœmella hora 5. minut. 30. manè. Secunda fœmella poſt meridiẽ ante primam horam. Tertio maſculus hora 4. poſt meridiem, qui 5. Aprilis mortuus eſt, & 8. Aprilis fœmella quæ primo edita, ſubſecuta eſt, ſecundo edita adhuc viuit. Ita vt ferè fuerit interſtitium quadraginta vnius horæ, antequam alter maſculus in primo puerperio editus in lucem prodijt: Etſi reliqui citius, tamen interuallo aliquot horarum nati ſunt.*

Anno 1582 nati ſunt Hamburgi gemelli non longo interuallo, ijdem anno ſequente eodem ferè tempore in viuis eſſe deſierunt. Alter enim 15. Martij mortuus eſt circa occaſum Solis, alter fratrem intra paucas horas eſt ſubſequutus, cum vterq; vno genere morbi duos penè menſes eſſet vexatus, & tandem abſumptus.

Etſi verò nonnulli ſuperfœtationem vix concedunt, tamen ea ex prædictis, & in his Cymbricis locis infinitis exemplis probari poteſt.

Quod autem gemini nunquam ferè ſimul naſcuntur, eſt naturalis cauſa, quia natura tales vehementes motus, ac dolores ingentes, tam ſubitò ac vno momento ſuſtinere non poteſt: Sed paululum ſe recreat: deinde etiam vno coitu raro gemini concipiuntur, quod alioqui fieri neceſſe eſſet, nam hi ſoli, qui vno coitu concipiuntur, vno nixu quoq; eduntur. Sic vt vno temporis punctò concipi, & deinde etiam naſci oporteat. Auicenna inquit: Matrix primò deglutit vnum ſemẽ pro formatione vnius, poſtea alterum, pro formatione alterius, cum mora & quiete.

Quod

Quod autem non habeant diuersa fata, si ferè eodem momento nati sint (quod est de raris contingentibus) Cicero de natura Deorum adducit exemplum duorum fratrum qui cùm simul nati essent, ijdem simul postea ægrotare cœperunt, & eorum morbus pariformiter cœpit ingrauescere, & eodem medicamine sanati sunt.

De quibus dicit Posidonius Astronomus, quod ideò hæc æqualiter & pariformiter acciderunt, quia eandem constitutionem astrorum in conceptione & natiuitate habuerunt.

Sigebertus affert etiam exemplum, quod anno domini 535. fuerint in Gallia duo fratres gemini, qui ambo sacerdotes facti, uno die Episcopi electi, & ambo eodem anno, & mense & die mortui fuerunt. Finis vtriusq; idem mensis & annus erat. Vnus erat nomine Medardus Episcopus Nouionensis, alter Gilhardus Episcop. Neumagensis. Hi sine dubio ferè ambo vno momento nati sunt, alioqui fortunam, conditionem, dignitatem, & longitudinem vitæ minimè æqualem essent adepti.

Valerius Max. refert, Polystratium & Hippoliden Philosophos eodem die natos, eiusdem præceptoris Epicuri sectam secutos, patrimonij etiam possidendi, alēdæq; scholæ communione coniuctos, eodē q; momento temporis vltima senectute extinctos fuisse, & addit: Tam æqualem fortunæ pariter atque amicitiæ societatem, quis non ipsius cœlestis concordiæ sinu genitam, nutritam & finitam putet?

Plinius scribit M. Cecilium Rufum, & Caium Licinium Caluum, eodem die genitos esse, & Oratores ambos factos, sed dispari euentu, propterea, quod non vna hora sunt nati, vt ego iudico, sed diuersis temporibus.

Idem Plinius (quemadmodum & Liuius) scribit, trigeminos fratres, nec ætate, nec viribus dispares Horatios & Curiatios spectāte vtrinq; Romanorū & Albanorum exercitu pugnam his legibus inijsse, vt cuius populi ciues eo certamine vicissent, is alteri populo cum bona pace imperaret. Itaq; cùm infestis armis, velut acies, terni iuuenes magnorum exercituum animos gerētes concurrerent, quinq; ex his vno tempore occubuerunt, sextus victor cum sororem, quod sponsum mortuum in victoria sua, tantoq; gaudio publico intempestiuo amore ducta lugeret, gladio transfixisset, deprecāte patre vix capitis supplicium effugit. Geor-

Georgius Buchananus scribit in lib. 4. rerum Scoticarum, Quod Eueno 12. Rege Scotorum mortuo, ac filio notho Gillo tantum relicto, ad regnum ex legitima stirpe proximè accederent Dochanus & Dorgallus fratres gemini. Cumq; inter illos par ætas discrimen non faceret, de regno potiundo certamen inter eos exortum fuit. Ipse Gillus regnandi cupiditate flagrans, tam commodam nactus occasionem, fraudulenter se insinuando vtriq; auctor fuit, vt alter alterum è medio tolleret, sed cùm illius occulta & nefaria consilia ad effectum non peruenirent, suasit, vt propinquorum, qui hanc inceptã inter geminos fratres controuersiam cõponerent, conuentus haberetur, quod cùm illi successerat, per homines idoneos, seditione excitata vtrumq; interimendum curat. Ita gemini fratres, qui ambo reges fieri studebant, sibiq; inuicem insidias parabant, vno anno, mense, die & hora ab insperato ac clandestino hoste, cui ambo fidebant, interempti, similemq; fortunam experti fuerunt.

Etsi non ignoro hanc de geminis Astrologorum sententiam oppugnari à multis, præsertim ex natiuitate geminorum Esau & Iacob, eo quod Esau gnarus fuerit venandi & agricola, & Deo inuisus: Iacob autem vir simplex & Deo gratus, & quod hi duo fuerint diuersæ vitæ ac fortunæ, ita vt maior etiam seruierit minori: Tamen hoc argumentum admodum debile est, quemadmodum ex ipso contextu colligi potest. Nam ibi continetur: & duo populi ex tuo ventre diuidentur. Deinde tempus pariendi aduenerat: Ecce gemini in vtero eius reperti sunt, qui primus egressus fuit, rufus erat: Si itaq; alter eorum primus est egressus, non vno momento sunt nati. Deinde sequitur in textu: Protinus alter egrediens plantam fratris tenebat manu. Ex quibus manifestum est, non vno tempore natos, sed vnum post alium: si enim iuncti fuissent brachijs, tunc editi essent simul & coniunctim. Quoniam autem Esau præcessit, Iacob verò secutus est, hinc patet, quod non vno temporis puncto, sed per interualla sint geniti. Et nolo vrgere, quod textus habeat: Esau nomen inditum esse, priusquam Iacob natus sit, qui postea ex apprehensione plantæ fratris Esau nomen acceperit. Quantum autem attinet ad fauorem & odium DEI, id ex causis naturalibus non pendet, sed eius, qui omnia nostra moderatur, & gubernat, iu-

stitia

stitiæ & voluntati diuinæ est tribuendum.

Quanquam autem duo gemini rarò nascuntur vno puncto, tamen fieri potest, vt duo infantes diuersis locis eodem temporis puncto in lucem edantur, sed tamen positus stellarum diuersos habeant propter aliam cæli faciem & poli eleuationem, ideoq́ non iisdem præditi sint moribus, neq́ eadem hos comitetur fortuna. Si autem vno eodemq́ loco nascuntur infantes, considerandæ sunt materiæ, secundum rem subiectam, quæ iuxta suam dispositionem magis ac minus recipit cælestem afflatum. Nam aliter cœlum agit in regis, quam villici filio: & facilius in tabulatũ ascẽdit, qui in superioribus scalæ aut cochleæ gradibus est constitutus, quàm qui in terra adhuc quietus consistit.

Religio etiam & lex, natura ipsa, consuetudo, educatio status & conditio, ac parentes, libera nostra voluntas & sanguis maiorum, efficiunt quòd cœlum & astra, non eodem modo agunt in diuersis subiectis. Nam quemadmodum supra etiam monui, vna eademq́ causa ne similiter quidem, nedum pariter semper agit in materiis & subiectis longè dissimilibus: Et secundum subiectorum varietatem etiam effectus variantur, & virtutes astrorum operantiũ mutantur propter diuersitatem recipientium.

Et hactenus de geminis, persequar nunc prædictiones.

Æschylus Atheniensis Tragicus poëta prædictam mortem cauere non potuit, cum aquila concham in caluum eius caput proiiceret. Quam historiam Valerius Max. prouidus rerum scriptor ita refert: Aeschylum cum à Mathematicis respõsum esset, ex ictu moriturum, qui e superiori loco fieret, tectum euitasse, & sub dio capite nudato mansisse: in quod cum ab aquila, deiecta testudo esset, eo casu mortuum esse & verum extitisse quod prædictũ fuerat.

Apud Plutarchum hæc extat historia: Dion Tyrannum Dionysium ex Silicia eiecturus, Apollini sacrificium parauit, & pompam duxit ad templum, deditq́ epulum: post libamenta, factasq́ de more precationes, Luna defecit, quod quia defectionis limites, & concurrentem à Sole terræ vmbram callebat Dion, nihil est admiratus. Turbatis autem militibus, metus adimendus videbatur, & animus

ad pericula fortius subeunda confirmandus. Constitutus igitur in medio Miltas vates, eos bona spe esse, & optima quæq; expectare iussit. Significare enim numina quempiam defecturum esse clarissimum. Dionysij verò regno clarius extare nihil, cuius splendorem ab eis ut primum Siciliam attigerint, restinctum iri dixit. quod & euenit.

Anaximander Milesius Lacedæmonijs prædixit ex Astrologia, ut ciuitatem custodirent & tecta: instare enim terræ motum. quod quidem factum est, & magna pars eius urbis montisq; Taygeti concidit: ut refert Publius Patricius.

Sic Hippocrates ex eadem & medica arte venientem ab Illyrijs pestem prædixit, discipulosq; circa urbes Græciæ dimisit, ut ægrotantibus adessent. Pro quo beneficio omnis Græcia eosdem illi honores, quos Herculi decreuit. Non minus enim huius, quàm Herculis beneficio se esse seruatos intelligebant.

Spurina vaticinatus est Cæsari Iulio, eumq; monuit, ut periculum caueret, quod ultra idus Martias non esset proferendum. Cæsare illum Idibus Martijs aduenientibus tanquam discusso periculo deridente: Ipsæ, inquit, venerunt quidem, sed nondum præterierunt. Cæsar eo ipso die multis vulneribus in Senatu confossus perijt: Et quamuis Spurinam augurē fuisse constat, tamen Cæsari hic exitus fatalis à plurib. alijs est prædictus, inter quos, Astrologos fuisse dubium non est: Ut de Cæsare Manilius etiā in suis versibus canit:

Ille etenim cœlo genitus, cœloq; receptus,
Cùm benè compositis victor ciuilibus armis,
Iura togæ regeret, toties prædicta cauere
Vulnera non potuit, toto spectante senatu
Iudicium dextra retinens, nomenq; cruore
Deleuit proprio, possent ut vincere fata.

Iulius Maratus populo Romano prædixit, naturam citò illis parituram regem.

Appianus in Parthicis scribit, AEgyptium quempiam Genethliacum Antonium monuisse, ut quam lōgissimè ab Augusto secederet, τὴν τύχην γὰρ αὐτοῦ λαμπροτάτην οὖσαν καὶ μεγίστην ὑπὸ τοῦ καίσαρος ἀμαυροῦσθαι καὶ ὅσος δαίμων ἐφητὸν τούτου φοβεῖται. *Quo indicare voluit: Augu-*

stum

stum excitatum esse ad constituendum imperium Romanum, & adiuuari atq; defendi diuinitus.

Theognes Mathematicus genituram Augusti videns illum adorauit, illiq; imperium Romanum portendi, dixit.

Magi (si licet profanis sacra addere exempla) ex ortu nouæ stellæ Regem & seruatorem totius mundi natum esse, verè ex astrorũ doctrina eruditissimè iudicarunt & agnouerunt, & ex Oriente ea de causa versus Ierusalem profecti, ad veram Meßiæ olim promissi agnitionem, beneficio huius artis, Deo sic volente, & studia ipsorũ comprobante peruenerunt, & sic Magi prius ex cœlis quàm Iudæi ex scripturis cognouere Christum.

Patriarcha Constantinopolitanus, Gennadius Scholarius Mahometi II. Turcarũ Imperatori post Constantinopolin captam confeßionem postulanti exhibuit: in qua hæc verba in Græco exemplari leguntur: Prædixerunt Prophetæ Iudæorum Iesum, & quæcunq; fecit, & quæcunq; fecerunt deinceps discipuli eius ipsius potentia.

Similiter prædixerunt eadem & oracula Græcorum confeßione Dei, & Astronomi Persarum & Græcorum.

Dionysius Areopagita, cum tempore paßionis Christi in plenilunio Solem tribus horis continuis deficere videret, exclamasse fertur: Aut DEVM natura pati, aut mundi machinam ruituram. Ac cum suis communicato consilio aram exstruxisse cum inscriptione: IGNOTO DEO. Athenis hãc inscriptionẽ Paulus Apostolus legẽs, DEVM patefactum esse, inquit, & illius Eclipseos causis expositis Dionysium ad veri Dei agnitionem perduxit, qui de hac Eclipsi in Epistola ad Policarpum aduersus Apollophanem Sophistam multa scribit, quæ breuitatis causa à me hic sunt omissa.

Scribonius Mathematicus, Liuiæ Tiberij Cæsaris matri prædixit prægnanti, quod virum non fœminam paritura esset, illumque regnaturum, verùm sine diademate, ignota scilicet adhuc Cæsarum potestate.

Tiberium ab Augusto, Vitrico, Rhodum relegatum & non parum suæ saluti timentem, Thrasyllus Mathematicus confirmauit, & in spem certam erexit: nam cum eo iuxta mare deambulans, &

finem ærumnarum instare denuncians, forti animo vt præsentem fortunam ferret, eum hortaretur: Tiberius vero contra sentiret, atq; parum abfuisset, quin vt ira accensus, præceptorem in mare præcipitem dedisset, increpitans atrocibus verbis, Thrasilli artē falsam esse, Tunc Thrasillus aliquatisper constitit, conuersis ad mare oculis, venientem vidit nauem, qua conspecta tanta eum artis fiduciacapit, vt affirmare auderet, ea naui felicia Tiberio afferri: non multo autem post naue in portum delata, literas ab Augusto Liuiáque accepit, quibus Romam reuocabatur, vbi imperij ipsius fundamenta iacta fuerunt.

Idem Tiberius cum statuisset Rhodi Thrasyllum è muro præcipitare, eo quod is solus ex Astronomiæ secretis omnes eius cogitationes cognosceret, sensit hominem eo ipso tempore mœstum esse: cuius rei caussam cum exploraret, respondit se periculi cuiusdam suspitionem habere. Vnde Tiberius admiratus hominē, qui institutum non ignoraret, quod proposuerat, intermisit.

Tiberius multos interfici iussit, explorato die & hora qua nati fuissent, atq; inde animaduersa fortuna eorum ac moribus: didicerat enim vniuscuiusq; ciuis primarij fatum, ita vt Galbæ, qui postea principatum obtinuit factus, obuiam, quo die ille sponsalia fecerat dixerit: Et tu aliquando principatum degustabis, cui propterea pepercit, vt Dion arbitrabatur, quod ei certum & fatale fuit imperium. Vt autem Tiberius dicebat, propterea, quod in senectute & longo tempore post suam mortem esset regnaturus.

Iosephus lib.18.cap.8. hæc ita narrat: Erat Tiberius Mathematicorum disciplinis addictior, iuxta quorum consilia in tota vita pleraq; agere est solitus. Nam & Galbā aliquando venientē ad se cum esset conspicatus, conuersus ad intimos quosdam amicos: En inquit, virum futurum aliquando Romanorum principem. In summa, nemo Cæsarum vnquam tantam fidem habuit diuinationibus, non vanas eas expertus aliquoties.

Tacitus de Tiberio, Galba, & Thrasyllo ita scribit: Non omiserim præsagium Tiberij de Seruio Galba tum consule, quem accitum & diuersis sermonibus pertentatum, postremò Græcis verbis in hanc sententiam allocutus: Et tu Galba quandoq; degustabis Imperium,

scram

ſeram & breuem potentiam ſignificans, ſcientia Chaldæorum artis, cuius adipiſcendæ ocium apud Rhodum magiſtrum Thraſillum habuit. peritiam eius hoc modo expertus: Quoties ſuper negotio conſultaret, edita domus parte, ac liberti vnius conſcientia vtebatur, is verò literarum ignarus, corpore valido, per auia ac prærupta (nam ſaxis domus imminebat) præibat ei, cuius artem experiri Tiberius ſtatuiſſet, eundem regredientem, ſi vanitatis aut fraudum ſuſpicio inceſſerat, in ſubiectum mare præcipitabat, ne index arcani exiſteret. Igitur Thraſyllus iiſdem rupibus inductus, poſtquam percunctantem commouerat, imperium ipſi & futura ſolerter patefaciens, interrogatur, an ſuam quoq; natalem horam comperiſſet, quem tum annum, qualem diem haberet. Ille poſitus ſyderum ac ſpacia dimenſus hærere primo, deinde paueſcere, & quanto introſpiceret magis, tantò magis trepidus admiratione & metu obſtupeſcens, poſtremo exclamat, ambiguũ ſibi & propè vltimum diſcrimen inſtare. Tum complexus eum Tiberius, præſcium periculorum, & incolumem fore gratatur, quæq; dixerat oraculi vice accipiens inter intimos amicorum tenet. De Tiberio, Galba, & Thraſyllo hæc certò contigiſſe neminem dubitare arbitror, cum Suetonius, Ioſephus, Dion & Tacitus probatiſsimi auctores hoc literis prodiderint.

Thraſyllus, quanquam diem & horam mortis Tiberij exquiſitè nouerat, tamen eum adhuc decennium victurum dixit, vt ſpe diuturnioris vitæ minus multos occideret.

Claudius Imperator paulò ante mortem cùm conſules deſignaret, menſem illis, quo moriturũ ſe præuiderat, indicauit, ſuosq; filios vt vnanimiter fraterneq; viuerent, multis monitis obteſtatus, tandem eos piè admodum Senatui commendauit: deniq; pro tribunali ſedens, licet abhorrentibus, qui aderant, & lætiora precantibus ſeſe ad mortalitatis terminum perueniſſe, iterum iterúmque profeſſus eſt.

Apollonius Aegyptius Caio Caligulæ mortem prædixit, qui eam ob cauſam Romam miſsus, ad Caium eo die perductus eſt, quo ille mortem erat obiturus: Certiſsimo nimirum vitæ periculo, niſi Caligula paulò poſt interfectus exitu funeſto prædictionis certitudinem comprobaſſet, Dion.

Sulla Mathematicus, Caligulæ consulenti de genitura & fatorum cœlestium arcana ab ipso exquirenti, certissimam necem instare affirmauit.

Thrasylli filius Neroni imperium prædixit, quemadmodum pater eius Tiberio, sed alij Mathematici ex eiusdem genitura multa & formidolosa ei vaticinati sunt.

Cum Nero Babylum Astrologũ de crinita stella, quæ ante mortẽ eius orta erat consuleret: Astrologus respondit summis potestatibus exitium portẽdere solere. Hic vt fatum auerteret, multos claros viros sustulit.

Agrippina mater Neronis ab Astronomis edocta, filium suum Neronem imperaturum, sed ipsam necaturum, fertur exclamasse: interimat dum imperet. Xiphil.

Seleucus Mathematicus Othoni superstite Nerone promisit imperium, cùm ille tamen non esset ex familia Cæsarum & Augustorũ.

Vitellius Astrologos se Imperatorem furorum affirmantes irrisit, existimans nequaquam se tanti fore. At idem cum Imperator factus Astrologos expelleret ex vrbe, ediceret q́; vt intra certum diem à se constitutum, ex Italia discederẽt, Astrologi contra in tabulis diem de nocte præscribũt, intra quem excessurus esset è viuis, quod etiam sic accidit. Suetonius.

Vitellij naturam ex genitura prædictam à Mathematicis ita parentes abhorruerunt, vt pater magnopere semper contenderet, ne qua ei prouincia se viuo committeretur: Mater appellatum Imperatorem pro afflicto statim lamentata sit. Nam paucis mensibus pòst minutissimis ictibus excarnificatus est.

Iosephus scribit, Iudam Essæum, qui nunquam diuinando aberrauit, neq; mentitus est, Antigono Ioannis Iudæorum ducis filio prædixisse locum & diem, in quo illi fato fuerat destinatum mori. Sed Antigono transeunte templum exclamauit: Papæ, nunc mihi pulchrum est mori, quando mearum prædictionum mendacium deprehensum est. Venit enim Antigonus, qui hodiè deberet occidi. Locus autem eius necis erat apud Stratonis πυργὸν, & ille quidẽ sexcentorum ab hinc stadiorum interuallo distat: horæ verò diei sunt quatuor, ita vt vaticinationis tempus effluxerit. Hæc locutus senior

mœsto

mæsto vultu & mente solicita multa secum reputabat: Sed paulò post Antigonus interfectus est alio loco subterraneo, eodem nomine, quem prædixerat. Ac ita de situ loci tantum aberrauit.

Idem Iosephus lib. 15. cap. 13. scribit. Erat quidam Essæus Manahemus nomine, cum aliàs vitæ honestæ, tum verò diuinitus etiã concessum habens donum fatidici spiritus, Hic conspicatus Herodem puerum, ludum literarium frequentãtem, Regem Iudæorum salutauit: Ille putans se rideri, correxit eius verba. Tunc Manahemus subridens: imò regnabis, inquit, & feliciter dominaberis, ac memor esto Manahemi verborum, quæ te fortunæ mutabilis admonent.

Iosephus omnem doctrinam Iudæorum edoctus, in qua Astrologia non fuit minima, vt suprà ostendi, Vespasiano patri & Tito filio non solùm eos terrarum dominos futuros, sed etiam se à captiuitate liberaturos, constanter affirmauit, & vt tanto magis fidem sibi adhiberent, vinculis se custodiri, vsq; dum prædicta euenirent, petijt. Cum autem nonnulli ex Vespasiani intimis dicerent, illi non adhibendam fidem, qui suam propriam captiuitatem ignorasset, ipse verò affirmauit, se antè prædixisse. Quare de ea re Vespasianus inquirens, ita esse inuenit. Ergo illi fidem habuit, sed tamẽ custodiæ, vsq; dum prædicta euenirent tradi iussit. Postea verò, cùm Imperator factus est, eum libertati restituit. Iosephus de seipso, viuente & sciente Cæsare Vespasiano, hæc scripsit, cui mentiri capitale fuisset.

Vespasianum cõuenit inter omnes de sua suorumq; genitura tam certum semper fuisse, vt post assiduas in se coniurationes ausus sit affirmare Senatui, aut filios sibi successuros, aut neminem: & cum filius Domitianus apud eum cœnaret, & fungos tanquam venenatos vitaret, irrisit illum pater, dicens: à ferro esse cauendum.

Ascletarion mortem instare Domitiano se dixisse confessus est, & sibi nempe fore, vt à canibus breui laceraretur. Quem Domitianus cremari sine mora, ad coarguendam artis temeritatem, ac sepeliri accuratissimè imperauit: sed repentina tempestate diruto funere semiustum cadauer canes discerpserunt. Quo audito Domitianus valdè perturbatus mortem timuit, quæ ilicò subsecuta præsagio fidem fecit. Dion. Fulgos.

Testante Suetonio Domitianus annum diemq; vltimũ vitæ suspe-

ctum

ctum habuit, horam etiam, nec non genus mortis: Adolescentuli enim Chaldæi omnia prædixerãt. Cum itaque fatalem horam metueret, ac præteriisse periculorum tempus putaret, sciscitanti ipsi horam insidiatores cubicularij ex industria sextam pro quinta, quam metuebat, nunciauerunt. Sed is egressus cubiculo, deinde reuersus, ab insidiatoribus exceptus septem vulneribus trucidatus est. Dion.

Larginus Proclus publicè prædixit, in Germania Domitianum, quo die excessit è vita, moriturum, & quanquam ob hanc causam ab eo, qui prouinciæ præerat, Romam missus introductusque est ad Domitianum: tamen id ita etiam tunc fore confirmauit. Ideoq; capite damnatus est: Sed dilato supplicio, quo tum demum afficeretur, cũ ille periculum effugisset, necatoq; tandem Domitiano saluus euasit, & à Nerua successore 4000. aureorum accepit.

Idem pridie quàm periret, cum oblatos tuberes seruari iussisset, in crastinum addidit, si modo vti licuerit: Et conuersus ad proximos fore affirmauit, vt sequenti die Luna in Aquario cruẽtaretur, factumq; aliquod existeret, de quo homines loquerentur per terrarum orbem.

Domitianus exploratis diebus & horis, in quibus principes viri nati essent, plerosq; sustulit, vt Tiberius etiam, qui regiam genesin haberent, ac inter eos etiam Melum Pompeianum.

Nerua vix mortem effugit, ideo quod ab Astrologis Domitiano delatus fuit, quod imperatoriam genesin haberet. Cum autem vnus ex illis affirmaret, eum non diu victurum, euasit. His prædictionibus respondit euentus. Nam Nerua paulò pòst Imperator factus est: & vixit tantum in Imperio 13. menses, 10. dies. Et fuit Eclipsis Solis eo ipso die quo mortuus est. Aurel. Victor.

Ad Neruam Apollonius scripsit: Nos ò Rex, & quidem breui simul erimus, vbi neq; nos alijs, neq; alij nobis imperabunt. Sciebat enim sibi citò è vita migrandum esse, & Neruam perbreue tempus imperaturum. Et quamuis multi Apollonium Nigromantiæ insimulant propter Philostrati falsam de illius vita relationem, tamẽ constat ex Hieronymo & Eusebio, illum Philosophum fuisse, & natales dies, & circularis motus doctrinam obseruasse & calluisse.

Mar-

Martialis, qui vixit tempore Domitiani, in epigrammate de Cinna quodam scribit, illi mortem fuisse prædictam.

Dixerat Astrologus periturum te citò Cinna,
Nec puto mentitus dixerat ille tibi.
Nam dum tu metuis, ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.
Bis quartum decies non toto tabuit anno,
Dic mihi non est hoc Cinna perire citò?

Adrianus Imperator, vt suprà dictum est, in iuuentute singulis annis prædictiones Astrologicas fecit, ita vt sibi omnium dierum vsq; ad horam mortis futuros actus antè præscripserit. Et in Mæsia etiam ab AElio Mathematico de futuro imperio præsagium accepit, cum priuatus adhuc esset.

Gordiano Seniori Proconsuli in Asia, Mathematicus prædixit, ad imperium ipsum peruenturum: & cum Gordianum verbis suis non habere fidem perspiceret, artis suæ libris, atq; instrumentis per rationem omnia, quæ dixerat, probauit, adeò vt fidem apud eum etiam experimento ipso sibi faceret. Etenim omnia vt prædixerat iuxta tempus designatum euenerunt. Bapt. Camposul.

AEgyptius quidam paucis antè diebus palam dixit Antonio, ipsum non diu superstitem fore, ac Macrinum ei successurum.

Quidam vates in Africa prædixit, Macrinum, & eius filium Diadomæum regnaturum.

Scripsit Lampridius prædictum fuisse Heliogabalo, ipsum violenta morte interiturum. Nam si Luna, inquit, se applicuerit Saturno, deficiens lumine facit biathanatos, quod quidem sic accidit.

Seuerus Imperator in Africa, à Mathematicis didicit, quæ sibi essent euentura, antequam ad Imperium perueniret. Quare factus est insignis Mathematicus, & prima coniuge Martia mortua, noluit aliam quàm Iuliam ducere, quod sola ex multis oblata regiã genesin haberet.

Dion scribit, Seuerum sciuisse, se ex Britannia non reuersurum esse, quod maximè cognouerat ex stellis, sub quibus natus erat. Id enim in Palatio scriptum in laquearibus ædium reliquit, ita vt ab omnibus videretur.

Herodianus lib. 2. hæc de Seuero tradit: addebant præterea spem somnia quædam & oracula, cæteraq; futurorum præsagia, quorum pleraq; ipse in libris de vita sua conscripsit, ac publice in tabulis pictis dedicauit

Alexandro Seuero ad Germanicum bellum eunti, Thrasybulus Mathematicus illi amicissim us prædixit, ipsum barbarico gladio interficiendum. Quod ita contigit. Nam antequam in conspectum hostiũ peruenit, à Germanis militibus interfectus est. Lampridius.

Leo siue Leontius Atheniensis Philosophus, filiam suam magnæ cuiusdam fortunæ compotem fore ex arte colligens, illi tantum centum florenos legauit, addita causa, quod fortuna ei sufficiens esset opes, reliqua bona filijs reliquit. Illa dolens imperatori per Pulcheriam sororem talia conquesta est, cui ita placuit, vt ad connubium eius perueneri t; coniunxq; Theodosij Valentiniani facta, baptisata, & Eudoxia nominata sit. Zonaras.

Zenoni Imperatori, cùm is morte mulctasset Harmatium, qui fraudulentè se proditorem heri sui declarauerat, simulq; promisso satisfecerat, quod eius filium Cæsarem renunciasset, & non multò pòst illum per vim Cyzicenorum pontificem inaugurari mandasset, contigit quod illi prædictum ab Astrologo aliquando fuerat, vt impetrato imperio paulò pòst moreretur, & coniugem suam vnà cùm imperio viro cuidam senatorij ordinis relinqueret. Hoc in memoriam sibi reuocato complures Senatores præsertim illustres neci dedit. Verùm inexpugnabilem diuinæ prouidentiæ vim, nemo mortalium vnquã coarguere ceu vanam, & in efficacem poterit. Quippe cum Zeno vitam eum morte commutasset, Imperiumq; reliquisset Romanum, ad Anastasium id peruenit, qui cum Ariadna imperatrice matrimonium contraxit. Glycas.

Iustinianus Cæsar eiectus à Leontio, & truncatis auribus & naso in exilium missus est. Huic prædictum fuit ab Abbate in Ponte, illum iterum fore Imperatorem, quem postea, cùm deinceps ad imperium peruenit Patriarcham Constantinopolitanum ilico fecit.

Paulus Monachus insignis Astrologus Leontio imperium promiserat. Is Leontius cùm esset carceri inclusus, irrita obijciebat promissa, Astrologo in sententia permanente, Leontius perfracto car-

carcere ad imperium peruenit, quod vltra tres annos administrauit. Zonar.

Duo Hebræi Astrologi Leoni puero adhuc dedito disciplinis & Astrologiæ ignaro Romanum Imperium promiserunt, quod post nonum annum consecutus est. Is contrà illis promisit, se imagines aboliturum, quod etiam præstitit, Anno domini 727.

Panthaleon Synnadensis Metropolita, Astronomica imbutus scientia, à Leone Imperatore accersitus, cùm sub idem tempus defectus Lunæ maximus esset, vt ex eo deliquij eius, quis futurus esset effectus cognosceret, eum ad Imperatorem intrātem Samonas percunctatus est, cui nam aduersa portenderentur, respondit, tibi: Si autem 13. Iunij diem superaueris, nihil mali tibi eueniet. Ab Imperatore de eadem re interrogatus, proximo ab Imperatore denunciari malum dixit. Paulò pòst Samonas proximus regis ante Iunij diē, quem prædixerat, ex aula in Monasterium detrusus est: Zonoras. Glycas.

Michaël Traulus Orientalis Imperator, edoctus fuit ex Genesi sua, imperium sibi promitti. Quare Leoni Imperatori adhæsit, quo occiso, prætorianorum armis imperium adeptus est.

A monacho quodam prædictum est imperium Philippico, qui sextæ Synodi decreta abolere voluit gratificando monacho, qui imperium illi promiserat, & hoc ipsum prædictionis præmiū petierat.

Quidam Astrologus nomine Nicolaus, Constantino Ducæ mortem prædixit, his verbis, Dromi Logothetæ, ante eius interitum scribēs: Nolite timere à Duca nam temerè nouis rebus studebit, & statim peribit. Quod idem etiam Leo Imperator vaticinatus fuerat. Quæ prædictiones veræ fuerunt, paulò enim pòst in vrbe Constantinopolitana, tumultu excitato, equo prolapso præcipitatus, & capite amputatus est. Zonaras. Glycas.

Constantis Imperatoris pater iussit, vt Astrologi infantis Constantis, scilicet recens editi, thema natalitiū constituerent, qui præter cætera illi prædicta illud etiam adiecerunt, eum in sinu auiæ Helenæ interfectum iri: id illa mortua et si Constās elusit, nihilominus est euētu cōprobatū, non frustrata Astrologorū prædictione, quam-

uis obliqua. Nam in oppido, cui de reginæ nomine factum erat nomen, Helenæ, interfectus, qui vt vitam petulantem egerat; ita miserabilem eius exitum sortitus est.. Zonaras. Pompo. Lætus.

Constantinus Schetacus occubuit, hasta in inguine vulneratus, vir bonus & suauis, qui Anchialæ prouinciæ præfuit: Et quamuis Astrologorum eius ætatis princeps fuit, tamen semetipsum non conseruauit, quò minus ferro interiret, nimirum scrupulo aliquo minutissimo deceptus in tentorio manserat. Nicetas.

Iulianus Byzantinus antequam Imperator factus est, habuit somnium Astrologicum Viennæ. Nam ibidem hora mediæ noctis imago quædam splendidior ei dormienti hos versus recitare visa est, idem sæpius repetendo:

Iuppiter augustos vbi fines intrat Aquarij,
Virgineoq; sinu vicesima quinta recepit,
Portio Falciferum, Constantius Induperator,
Regnum Asiæ tristi superatus morte relinquet.

Est autem Iulianus, cùm Planetæ ingressi sunt hæc signa, in Gallia à militibus in Imperatorem electus, & Constantinus paulo pòst perijt. Quod Ioannes Homilius Mathematicarum disciplinarum peritissimus deprehendit fuisse Anno Domini 360. 20. die Nouembris, quo anno Domini, Imperator proclamatus est, Socrate, & Marcellino testante. Estq; in hoc Somnio animaduertendum; quod caussam id mortis indicat; nempè Planetas peruenturos ad illa loca Zodiaci; & quod historia & astra, Planetarumq; motus cùm Somnio pulchrè coincidant & consentiant.

Et Zozimus scribit, Iulianum vbi Naissum attigisset, tamdiu ibi expectasse, donec Planetarum motus ad indicatas partes in somnio ipsi reuelatas; peruenissent, statimq; illi à nonnullis equitibus Constantinopoli venientibus indicatum, Constantium mortuum, ipsumq; ab exercitu Imperatorem postulatum. Vnde constat, Iulianum, & somnio & huic arti non exiguam fidem adhibuisse.

Agathias lib. 4. refert, Saporē regem Persarum esse electum antequam natus sit, & tot annos regnasse, quot vixerit; idq; factum esse ex prædictionibus Magorum, qui affirmabant Reginam matrem

trem vix dum grauidam mortuo rege masculum & regem enixuram. Proceres igitur periculo facto in prædictione equæ pullum gerentis, id futurum esse credebãt, & nulla interposita mora coronam ventri matris imponunt; & vix dum conceptum regem pronunciant. Haud tamen spes eos fefellit, nascitur namq; non longè post & cum imperio Sapores, in eoq; & iuuenilem agit ætatem, & consenescit, nimirũ qui septuagesimũ annũ exegisset, vbi ad quartũ & vigesimum annum Imperij Iouianis temporibus Nisibu ciuitas sub Persarum ditionem, quæ Romanorum fuisset, peruenit.

Ex Augustino cõstat, Astrologos suo tempore non multum aberrasse, sed multa verè prædixisse. Nam in lib. 5. de ciuitate Dei. cap. 7. dicit: Solent homines ad tentandam peritiam Mathematicorum, afferre ad eos constellationes mutorum animalium, quorum ortus propter hanc explorationem domi suæ diligenter obseruant, eosq; Mathematicos præferunt cæteris, qui constellationibus inspectis, dicunt non esse hominem natum sed pecus. Audent etiam dicere quale pecus, vtrum aptum lanificio, an vectationi, an aratro, an custodiæ domus.

Nam & ad Canina fata tentantur, & cum magnis admirantiũ clamoribus ista respondent. Et in fine capituli sic ait: His omnibus consideratis non immeritò creditur, cum Astrologi mirabiliter multa verè respondent, occulto instinctu id fieri. Ex quibus clarè liquet, temporibus Augustini Astrologos multa verius quàm nunc prædicere potuisse, & præcepta harum artium in tam varijs bellis diuersarum gentium & nationum, in qua Romana & Græca lingua mutata est, intercidisse.

Firmicus scribit, inter alias prædictiones, ex Solis Eclipsi, quæ medio diei tempore accidit, Optaritij & Paulini consulatu Mathematicos ex sagaci intentione prædixisse, quid cunctis hominibus paulò pòst futurum esset.

Idem narrat: Plotinum, cum primò nihil potestati stellarum tribuisset, postea serpente morbo minutæ partes viscerum dilaberẽtur, solus superstes animus retinebatur, tandem cum vim fati sentiret, & animaduerteret, proprio exemplo, quòd finis sibi instaret, quem stellarum ignita indicia decreuerant, cunctos homines docuit, vim

potestatemq́; fatorum stellarumq́; nulla posse ratione contemni.

Theophilus Imperator, cùm à Persis Leo Philosophus ob rerum cognitionem peteretur, consentire noluit, & deinde Leonem in summo habuit precio, eúmque Thessalonices præsidem creauit. Hunc egregiè Thessalonicenses coluerunt, propter eam, qua præditus erat, sapientiam, & absolutam omnium disciplinarum peritiam, sed præcipuè illum admirati sunt hanc ob causam, quod sterilis aliquando fuerit terra, nullumq́; eo tempore fructum produxerit, ita vt patria relicta multi aliò migrare voluerint, quos Leo consolatus est, asserens inopiæ finem impositum iri, & tempus quoddam, quod stellarum sibi ortus, & lumen demonstrauerat, ipsis indicauit, quo in terram semina proijcere præcepit. Hoc facto tantæ illis fertilitatis auctor fuit, vt in multos annos indigenis perceptæ fruges satis essent.

Theodosius Iohannem Monachum apud Thebaidem, ob futurorum scientiam celebrem, & cuius prædictioni de Maximo opprimendo euentus responderat, de exitu belli aduersus Eugenium consuluit, cui ille victoriam pollicebatur, quæ secuta est.

Gauricus scribit, thema vrbis Constantinopolitanæ inuentum esse à Pomponio Gaurico in Bibliotheca Vaticana, à Valentino Antiochena erectum, & illam fundatam fuisse, anno post Christum 638. die 2. Maij, hora 2. post ortum Solis. Ex qua vaticinatus fuit, illius infelicitatis tempora fore, anno 792. vtpote 1430. die 14 Martij, & nihil aberrauit, quoniam illa tempestate Mahometes vrbem illam cepit, & ex Christianorum manibus eripuit. Quanquam hæc à Zonara paulò aliter referuntur.

Petrus Iustinianus scribit in historia Veneta, Planetarum dispositiones & cœlestium corporum figuram sub Iouis aspectu, fœlicia omnium rerum incrementa denunciasse huic vrbi, his verbis: Attila defuncto Venetiæ populi, qui eius metu in hæc stagna confugerant, campestribus locis assueti, consilia agitarunt remigrandi incontinentem, ad patrias sedes, quas ingenita natalis Soli dulcedine adamabant: Sed ex his plurimis ante oculos habentibus barbarorum immanitatem, incendia, fugas, fœdasq́; populationes, quibus antea Radagisus, & Alaricus Gothorum reges, & nouissimè recen-

recentis memoria Attila Italiam affecère: perpetuum his locis tutioris vitæ studio figere domicilium placuit: atq; à diuinis orsi primi illi veneti pietatis cultores, nascentem vrbem templo exornarunt, quod D. Iacobo dicantes medio Riualti foro erexère. Iacta autem felicibus auspicijs ciuitatis fundamenta, ac tanti imperij incunabula fuere, Pontificatu Papæ Innocentij primi, & imperante Honorio cum Theodosio Arcadij filio. Anno CCCC XXI ad octauum Kalendas Aprilis, circa meridiei horam in qua planetarum dispositiones & cœlestium corporum figuræ sub Iouis aspectu felicia rerum omnium incrementa denunciabant, vt signis, quæ hic ponuntur patet cœlestibus. Nam à Septentrione in Zodiaco Taurus, Aries & pisces dominabantur: ab Austro Virgo, Libra & Scorpio: ab Oriente Aquarius, Capricornus & Sagittarius: ab Occasu Leo, Cancer & Gemini.

Sed cùm in meo exemplari, Venetijs excuso, planetis nō essent addita signa, omisi. Neminem autem latet, quāta fuerit & adhuc sit, amplitudo imperij vrbis Venetæ, quot ditiones, comitatus, oppidaq; teneat, & quod mirādum est, nunquā fuit capta, & nullā vnquam habuit seditionem popularem, quæ statum Reipubl. mutarit, cum durauerit in annum 1583. Annos 1162.

Lucas Cauricus etiam computauit Venetorum vrbis ædificationis figuram, & dicit eam ædificatam, Anno Domini 421. die 23. Martij, hora 17 Minut. 43. in meridie, ponit in Oriente 25. gradum Cancri: Solem in medio cœli in Arietis 4. gradu: Lunam in 14. Geminorum: Saturnum in 27. Virginis: Iouem cum Mercurio in 13 gradu Piscium: Martem in 14. Libræ: Venerem cum capite Draconis in 6. gradu Tauri: & addit hanc ciuitatem fœlicissimam fore (exceptis bellis propter Martem in suo casu) quia habet Solem Aphetam in suo throno & cœlorum culmine partiliter supputatum. Et addit, Senatores dominij sceptra administraturos, vsque ad annuum Domini 1888. vel circiter, sequens ætas videre poterit an vera dixerit. Differunt hi duo auctores inuicem de ortu Venetiarum, non in annis, sed diebus.

Enarrata sunt quadā suprà de figura vrbis Romæ, quæ huc quoque commodè referri possunt.

Vates erat Dositheus quidam, Studiensis Monachus, Venetijs oriundus, qui Isaacio, cui familiaris erat, priuato adhuc imperium prædixerat, qua prædictione euentu comprobata, summo honore & auctoritate apud hunc Imperatorem florens, Hierosolymorum Patriarcha, post Leontij viri eruditi & virtute celebris obitum, designatus est. Nicetas.

Abdalæ patri Mahometis magna intercedebat familiaritas, cum Iudæo quodam Astrologo, qui se ex astris cognouisse affirmabat, infantem natum fore magnum imperio, & legis scientia (vtinam ea prædictio falsa fuisset, sine dubio minus iam laboraremus.) Philip. Lonicerus.

Heraclio Mathematici prædixerunt, magnum ipsi & Imperio imminere periculum à circumciso populo, & vt dicitur prouerbio: stellarum influxus facilius præuideri, quàm præcaueri posse: ita hic cum Iudæos timeret, Saraceni ab illo ob negata stipendia defecerūt. Arabiamq́, cum nonnullis locis in Aegypto occuparunt, Mahometisq́, legem & sectam inuexerunt, qui deniq́, finem Imperio Byzantino attulerunt, & nostro Imperio adhuc imminent.

Adelbertus Archiepiscopus Bremensis, Friderici Palatini frater, gubernator aulæ Henrici quarti Imperatoris, habuit apud se Nothebaldum Astrologum, qui multa ipsi vera prædixerat, in eo tantum deceptus, quod calculo subducto pronunciauerat, ex morbo quo perijt, illum non moriturum. Adamus Canonicus Bremensis.

Ioachimus Abbas, vaticinandi peritia percelebris fuit; an Astrologus incertus sum, sed hoc scio, cum Gallorum & Anglorum reges, contra Saladinum arma mouerent, ad eos euentum belli prænoscere cupidos perductus, ituros eos sed parū profecturos respondit, quòd nō diram belluam sua fata appeterent, nec terræ sanctæ recipiendæ dies illuxisset. Chalcondyla, AEmilius.

Rogerius, vt mos est regibus, cum rerum futurarum pernoscendarum cupiditate incenderetur, eundem Ioachimum Abbatem ex Italia in Siciliam accersiuit, isq́, præsagiuit, ex Constantia filia si nupsisset, funestam Italiæ facem exorituram. Quocirca etsi non deessent,

sent, qui Regi Constantiam veneno peuimendam consuletent, Tancridi tamen nothi consilio in sacro Saluatoris Panormi educata est, & monacha facta. Sed cum decretũ fatidicũ humano cõsilio impedire satagit, in illud incidit. Nam Henricus quintus Imperator eam è monasterio eduxit, & Fridericum secundum in senecta ex ea genuit, qui ambo maxima bella in illis oris gessere, & Tancridi progenies ab his deleta est. Historia Sicula.

Guilhelmus Rex Siciliæ, primi regis Siciliæ, Rogerij filius, cùm sciret Tancridum fratris sui filium Astrologicis rationibus dies, tam obsessis, quam obsidentibus vtiles præuidere, ipse quoq; cùm Astrologis suis diligentius attendebat, indicans familiaribus suis diem, quo descensuros eos præuiderat, vt aduersus eorum repentinas eruptiones exercitum præmuniret: Sic hostium impetum tantò facilius sustinuit, & artem, quòd dicitur, arte delusit.

Ioanni duci Burgundiæ, Caroli V. regis Franciæ fratri, qui à Baiasete captus & ducentorum millium aurerum precio redemptus fuit, prædictum est ante illud bellum ab Astrologo, Turcarum fore victorem principem, qui ignem in pectore gestaret, quo allusum est ad insignia ferri excussorij cum silice. Quapropter in huius rei memoriam cathenam tali forma, annexa aurei velleris effigie, quod ijs locis exulasset, in quibus fama est Iasonem & cæteros Græciæ principes aureum vellus quæsiuisse, fieri curauit, & ordinem quo Hispanica & Austriaca familia hoc nostro tẽpore vtitur, instituit. Carion.

Magister Christianus. Astrologus Pragẽsis, Ladislaum Iagellonem Regem Poloniæ per sacerdotem præmonuit, vt mortem sibi imminentem præcaueret, quod multi Planetæ hoc anno coniungerentur, & fieret Eclipsis Lunæ sub terra: mortuus autem nihilominus est eo anno, qui fuit annus Domini 1434. Anno Aetatis 49.

Ioannes Picus Mirandulæ comes, edidit librum aduersus Astrologos: hi (inter quos fuerunt Bellentius Senensis, Antonius Sirigatus Florentinus, & Angelus de Catastiuis Carmelita) vt artem veram ostenderent, illum annum ætatis 33. non transgressurũ prædixerunt, ex directione ascendentis ad Martem, quemadmodum ex scriptis hinc inde editis constat.

Bellantius lib. 5. suarum responsionum, contra Picum sic scribit: Nec vnum tacendum videtur: complures autem sunt Florentiae testes fide dignissimi, quibus inspecta Hieronymi Sauanarolae genitura, quinq; ante eius iacturam menses dum florebat, vitam laqueo terminaturum praedixi. Is quanquam crematus, tamen prius fuit strangulatus.

Bartholomaeus Chassanaeus audiuit, vt ipse narrat Mediolani, quòd eximius Astrologus dixisset Duci Mediolanensi, Galeatio Mariae Vicecomiti ipsum ex vulnere periturum, quod esset ei proprius Vasallus inflicturus. Astrologus interrogatus à Duce, quo mortis genere esset ipse interiturus: qui cum respondisset, se in publico interemptum iri ex trabe ligni cadente: Dux ira accensus ipsum mox decollari iussit, vt ex rei euentu cerneret Astrologicam artem esse falsam. Cùm interim pararetur locus, & campana solito more pulsaretur, populusq; concurrisset, & ipse traditus executori, ad locum supplicij deduceretur, exeundo palatium sub porta magna, quae est ante Ecclesiam Cathedralem, cecidit turris, quae dictum Astrologum cum alijs interfecit. Et Dux Mediolanensium in festo S. Stephani, & in Ecclesia ipsi sancto dicata Mediolani, vniuerso astante populo, & ipsius aulicis, interfectus est à proprio Vasallo: & sic praedictio Chassanaei, de proprio exitu, & de morte principis vera fuit. Etsi princeps voluerit praeuenire fatum, vt Domitianus Ascletarionis, tamen non potuit, & est in his exemplis quaedam similitudo, nisi quod Ascletarionis corpus à canibus statim post mortem dilaceratum est.

Presbyter quidam Astrologus Galeatio Sfortiae horrendam mortem instare minatus est: quo occiso, ille multis vulneribus paulò pòst interemptus est. Cardan.

Ioannes de Lignano tempore Martini V. Papae, praeuidens ex genitura filium cruci affigendum, volensq; fatali geneseos dispositioni succurrere, eum sacris initiari ac apprimè erudiri fecit. Sed ne sic quidem euitare vim fati potuit. Nam cum èum conciues sui ad Martinum Papam ablegassent, rediens domum propter legationem non fideliter tractatam de nocte à Magistratu Bononiēsi suspensus est: quem cum elucescente die pater pendentem vidisset, deplorans, in-

quit, Eheu fili mi, tu infelicißimum fatum nec humanis literarum adminiculis, nec diuinis myſterijs ſuperare potuiſti.

Franciſcus Maria Ferrarienſis Aſtrologus, Iacobo Picennio dignitates, connubia, annum, diem, & horam mortis prædixit, qui à rege Ferdinando Arragono occiſus eſt.

Ladiſlao rege Vngariæ ac Bohemiæ, Alberti Imperatoris filio, cum inſigni pompa equeſtrium, pedeſtriumq́ copiarum Pragam introeunti, nuptias ibidem cum Caroli Galliæ regis filia celebraturo, Nicolaus quidem ex eorum numero, qui pronunciandi ſcientiam ex decretis aſtrorum profitentur malè fauſtum ingreſſum, planéq́ ſtellæ Crinitæ regibus horrendæ, quæ eodem anno apparuit, congruentem pronunciauit, quod vaticinium apud paucos curam, apud reliquos riſum, velut vanitate plenum excitauit, omnisq́ ſollicitudo omnium ac maximè regis intenta fuit in apparatū nuptiarum, ſed rex paulò poſt morbo correptus, poſt ſex & triginta horas, quam ægrotare cœpit animam efflauit & ſic vaticinium Nicolai mœrore triſti completū eſt. Ioā. Dubrauius Epiſcopus in hiſtoria Bohemica.

Hieronymus Cutica ob prædictiones veras pulſus eſt à Gallis in exilium ab vrbe Mediolanenſi. Carda.

Lucas Gauricus, Iohanni Bentiuolo, & ipſius filijs ac nepotibus exitium denunciauit, niſi ſe Pontifici ſubmitterent, propterea captus & à Tyranno ex alta trochlea ſuſpenſo fune quinquies quaſſatus eſt, qui tamen ante à Chiromante vt violenti cruciatus cauſas effugeret, erat admonitus. Sed poſtea Bentiuolus vnà cū ſuis à Pontifice eſt ſuperatus & cæſus.

Friderici II. Imperatoris Aſtrologus ab eo interrogatus, cur tantum honoris Rudolpho Haſpurgenſi Comiti pauperi in aula ſua tunc verſanti, exhiberet, reſpondit, mortuis tuis filijs, quorū adhuc decem ſuperſunt, ipſe & poſteri eius ad tua regna peruenıēt. Auctor Albertus Argentinenſis, quod exitus ipſe probauit. Nā anno Chriſti 1273. Cal. Octob. Rudolphus à Germanis principibus Francofurti in regē Romanum eligitur, cùm Baſileam obſideret. Et hodierno adhuc die videmus Rudolphi poſteros regnū Neapolitanū, & ducatum Auſtriæ & Sueuiæ, vnà cū imperio & regno Neapolitano obtinere. Modernus. n. Imperator Rudolphus ab eo nomē & ditiones hæredita-

rio iure accepit, & Philippus Hispaniæ rex ex eodem natus regnum siculum & Neapolitanum nactus est.

Cuspinianus scribit, narrasse sibi Georgium Thursum virum spectatæ fidei, & regis Vngariæ Camerarium, quod Matthias Mechouita singularis tam in medendo, quã prognosticãdo eruditionis vir, Montium egressuro regi Poloniæ Sigismũdo, vt Cæsarem Maximilianum conueniret, qui Cracouia 5. Martij discessit, prædixerit ipsum neq; visurum Cæsarem, neq; expediturum quippiam nisi commodius tempus exspectaret. Quod cum miraretur rex, vt erat animi incõcussi & firmi, constantissimè perseuerauit in proposito. Eundum, inquit, quo DEVS & fortuna vocat, promissum ratum seruabo, nemo me à proposito abalienabit: Videbo Cæsarem & fratrẽ conueniam, interim per quosdam secretarios mandat, vt diligenter à Matthia inquirant, serione an ioco locutus fuisset. Asserit idem, regem non visurum Cæsarem, nisi expectare velit Iunium, & ante festum Diui Iohannis Baptistæ cum eum Cæsare omnino non collocuturum. Nihilominus tamen exiuit Rex, & cum tam longa mora traheretur sæpe illius prædictionis memor fuit. Hoc idem Mechouita Andreæ Thesaurario perscripsit. Quod & euenit, Decimo sexto enim Iulij post longas tractationes & moras Imperator & rex sese inuicem primum viderunt.

Maximiliano I. Imperatori à Mathematico Georgio Tanstetter mors prædicta fuit sex annis antequam ei contigit, propter Solis Eclipsin, quæ ante mortem ipsius accidit Anno 1518. 7. die Iunij, cùm ille Ianuarij die 12. obijt Cuspian. Sconerus.

Andreas Medicus & Astrologus Flandrus prædixit mortem Caroli ducis Burgundiæ & Iacobo 3. regi Scotiæ, ipsum à proprijs subditis interfectum iri; Buchananus sic ea refert lib. 12. Anno 1467. legati ad Carolum Burgundiæ ad sedãdas mercatorum querelas missi, cum in Flandriam appulissent ibi comiter accepti. Ab eis aliquando fortè fortuna inuitatus, vt vnà cœnaret Andreas quidã medicinæ professor, & qui magnã Astrologicarum prædictionum habere putabatur peritiam; is audita eorũ aduentus causa, seductos occultè admonuit, non esse, cur magnopere festinarẽt. Intra paucos enim dies certum de duce nuncium affuturum nec prædictioni defuit euen-

euentus. Nam intra triduum est renunciatum, ducem exercitu profligato ad Nanceum Lotharingiæ oppidum, ab Heluetijs esse interfectum. Ita illi rebus, ob quas profecti erant, infectis, reuersi, cum apud regem, Andreæ de rebus futuris præscientiam, mirè laudassent, animum eius in eas artes procliuem impulerunt, vt magnis pollicitationibus hominem ad se accerseret, ac non ita diu postea aduenientem beneuolè exciperet, & opulento sacerdotio, alijsq́ muneribus donaret, ab hoc rex accepit, sibi à suis exitium imminere: quod euentus deinceps comprobauit. Buchananus.

Iacobo Morauiæ Comiti, Mariæ Stuartæ reginæ Scotiæ fratri notho, cum Prorex Scotiæ eligebatur, qui diuinandi scientiam sibi arrogant, diem præfinierunt, inter quem inimici illum essent interfecturi, qui cùm circa id tempus ex insidijs globulo plumbeo, propè renes transmissus, 10. Calend. Februarij, anno salutis partæ, 1571. ex vulnere obijt. Buchananus.

Richardus de rebus hybernicis: Attendendum est hoc loco, vnum insigniter diem hybernicis infestum, & quasi fatalem illuxisse. Limmericum, die Martis Britanni expugnabant. Die enim Martis Guesfurdia fuit dedita: Die Martis VVaterfurdia ab obsessoribus occupata. Die Martis Dubliniensis ciuitas armis oppressa.

Hæc quidem notatio vnius diei, & obseruatio, diuinantibus, qui natalitijs prædictis sunt illigitati, magnam disputationis materiā daret, Martis maiestatem, suo præcipuè die in castris fataliter dominari.

Guido Maltrauersus Patauinus Comes, Lucij Vici Patauini ex Constantia filia, Obicij Marchionis Estensis filium habuit Nicolaum, quem Iambonus Andreades perniciosum patriæ ciuem fore prædixit, & Guidonem tātum mouit, vt eum exhæredare voluerit, nisi amici obstitissent. Nicolaus opibus & gratia potēs in patriæ perniciem, cum Cane Scaligero cōspirat, vnde bellum ortum, in quo vltra centena hominum millia occisa fuerunt. Sic verum fuisse Iamboni vaticinium, exitus ipse probauit.

Comineus scribit, quod Episcopus Viennensis multò ante prædixerit, Ferdinandum nomine vltimum fore regem Neapolitanum, cum Alphonsus Rex, cum Friderico filio nouendecim annorum iuue-

uene adhuc viueret, & Rex esset. Quare Ferdinandus vltimus promisit Cominæo quotannis, si Rex fieret, 200. Coronatos.

Guido Bonatus, Foroliuiensis Astrologus, sub Martino IIII. Guidoni Montis Ferrati Comiti diem prædixit, quo si Foroliuio egressus astu inuaderet hostes, eos superaturus ac victoria potiturus, sed in coxa vulnus accepturus esset: Atq; vt Guido Comes sermoni fidem haberet, ipse egredi vrbe vnà cum Comite, & interesse pugnæ voluit, stupasq;, oua & alia, quibus vulneri nondum facto opem ferret, secum extulit, secutoq; pugnæ ac victoriæ euentu, quem prædixerat, vulnus Comiti illatum est.

Idem Guido ciuibus suis, qui aduersus pontificē bellum gerebant, horam pugnæ assignauit, in qua pugnantes victoriam reportaturi essent, nec fefellit eos. Volater. lib. 21.

Idem ordinauit horam, qua plebs Sicula, Frācos, qui inibi erant, adoriretur, & superior euaderet, & ita accidit. Condicta enim die & designata hora omnes Galli, qui in Sicilia erant, mactati sunt. Vnde Vespera Siculæ. Mach. hist. Flor. 1.

Auctor libri Germaniæ exegeseos scribit: viros existere in Germania Mathematicæ disciplinæ doctissimos, Ioannem Verdung de Hasfort: Ioannem Stoffler Iustingensem, Tubingensium Astronomum: Ioannem Reiniger: Ioannem Schenot Bambergensem: Stabium Cæsareæ Maiestatis à secretis, & plerosq; alios magni Mercurij comites, qui in totius naturæ mysterijs adoleuerunt, & vero præsagio nouerunt, τὰ ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα*: id est, quæ sunt, quæ fuerunt, & quæ futura trahentur.*

Manilius Antonius, Sixti quarti & Iulij Pontificis Maximi cubicularius, vates verus fuit, fatorumq; præscius multa vera Pontificibus reuelauit.

Seraphinus Medicus & Astrologus febri correptus, prædicta die & hora mortis constantissimè obijt.

Ioannes Moiebanus Astrologus, sibi & vxori verum tēpus mortis prædixit, referente Ioanne Cratone Medico: quondam Ferdinandi Imperatoris, cuius dictum est: Quod fatalis pictura sit in cœlesti tabula.

[illegible] Mutius, Attendula Sfortia Dux Clarissimus, ex quo Du

cum

cum Mediolanensium vltima familia orta est, editus est vtero matris die Martis 5. Calend. Iulij sub aurora: anno à partu virginis, millesimo trecentesimo & sexagesimo nono: ex cuius genitura Mathematici praecellentem syderum positum & sedes conspicati, ei magnum imperium, immortalem gloriam, felicemq; sobolem pradixerunt, idq; demum subiunxêre, eum nequaquā extincta aetate, & morte quidem repentina moriturum, quae omnia acciderunt illi. Nam dux militū summus factus, excellentibus posteris relictis in cœnoso vado, equo quanquam insigni posterioribus cruribus deficiente submersus est. Hic tribus vicibus ante mortem captus est, semel manu hostium, bis inimicorum fraude. Iouius.

Brachius semper aduersarius Sfortiae, & contra quem Sfortia cum grandi exercitu contendebat, cum submersus fuit, huius fortissimi viri casum, postquam inuidia decesserat, humaniter indoluit, nec instantis belli periculo liberatus, alacriorem vultum militibus ostendit, vtpote qui fatalis arcani conscius, ab Astrologo didicerat Sfortiam violenta correptum morte, anteceßurum quidem se, paulò post & ipsum pari veluti sorte eundem fortunae exitum habiturum.

Erat Brachius Sfortia natu maior octo mensibus tantum & nouem diebus. Ita tum Mathematicorum disciplinae ex vtriusq; insignis viri casu magna fides astrueretur. Vix enim quintum superuixit mensem, cùm ad Aquileiam per tredecim menses frustrà oppugnatam obsessamq; memorabili tādem praelio, Sfortiani militis gladio superatus ac interfectus, & syderum & multorum vatum fidem impleuisset. Idem Iouius.

Franciscus filius primogenitus Sfortiae, in quem (vt Iouius scribit) ab admirabili quodam syderum concursu, cuncta humanae felicitatis ornamenta, virtus & fortuna contulerunt, natus est anno à partu virginis vno & quadringentesimo suprà millesimum, decimo Cal. Augusti, cùm Sol occideret. Ex hoc tempore Astrologi felicissimam eius fortunam, & vitae transactae tenorem indicarunt.

Petrus Leonius Spoletanus Medicinae & Astrologiae peritißimus, cùm sibi subitae mortis piculū in aqua portēdi cognosceret, à Patauio Venetijsq; in Vmbriā & Spoletū migrauit, vt frequētes nauigatiões effugeret. Mox vbi ad Laurentiū Medicē vocatᵘ esset, & ex astrorū

scien-

scientia morbum salubrem prædixisset, omnemq́; benè gerendæ rei occasionem prætermisisset à Lazaro Placentino illustri medico (qui à Ludouico Sfortia Ticino missus, sera afferebat remedia) reprahensus, atq; adeò omnibus inuisus post mortem Laurentij, incertum an desperatione actus, an illata vi à Petro Laurentij filio, in proxima Caregio villæ puteum præceps datus mergitur: In principis Florentini morte præuidenda calculi forte aut Iudicij errore deceptus, in sui ipsius fato cognoscendo vates nequaquam falsus.

Post Iulij II Pontificis mortem, cùm Iohannes Cardinalis modicis itineribus Romam contenderet, Erasmus Germanus subtilissimus Mathematicus pridie quam vrbem intrarat Ioannes, in corona nobilium neminem fore Pontificem ex his Cardinalibus, qui in vrbe essent, audacissimè prædixit. Ferebant etiam Marsilium Ficinum, qui eximiæ auctoritatis fuisset Astrologus, ex fortunata & regia genesi, ei sacrorum principatum quum adhuc puer esset, nec planè sacris initiatus, omnino detulisse. Iouius lib. 3.

Seraphinus Mantuanus Monachus, Astronomiæ & Chiromantiæ peritus, eidem Ioanni Mantuæ in Monasterio Monachorum, illum futurum Pontificem prædixit, cùm esset iuuenis annorum 37. & pauperrimus. paulò antè liberatus ex captiuitate, & vtroq; oculo ferè orbus, ita vt ipse Ioannes talia sibi euentura, nequaquam speraret, aut crederet. Paulò autem pòst electus & Leo X. est nominatus. Hic Monachus vocatus Romam, cùm esset Leo in Pontificem electus, maluit in suo Monasterio, quod reliquum esset, vitæ, transigere, quàm Romæ esse. Leo itaq; decimus quadringentos coronatos annuatim Monasterio decreuit. Gauricus.

Benedictus Bordonius, Astrologiæ peritissimus, & admirabili quodam diuinationis munere præditus fuisse perhibetur. Qui aliquando seu natura, aut diuino quodam furore, vel potius felici quodam casu in ea re (vt audiui ex his qui hominem norant) admodum excelluit: Vera multa in futurum prædicens. Auctor Bernardinus Scardeonius.

Cùm Muleasses Rex Tunetanus, à filio captus & excæcatus esset: Abimelech eius Germanus frater, qui apud Numidas exul erat à Touarre Caroli V. præfecto in Guleta ad spem regni euocatus, con-

fisus

fisus Numidarum Principis opibus, & Astrologis prædicentibus, iampridem, eum regem euasurum, & in regia Tuneti moriturum, feliciter rem aggressus, regnum in suam potestatem redegit, & paulò pòst vita excedens, regio funere elatus est, vt illi prædictum erat.

Paris Mantuanus, Paulo III. Pontif. Max. prædixit annum Pontificatus sui, & vitæ terminum, quando annum octuagesimum primum egressus esset, quam ætatem Pontifex assecutus est. Constat hoc ex epistola Mantuani ad Farnesium, tum Cardinalem, inuenta in arcanis occisi Principis Petri Aloisij, filij Pauli tertij, Pontifice adhuc viuente: quam hic legendam subieci, editam à Cardano.

Reuerendiss. Vidi, & cum summo studio ea, quæ ad me transmisisti circa genituram Vest. Reuerend. D. & diem natiuitatis, quæ fuit 28. Feb. hora 6. min. 46. Anno Domini 1468. cuperemus recursu syderum satisfacere desiderio tuæ D. Reuerendiss. in his proximis annis. Verùm sydera pro nunc non sunt disposita, sed in aliud tempus erunt benigniora. Pollicentur enim assumptionem ad summum gradum Pontificatus anno Domini 1534. qui erit annus 66. dies 253. hor. 9. min. 34. ex directione Solis ad Trinum Mercurij, cum testimonio Iouis & Saturni. At interim non leue periculum in aquis anno 61. men. 6. dieb. 3. Ex directione Lunæ ad quadratũ Saturni anno ætatis 81. dieb. 68. anno 1559. Domin. Vest. Reuerendiss. grauiter se habebit cum magno vitæ discrimine, quæ dies erit 4. vel 5. Maij 1549. ex directione ascendentis ad suum trinum, qui pro quadrato habetur, eò, quia est in signis breuium ascensionum, cum testimonio Saturni domini terminorum illius directionis, & sine auxilio Iouis, cùm non reperiatur in aspectu quadrato, trino & opposito in ista directione. Posset tamen præsentia Iouis conferre, quod tamen nos non credimus. Hactenus ille. Certum est, quòd Paulus satellitio stipatus, iuxta tempus definitum cecidit in flumen, in quo penè submersus est: de Pontificatu serius iudicauit 23. dies, cùm prius electus sit. Anno indicato mortuus est, sed vixit aliquot dies diutius quàm prædixit.

Dethleuus Reuentlouius nobilis Holsatus, prædixit Friderico I. & Christiano III. gubernationem regni Daniæ ac Noruegiæ, & di-

uersas victorias, cum regna ista Christiernus II gener Philippi Regis Hispaniarum adhuc teneret. Quemadmodum & tempus horum filiorum, quo die essent nascituri, & cuius sexus essent futuri, statim post conceptionem.

Idem Andreæ de Barbi, Episcopo Lubecensi dignitatem, genus mortis, annũ, & mensem denunciauit, qui obijt anno Domini 1559. die 12. Augusti, vt exemplar schematis & iudicij sui propria ipsius manu scriptum testatur, quod in Bibliotheca Ranzouiana Bredenbergæ extat.

Supra dictus Reuenlouius, Imperatori Carolo belli exitũ, quod gessit cum Protestantibus Electore Saxoniæ, & Landgrauio, prædixit, & profectus est ad eum Gengam versus, in quo itinere perijt, aut propter honestum munus, quod à Carolo acceperat, interfectus, aut alioqui ab ignotis, vt fit in bellicis tumultibus, trucidatus.

Gauricus monuit Henricum II. Regem Galliæ per literas, quinquennio antequam moreretur, vt finito 41. anno ætatis vitaret duellum. Astra enim minari vulnus in capite, quod vel cæcitatem, vel mortem continuò afferret.

Tomo tertio historiarum, quæ sub Ferdinando Imperatore contigerunt, scribitur de eodem Henrico II. Gallicus quoq; vates occultè pronunciarat, fore vt ad vitæ regiæ periculum illæ ludicræ decursiones spectarent, id quod iam popularibus quoq; sermunculis non obscurè iactabatur. Sed Rex neglecto consilio suorum, somnium quoq; vxorium, & oracula contẽnens, luctuoso omnia exitu comprobauit.

Franciscus Gonzaga, Marchio Mantuæ, à Maluetio Bononiensi captus est, quod multò antè in vaticinio quodã expresse ei prædixerat Gauricus.

Idem Gauricus etiam indicauit Paulo III. illum certo anno Pleuritide laboraturum, aut in aquis periculum vitæ aditurum, quod cum accidisset, ob prædictionis veritatem remunerãdam, fecit illum Episcopum Ciuitatensem, & equitem S. Pauli.

Idem Gauricus Venetijs etiam, vt dicitur, edidit prognosticon, in quo Franciscum Galliæ regem ad hostiles manus peruenturum, antequam contigit, affirmauit.

Iulianus Ristorius à Prato, edidit prognosticon anno Domini 1528.

1528. in quo multa verè prædixit, vt non solum obstupefecerit Florentinos & Romanos, sed vniuersam quasi Italiam, & vtrumq; & Gallorum & Hispanorum exercitum. Iunctinus.

M. Marcelli Ceruini de Monte Politiano pater, Astrologus, videns eius genesin, hodie est mihi natus summus Ecclesiæ Antistes, exclamauit. Gauricus ei prædixit, ante supremos cineres, honores Ecclesiasticos maximos adepturũ: vtrumq; factum est. Nã primo Cardinalis creatus est, postea Põtifex Max. eiq; paulò pòst e viuis sublato Paulus IIII. est suffectus. Onuphrius hæc ita refert. Marcelli Ceruini pater Richardus, animaduerso stellarũ cursu, qui tum erat, cum nasceretur ex earum coniunctione, vti erat eius artis peritus, summum sacrorum principatum filio prædixit. Qui quidem persuasioni suæ tantum indulserat, vt cum post multos inde demum annos à ciuibus suis ad filij ætate iam grandis nuptias incitaretur, eas constanter recusaret, nolle se dictitans longè clariorẽ vitæ status conditionem, quam illi astra portenderent, illis veluti vinculis impediri.

Mattheus Delius Danus, constituens in Oenoponte anno domini 1551. Philippo Hispaniarum regi figuram natiuitatis, Medico Cæsareo Caroli V. ipsi tempus natiuitatis præscribente, & iudicium eius postulante, prædixit, ex Marte in secunda retrogrado & damnato à Luna, Lunaq; ab illo, significare ei paternã substantiam aliquo modo frangi, & cum haberet Solem in domo cadente diminui potentiam eius, cum maxima visa esset. Erexit etiam eodem loco & tempore, Carolo Philippi regis filio thema: in eius expositione talia scribit: Hæc figura inchoata est in ipsa coniunctione luminarium incidentium in tam grauißima loca Eclipsium præcedentis anni, ita vt non debito tempore prodierit infans, & mirum quod ipse vnà cum matre non perierit, raro enim veniunt ad senectutem: & si viuunt, maximas experiuntur aduersitates, Quidam carent visu, quidam auditu, alij loquela, vt hic natus: tamen processu temporis mutabitur, non erit tam longæuus quàm pater, morietur in adolescentia, post directionem Saturni ad ascendẽtem. Exemplar schematis etiam inuenitur in Bibliotheca Ranzouiana, & aliud etiam extare in Hispania apud regios ministros non est dubium.

O 2 Michael

Michael Eitzingerus refert, Philippum Melanchtonem, cum Guilhelmus Nassouius Auriaci pater filiorum genituras ei protulisset, & de singulis iudicium ipsius exquirens, eam quæ est Auriaci peruestigasset, dixisse: multa quidem eum moliturum, ac magna, sed mortem fore violentam. Natus autem est anno Domini 1533. die Aprilis 13. hora 14. minuto. 12. eiq́ Aquarij gradus ascendit.

Idem etiam ipsi Cornelium Gemmam & alios Astrologos prædixisse Eitzingerus refert: In qua Astrologorū sententia ego etiam semper fui, vt libri ante hac excusi testantur. Est autem anno octuagesimo quarto, die 30. mēs. Iulij, tribus plombeis globulis, è parua bōbarda, à Nobili Burgundione, Balthasaro Serac, Aulæ suæ familiari, emissis, Delfis in Hollandia, vita priuatus, Ita vt Philippi Melanchtonis, Cornelij Gemmæ, ac meæ prædictioni, euentum respondisse, deprehendatur.

Sixtus ab Hemminga quanquam edidit refutationem Astrologiæ: tamen in genitura Ioannis Austriaci fatetur, quod deduxerit septem annis ante mortē Austriaci pro vita longitudine Lunam ad oppositum Saturni & Horoscopum ad corpus Saturni; & quod peruenerit Lunæ directio ad Saturni oppositum in annis 31. mensib. 7. diebus 6. quo ipso tempore ætatis suæ, & anno & mense, & die Austriacus concessit fatis, peste scilicet anno, 1578. 2. Octob. hora 2. pomeridiana extinctus: & addit: Si in omnibus natiuitatibus vel etiam plerisq́, hoc pacto conuenirent euentus cum directionibus, solam se Astrologiam magnifacere velle, eamq́ præ cæteris scientijs vnicè amplecti, & tanquam diuinam colere. Quanquam autem Sixtus ab Hemminga aliquot diuersa exempla allegat, in quibus ipsi euentus minimè respondere videntur directionibus: tamen si addantur, aut demantur pauca tantum minuta, directiones multæ conueniunt. Tum etiam alij Astrologi, diuersa ediderunt de his iudicia, diuersasq́, protulerunt directiones, & tempora natiuitatum, quæ cum rebus ipsis conuenire affirmant. Ego tamen laudo eius studium. Nā disputando veritas indagatur, & elucescit. Imprimis autem mihi placet, quòd præcipuam causam euentuum non astris, sed Deo asscribit, tanquam Domino astrorum & nostrorum omnium, quod & ego facio, nec vnquam aliter sensi. Hic enim causis secundis liberrimè imperat.

Regi-

Reginæ Franciæ Catharinæ Medices, Henrici regis coniugi prædictum est ab Astrologis, eam natam esse ad destruendum principatum, ad quem connubio perueniret, teste Guicciardino, quemadmodum eius auunculus etiam Clemens VII. Pontifex, Carolo V. retulit: Iouio narrante in sua historia. Id an ita sit, penes lectorem iudicium esto.

Iunctinus prædixit Henrico Poloniæ Regi, Henrici Gallorum regis filio, anno Domini 1572. in tractatu de stellis fixis, cùm haberet canem Minorem in Horoscopo, quæ stella regna & imperia decernit, illum ad maiora rerum culmina peruenturum, antequam Rex Franciæ esset factus, quod contigit anno Domini 1574.

Natalis Comes, in sua historia scribit, quòd cladem Gallorum factam ad S. Quintinum, in qua Connestabilis, Monpenserius, Mareschalcus S. Andreæ, Reingrafius, Lansaccius, & ferè bis mille nobiles capti & interfecti sunt, multò antè prædixerit Michaël Nostradamus, rerum Astronomicarum peritissimus, cum multis inde secutis calamitatibus, in quodam prognostico: Et addit Natalis Comes hæc verba: Neque enim tam fallax existimari debet, vt assolet, prædictio, quæ à peritissimis fit astrorum, cùm DEVS optimus rerum omnium moderator, non ita occultas esse aliquando imminentes calamitates voluerit, vt eas deuitare nō possimus, si expergiscamur. Sed propter inscitiam ferimur plerunque, tanquam prono aluco fluminis, neque studemus per sapientiam viribus astrorum resistere. Nam profectò facilius est sapienti præuisum, quàm ignoratum periculum deuitare, cum imprudentia contrà, & inscitia periculi deuitandi, ipsa propè sit necessitas.

Sleidanus scribit, Carolum V. ijsdem Calendis, quibus natus erat, Imperatorem creatum fuisse, Bononiæ à Clemente VII. coronatum, Franciscum Regem Galliarum cepisse, & de Germania triumphasse. Habuit autem in ortu Capricorni sydus, quo sydere etiam natus fuerat Augustus, qui propterea nummum felici Capricorni sydere percussit, vt antè indicatum est. Ad quod etiam Horatius alludit, cùm Hesperiæ tyrannum Capricornum appellat, eodem sydere Carolum Borbonium, Cosmum Medicen, natum Cardanus scripsit, & Selimum principem Turcarum, qui septimo Calend. Septemb. eo-

 dem

dem mense, quo Marcum Antonium Augustus vicit, Regem Persarum Hismaelem in Caldezanisis campis fregit. Biennio pòst eisdem Calendis Campsonem Soldanum de Imperio deiecit. Hi omnes habuerũt Capricornum in ortu, & singuli ad maxima imperia, regna, ducatus, & opulentas hæreditates peruenerunt, multaq́ & grauissima bella felici exitu gesserunt, imperare autem cœperunt Augustus, Carolus & Cosmus Medices anno 19. ætatis. Vnde huius artis consensus colligi potest. Quo fundamento etiã sine dubio nixus Basilicus Mathematicus, prædixit Cosmo Medici Florentiæ Duci, cùm adhuc priuatus esset, & de eo nihil cogitaretur, ingentis opulentiæ hæreditatem sibi portendi, quòd in ipsô genituræ horoscopo Capricorni felix Astrum, mirabili conspirantium syderum aspectu irradiatum esset. Iouius.

Idem Alexandri cædem, magna cum multorum admiratione indicauit, & tanta animi confidentia, vt certum quoq́ percussorẽ designauerit, qui esset ipsi intimus, habitu gracili, suspensa taciturnitate, ferè cæteris insociabilis. Quibus indicijs veluti digito mõstrabatur Laurentius Medices, qui nefario ausu ipsum cõtra omnia consanguinitatis & hospitalitatis iura, in cubiculo trucidauit. Iouius.

Addo & hoc ad prædictiones reliquas, quod Galenus lib. 3. de dieb. decret. scribit: Et Hermes Trismegistus in Iatromathematico, hoc est in sua Medicinæ cum Mathematica cõiunctione, affirmat: Illud, inquit, denuò repetendum est, quod nos obseruantes verissimum esse comperimus, ab Aegyptijs Astronomis inuentum, Lunam non modò ægris, sed etiam sanis dies tandẽ quales futuri sint, posse prænunciare. Si enim ad Planetas temperatos steterit, quos salutares Latini nominãt, faustos ac bonos producere: si ad intemperatos, graues molestosq́. Fingamus homine quodam nascente salutares Planetas in Ariete, malignos in Tauro esse. Is homo nimirũ cum Luna in Ariete, Cancro, Libra & Capricorno fuerit, pulchrè deget. Cũ verò Taurus ipsum vel tetragonum aliquod, vel diametrum signum occupat, male tunc & molestè vitam transiget. Atq́ iam morborum initia huic cum Luna in Tauro, Leone, Scorpione, & Aquar. o fuerit, pessima: sine periculo autem & salubria sunt, cùm Arietem, Cancrum, Libram, Capricornum, Luna permeat. Hoc verum esse, non solum medici,

medici huius seculi prorsus affirmant, sed & quotidiana experientia testatur, ipsiq́ ægroti sensibiliter percipiunt: quemadmodum etiam ego hoc verum esse sensi, & expertus sum. Nam cum in iuuentute mea valde ex Asthmate laborauerim (quo iam diuina fauente clemencia liberatus sum) ex coniunctione Lunæ cum Saturno aut Marte, & futuro signo ascendente, ab ipsis tempore natiuitatis meæ læso, certò mihi ipsi pdicere potui, qua die & hora esse laboraturus: Quā ob causam etiam huic arti, & medicinæ maiori studio, & labore deinceps incubui, vt sic propriæ sanitati, q̄ omnibus triūphis, & diuitijs in tota vita est pstantior, morbi necessitate adductus, cōsulerē.

Vltimo loco hoc quoq́ addendum esse duxi, quòd historiæ omnium temporum testantur, commixtiones superiorum Planetarū, motus, bella & diuersi generis morbos excitare, & quòd prædictiones tales, quæ fiunt ex coniunctionibus, sunt signa vera monentia homines de futuris calamitatibus, & mutationibus.

In Scorpione, coierunt Planetæ superiores, cum inter Pompeium & Cæsarem ciuilia bella toto terrarum orbe exarserūt, variæq́ conuersiones regnorum, ac Rerumpub. & Imperiorum contigerunt.

Rursus ijdem Planetæ in Sagittario coierunt, anno Christi 73. cum Otto, Galba, Vitellius, & Vespasianus Imperium Romanū perturbarunt, & Hierosolyma & Palestina, vnà cum Iudæis in seruitutem peruenirent.

Similiter coniunctionē factam in sydere Capriconi, anno Domini 312. secuta est trium Imperatorum & legionum Romanarum maxima strages: Cùm Imperator Constantinus vi & armis vrbem inuasit, totiusq́ Imperij Romani leges & Rempub. momento vertit.

Anno Christi 430. Planetis in Aquario conglobatis, Gothi in Europam à Septentrione irruerunt, & Romanum Imperium oppresserunt.

Planetarum coitio in Scorpione contigit, anno domini 630. Quo Arabes ex Asiæ desertis erumpentes, vniuersum ferè terrarū orbem armis domuerunt, nouas leges tulerunt, religiones confuderunt, ac imperium Persarum deleuerunt. Postremò linguam Græcam, Latinam & Persicam in Asiæ & Africa sustulerunt.

Anno Dom 1343. Synodus fuit Planetarū in Aquario: Germania terræ motu

terræ motu, Apulia bello concussa, & sacra lues ab ortu versus occasum serpere cœpit.

Coniunctio magna accidit in Piscibus, anno Christi 1464. quo tempore tyrannides ac bella ciuilia totam Europam inuaserunt. Eduardus III. Henricum Angliæ Regem necauit: Fridericus Imperator à suis Viennæ obsessus: Ludouicus XI. Gallorum Rex principũ coniuratione ferè oppressus: Florentiæ maximæ seditiones fuerunt: Scanderbegius Albaniæ Dux à Turcis defecit.

Planetarum in Aquario coniunctio incurrit in annum Domini 1483, cum repentè Italia, quæ diuturna pace conquieuerat, tum suis tum Germanorum, Gallorum & Hispanorum armis est oppressa: & etiam hoc tempore inaudita lues (vt supera dixi) totam Europam infestauit.

Magna coitio facta est in Piscibus Anno 1524. quo tempore Gallia & Dania bellis ciuilibus, Germania verò tota nobiliũ & plebeiorum inter se concurrentibus armis fœdissimè laniata.

Rex Galliæ Franciscus Papiæ captus est à ducibus Caroli V. & ab his Roma superata: & Pontifex Clemens Septimus in ipsorum manus peruenit, redemptus 40000 ducatis & 25. Episcopatibus maximi prouentus regno Neapolitano incorporatis. Rex Christiernus II. eiectus Dania. Hafnia vrbs obsessa & capta est, Fridericus I. in patruelis locum coronatus & rex factus. Rhodus à Turcis expugnata est.

Anno domini 1583. habuimus coniunctiones planetarum sedecim, omnes in Piscibus, inter quas fuit etiam Saturni & Iouis, Anno 84. 14. coniunctiones in Ariete & Eclipsin Solis & Lunæ in Tauro. Anno domini 86. coniunctiones etiam in Ariete tredecim, & vnam in Tauro Solis & Mercurij. Deinde anno domini 88. coniunctiones 12. in diuersis signis. Has absq; dubio sequentur nefaria cõsilia, ac facta, motus, seditiones, bella, cædes in ciuitatibus, regnis ac prouincijs, inaudita genera morborum, pestis, obitus magnorum regum ac dominorum, infinita dissensiones, ac nouæ diuersitates opinionum in religione, ac deniq; ingentes calamitates in toto orbe terrarum, vt multi rerum cœlestium periti opinantur, colligentes hæc ex euentibus, quæ secuta sunt præterlapsas coniunctiones, quas recen-

Adueniet bellum simul ac sæuissima pestis.

recensui. Vetustas enim longinqua obseruatione incredibilem scientiam, Cicerone testante, affert.

Nec silentio prætereundū esse censeo, omniū prædictionum Astrologicarū verissimas & certissimas esse Eclipsiū, tam Solis quā Lunæ, quas artifices & cultores machinæ cœlestis longè vltra hominū memoriā ante Christum natum & post, quando, quomodo, quo in loco, quibus annis, mensibus, diebus & ferè horis futuræ essent, prædixère, effectusq́; earum exposuere, & iam adhuc eas futuras scriptis suis Ephemeridibus præsentes vestri Astrologi indicant. Quod & Cicero testatur his verbis, Solis & Lunæ defectiones prædicuntur in multos annos, & in omne posterum tempus, quæ, quantæ, & quomodo futuræ sint, ab his qui syderum motus numeris persequuntur. Ea enim prædicunt, quæ naturæ necessitas perfectura est, videntq́; ex constantissimo motu Lunæ, quando illa è regione Solis facta, incurrit in vmbram terræ, quæ est meta noctis, vt eam obscurare necesse sit.

Et cum hæ Eclipsium prædictiones ex certis, & veris demonstrationibus constent (quas à maioribus acceptas Astrologi conseruauerunt, & propria industria longa, obseruatione, & experientia, nec non Eclipsium & temporum, tam veterum, quàm recentiorum collatione auxerunt, ita vt ab illis, si artem rectè teneant, infallibiliter, quot Eclipses præterlapsæ fuerint subductis numeris colligi, & quæ adhuc futuræ sint prauideri, & prædici in multa secula possit) & experientia vniuersalis testetur, eclipses regionibus damna, nec non hominibus incommoda plurima, principibusq́; plerunq́; mortem præsignificare, non alienum fuerit à nostro proposito, ad prædicta exempla alia etiam illustria hoc loco subijcere.

Eclipsis Lunæ visa est paulò ante prælium Alexandri & Darij, ad Arbelam in quo prælio Darius perijt & Monarchia Persica ad Græcos translata est.

Thucydides scribit: veterum quidem bellorum maximum fuisse, quod contra Medos gestum est, & prodigia celebrata esse, nempe terræ motus, & defectiones Solis crebriores accidisse, quàm superiorioribus temporibus.

Solis Eclipsis præcessit infelicē Atheniensium in Siciliam expeditionem. P Dio-

Dionysius & Plutarchus scribunt, Romulo moriente Eclipsin Solis visam.

Pridie quàm Perseus cum Romanis prælio decertauit, Luna nocte defecit, quod ostentum cùm multi reformidarent, & à pugna abstinendum esse Regi dicerent, infausto consilio certamen, quod detrectare & effugere poterat, temerè iniit, in quo imperium, opes & libertatem simul amisit. Plutarch.

Eclipsis Solis facta est Xerxe Græciam inuasuro. Herodotus.

Eclipsis Solis conspecta est eo anno, quo Xerxes mortuus est. Thucydides.

Idem Sol deficere visus est anno primo belli Peloponesiaci.

Eclipsis Lunæ præcessit bellum sacrum, quod cum Phocensibus gestum est, & durauit 10. annos. Diodorus, Pausanias.

Lunæ Eclipsis fuit eo anno, cùm secundum bellum Carthaginense siue Punicum incepit. Polybius.

Fuit etiam Eclipsis Solis 11. die Iulij, cùm Scipio Consul profectus est ad bellum Asiaticū, & paulò pòst prælium cōmisit cum Antiocho, in quo perierunt 50. millia peditum, & quatuor millia equitum, non numeratis captiuis. Liuius.

Ab vrbe condita 584. 3. die Septembris fuit Eclipsis Lunæ, & altera 22. die eiusdem mensis, quando Æmilius Paulus regem Macedonum Perseum vicit, & cepit. Liuius, Florus.

Eclipsis Lunæ præcessit obitum Herodis magni.

Sic etiam Eclipsis Solis mortem Augusti, teste ante Dione & Eusebio præcessit.

Luna in Aquario cruentata est circa mortem Domitiani, vt ipse prædixerat, pridie quam periret, aliquod factum futurum, de quo loquerentur, per terrarum orbem homines.

Quo anno & die Nerua Imperator est mortuus, fuit Eclipsis Solis.

Sol defecit sub Gordiano ita insigniter, vt tenebris terræ inductis, nihil interdiu prorsus agi posset, nisi luminibus accensis, terra etiam adeò horrendè concussa, vt vrbes quædam subito hiatu sint cùm populis absorptæ, postea imperium Romanum sub Philippo,

Decio,

Decio, Gallo, Valeriano, grauissima mala est passum, Sabell. cap. 7. lib. 7.

Paulò ante Alarici aduentum in Italiam, insignes Solis & Lunæ defectiones inciderunt, & stella Crinita conspecta fuit. Sigo. de Imp. occident. lib. 10.

Anno domini 345. sub Constantino in Italia res admirandæ & portentorum similes euenêre: siquidem vt notat Cedrenus, terra vehementi adeo motu cōcussa est, vt duodecim oppida in Campania procubuerint: Sol autem tanta obscuritate, Luna orbem subeunte infectus est, vt stellæ interdiu perinde ac noctu micuerint. Sigonius.

Secuta est translatio sedis imperij Romani in vrbem Constantinopolim, & propagatio Arrianismi cum grauissima persecutione.

Imperante Constantino tantus fuit Solis defectus, vt meridie stellæ viderētur, & in Melitena omnis generis angues visi sunt, qui pugna commissa se inuicem peremêre: Sequutus est Iudæorum tumultus: Tredecim vrbes in Cāpania motu terræ prostratæ: Post ipsius Constantini mortem, filij bellum inter se gessere, & Persæ graui bello Romanos fatigarunt. Zonar. Tom. 2.

Anno domini 394. Theodosius Eugenium vicit, & Theodoritus & Zozimus biduo rem confectam scribunt hoc modo. Cum defectio Solis incidisset tanta, vt noctis tenebras adæquaret, Gothi propè omnes (decem millia fuisse feruntur) vna cum Barurio duce desiderati sunt, nox prælium diremit. Sigonius.

Anno Domini 418. Constantinus & Vallia continuato in Lusitania bello, Alanos, & Sueuos apud Emeritam acie superarunt. Sueuorum inde regem Ermenericum Gundericus Rex Vandalorum orto inter populos dissidio, prælio in Callacia prouocauit.

Decimo quinto Calend. Augusti, Sol insigniter obscuratus apparuit, inde per Septembrem mensem stella crinita ab Oriente refulsit. Sigonius.

Eclipsis totius Lunæ præcessit captiuitatem vrbis imperatricis

Constantinopolitanæ, quæ facta est ab Andronico Iuniore.

Post Semestre iterū Luna defecit ad decem digitos. Niceph. cap. 8.

Mortem Cæsaris Andronici Senioris, duæ Eclipses præcesserunt: prima Solis fuit per tot dies, quot annos ille vixerat. Hanc secutus est Lunæ defectus 12. die Februarij: quo die circa noctem obijt. Nicet.

Schytæ Istro traiecto Romanorum Thraciam vsq; ad Hellespontum incursarunt: eam cladem Solis & Lunæ defectus intra dies sedecim consecuti portenderunt. Lunaris porrò in prima: Solaris in 15. parte Piscium contigit. Nicet.

Sub obitum Imperatoris Theodorici Lascharis, sexto die per horam Sol obscuratus est, tenebræq; operuère omnia, adeò vt stellæ in cælo apparuerint. Pachimerius.

Luna binam passa est Eclipsin, antequam pugna Catalaunica accideret, in qua Theodoricus Rex Astrogothorum cæsus est, & desiderati sunt ab vtraq; parte 180000. hominum. Bonfin. Alij maiorem hominum numerum perijsse scribunt, sed in diuersis locis & diebus.

Ante mortem Henrici primi Angliæ regis, terra horridè mota est, ita vt ædificia passim corruerint: defectus Solis & Lunæ factus: ignis in plerisq; locis per rimas terræ, aliquot dies spirans, neq; aqua neq; alia re extingui potuit. Polydor. lib. 11.

Anno domini. 680. Luna Iunio mense nitorem suum mirabili obscuritate fœdauit. Iulio autem & Augusto, & Septembri, Romæ tetra adeò pestilentia est oborta, vt frequentatis funeribus Libitina non sufficeret, reliquam inde Italiam cum incessisset, inprimis Papiæ vrbem propè ad vastitatem redegit. Sigonius.

Anno octingentesimo septimo, ter Luna obscurata, & semel Sol: & cum prima Eclipsis Lunæ visa est, apparuère eadem nocte in aëre acies miræ magnitudinis. Triennio pòst Eclipses etiam quatuor visæ: Paulò pòst secuta mors Caroli Magni, cuius occasione multæ confusiones in Europa ortæ. Eginbertus.

Anno Domini 810. Sol & Luna bis defecerunt. Sol 8 Idus Iunij, & 2. Calendas Decembris. Luna autem XI. Calend. Iulij, & 18. Calend. Ianuarij. Rotrudis filia Caroli Magni obijt. Gotfridus Danorum

rum rex à proprio satellite interfectus: Quemadmodum Philippus Macedo Alexandri pater, Pipinus rex Italiæ mortuus Caroli filius.

Paulo ante memorabilem stragem Caroli Magni in montibus Pyrenæis, Sol adeò obscuratus dicitur vt Mercurij stella propè illius centrum velut candidior macula spectaretur.

Anno domini 887. qui incidit in secundum annum Leonis Imperat. Argaus Longobardiæ dux, regis Franciæ gener cognita Basilij morte à Romanorum societate desciuit. Contra eum Leo Constantinum patricium cum occidentalibus misit copijs, cõmissa pugna Constantinus succubuit, vixq. cædem ipse euasit, exercitu suo occisione deleto. Sub idem tempus Sol, hora diei sexta ita defecit, vt stellæ viderentur. Cedrenus.

Idem Cedrenus scribit Solem etiam in meridie defecisse, cùm Tzimiscas Imperator diem extremum clausit, & Bulgari defecerunt.

Anno 1034. Sol insigni se ac mirabili obscuritate infestum Italicis in festo Apostolorum ostendens, insignem Longobardorum cladem, quæ proximè est insecuta portendit. Sigonius.

Anno Domini 1039. Pridiè Idus Maij Eclipsis Solis fuit, & pridie nonas Iunij, Imperator Conradus obijt. Sigebertus.

Anno Domini 1232. mons aliò migrauit 5000. hominum obruens, quo tempore Eclipsis prodigiosa Solis fuit, Lunari corpore, versus occasum in sex angulos prorogato, secuta bella ciuilia, & cædes innumeræ. Antonius Fritschius.

Anno Domini 1327. primo die Decembris fuit Eclipsis Lunæ, mortuus est paulò pòst Ottomannus, ex quo Turcarum Imperatores descendunt.

Anno 1356. in principio Martij fuit Eclipsis Solis, nec non eo anno Eclipsis Lunæ, sequitur pestilentia, & Eduardus rex Angliæ fudit Francos, cepit regem cum filio Philippo, & abduxit secum in Angliam. Mortua est etiam Margaretha Cæsaris Ludouici coniux.

Anno 1452. 11 die Decembris fuit Eclipsis Solis, paulò pòst Mahometes Turcarum Imperator obsedit vrbem Constantinopolitanam, terra mariq. oppugnans eam per 54. dies: & potitus est ea inter-

interfecto Constantino Palæologo cum suis.

Anno Domini 1478. Eclipsis Solis fuit mense Iulio, unde pestis sæuissima hoc anno per totam Italiam debacchata est, adeo vt in Brixiana vrbe supra 20. hominum millia, & Venetiis 30. urbanæ multitudinis perierint. Marcus Fritschius primo Catalogo prodigiorum.

Ante mortem Maximiliani primi visa est Eclipsis Solis, eo anno 7. die Iunij, cum ipse in Ianuario decessit, ex qua ei longè ante obitum mors prædicta fuit. Schonerus. Fritschius.

Anno 1544. Eclipsis Solis fuit, tres etiam Lunares, res non visa à Caroli Magni tempore, sequutum ingens bellum inter Cæsarianos & Gallos, inter Anglos & Scotos, cum magna vastatione agrorum & clade hominum, & religionis causa persecutio magna: Sleidanus lib. 15. Fuit eitiam eo anno coniunctio Iouis & Saturni.

Anno Domini 1554. mense Decembri 8. die vidimus Eclipsin Lunæ, sic etiam 8. die Iunij.

Anno Domini 1555. hoc nostro seculo, Iulius III. Pontifex Maximus moritur 23. Martij. Elisabetha Danica Regis Ioannis filia, mater Ioachimi I I. Electoris Brandenburgensis, moritur 10 Iunij, altero die post Eclipsin, Agneta filia Philippi Landgrauij Hassiæ primò Mauritij Electoris, postea Ioannis Friderici I I. Ducis Saxoniæ vxor obijt, 4. Nouemb.

Adolphus Coloniæ Archiepiscopus & Elector, etiam in viuis esse desijt anno Domini 1556. 20. Septembris. Quo anno etiam paululum ante illum perijt Episcopus Treuirensis Ioannes, ex comitibus Eisenbergicis.

Quemadmodum etiam anno Domini 1556. in Nouembri in vno mense vtriusq; luminaris Eclipsin habuimus: quorum effectus & operatio extendebat se in annum sequentem 57. Quinto die Martij vidimus etiam Cometam in Germania, quem Constantinopoli viderunt duodecim dies flagrare.

Paulus IIII Pontifex Maximus mouit bella in regno Neapolitano contra Philippum regē Hispaniarum. Vicesimo sexto Februarij moritur Elector Palatinus Fridericus filius Philippi. Turca facit eruptionē in Stiriā, & multa oppida vastat, & Sigethū obsidet.

Anno

Anno Domini 1557. Albertus Iunior Marchio Brandenburgensis Casimiri filius mortuus 8. Ianuarij 9. Augusti regis Philippi Hispaniæ exercitus vicit Gallos, apud S. Quintinum, & præcipui ex nobilitate Gallica capti, & multi interfecti.

Anno Domini 1558. Eclipsis Lunæ mense Aprili die 2. Quemadmodum anno Domini 1559. Eclipsis Lunæ in Septembri, die 17. cernebatur. His annis hæc contigêre: In principio Ianuarij Rex Galliarum cepit vrbem Calethum. Christophorus Dux Brunsuicensis Archiepiscopus Bremẽsis & Verdensis obijt. Item Leonora Caroli V. & Ferdinandi soror, Emanuelis Portugalliæ primò: postea Francisci Galliæ regis vxor: Archiepiscopus Coloniensis Antonius de Schawenburg, *21. Septembris mortuus Carolus V. in Hispania in S. Iusti cœnobio. Maria eius Soror Ludouici regis Vngariæ vxor, ferè post mensem Carolum secuta est. Georgius Comes VVirtenbergensis 21. die Septemb. Maria regina Angliæ, Philippi regis Hispaniarum vxor extincta est 16. Calend. Nouemb. Reginaldus Polus Cardinalis doctus, qui natus ex Margaretha Eduardi IIII. Anglorum regis nepte, etiam hoc anno è viuis excessit, post paucas horas cum regina Angliæ mortua esset.*

Anno 1559. hi mortui sunt, 1. Ianuarij Christianus III. Daniæ & Noruvegiæ Rex moritur, eum secutus 25. Ianuarij, Christiernus II. quondam Rex Daniæ, Sueciæ & Noruvegiæ, affinis Caroli V. captiuus. 12. Februarij obijt Otto Henricus Comes Palatinus Elector.

Lucas Gauricus Episcopus 6. Martij. 14. Martij Iohannes Gropperus Cardinalis. 15. Aprilis, trucidatur bombarda, Episcopus Herbipolensis, Melchior Zobel. 29. Aprilis, Franciscus Ottho Dux Luneburgensis. 30. Iunij, Henricus Rex Galliarum in hastiludio circa oculum, per galeam hasta læsus, obijt diem 10. Augusti. 18. Augusti moritur Paulus IIII. Pontifex. Hercules Ferrariensis Dux obijt 3. Octob. Aloysius Lippomanus Venetus Episcopus Mitonæ & Veronæ. Dithmarsia est subacta à Friderico II. Rege Daniæ, & Ducibus Holsatiæ, ante hac libera &

inuicta

inuicta gens. Moscouitæ exercuit incredibilem tyrannidem in Liuonia. Episcopus Labacensis Donavverda fregit collum. Regina Scotiæ periijt. Andreas Doria moritur, & Aloysius Lippomanus Venetus Episcopus Mitonæ & Veronæ. Baiazetes & Selimus Solimanni filij dimicant inter se.

Anno 1560. fuit vtriusq; Luminaris Eclipsis, & fuit Eclipsis Lunæ, 11. die Martij: Solis verò 21. die Augusti. 14. Februarij, mortuus est Philippus Dux Pomeraniæ. 8. Augusti mortuus est Iohannes Fridericus, Iohannis Friderici Electoris nepos. 29. Septembris obijt Gustauus Rex Sueciæ. 5. Decembris fatis concessit Franciscus II. Galliarum Rex ex apostemate cerebri.

Non lubet vlterius commemorare Eclipses, quæ ferè etiam singulis sequentibus annis visæ sunt, præsertim anno Domini 70. 72. 73. 74. 76. 77. 78. 80. Qui verò motus, quæ tyrannica facinora, atq; cruenta bella, quot iniustæ, & contra datam fidem cædes, rapinæ, proscriptiones, interfectiones insontium, trucidationes bonorum, & genera morborum in Muscouia, Gallia, Germania, Suecia, inferiori Germania, Liuonia & alijs locis subsecuta sint, omnibus liquet, illaq; recensere lubens prætereò, ne videar consolidata ferè vulnera refricare, & præteritarum ærumnarum memoriam renouare.

Id tamen addam, vt Bucholzerus, & Gilbertus scribunt, quod anno 1580. 13. Ianuarij in ipso puncto Eclipseos Lunaris, Henricus Rex Portugalliæ, antea Cardinalis, anno regni secundo obierit, vnde dissensiones magnæ ortæ in regno Portugalliæ, ac cædes & bella secuta. Et Selimus Solimanni filius Turcarum Imperator anno Domini 1574. die 13. Decembris: Cùm fuisset ante mortem eius Eclipsis Solis 13. die Nouembris in 8. domo mortis. Quare verè & rectè dicitur.

Tempore non alio defecit crebrius vnquam
Luna peregrino lumine, Solq; suo.
Nec prius ignoti toties arsere Cometæ,
Ventorum grauior nec fuit antè furor.
Deniq; ceu longo labefacta puerpera nixu
Anxia, semianimis, plena dolore gemit.
Sic defessa malis natura fatiscit, & optat

Exu-

Exuuias oneris depofuiffe fui:
Ol. pis abfq; manu de monte reuulfe fupremo,
Rumpe moras, curfum corripe, Chrifte veni.
Deftrue fuccidui reliquum quodcunq; colofsi eft,
Exordire tuum protinus imperium.
In quo certa quies ftat definita laborum,
Fixus vbi noftri terminus exitij eft.

Diuus Ambrofius dicit, Elementa compati, cum luminaria defectum patiuntur. Nam horum trifti deformiq; afpectu omni tempore hominum animi conterriti expauerunt, trepidaruntq; occulto fcilicet fenfu naturæ præfagiente fequutura damna. Negent nunc qui velint, non fieri figna in Sole & Luna contra tot exempla. Quibus autem gentibus, & perfonis damna ex his aduentura fint, ex obferuatione longa euentuum confecutorum ad Eclipfes, atq; inter fe congruentia eorundem deprehenfum eft ab Aftrologis, quanquam alius alio in prædicendo femper fuit felicior.

Gentes autem regionesq; certis fubijci, & confentire fideribus, fi quis dubitat, mores earum naturasq; comparet ad ftellarum naturas, quarum attribuuntur dominio, non cafu aut fortuita fortitione, fed ratione & Iudicio, quo ijfdem fint iure fociata, & alligata corpora noftra ... docent, fi infpiciantur & confiderentur.

Hæc enim rata exempla Aftrologorum, potifs. diuinationem & cali fatuiq; poteftatem perfuadere videntur, velut multa fupra vires noftræ mortalitatis fieri videmus, multa præter rationem & meritum, plurima præter rationem & meritum, plurima præter ordinem, & inftitutum conditionis humanæ. Hic habilis eft ad Philofophiam, ille ad poeticam: hic tractat arma felicius, alius literas fpernit: hic fanus ille morbofus: hic fobrius ille ebrius: hic audax ille meticulofus. Cicero conqueritur, quod optimè cogitata fæpè pefsimè cadant. Ego fimiliter è diuerfo, quòd ftolidè atq; incogitantèr mota, & adminiftrata negligenter, procedant feliciter, & optatos confequantur exitus: quod ex hiftorijs animaduerti poteft: Vt Athenienfes, etiamfi male aliquid conftituiffent, bonos tamen euentus funt plerunq; affecuti, quod ex Ariftophane conftat.

Φασι γὰρ δυσβυλίαν τῇ δὲ πόλει προσεῖναι,
Leuia consilia ferunt huic adesse ciuitati.

Et alio loco: Est sermo quidam ductus à maioribus.
Fatua licet statuamus ac vecordia,
In melius attamen omnia nobis credere.

Quod etiam indicat Eupolis apud Athenæum,
O Ciuitas, ô Ciuitas,
Fortunata tu es felicior quàm sapis.

Isocrates etiam in oratione de pace hac eadem fatetur, dicens: Athenienses ab eorum consilio pendere solitos, quos omnes asperna- bantur, illisq; ciuitatem tradere, quibus nemo priuatim quicquam credere auderet. Sed est, vt seruus apud Plautum dicit: Centum doctorum hominum consilia, hac deuincit Dea fortuna, atq; hoc verũ est, perinde vt quisq; fortuna vtitur, ita præcellat, atq; exinde sapere eum omnes dicimus.

Alexander tam citò vicit orientem, quã vidit: Marius septies consul, totiesq; exul, & ex exule rursus consul factus est: proscriptus proscriptionem ei facere contigit, quod, vt ille scribit, nisi fata darẽt, nunquam fortuna tulisset. Iulius Cæsar subitò Romanum imperiũ subegit: Pompeium Rempubl. Romanam defendentem fortuna deseruit. Cato sapiens seipsum interfecit, Augustus Antonius & Lepidus, vt soli in Republica dominarẽtur, cæteros excellentes viros, inter quos etiam propinqui & amici fuerunt, vnus in alterius gratiam per proscriptionem propositis præmijs interfici curarunt. Et affero huc etiam Firmici dicta, fortis ab ignauo superatur, bonum prosternit inferior, iusto iustitia non prodest, castos prouidentia sæpe decepit, pudicis & sobrijs impudicus ac dissolutus in honoris petitione prælatus est, iacent strenui, vincunt timidi, laudantur improbi, probi deridentur, & quicquid huic profuit, illud incauta imitatione decepit.

Matthias Hunniades puer 14 annorum captiuus in regem Hũgariæ electus est in locum eius, qui fratrem capite plecti, & eum carceri includi iusserat.

Gustauus Ericksen *nobilis, ex captiuitate Danica fugiẽs regnũ Sueciæ adeptus est, & sic vt alter ex captiuo rex factus, è contra*

Chri-

Christernus II. Rex Daniæ, Suetiæ, & Noruegiæ tribus auitis regnis eiectus est, & in captiuitate detentus, per annos 29. ferè, cum vxorem haberet Caroli V. Sororem, & vnicam suam Sororem Ioachimo Electori Brandenburgensi elocasset. Caeteriq; ferè principes Germaniæ illi sanguine omnes iuncti essent, ac quoq; duas filias progenuisset, quarum vna duci Mediolanensi, ac postea Lotharingico, altera Electori Friderico Palatino nupta erat, tamen eum propria potentia, familiæ dignitas, affinium & amicorum splendor, & Maiestas defendere, & captiuum liberare non potuerunt.

Quidam princeps per hinnitum equi ad regnum peruenit: alius ab aratro, ad purpuram est vocatus, alius adolescens opilio in regem est vnctus, ignobilis miles Imperator factus. Ex quibus liquet, parua subitò crescere, magna momento cadere, & quæ iam florent, velut repentino flatu disiecta subitò corruere. Cassandra furens futura prospicit. Priamus sapiens hoc idem facere nequit. Nostra ætate accidit etiam, vt Ericus XIIII. Sueciæ Rex fratrem Ioannem, Ducem Finlandiæ, captum in carcerem coniecerit, qui elapsis paucis annis, posteà liberatus fratre rursus carceri incluso regnum adeptus est, ita, vt qui modò Rex, postea captiuus, & qui paulò antè captiuus fuerit, mox regno vicissim potitus sit. Multi dum se credidere deiectos, in sublime rapti sunt: multos exilia claros fecêre, & optata consecutis sæpenumero exitio turpitudiniq; fuerunt.

Hæc quis Astrorum cursibus non quodammodo asscribat? & ex his iudicet omnia fatorum potestati subiecta esse, & diuino nutu sæpe delusa hominum prudentia res administrari, & hæc inferiora cælestium dispensatione regi?

DE FATO.

Auguſtinus.

DEI voluntas eſt rerum neceſsitas,
Fatum neceſsitatis lex
Neceſsitatis non aliud effugium, quàm velle, quod ipſa cogat.

Dion in colloquio Ciceronis cum Philiſco.

Non enim electio penes nos, vt dixi, eius vitæ, quam expetiuimus; ſed prorſus neceſſe eſt ſuſtinere quicquid diuino arbitrio nobis imponitur. Hoc ſi facimus volentes, non conſequetur dolor: ſin inuiti, nec fatalis neceſsitatis vllam partem effugiemus, & quod maximum eſt malum, id inſuper acquiremus, vt fruſtrà excruciemur.

Antonius Muret.

Obſequitor fatis, ducent te fata volentem,
Sin minus, inuitum te tamen illa trahent.

Quibus & illud Græcum ſubijcere volui.

εἰ τὸ φέρον σε φέρεις, φέρε καὶ φέρου εἰ δὲ ἀγανακτεῖς,
Καὶ σαυτὸν λυπεῖς, καὶ τὸ φέρον σε φέρει.

Fer facilis quod fata ferunt, ſi ferre recuſas
Ipſum te crucias, nec minus illa trahent.

Ioſeph. lib. 8 antiq. cap 10.

Quin & ea reputatio hoc loco ſubit animum, quod non ſeparabilis ſit fati neceſsitas: quæ etiamſi præſciatur, præcaueri tamen non poteſt. Sed tam diu homines ſibi vana ſpe blandiuntur, donec in illius caſſes incidant. Nam hoc quoq; Achabio regi fatale fuerat, vt prænunciantibus cladem non crederet: & à prophetantibus ad gratiam, deceptus in mortem rueret.

Seneca qui mortem aperta vena ſibi accerſiuit, lib. 15. Epiſt. inquit: Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.

Idem.

Quicquid patimur mortales, quicquid facimus, venit ex alto: regitur fatis mortale genus.

Lu-

Lucanus.

———*praeceps rapit omnia fatum.*

Manilius.

Fata regunt orbem, certa stant omnia lege.

Ouidius.

———*Ratio fatum vincere nulla potest.*

Posidonius nobilis Philosophus & Astrologus, fatum, id est, rerum omniũ immutabilitatem, & sempiternam necessitatem naturæ, siderumq; contagioni attribuit. Quem Pompeius licèt ægrotum, Rhodum diuertens, orientis spolijs onustus & victorijs superbus inuisebat.

Firmicus fatum dicit esse connexionem causarum, quæ à stellarum motu vim suam accipit, earumq; agitatione perficitur.

Iustus Lipsius.

Fatum Mathematicum quidem appello, quod ligat & nectit firmiter actiones omnes euentusq; ad vim siderum, & posituram stellarum. Cui Chaldæi & Astrologi, primi auctores, interq; Philosophos fundus & subscriptor, sublimis ille Mercurius in Epistola ad Ammonem. Vbi prouidentiam, necessitatem, fatum, subtiliter nec vanè prorsus distinguens, ait: Prouidentia est perfecta & absoluta ratio cœlestis Dei, cui duæ cognatæ facultates, Necessitas & Fatũ: & fatum quidem subseruit, ministratq; prouidentiæ, simul & Necessitati: at fato ipsi, subseruiunt stellæ. Nam nec fati vim effugere quispiam potest, nec cauere sibi à vi & potentia stellarum. Hæc enim tela & arma Fati, cuius arbitrio cuncta efficiunt & perficiũt Naturæ atq; hominibus.

Idem.

Fatum verum definio, siue cum illustri Pico: Pendentem à diuino consilio seriem ordinemq; causarum: siue, nostris verbis, obscurius, sed subtilius: inhærens rebus mobilibus immobile prouidentiæ decretũm, quod singula suo ordine, loco, tempore, firmiter reddit.

Cicero lib 1. de diuinatione.

Fieri igitur omnia fato, ratio cogit fateri. Fatum autem id appello, quod Græci εἱμαρμένην, id est, ordinem seriemq; causarum, cum causa causæ nexa, rem ex se gignat. Ea est ex omni æternitate fluens

veritas sempiterna. Quod cum ita sit, nihil est factum, quod non futurum fuerit, eodemq; modo nihil est futurum, cuius non causas id ipsum efficientes natura contineat. Ex quo intelligitur, vt fatum sit non id, quod superstitiosè, sed id quod Physicè dicitur, caussa æterna rerum, cur & ea quæ præterierũt facta sint, & quæ instant, fiãt: & quæ sequuntur futura sint.

Pharisæorum de Fato sententia secundum Iosephum.

Fato, hoc est, Dei præscientia ac immobili decreto omnia geri affirmant, manente tamẽ libero humanæ voluntatis assensu, eo enim temperamento DEVS Opt. Max. res hominum moderatur, vt cum omnia ex eius deliberatione pendeant: in homine tamen integra sit facultas ad virtutem aut vitium accedendi.

Gellius de fato ex Chrysippi sententia lib. 6. cap. 2.

Sicuti, inquit, lapidem Cylindrum, si per spacia terræ prona atq; dirupta iacis, causam quidem & initium præcipitantiæ feceris, mox tamen ille præceps voluitur, non quia tu id iam facis, sed quia ita motus eius & formæ volubilitas sese habet: sic ordo & ratio & necessitas fati, genera ipsa & principia causarũ mouet: impetus verò consiliorum, mentiumq; nostrarum actionesq; voluntas cuiusq; propria & animorum ingenia moderantur.

Pontanus

Si fatum lex est ac regula naturæ à Deo præscripta, si naturæ eiusdem & materia & instrumenta sunt ea, quæ rerum dicuntur elementa, si stellæ deniq; sua in ijs & iura & imperia obtinent, an temerarium sibi videatur, quod stellas fati ipsius ministras, diximus executrices naturæ munerũ, diuinæq; constitutionis, vt præterquam voluntates ipsæ hominum cætera inferiora omnia illarum sequantur agitationes atq; curricula? Hæc autem quæ diximus eiusmodi sunt quidem, vt nec fato subiecta sint cũcta, nec rursus pro hominum cuncta administrentur voluntate ac consilijs.

Alexander in libro de fato, docet ex Aristotelis sentẽtia, fatum esse causam naturalem efficientem non necessariò, sed frequenter, vt quicquid fatale sit, sit etiã naturale, & quicquid naturale fatale:

vt

vt fato casus & voluntas hominis non subijciuntur, & ipse meo iudicio rectè sentit.

Neq; enim miscendum est fatum Physicum cum Theologico: & cum de Theologico dicitur, aliter determinanda sunt ea, quæ immediatè pendent à voluntate diuina, aliter verò quorum causa proxima est voluntas humana.

Augușt. de ciuit. Dei, cap. 5.

Fatum dicit esse ordinem quendam, & dispositionem secundarũ causarum, ad effectus producendos in his corruptibilibus, & generabilibus præter Dei & hominis voluntates.

Q. Curtius lib. 5.

Errant, inquit, quibus sorte ac temerè humana negotia volui, agiq; persuasum est, ego quidem æterna constitutione crediderim, nexuq; causarum partim latentium, partim euidentium, & multò ante destinatarum, suũ quemq; ordinẽ ab immutabili lege percurrere, Deo tamen hæc pro arbitrio (vt mihi videtur) permittente & consentiente. Nam certò statuendum est, tametsi corpora cœlestia arcanam quandam vim & virtutem admirabilem in rebus humanis exerceant: Deum tamen omnipotentem, vniuersarum rerum naturæ opificem & architectum, vitæq; ac mortis dominum, atq; arbitrum vnicum, propterea à gubernatione corporum inferiorum nequaquam esse remouendum, sed verè astris eum astrorumq; influxibus dominari, eorundemq; cursum & efficaciam, vel promouere, vel impedire: omnes item inclinationes ab astris ortas moderari, morbosq; sæpenumero secundum suam immensam bonitatem auertere, & in melius mutare, nõnunquam etiam secundum arcanum & iustum suum iudicium propter delicta nostra exasperare, & in pœnas conuertere. Diuina enim maiestas non est astris, quæ ipsa ad vtilitatem & conseruationem generis humani condidit, astricta, nec fatali quadam necessitate veluti carcere clausa tenetur, sed liberrimè agit, & vt præcipua causa cæteras omnes liberrimè moderatur ac gubernat.

Credite quod non astra Deo, DEVS imperat Astris:
Fata augere potest: tollere fata potest.
Et stant arbitrio cuncta caduntq; Dei.

In

In quam sententiam Philippus Melanchton ita scripsit:

Nec Deus est numen Parcarum carcere clausum,
Quale putabatur Stoicus esse Deus.
Ipse potest Solis currus inhibere volantes
Ipse velut Scopulos flumina stare iubet.

Et quia Richardus Normannus in hanc sententiam de fati prouidentia diuina, & prodigijs nonnulla scripsit, huius quoq; verba hic subijcio.

Cum Pompeius post aduersum in Pharsalicis campis prælium ad reparandas copias in Aegyptum aufugeret, in itinere ad Cratippum Philosophum diuertit, curioseq́; ab eo quæsiuit, an aliqua esset prouidentia, quæ res humanas moderaretur. Vix enim persuasũ habebat, homines Deo curæ esse, cum in meliori causa (sicut ipse putabat) victus fuisset.

Cratippus percommodè & prudenter respondit, fatales esse imperiorum periodos, nec vlli homini datum eorum terminum diuinitus ordinatum vlterius promouere: Hoc certißimũ frequentes populorum ruinæ, & grauißima Rerump. damna, quæ nulla solertia aut diligentia arceri potuerunt, præcipuè demõstrant. Profani verò homines omnia casu fieri credunt, & prouidentiã asserentes petulanter irrident. Vt ista autẽ impietas retundatur, Deus ante insignes clades prodigia & ostenta præmittit, quibus oẽs cõmouentur, vt credant, nihil quicquam in mundo, ipso non sciente, & decernente fieri. Cùm ingentes verò calamitates horrendis signis prænunciantur, non ideò fieri putandum est, quod homines rigidum fati decretum vlla propria prouidẽtia, aut labore poßint auertere. Quæ enim fato decreta manẽt (vt Tacitus inquit) significata non vitãtur, sed vt omnes intelligant, exitia & clades Deum longè antequam euenirẽt præuidisse, & quonam pacto fierent firmiter decreuisse, & nihil quicquam in rebus humanis fortuitò vel casu fieri.

Itaq; benè D. Chrysostomus *Oratione 2. de prouidentia Dei. docet, eos maledicere Deo, qui fati constituunt neceßitatem.*

Oratione de 3. prouidentia Dei, fatum, quales introducat inconuenientias, explicat.

Vide

Vide integram orationem 5. de prouidentia Dei contra fatalem necessitatem.

Idem, in caput secundum Esaiæ. Hom. 22. In Epistolam ad Corinthios, Fatum, neminem volentem operari bonum, impedire potest, etiamsi is, ex pessimorum hominum societate fuerit.

Hom. 47. In Acta. Et Hom. 53. Miser est, qui se fati subijcit vanitati.

Hom. 44. In Euangelium Ioannis: Si resurrectio est, & iudiciū, non est fatum.

In caput primum ad Galatas, Nemo fatali necessitate, malè agit.

Ser. 2. In caput 1. Ad Collossenses. Infidelium, de fato sermo, ratione caret, crudelitate abundat, inhumanitatis plenus est.

Hom. 1. in priorem Epistolam ad Timotheum.

Lib. 9. contra vituperatores vitæ Monasticæ, causas assignat, cur prouidentiæ diuinæ pleriq; detrahentes, fato omnia adscribant.

Vide D. Augustinum, *lib. 5. de ciuitate Dei, cap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & cap. 8. Declarat quid sit fatum secundum veritatem, & sapientum antiquorum opinionem. Et cap. 9. Vide autem eruditas Ludouici Viuis, in allegata iam capita, annotationes.*

Lib. 2. contra epistolas Pelagianorum, cap. 7. & 5.

Serm 8. in Ioannem. Lib. 2 contra Faustum Manichæum, cap. 5. Et passim tomo 8. in Psalmos.

Lactantius *lib. 1. de falsa religione, cap. 11.*

Sed nimis longum foret singula autorum capita commemorare, in quibus de Fato commentantur & disputant. Proferam tantum eorum, qui mihi cogniti sunt, libros, quibus hanc materiam pertractarunt.

Liber est Aeneæ Syluij de Fato, excusus Basileæ 1551.

Nemesius *Episcopus & Philosophus, lib. de vita hominis, cap. 35. & sequentib. de fato disputat. Extat Tomo 8. Bibliothecæ. S. Patrum.*

Albertini Muzati *liber de Fato, recensetur à Gesnero.*

Alexandri *Aprodisæi liber de Fato, coniunctus est quæstionib. de Anima Impressus Venetijs, Anno 1536.*

Prosperi *nomine, extat libellus de diuina prouidentia, in quo de Fato varia & multa disputantur.*

Claudij *Saisselli, Archiepiscopi Taurinensis, Tractatus de diuina prouidentia & fato. Parisijs 1520.*

Xysti Quarti *liber de futuris contingentibus, & Fato.*

Simon Portius, *Neapolitanus Philosophus, scripsit de Fato: Gesnerus.*

Ioannis Francisci *Pici Mirandulani, lib. de prouidentia, excusus Basileæ.*

Ioannes Trithemius *libri octo quæstionum ad Maximilianum Cæsarem, vbi disputat de prouidentia Dei & Fato.*

Iulij Sirenij *Brixiani, de Fato, lib. 9. Quibus inter alia, de contingentia, necessitate, fato, Prouidentia, & Diuinatione diuina agitur. In folio Venetijs. 1565.*

Petrus Pomponatius, *Mantuanus edidit de Fato, libero arbitrio, Prouidentia, prædestinatione Dei, libros 5. coniunctos cum libro de Incantationibus. Basileæ apud Henricum Petri. 1567.*

Omnes præterea scriptores, qui de Prouidentia diuina quidpiam scripserunt, de Fato etiam disputant, nominatim verò. Theodoretus *sermone. 10.* Synesius *Philosophus Christianus, de prouidentia libros duos scripsit, qui nescio, an inter opera excusa Basileæ extent.* D. Thomas *in quæstio. cap. & lib. 3. contra Gentiles à capite 64. &c.* Ambrosius *Catharinus, scripsit librum de Prouidentia & præscientia.* Saluianus *Messaliensis Presbyter de Prouidentia libros octo scripsit. Extat in Bibliotheca S. Patrum. Tomo 3. &c.*

DE

DE ANNIS CLIMACTERICIS,

Id est,

SCANSIBILIBVS, QVI EX NVMERIS VELVTI PER GRAdus ſcalarum aſcendunt, & colliguntur.

SVNT verò Climactericorum annorum duo genera, qui ſunt quaſi articuli quidam ſeu flexus ætatis, in quibus ad ſequentis temporis conſtitutionem ſeſe vertat illa & inflectat, atque aliud temperamentum acquirat.

Primi & præcipui colliguntur à ſeptimo numero, & hi hebdomatici ſiue Climacterici nominantur, & ſunt hi: 7.14.21.28.35.42.49.56.63. *Climactericus magnus.* 70.77.84.91.98.105.112.119.126. *Climactericus maximus* 133.140.147.154.161.168.175.182.189.196.203.210.217.224.231.238.245.252.259.266.273.280.287.294.301.308.315.322.329.336.343.350.357.364.371.378.385.392.399.406.413.420.427.434.441.448.455.462.469.476.483.490.497.504.511.518.525.532.539.546.553.560.567.574.581.588.595.602.609.616.623.630.637.644.651.658.665.672.679.686.693.700.707.714.721.728.735.742.749.756.763.770.777.784.791.798.805.812.819.826.833.840.847.854.861.868.875.882.889.896.903.910.917.924.931.938.945.952.959.966.973.980.987.994.1001.

Reliqui à nono numero computantur. Et hi Enneatici ſiue decretorij nominantur. Sunt autem ſequentes: 9.18.27.36.45.54.63. *Climactericus & Enneaticus magnus.* 72.81.90.99.108.117.126. *Climactericus & Enneaticus maximus.* 135.144.153.162.171.180.189.198.207.216.225.234.243.252.261.270.279.288.297.306.315.324.333.342.351.360.369.378.396.405.414.423.432.441.450.459.468.477.486.495.504.513.522.531.540.549.558.567.576.585.594.603.612.

interfecto Constantino Palaologo cum suis.

Anno Domini 1478. Eclipsis Solis fuit mense Iulio, vnde pestis sæuissima hoc anno per totam Italiam debacchata est, adeo vt in Brixiana vrbe supra 20. hominum millia, & Venetijs 30. vrbanæ multitudinis perierint. Marcus Fritschius primo Catalogo prodigiorum.

Ante mortem Maximiliani primi visa est Eclipsis Solis, eo anno 7. die Iunij, cum ipse in Ianuario decessit, ex qua ei longè ante obitum mors prædicta fuit. Schonerus. Fritschius.

Anno 1544. Eclipsis Solis fuit, tres etiam Lunares, res non visa à Caroli Magni tempore, sequutum ingens bellum inter Cæsarianos & Gallos, inter Anglos & Scotos, cum magna vastatione agrorum & clade hominum, & religionis causa persecutio magna: Sleidanus lib. 15. Fuit eitiam eo anno coniunctio Iouis & Saturni.

Anno Domini 1554. mense Decembri 8. die vidimus Eclipsin Lunæ, sic etiam 8. die Iunij.

Anno Domini 1555. hoc nostro seculo, Iulius III. Pontifex Maximus moritur 23. Martij. Elisabetha Danica Regis Ioannis filia, mater Ioachimi II. Electoris Brandenburgensis, moritur 10 Iunij, altero die post Eclipsin, Agneta filia Philippi Landgrauij Hassiæ primò Mauritij Electoris, postea Ioannis Friderici II. Ducis Saxoniæ vxor obijt, 4. Nouemb.

Adolphus Coloniæ Archiepiscopus & Elector, etiam in viuis esse desijt anno Domini 1556. 20. Septembris. Quo anno etiam paululum ante illum perijt Episcopus Treuirensis Ioannes, ex comitibus Eisenbergicis.

Quemadmodum etiam anno Domini 1556. in Nouembri in vno mense vtriusq; luminaris Eclipsin habuimus: quorum effectus & operatio extendebat se in annum sequentem 57. Quinto die Martij vidimus etiam Cometam in Germania, quem Constantinopoli viderunt duodecim dies flagrare.

Paulus IIII Pontifex Maximus mouit bella in regno Neapolitano contra Philippum regē Hispaniarum. Vicesimo sexto Februarij moritur Elector Palatinus Fridericus filius Philippi. Turca facit eruptionē in Stiriā, & multa oppida vastat, & Sigethū obsidet.

Anno

Anno Domini 1557. Albertus Iunior Marchio Brandenburgensis Casimiri filius mortuus 8. Ianuarij 9. Augusti regis Philippi Hispaniæ exercitus vicit Gallos, apud S. Quintinum, & præcipui ex nobilitate Gallica capti, & multi interfecti.

Anno Domini 1558. Eclipsis Lunæ mense Aprili die 2. Quemadmodum anno Domini 1559. Eclipsis Lunæ in Septembri, die 17. cernebatur. His annis hæc contigêre: In principio Ianuarij Rex Galliarum cepit vrbem Calethum. Christophorus Dux Brunsuicensis Archiepiscopus Bremēsis & Verdensis obijt. Item Leonora Caroli V. & Ferdinandi soror, Emanuelis Portugalliæ primò: postea Francisci Galliæ regis uxor: Archiepiscopus Coloniensis Antonius de Schawenburg, *21. Septembris mortuus Carolus V. in Hispania in S. Iusti cœnobio. Maria eius Soror Ludouici regis Vngariæ vxor, ferè post mensem Carolum secuta est. Georgius Comes VVirtenbergensis 21. die Septemb. Maria regina Angliæ, Philippi regis Hispaniarum vxor extincta est 16. Calend. Nouemb. Reginaldus Polus Cardinalis doctus, qui natus ex Margaretha Eduardi IIII. Anglorum regis nepte, etiam hoc anno è viuis excessit, post paucas horas cum regina Angliæ mortua esset.*

Anno 1559. hi mortui sunt, 1. Ianuarij Christianus III. Daniæ & Norvvegiæ Rex moritur, eum secutus 25. Ianuarij, Christiernus II. quondam Rex Daniæ, Sueciæ & Norvvegiæ, affinis Caroli V. captiuus. 12. Februarij obijt Otto Henricus Comes Palatinus Elector.

Lucas Gauricus Episcopus 6. Martij. 14. Martij Iohannes Gropperus Cardinalis. 15. Aprilis, trucidatur bombarda Episcopus Herbipolensis, Melchior Zobel. 29. Aprilis, Franciscus Ottho Dux Luneburgensis. 30. Iunij, Henricus Rex Galliarum in hastiludio circa oculum, per galeam hasta læsus, obijt diem 10. Augusti. 18. Augusti moritur Paulus IIII. Pontifex. Hercules Ferrariensis Dux obijt 3. Octob. Aloysius Lippomanus Venetus Episcopus Mitonæ & Veronæ. Dithmarsia est subacta à Friderico II. Rege Daniæ, & Ducibus Holsatiæ, ante hac libera &

inuicta

inuicta gens. Moscouita exercuit incredibilem tyrannidem in Liuonia. Episcopus Labacensis Donavverda fregit collum. Regina Scotiæ periyt. Andreas Doria moritur, & Aloysius Lippomanus Venetus Episcopus Mitonæ & Veronæ. Baiazetes & Selimus Solimanni filij dimicant inter se.

Anno 1560. fuit vtriusq; Luminaris Eclipsis, & fuit Eclipsis Lunæ, 11. die Martij: Solis verò 21. die Augusti. 14. Februarij, mortuus est Philippus Dux Pomeraniæ. 8. Augusti mortuus est Iohannes Fridericus, Iohannis Friderici Electoris nepos. 29. Septembris obijt Gustauus Rex Sueciæ. 5. Decembris fatis concessit Franciscus II. Galliarum Rex ex apostemate cerebri.

Non lubet vlterius commemorare Eclipses, quæ ferè etiam singulis sequentibus annis visæ sunt, præsertim anno Domini 70. 72. 73. 74. 76. 77. 78. 80. Qui vero motus, quæ tyrannica facinora, atq; cruenta bella, quot iniustæ, & contra datam fidem cædes, rapinæ, proscriptiones, interfectiones insontium, trucidationes bonorum, & genera morborum in Muscouia, Gallia, Germania, Suecia, inferiori Germania, Liuonia & alijs locis subsecuta sint, omnibus liquet, illaq; recensere lubens prætereo, ne videar consolidata ferè vulnera refricare, & præteritarum ærumnarum memoriam renouare.

Id tamen addam, vt Bucholzerus, & Gilbertus scribunt, quod anno 1580. 13. Ianuarij in ipso puncto Eclipseos Lunaris, Henricus Rex Portugalliæ, antea Cardinalis, anno regni secundo obierit, vnde dissensiones magnæ ortæ in regno Portugalliæ, ac cædes & bella secuta. Et Selimus Solimanni filius Turcarum Imperator anno Domini 1574. die 13. Decembris: Cùm fuisset ante mortem eius Eclipsis Solis 13. die Nouembris in 8. domo mortis. Quare verè & rectè dicitur.

Tempore non alio defecit crebrius vnquam
Luna peregrino lumine, Solq; suo.
Nec prius ignoti toties arsere Cometæ,
Ventorum grauior nec fuit antè furor.
Deniq; ceu longo labefacta puerpera nixu
Anxia, semi aminis, plena dolore gemit.
Sic defessa malis natura fatiscit, & optat

Exu-

Exuuias oneris deposuisse sui:
O lapis absq; manu de monte reuulse supremo,
Rumpe moras, cursum corripe, Christe veni.
Destrue succiduum reliquum quodcunq; colossi est,
Exordire tuum protinus imperium.
In quo certa quies stat definita laborum,
Fixus ubi nostri terminus exitij est.

Diuus Ambrosius dicit, Elementa compati, cum luminaria defectum patiuntur. Nam horum tristi deformiq; aspectu omni tempore hominum animi conterriti expauerunt, trepidaruntq; occulto scilicet sensu naturæ præsagiente sequutura damna. Negent nunc qui velint, non fieri signa in Sole & Luna contra tot exempla. Quibus autem gentibus, & personis damna ex his aduentura sint, ex obseruatione longa euentuum consecutorum ad Eclipses, atq; inter se congruentia eorundem deprehensum est ab Astrologis, quanquam alius alio in prædicendo semper fuit felicior.

Gentes autem regionesq; certis subijci, & consentire sideribus, si quis dubitat, mores earum naturasq; comparet ad stellarum naturas, quarum attribuuntur dominio, non casu aut fortuita sortitione, sed ratione & Iudicio, quo ijsdem sint iure sociata, & alligata corpora nostra ut ia nos docent, si inspiciantur & considerentur.

Hæc enarrata exempla Astrologorum, potiss. diuinationem & cœli fatiq; potestatem persuadere videntur, veluti multa supra vires nostræ mortalitatis fieri videmus, multa præter rationem & meritum plurima præter rationem & meritum, plurima præter ordinem, & institutum conditionis humanæ. Hic habilis est ad Philosophiam, ille ad poeticam: hic tractat arma felicius, alius literas spernit: hic sanus ille morbosus: hic sobrius ille ebrius: hic audax ille meticulosus. Cicero conqueritur, quod optimè cogitata sæpè pessimè cadant. Ego similiter è diuerso, quòd stolidè atq; incogitanter mota, & administrata negligenter, procedant feliciter, & optatos consequantur exitus: quod ex historijs animaduerti potest: Vt Athenienses, etiamsi male aliquid constituissent, bonos tamen euentus sunt plerunq; assecuti, quod ex Aristophane constat.

Φασὶ γὰρ δυσβουλίαν τῇ δὲ πόλει προσεῖναι,
Leuia consilia ferunt huic adesse ciuitati.
Et alio loco: Est sermo quidam ductus à maioribus.
Fatua licet statuamus ac vecordia,
In melius attamen omnia nobis credere.
Quod etiam indicat Eupolis apud Athenaeum,
O Ciuitas, ô Ciuitas,
Fortunata tu es felicior quàm sapis.

Isocrates etiam in oratione de pace hac eadem fatetur, dicens: Athenienses ab eorum consilio pendere solitos, quos omnes aspernabantur, illisq́ ciuitatem tradere, quibus nemo priuatim quicquam credere auderet. Sed est, vt seruus apud Plautum dicit: Centum doctorum hominum consilia, hac deuincit Dea fortuna, atq; hoc verũ est, perinde vt quisq; fortuna vtitur, ita praecellat, atq; exinde sapere eum omnes dicimus.

Alexander tam citò vicit orientem, quã vidit: Marius septies consul, totiesq́ exul, & ex exule rursus consul factus est: proscriptus proscriptionem ei facere contigit, quod, vt ille scribit, nisi fata darẽt, nunquam fortuna tulisset. Iulius Caesar subitò Romanum imperiũ subegit: Pompeium Rempubl. Romanam defendentem fortuna deseruit. Cato sapiens seipsum interfecit, Augustus Antonius & Lepidus, vt soli in Republica dominarẽtur, caeteros excellentes viros, inter quos etiam propinqui & amici fuerunt, vnus in alterius gratiam per proscriptionem propositis praemijs interfici curarunt. Et affero huc etiam Firmici dicta, fortis ab ignauo superatur, bonum prosternit inferior, iusto iustitia non prodest, castos prouidentia saepe decepit, pudicis & sobrijs impudicus ac dissolutus in honoris petitione praelatus est, iacent strenui, vincunt timidi, laudantur improbi, probi deridentur, & quicquid huic profuit, illud incauta imitatione decepit.

Matthias Hunniades puer 14 annorum captiuus in regem Hũgariae electus est in locum eius, qui fratrem capite plecti, & eum carceri includi iusserat.

Gustauus Ericksen *nobilis, ex captiuitate Danica fugiẽs regnũ Sueciae adeptus est, & sic vt alter ex captiuo rex factus, è contra*

Chri-

Christernus II. Rex Daniæ, Suetiæ, & Noruegiæ tribus auitis regnis eiectus est, & in captiuitate detentus, per annos 29. ferè, cum uxorem haberet Caroli V. Sororem, & vnicam suam Sororem Ioachimo Electori Brandenburgensi elocasset. Caeteriq. ferè principes Germaniæ illi sanguine omnes iuncti essent, ac quoq. duas filias progenuisset, quarum vna duci Mediolanensi, ac postea Lotharingico, altera Electori Friderico Palatino nupta erat, tamen eum propria potentia, familiæ dignitas, affinium & amicorum splendor, & Maiestas defendere, & captiuum liberare non potuerunt.

Quidam princeps per hinnitum equi ad regnum peruenit: alius ab aratro, ad purpuram est vocatus, alius adolescens opilio in regem est vnctus, ignobilis miles Imperator factus. Ex quibus liquet, parua subitò crescere, magna momento cadere, & quæ iam florent, velut repentino flatu disiecta subitò corruere. Cassandra furens futura prospicit. Priamus sapiens hoc idem facere nequit. Nostra ætate accidit etiam, vt Ericus XIIII. Sueciæ Rex fratrem Ioannem, Ducem Finlandiæ, captum in carcerem coniecerit, qui elapsis paucis annis, posteà liberatus fratre rursus carceri incluso regnum adeptus est, ita, vt qui modò Rex, postea captiuus, & qui paulò antè captiuus fuerit, mox regno vicissim potitus sit. Multi dum se credidere deiectos, in sublime rapti sunt: multos exilia claros fecere, & optata consecutis sepenumero exitio turpitudiniq. fuerunt.

Hæc quis Astrorum cursibus non quodammodo asscribat? & ex his iudicet omnia fatorum potestati subiecta esse, & diuino nutu sæpe delusa hominum prudentia res administrari, & hæc inferiora cœlestium dispensatione regi?

DE FATO.

Auguſtinus.

DEI voluntas eſt rerum neceſsitas,
Fatum neceſsitatis lex.
Neceſsitatis non aliud eſſugium, quàm velle, quod ipſa cogat.

Dion in colloquio Ciceronis cum Philiſco.

Non enim electio penes nos, vt dixi, eius vitæ, quam expetimus: ſed prorſus neceſſe eſt ſuſtinere quicquid diuino arbitrio nobis imponitur. Hoc ſi facimus volentes, non conſequetur dolor: ſin inuiti, nec fatalis neceſsitatis vllam partem eſſugiemus, & quod maximum eſt malum, id inſuper acquiremus, vt fruſtrà excruciemur.

Antonius Muret.

Obſequitor fatis, ducent te fata volentem,
Sin minus, inuitum te tamen illa trahent.

Quibus & illud Græcum ſubijcere volui.

εἰ τὸ φέρον σε φέρεις, φέρε καὶ φέρου· εἰ δὲ ἀγανακτεῖς,
Καὶ σαυτὸν λυπήσεις, καὶ τὸ φέρον σε φέρει.

Fer facilis quod fata ferunt, ſi ferre recuſas,
Ipſum te crucias, nec minus illa trahent.

Ioſeph. lib. 8 antiq. cap. 10.

Quin & ea reputatio hoc loco ſubit animum, quòd non ſeparabilis ſit fati neceſsitas: quæ etiamſi præſciatur, præcaueri tamen non poteſt. Sed tam diu homines ſibi vana ſpe blandiuntur, donec in illius caſſes incidant. Nam hoc quoq; Achabo regi fatale fuerat, vt prænunciantibus cladem non crederet: & à prophetantibus ad gratiam, deceptus in mortem rueret.

Seneca qui mortem aperta vena ſibi accerſiuit, lib. 15. Epiſt. inquit: Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.

Idem.

Quicquid patimur mortales, quicquid facimus, venit ex alto: regitur fatis mortale genus.

Lu-

Lucanus.

———*praeceps rapit omnia fatum.*

Manilius.

Fata regunt orbem, certa stant omnia lege.

Ouidius.

———*Ratio fatum vincere nulla potest.*

Posidonius nobilis Philosophus & Astrologus, fatum, id est, rerum omniũ immutabilitatem, & sempiternam necessitatem naturæ, siderumq́; contagioni attribuit. Quem Pompeius licèt ægrotum, Rhodum diuertens, orientis spolijs onustus & victorijs superbus inuisebat.

Firmicus fatum dicit esse connexionem causarum, quæ à stellarum motu vim suam accipit, earumq́; agitatione perficitur.

Iustus Lipsius.

Fatum Mathematicum quidem appello, quod ligat & nectit firmiter actiones omnes euentusq́; ad vim siderum, & posituram stellarum. Cui Chaldæi & Astrologi, primi auctores, interq́; Philosophos fundus & subscriptor, sublimis ille Mercurius in Epistola ad Ammonem. Vbi prouidentiam, necessitatem, fatum, subtiliter nec vanè prorsus distinguens, ait: Prouidentia est perfecta & absoluta ratio cœlestis Dei, cui duæ cognatæ facultates, Necessitas & Fatũ: & fatum quidem subseruit, ministratq́; prouidentiæ, simul & Necessitati: at fato ipsi, subseruiunt stellæ. Nam nec fati vim effugere quispiam potest, nec cauere sibi à vi & potentia stellarum. Hæc enim tela & arma Fati, cuius arbitrio cuncta efficiunt & perficiũt Naturæ atq́; hominibus.

Idem.

Fatum verum definio, siue cum illustri Pico: Pendentem à diuino consilio seriem ordinemq́; causarum: siue, nostris verbis, obscurius, sed subtilius: inhærens rebus mobilibus immobile prouidentiæ decretũm, quod singula suo ordine, loco, tempore, firmiter reddit.

Cicero lib 1. de diuinatione.

Fieri igitur omnia fato, ratio cogit fateri. Fatum autem id appello, quod Græci εἱμαρμένην, id est, ordinem seriemq́; causarum, cum causa causæ nexa, rem ex se gignat. Ea est ex omni æternitate fluens

veritas sempiterna. Quod cum ita sit, nihil est factum, quod non futurum fuerit, eodemq; modo nihil est futurum, cuius non causas id ipsum efficientes natura contineat. Ex quo intelligitur, vt fatum sit non id, quod superstitiosè, sed id quod Physicè dicitur, caussa æterna rerum, cur & ea quæ præterierũt facta sint, & quæ instant, fiãt: & quæ sequuntur futura sint.

Pharisæorum de Fato sententia secundum Iosephum.

Fato, hoc est, Dei præscientia ac immobili decreto omnia geri affirmant, manente tamẽ libero humanæ voluntatis assensu, eo enim temperamento DEVS Opt. Max. res hominum moderatur, vt cum omnia ex eius deliberatione pendeant: in homine tamen integra sit facultas ad virtutem aut vitium accedendi.

Gellius de fato ex Chrysippi sententia lib.6.cap.2.

Sicuti, inquit, lapidem Cylindrum, si per spacia terræ prona atq; dirupta iacis, causam quidem & initium præcipitantiæ feceris, mox tamen ille præceps voluitur, non quia tu id iam facis, sed quia ita motus eius & formæ volubilitas sese habet: sic ordo & ratio & necessitas fati, genera ipsa & principia causarũ mouet: impetus verò consiliorum, mentiumq; nostrarum actionesq; voluntas cuiusq; propria & animorum ingenia moderantur.

Pontanus

Si fatum lex est ac regula naturæ à Deo præscripta, si naturæ eiusdem & materia & instrumenta sunt ea, quæ rerum dicuntur elementa, si stellæ deniq; sua in ijs & iura & imperia obtinent, an temerarium sibi videatur, quod stellas fati ipsius ministras, diximus executrices naturæ munerũ, diuinæq; constitutionis, vt præterquam voluntates ipsæ hominum cætera inferiora omnia illarum sequantur agitationes atq; curricula? Hæc autem quæ diximus eiusmodi sunt quidem, vt nec fato subiecta sint cũcta, nec rursus pro hominum cuncta administrentur voluntate ac consilijs.

Alexander in libro de fato, docet ex Aristotelis sentẽtia, fatum esse causam naturalem efficientem non necessariò, sed frequenter, vt quicquid fatale sit, sit etiã naturale, & quicquid naturale fatale: vt

vt fato casus & voluntas hominis non subijciuntur, & ipse meo iudicio rectè sentit.

Neq; enim miscendum est fatum Physicum cum Theologico: & cum de Theologico dicitur, aliter determinanda sunt ea, quæ immediatè pendent à voluntate diuina, aliter verò quorum causa proxima est voluntas humana.

Augu∫t. de ciuit. Dei, cap. 5.

Fatum dicit esse ordinem quendam, & dispositionem secundarũ causarum, ad effectus producendos in his corruptibilibus, & generabilibus præter Dei & hominis voluntates.

Q. Curtius lib. 5.

Errant, inquit, quibus forte ac temerè humana negotia volui, agiq; persuasum est, ego quidem æterna constitutione crediderim, nexuq; causarum partim latentium, partim euidentium, & multò ante destinatarum, suũ quemq; ordinẽ ab immutabili lege percurrere, Deo tamen hæc pro arbitrio (vt mihi videtur) permittente & consentiente. Nam certò statuendum est, tametsi corpora cœlestia arcanam quandam vim & virtutem admirabilem in rebus humanis exerceant: Deum tamen omnipotentem, vniuersarum rerum naturæ opificem & architectum, vitæq; ac mortis dominum, atq; arbitrum vnicum, propterea à gubernatione corporum inferiorum nequaquam esse remouendum, sed verè astris eum astrorumq; influxibus dominari, eorundemq; cursum & efficaciam, vel promouere, vel impedire: omnes item inclinationes ab astris ortas moderari, morbosq; sæpenumero secundum suam immensam bonitatem auertere, & in melius mutare, nõnunquam etiam secundum arcanum & iustum suum iudicium propter delicta nostra exasperare, & in pœnas conuertere. Diuina enim maiestas non est astris, quæ ipsa ad vtilitatem & conseruationem generis humani condidit, astricta, nec fatali quadam necessitate veluti carcere clausa tenetur, sed liberrimè agit, & vt præcipua causa cæteras omnes liberrimè moderatur ac gubernat.

Credite quod non astra Deo, DEVS imperat Astris:
Fata augere potest: tollere fata potest.
Et stant arbitrio cuncta caduntq; Dei.

In

In quem sententiam Philippus Melanchton ita scripsit:

Nec Deus est numen Parcarum carcere clausum,
Quale putabatur Stoicus esse Deus.
Ipse potest Solis currus inhibere volantes
Ipse velut Scopulos flumina stare iubet.

Et quia Richardus Normannus in hanc sententiam de fati prouidentia diuina, & prodigijs nonnulla scripsit, huius quoq; verba hic subijcio.

Cum Pompeius post aduersum in Pharsalicis campis prælium ad reparandas copias in Aegyptum aufugeret, in itinere ad Cratippum Philosophum diuertit, curioseq́; ab eo quæsiuit, an aliqua esset prouidentia, quæ res humanas moderaretur. Vix enim persuasũ habebat, homines Deo curæ esse, cum in meliori causa (sicut ipse putabat) victus fuisset.

Cratippus percommodè & prudenter respondit, fatales esse imperiorum periodos, nec vlli homini datum eorum terminum diuinitus ordinatum vlterius promouere: Hoc certissimũ frequentes populorum ruinæ, & grauissima Rerump damna, quæ nulla solertia aut diligentia arceri potuerunt, præcipuè demõstrant. Profani verò homines omnia casu fieri credunt, & prouidentiã asserentes petulanter irrident. Vt ista autẽ impietas retundatur, Deus ante insignes clades prodigia & ostenta præmittit, quibus oẽs cõmouentur, vt credant, nihil quicquam in mundo, ipso non sciente, & decernente fieri Cùm ingentes verò calamitates horrendis signis prænunciantur, non ideo fieri putandum est, quod homines rigidum fati decretum vlla propria prouidẽtia, aut labore possint auertere. Quæ enim fato decreta manẽt (vt Tacitus inquit) significata non vitãtur, sed vt omnes intelligant, exitia & clades Deum longè antequam euenirẽt præuidisse, & quonam pacto fierent firmiter decreuisse, & nihil quicquam in rebus humanis fortuitò vel casu fieri.

Itaq; benè D. Chrysostomus *Oratione 2. de prouidentia Dei. docet, eos maledicere Deo, qui fati constituunt necessitatem.*

Oratione de 3. prouidentia Dei, fatum, quales introducat inconuenientias, explicat.

Vide integram orationem 5. de prouidentia Dei contra fatalem necessitatem.

Idem, in caput secundum Esaiæ. Hom. 22. In Epistolam ad Corinthios, Fatum, neminem volentem operari bonum, impedire potest, etiamsi is, ex pessimorum hominum societate fuerit.

Hom. 47. In Acta. Et Hom. 53. Miser est, qui se fati subijcit vanitati.

Hom. 44. In Euangelium Ioannis: Si resurrectio est, & iudiciũ, non est fatum.

In caput primum ad Galatas, Nemo fatali necessitate, malè agit.

Ser. 2. In caput 1. Ad Collossenses. Infidelium, de fato sermo, ratione caret, crudelitate abundat, inhumanitatis plenus est.

Hom. 1. in priorem Epistolam ad Timotheum.

Lib. 9. contra vituperatores vitæ Monasticæ, causas assignat, cur prouidentiæ diuinæ plerique detrahentes, fato omnia adscribant.

Vide D. Augustinum, *lib. 5. de ciuitate Dei, cap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & cap. 8. Declarat quid sit fatum secundum veritatem, & sapientum antiquorum opinionem. Et cap. 9. Vide autem eruditas Ludouici Viuis, in allegata iam capita, annotationes.*

Lib. 2. contra epistolas Pelagianorum, cap. 7. & 5.

Serm 8. in Ioannem. Lib. 2 contra Faustum Manichæum, cap. 5. Et passim tomo 8. in Psalmos.

Lactantius *lib. 1. de falsa religione, cap. 11.*

Sed nimis longum foret singula autorum capita commemorare, in quibus de Fato commentantur & disputant. Proferam tantum eorum, qui mihi cogniti sunt, libros, quibus hanc materiam pertractarunt.

Liber est Aeneæ Syluij de Fato, excusus Basileæ 1551.

Nemesius *Episcopus & Philosophus, lib. de vita hominis, cap. 35. & sequentib. de fato disputat. Extat Tomo 8. Bibliothecæ. S. Patrum.*

Albertini Muzati *liber de Fato, recensetur à Gesnero.*

Alexandri *Aprodisæi liber de Fato, coniunctus est quæstionib. de Anima Impressus Venetijs, Anno 1536.*

DE ANNIS CLIMACTERICIS,

Id est,

SCANSIBILIBVS, QVI EX NVMERIS VELVTI PER GRAdus scalarum ascendunt, & colliguntur.

SVNT verò Climactericorum annorum duo genera, qui sunt quasi articuli quidam seu flexus ætatis, in quibus ad sequentis temporis constitutionem sese vertat illa & inflectat, atque aliud temperamentum acquirat.

Primi & præcipui colliguntur à septimo numero, & hi hebdomatici siue Climacterici nominantur, & sunt hi: 7.14.21.28.35.42. 49.56.63. *Climactericus magnus.* 70.77.84.91.98.105.112.119. 126. *Climactericus maximus* 133.140.147.154.161.168.175.182. 189.196.203.210.217.224.231.238.245.252.259.266. 273.280.287.294.301.308.315.322.329.336.343.350. 357.364.371.378.385.392.399.406.413.420.427.434. 441.448.455.462.469.476.483.490.497.504.511.518. 525.532.539.546.553.560.567.574.581.588.595.602. 609.616.623.630.637.644.651.658.665.672.679.686. 693.700.707.714.721.728.735.742.749.756.763.770. 777.784.791.798.805.812.819.826.833.840.847.854. 861.868.875.882.889.896.903.910.917.924.931.938. 945.952.959.966.973.980.987.994.1001.

Reliqui à nono numero computantur. Et hi Enneatici siue decretorij nominantur. Sunt autem sequentes: 9.18.27.36.45.54.63. Climactericus & Enneaticus magnus. 72.81.90.99.108.117. 126. Climactericus & Enneaticus maximus. 135.144.153.162.171. 180.189.198.207.216.225.234.243.252.261.270.279. 288.297.306.315.324.333.342.351.360.369.378.396. 405.414.423.432.441.450.459.468.477.486.495.504. 513.522.531.540.549.558.567.576.585.594.603.612.

621.630.639.648.657.666.675.884.693.702.711.720.729.738.747.756 765.774.783.792.801.810.819.828.837.846.855.864.173.882.891.900.909.918.927.986.945.954.963.972.981.999.1008.

Hos annos propter Patriarchas, & imperiorum periodos extendi necesse fuit: raro enim hisce temporibus homines, etsi viuaces 70. annum Climactericum his in locis superāt. Pauci octuagesimū aut nonagesimmm primum assequuntur. Paucissimi & ferè nulli ad centesimum & quintum spiritum ducunt.

Quātum autem ego in tam paruo numero annorum ætatis meæ, (iam enim 56. annum Climactericum excessi) per aliquot annos obseruare potui, animaduerti quòd singulis septem annis molestiarum & calamitatum, aliquid expertus sum, & quòd fortuna, aut in meliorem statum aut deteriorem semper fere paululum mutata, & quòd corporis robur, vigor, & humor alteratus sit, & ad aliam constitutionem conuersus: nec dubium est, annosos & communi sensū præditos homines, in proprijs rebus, & corporibus si præterlapsos annos in memoriam reuocare velint, easdem ferè septēniorum alterationes expertos esse.

Inter Climactericos, & Enneaticos periculosiores sunt, qui per tres hebdomadas annorum ascendunt, vt sunt 21. 42. 63. 84 105.

Periculosissimi aūt in ætate hominum 49. 56. & 63, præsertim si malefici sunt in 2. aut 8. domo natiuitatis, aut loca hylegialia ad malos Planetas, & radios eorum his annis perueniant. Quia primus numerus anno 49. continet septem septimanas, & septies septem annos: in secundo 56. concurrunt septimus & octonarius. In vltimo 63. septimus & nonus climactericus & Enneaticus. Nam 63. anni continēt in se nouies septenarium, aut septies nouenarium, in quo cum septenaria & nouenaria mutatio concurrant, actionum & fortunarum mutationem, & humorum commotionem in corpoporibus maiorem fieri necessariò arbitrantur, qui naturam aliquāto propius inuestigando aspiciunt. Hic annus 63. Firmico testante ex hac causa Andraclas ab Aegyptijs dictus est, quod oēm vitæ substantiam frangat ac comminuat. Sicut Andraclon herbam, quia hominem occidit, dici putant. Ea vero an eadem sit cum Mandragora

gora ambigunt eruditi. Nec nostrum est, tantas inter doctos componere lites. Illud certè extra omnem dubitationem positum est, multos præstantes atq; illustres viros eo anno perijsse, quod vel sequens catalogus indicabit.

Augustus Imperator ad filiũ scribens: Lætare inquit mecum fili, transgressus enim sum omnibus senibus periculosum annum sexagesimum tertium, & sibi gratulatur de superato hoc senũ Climacte re. Gell. lib. 5. cap. 6.

Idem Gellius dicit, obseruatum esse multa hominum memoria, expertumq; in senioribus, plerumq; omnibus, sexagesimum tertium vitæ annum cum periculo ac clade aliqua venire, aut corporis morbiq; grauioris, aut vitæ interitus, aut animi ægritudinis.

Franciscus Petrarcha scribit ad Bocatium, qui perijt natali suo die nempe eodem anno ætatis suæ. 63. Sic igitur tibi non quærẽti vltrò dicam, quod ante hac tibi alijsq; semper occului, præter vnum nu per Astrologum in ea arte magni nominis, cui scrupulosè inuestigãti, & inde vt aiebat, inijcere moliẽti, an significatori meo (ita enim vocant) vitæ meæ tenor ac fama congruerent, & qui me progressus rerum quisue exitus maneret, hanc præsertim ob causam quod opinio quædam peruetusta, & ipsa rei nouitate mirabilis est: Sed ratio ea, quæ ad probationem adducitur mirabilior: dicunt enim, longa obseruatione compertum, tertium & sexagesimum vitæ annum periculosum valde generi humano esse, vel insigni calamitate aliqua, vel morte, vel morbo corporis aut animi. Quæ cum grauia singula, tamen grauissimum vltimum. Anni huius multi meminerũt, sed hi nunc memoriæ se efferunt. A. Gellius in Noctibus Atticis. Censorinus in libro quem de seculis edidit. Et Iulius Firmicus Maternus Astrolog⁹, nescio an verior cæteris, sed profectò cũctis ornatior, quos ego legerim, lib. 4. Matheseos rem istam curiosius excutit, quasi ipsa de re constet, planeq; conueniat. Dicit autẽ, vitæ annos septimum & nonum naturali quadam, sed latenti ratione damnosos, & perniciem, ac discrimen pestemq; aliquam afferre mortalibus, & hinc fieri ait, vt cum & septies nouem, & nouies septem vnum numerum efficiant, duobus infaustis numeris in se versis, & in vnum coeuntibus, illic duplex malum, geminatumq; discrimen incidat. Atq; ideo

R 3 terti

tertius & sexagesimus annus infamis habetur, & à Graijs famoso cognomine insignitus, & quasi effractor dictus, quod humanam frangat debilitetq́; substantiam. Adduntur & discriminum hoc in tempus erumpentium varia nomina, accusationes, insidiæ, peregrinationes ancipites, naufragia, incendia, ruinæ, damna, & patrimoniorum amissiones, vulnera, morbi, luctus ac mortes, minæ omnes horribiles: sed horrorem omnem superat, quam supra memorauimus, ægritudo animi: tanto peior his omnibus, quanto animus corpore est melior. Quis tam imperterritus, vt ista, non metuat? possem ad pauoris cumulum circa hoc tempus incidentes & Philosophorum, & Sanctorum, & Principum, & tyrannorum mortes interserere. Hucusq; ille.

De his aũt & reliquis annorũ hebdomadibus, & annis Climactericis scripsere & hi præter eos, quos Petrarcha recenset, Plato, Philo Iudæus, Macrobius, Cicero, Boëtius, Diuus Ambrosius & Augustinus, Beda, Georgius Valla, & multi veteres ac recentiores Philosophi & docti viri, nobisq́; in monumentis suis reliquere, hanc obseruationem non esse superstitiosam, sed vsu & experimento comprobatam.

Causas tamen non adferunt, quare annis his certis talia contingant. Quanquam enim in eo omnes consentiunt, quod hoc ita fieri constet, tamen cur id fiat non explicant.

Seneca scribit, se exponere non posse per Philosophiam, quare septimus quisq; annus ætati signum imprimat. Cum autem dies diem, & annus annum, & ætas ætatem doceat (vt in prouerbio dici solet) semperq́; à posteris prioribus inuentis aliquid addatur, aut planè noua considerationes & demonstrationes inueniãtur. Marsilius Ficinus Astrologicam huius rei causam adfert dicens: Cùm Astrologi singulas diei horas septem Planetis ordine distribuant, & similiter septem hebdomadæ dies, atque in ipso fœtu menses ordine septem Planetis dgiesserint, sic etiam annorum dominium Planetis esse diuidendum, & quod Saturnus septimo anno vitæ ab initio ipsius præsit, & cum ab eo tanquam Planetarum summo ad infimum (Lunam) gubernatio redeat: vt sicuti locorum, ita & rerum

rum quoque magna fiat innouatio & immutatio. Nonnulli alij his numeris tantam vim tribuunt, eò quòd septenarius est plenus. Nam totus impar numerus ternarius est: totus par quaternarius, ex quibus duobus consurgit septenarius. Atque is diuidi potest, vt nullus alius, primò in vnionem & senarium, deinde binarium & quincuncem, postremò in ternionem & quaternionem, & quod ex varijs figuris est compositus, multas formas admittit, & ex septem vnitatibus etiam conficitur, & solus ex omnibus numerorum speciebus stat, & permanet, & quiescit, nec actionem sentiens, nec passionem, nec materiam, nec formam. Estquè solus ex omnibus numerorum perfectissimus & absolutissimus, quemadmodum DEVS ipse, qui omnia in numero & mensura, & pondere disposuit, septenario numero in perfecta quarumcunque rerum descriptione, vel etiam cuiusque rei numerositate, ac perpetuitate vtitur sæpissimè: vt cùm dicitur, Prouerb. 24. Septies in die cadit iustus, & resurgit, id est, quotiescunque ciciderit. Et Psal. 119. Septies in die laudabo te. Quod alibi hoc modo exponitur, Semper laus eius in ore meo.

Suntq. de huius numeri dignitate & significatione non tantùm à Pythagoricis multa tradita, sed & ab Ecclesiasticis scriptoribus, Ambrosio in libro de Noë & Arca, cap 12. Augustino lib. 11. de ciuitate Dei cap. 31 Hieronymo in Esa. cap. 11. obseruata, quæ qui velit legere, in ipsorum scriptis potest, quemadmodum & illa, quæ à Gellio lib. 3. Noctium Atticarum & Macrobio lib. 1 in Somnium Scipionis sunt annotata.

Quod verò ad nostrum institutum attinet. Etsi ea quæ ad reddēdam eius, quæ singulis septem annis in hominum corporibus accidit mutationis rationem à nonnullis adferuntur, bene sunt excogitata, mihi tamen (vt quod res est, dicam) non satisfaciunt.

Ego enim arbitror (saluo tamen aliorum quorumcunq. iudicio) Saturnum quidem esse præcipuam huius rei causam, sed tamen non propter eam solummodo rationem, quam Marsilius Ficinus adfert, sed propterea, quod plerunq. est peregrinus, & à vita hominum alienus, & quod singulis ferè septem annis ad quadratum loci, aut si minus, ad contrarium naturæ signi, vnde egressus est, peruenit.

Nam

Nam quemadmodum Luna, quæ nobis proxima est, & motu celerrima, ferè septimo quoq; die in contrarium signum eius naturæ, vnde egressa progreditur, & inde criticos producit dies, qui authoribus Galeno & cæteris medicis doctissimis, ipsaq; experientia attestante in morbis, vel ad salutem, vel ad mortem, maximam adducunt mutationem : Ita Saturnus, qui motu est tardissimus, & tot annos ferè, quot dies Luna in vno signo commoratur, hos periculosos & Climactericos annos operatur, & has mutationes fortunæ, ac humorum causatur, eò quod Saturnus in generalibus temporum decretis nō minus momenti habet, quàm Luna in diebus, secundum Ptolomæum.

Adiuuant illum & cæteri Planetæ, propterea, quod hi singulis septem annis, vnà cum Horoscopi profectione, ad oppositum quadratumue signi ad 6.7.8.9.& 12. domum alicuius natiuitatis perueniunt, quæ sunt loca aduersa, infortunata, & formidulosa bonis, & vitæ hominum, & quod semper septimo quouis anno Horoscopus, & Planetæ omnes perueniunt profectione ad septimam domum aut signum oppositum, in quo vltimo præterlapso Septenario anno fuerunt: Qui locus est oppositus, naturæ cōtrarius, & semper aduersus, ita, vt sic Planetæ & Horoscopus vnà cum Saturno mutent statum, & fortunam ex varijs, & diuersis positionibus, & frangant debilitentq;, ac opprimant naturam, & vitam his temporibus ex commotione & alteratione humorum.

Addo & hanc causam, vt septimo aut nono mense nati iustam perfectionem, vel, vt Græci loquuntur, δύναμιν διαπλαστικὴν *obtinēt: Ita contingere quoq; videmus, vt vita plurimorum ad Climactericos vsq; annos, in quibus Septenarius numerus, nouenariusq; in se quasi in cyclum recurrunt, producatur, ibiq; absoluatur ac finiatur. Est autem numerus septenarius, vt Macrob. lib.1. cap.6. & post eū Nicetas in Gregorium scribens annotauit, numerus perfectionis, quod solus ex omnibus, qui denario minores sunt, nec ab alio gignatur, nec alium gignat : Vnde & Arithmetici hunc numerum virginem appellant, eumq; Palladi sacrum esse dixerunt, quia nihil ex se pariat, quod intra denarij limites potest coaceruari duplicatum,* σεπτὰ *eundem nonnulli appellarunt, quasi* τὸ σεπτὸν, *id est, venera-*

tio-

tionem atq; excellentiam ei tribuentes. Et D. Hieronymus in Amos Prophetam ſcribens eundem numerum ſanctum vocat non abſque ratione. Conſtat enim DEVM (vt antea monui) ipſum ſeptimum ſibi diē conſecrādo, aliquid in eo numero eſſe cùm perfectionis, tum myſterij & ſignificationis, indicaſſe. Quod vt fiat manifeſtum, aliquot huius rei teſtimonia ſubijcio.

Homerus

Septenusq; dies fuit, in quo cuncta peracta.

Callimachus

Omnia ſeptenaq; die perfecta fuêre.

DEVS creauit mundum ſex diebus, quem ſeptimo compleuit, eiq; ceſſans ab operibus benedixit. Ideoq; hunc diem Iudæis ſacrum eſſe voluit, & ab illis Natalis mundi dicitur, tūc enim omnia facta & edita apparuerunt.

Hunc diem etiam gentes ſuis dijs ſacrum & gratum eſſe cenſuerunt, quod à patribus ad illas manaſſe nulli dubium eſt. Orpheus enim antiquiſſimus Poëta ita de Apolline canit:

ἑβδόμην φίλησεν ἑκάεργος Ἀπόλλων. *id eſt,*

Ecce ſagittifero pergrata eſt ſeptima Phœbo.

Et Chriſtianis, quēadmodum & Iudæis, per ſeptem dies labitur tempus, & finito ſeptenario rurſus ad caput reditur, ac eadem forma apud omnes gentes numeratione & repetitione voluitur, & per huiuſmodi ſeptenariorū volutiones ſecula tranſeunt, & peragūtur.

Septimus ab Adamo Enochus viuus in cœlum eſt tranſlatus, vt hoc miraculo Eccleſia edocta ſciret, ex corruptibili, & morti obnoxia vita, in immortalem, & omnibus ærumnis carentem locum nos transferendos eſſe.

Exodi 25. iubet DEVS ſeptem Lucernas die noctuq; accenſas fulgere in tabernaculo, quo ſignificatur plena & perpetua donorum ſpiritus ſancti in Eccleſiam effuſio, quemadmodum ritus ille à Zacharia cap. 4. poſtea copioſius eſt explicatus.

Deut. cap. 16.

Septem diebus comedes panem abſq; fermento.

Ibidem.

Septē Hebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcē in ſege-

Septem annos seruiuit Iacob pro Lia, & alios septem pro Rachel filiabus Laban.

Defuncto Iacob luxit eum Ioseph cum Aegyptijs septem dies.

Septem fuerunt boues in Somnio Pharaonis pingues, & alij septem tenues ac fame confecti, & septem spicæ ex vno grano enatæ: & secuti sunt septem anni fertilitatis, & septem anni sterilitatis.

Septem filiæ erant sacerdoti Madiam, ex quibus vnam duxit Moyses Zephoram in vxorem. Exod.cap.2.

Septem dies Maria soror Aaronis cogebatur egredi extra castra.

In septem diebus summi sacerdotis consecratio consumebatur.

Septem diebus in Pascha edebatur Azyma.

Septem brachijs & totidem luminibus candelabrum Iudaicum adornabatur.

Septem lucernas cum emunctorijs suis fecit Moyses de auro mundissimo. Exod.cap.37.

Septimi diei inspectione leprosi à sacerdote iudicabantur.

Septimo mense arca fœderis postquam capta fuerat, rediјt ad Israhelitas. 1.Sam.6.

Circuite vrbem cuncti bellatores, semel per diem, septimo autem die tollent sacerdotes septem buccinas, quarũ vsus est in Iubilæo, & præcedent arcam fœderis, septies circuibitis ciuitatem, & sacerdotes clangent buccinis, Iosue cap. 6.

Balaac rex iussus est à Balaam vate ædificare septem aras, & adducere septem vitulos, eiusdem numeri septem arietes.

Samson habuit fortitudinem suam in septem cincinnis capitis sui. Iud.6.

Septem gentes Canaan sunt deletæ coram Israël.

Septẽ ex Sauli ꝓgenie à Gabaonitis ad suppliciũ postulati sunt.

In septem annis templum à Salomone extructum.

Salomon festos dies septem celebrauit, & omnis Israël cum eo.

Idem ait de Christo & Ecclesia: Sapiẽtia ædificauit sibi domum, & suffulsit columnas septem.

Helisæus super puerũ mortuũ septies inspirasse legitur. 2.Reg.4.

S 2 Præ-

Præterito annuæ septimanæ tempore septuagenarij captiui ex Babylone liberati sunt.

Septem fratres Hebræos Antiochus Rex ad supplicium rapi iussit. 2 Machab. 7.

Septem vitia detestatur dominus. Prouerb. 6.

Septem recensentur dona spiritus S. Isa. 11. quibus plena & perfecta omnium donorum spiritus Sancti effusio significatur.

Septem numerantur Psalmi pœnitentiales.

Elisa resuscitauit Sunamitidis filium, & hortatur, vt propter famam septem annos duraturam aliò se conferat. 2. Reg. 4. & 8.

Sara filia Raguelis septies desponsata, neq; vllis nupta fuit.

Esaiæ 4. Septem mulieres apprehendent vnum virum.

Septem fratres vnam eandemq; mulierem duxerunt, vnus post alium. Matth. 21.

Psal 12. habetur, Promissa Dei pura esse, vt argentum in vase testaceo examinatum, septies perpurgatum.

Iob habuit filios septem. Iob cap. 42.

Amici eius sederunt cum eo in terra septem diebus, & septem noctibus. Iob cap. 2.

In sex tribulationibus liberabit te, & in septima non tangat te malum. Iob cap. 5.

Eccles. 22. Luctus mortui septem dies, vnde mos, quòd mortuorũ exequiæ septimo die celebrantur.

Rex Nabuchodonosor inter bestias degebat annos septem, & gramine vescebatur, vt Daniel ei ex somnio prædixerat.

Septuagesima & septima generatione ab Adamo Christus nascitur, quemadmodum per Genealogiam Lucas demonstrat.

Ioannes Apostolus vidit librum signatum septem sigillis, & agnum habentem cornua septem, & oculos septem, qui sunt septem spiritus Dei missi in omnem terram Apocal. cap. 5.

Fit etiam mentio septem sigillorum, septem angelorum, & septẽ tubarum, cap. 8. Apoc.

Cap. 12. dicit de Dracone habente septem capita, & in capitibus eius diademata septem.

Cap. 15. Vidit angelos septem habẽtes plagas septem nouissimas.

Cap.

Cap.17. Et venit vnus de septem angelis, qui habebat septē phialas, & mulierem habentem capita septem. Septem capita mulieris sunt septem montes super quos mulier sedet, & Reges septem sunt. Et plura de hoc numero in aliis capitibus reperiuntur.

Apostolus Paulus scripsit bis septem epistolas ad septem Ecclesias gentium, & reliqui Apostoli tantum septem, & hæ ter septem vocantur Catholicæ epistolæ.

Septem eliguntur Diaconi, Actorum 6.

Christus pauit quatuor millia hominum septem panibus, ex quibus fragmentorum collegerunt septem corbes. Marc. 8. cap.

Septem annos vixit Anna Prophetissa cum marito. Lucæ 2.

Septimum caput Isaiæ vaticinium continet de Emanuele.

Septem Dæmonia Christus eiecit ex Magdalena.

Septem precationibus orandum patrem docuit, quæ sunt septies septem verbis conclusæ.

Septies locutus est Christus in cruce pendens, sicut apud Euangelistas legimus, & viri sancti iampridem religiosè obseruarunt.

Septem horis fuit cruci affixus, & septima expirauit.

Septem partibus corporis eius sanctissimus cruor effluxit.

Septimo die, id est, Sabbato, requieuit in sepulchro.

Septies diuersis locis post resurrectionem apparuit Christus mulieribus & discipulis.

Septies septem diebus expletis post resurrectionem misit paracletum spiritum Sanctum.

Nota etiam est vox dulcissima: Quoties remittam? non septies, sed septuagies septies.

Septies verò septuaginta 490 efficiunt, qui numerus non tantū est Climactericus, sed etiam mysticus, quod vel ex hoc Christi dicto & Danielis vaticinio colligitur, & ex multarum magnarumq; mutationum periodis ostendi potest, de quibus infrà nonnihil dicetur.

Nec tantum Hebræi, sed & Græci & Latini septenario numero perfectum quid, & omnibus numeris plenum significant. Notum est enim illud Homeri, τρὶς μάκαρες δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότ' ὄλοντο.

Quod Virgilius verbum verbo reddens sic exprimit.

O terq; quaterq; beati, &c. hoc est, beatissimi.

Nec verò ex sacris tantùm literis constat, Deum septenario maiorem in modum delectari. Sed & tota rerum natura argumenta huius rei prabet illustria.

Nam vt ea, quæ Philon & Hierocles super septenarij perfectione prolixè disputarunt, nunc missa faciamus: illud quod nostri temporis inuentum est, non est dissimulandum multarum rerum, ne de argento solo hoc dictum existimemus, quæ per ignis iterationem depurgantur, perfectionem in septima decoctione consistere, veluti quotidiè cernere est in saccharo depurgando. Nam vbi septies igne id examinaueris percoxerisq́, nihil quicquam vlterius proficit, sed lapidescit penitus, ne vlterius eliquari possit, vnde prouerbium vulgo vsurpatum de re, quæ summam adepta sit perfectionem, septimæ decoctionis saccharum, vbi sagacissimum quempiam atq; vaferrimum hominem designamus. Sed videamus & alia in natura non minus notatu digna.

In cœlo habem⁹ septē stellas errātes, videmus ibidē septē Pleiades.

Maior minorq; vrsa totidem stellis insignitæ cernuntur. Quemadmodum & patera, coruus, ara, seu thuribulum. Estq; in septentrione secundum Aristotelem vis mascula, contraria in Austro.

Ipse quoq; Zodiacus & Solis motus septenario numero nō vacat. Nam in septimo signo fit solstitium à Bruma, in septimo Bruma à Solstitio, in septimo æquinoctium ab æquinoctio. Deinde ab oriente signo quodlibet semper septimum occidit, & ab occidente semper septimum oritur.

Instante seprima hora, Sol singulis diebus ac noctibus alium angulum cœli ingreditur.

Septem olim numerabantur climata, nunc plura.

Oceanus etiam in incremento æstuum maritimorum, hunc numerum seruat. Nam primo nascentis Lunæ die fit copiosior solito: diminuitur paulisper secundo die, & sic tertio vsq; ad septimum diem. Deinde iterum crescit paulatim per septimum diem vsq; ad plenilunium, & sic deinceps.

Et hunc septenarium ordinem singulis diebus ac noctibus in crescendo ac decrescēdo, secundum Lunæ ortum & occasum, Oceanus etiam occidentalis sequitur. Nam sex integras horas crescit, quibus

præ-

præterlapsis septima decrescit. Septima rursus aduentante iterum augescit, ita vt aduentante septima hora perpetua fiat mutatio in mari occidentali: Quemadmodum etiam in Anglicis, Belgicis, & his nostris Cymbricis locis, & fluminibus non procul à mari dissitis, & illud influentibus, vt in Tamasi, Scaldi, Albi, Stora, Eidora, Visurgi, & cæteris.

Ister siue Danubius septem ostijs in pontum Euxinum deuoluitur: quemadmodum etiam Nilus tot ostijs in mare Mediterraneũ delabitur. Vt poëtæ testantur his versibus.

Flaccus lib. 8. ——*Exitus Istri*

Fundere non vno tantum quem flumina cornu
Accipimus, septem exit aquis, septem ostia pandit.

Iuuenalis Satyra 13.

Rari quippe boni, vix sunt numero totidem, quot
Thebarum portæ, & diuitis ostia Nili.

Alius.

Roma suos septem colles, miracula septem
Mundus habet, totidem sidera laxa Polus
Artes ingenuæ septem, septem ostia Nili
Sunt &c.

Euripus maris pars inter Aulidem Bœotiæ portum & Eubœam insulam, habet septenarium fluxum ac refluxum. Quod Seneca testatus est his versibus in Hercule:

Euripus vndas flectit instabilis vagas
Septem cursus flectit, & totidem refert,
Dum lassum Titan mergit Oceano Iubar.

Scribunt nonnulli, inter quos Zenocarus, Padum septem maria siue stagna efficere.

Luna quoq; quater septem diebus cursum suum periodicum conficit, & singulis septem diebus sensibiliter faciem mutat, & vnam quadram complet.

In naturæ historijs felices sunt in mari dies à vẽtis, q consilescũt omnino, Alcyonides dicti, de quorũ numero etsi inter Græcos est disceptatio, Simonide quinq; saltẽ dies illis tribuẽte, tamẽ Demagoras Samius & alij, septẽ, aliqui etiã quatuordecim illis tribuunt, vt septem

in-

intelligantur ante exclusum halcyonum fœtum, totidemq; post, quibus in mari Atlantico summa notetur tranquillitas.

In ægrotis etiam in ipsis penè articulis septimorum dierum accidunt subitæ morborum conuersiones, quæ aut oppressos eos perimūt, aut morbos profligant.

Attalus Rex Pergami ex Solis ardore morbum contraxit, & septimo die decessit, Iustinus.

Iulianus in Epistola ad Libanium, septimo die ad te hæc scripsi cum mihi Dei prouidentia valetudo è sententia procederet.

Galenus lib. 1. cap. 4. de diebus decretor. scribit, Septimum numerum decretoriorum omnium non numero & ordine, sed viribus & dignitate primum esse.

Eius rei caußam suprà annotauimus. Septenarius verò duplicatus alterum diem Criticum producit, quod Luna ad oppositum tunc signum perueniat. Itaq; hos duos dies ad κρίσιν morbi plurimum valentes inprimis obseruari iubet Galenus, adeo vt cum sextæ diei malitiam tyranno compararet, septimæ regiam planè potestatē tribuat.

Itaq; & Hieronymus ex Astrologorum & medicorum schola hoc sumpsit quod scribit, ardentißimas febres diebus septem, aut bis septem, aut ter septem terminari. Vt autem acutæ febres septimo die, ita diuturnæ, auctore Auicenna, sæpe septimo mense, nonnunquam septimo anno, interdum, quod mirum est, quartodecimo, aut etiam vicesimo primo solent terminari.

Sic ab initio mūdi omnes labores ac molestiæ septenario numero conquiescunt, & omnia quæ diuinitus principium ac cœlitus sibi contrahunt, iuxta septenarium mouentur salutariter.

Septimo mense nati sunt vitales: octauo vero minimè, aut valde rarò. Hoc testatur Paulus Iureconsultus in lege, Septimo mense, Digestis de statu hominum, sic inquiens: Septimo mense legitimum partum nasci, propter auctoritatem doctißimi viri Hippocratis, statuimus.

Septimestres autem fœtus eduntur in lucem secundum eundem Hippocratem diebus 182. & aliquot horis. Hic numerus, continet in se septies viginti sex. Qui autem eduntur 210. diebus, septimum mēsem terminant, & tres integras septimanarū decadas assecuti, quarum

rum singulæ decies septem dies aut septuaginta capiunt. Qui numerus collectus continet in se septies triginta dies, & sic septimestris partus septenario numero vndiq; perfectè constat ac procedit.

Cum in vterum mulieris genitale semen est illapsum, nec intra septē horas in effusionem relapsum (ita enim demum hæsisse in vitam pronunciatur) primis septem diebus coagulatur, conglobaturq; fitq; ad capiendum figuram idoneum.

Septima vero hebdomada, id est, nono & quadragesimo die totus homo in vtero absoluitur.

Post septem dies natus infans iactat reliquias vmbilici. Et auctor est Aristoteles, veteres Græcos infanti ante diem à natiuitate septimum nomen imponere non fuisse solitos, quod prius non videretur omnino vitalis.

Post bis septem dies incipit ad lumen visus eius moueri.

Dentes septimo mense incipiunt mandibulis emergere: septimo anno labuntur, & renascuntur pueris, qui Saturno propriè attributi sunt, qui sic in his dominium suum ac vim exercet. His etiam annis vim perfectiuam eloquendi & pronunciandi assequuntur.

Bis septimo, id est, decimo quarto anno pubertas accidit, & dicuntur pueri, quod sint puri, id est, impubes, & vis incipit generationis in masculis, & purgationis in fæmellis.

Ter septimo anno, id est, vigesimo primo barba nascitur, ac vox mutatur, fitq; finis incrementi, atq; ita adolescentes fiunt, ab adolescendo nominati.

Quater septimo anno, id est, vigesimo octauo augmentum roboris consequuntur, fiunt iuuenes, quod Rempub. in re militari iuuare possunt.

Quinto septennio, id est, trigesimo quinto nuptiæ appetuntur, & proli opera datur.

Sexto septennio, id est, anno quadragesimo secundo vis intelligendi maturatur, & quando completa fuerit septem annorum hebdomada, id est, septies septem anni, siue anno 49. maturescit in homine prudentia, & fit ætas perfecta, & incipiunt senescere, vnde seniores nominantur.

Octauo septennio, id est anno 56. tam in bellis quàm in pace acta consilijs & eloquijs ornantur.

Nono septennio id est anno 63. vires decrescunt & labuntur, fiuntq; homines religiosiores propter instantem mortem, estq; senectus ipsa.

Cum vero ad decadas septenarum, id est ad septuagesimum annum fuit per ventum, tunc senex appellatur, propterea quod corpus senio laborat, & tunc metam viuendi ferè peractam multi putant, vt & Dauid sentit dicens, Dies annorum nostrorũ septuaginta sunt: sibijpsi finem vitæ præsagiens, nam eo anno ætatis mortuus est. Et Varro, dicens, si aliquis ad decies septenos annos fatalia deprecando proferre posset, non deberet amplius postulare, & difficile à Dijs etiam impetraret longius tempus viuendi. Homines enim 84. anno ætatis à mente sua abire, neq; hus fieri prodigia.

Philo ait, quod illo tempore vitæ finis sit optimus, integris etiam num instrumentis sensuum.

Ex his constat, septenarium numerum esse, qui hominem concipi, formari, edi, viuere, & ali ostendit, ac per omnes gradus ætatum eundem tradit senectæ, quo rota humana finitur. vt Censorinus ait.

Et sic septem, secundum Hippocratem, sunt hominis ætates: Infantis, Pueri, Adolescentis, Iuuenis, viri, senioris, & senis, quas hisce describit verbis:

1. *Infans est, donec intra septennium dentes emittat.* 7.
2. *Puer, vsque genituræ excretionem ad geminatum septennium.* 14.
3. *Adolescens, vsq; barbæ hirsutiem, ad annum ter septimum.* 21.
4. *Iuuenis, vsque dum crescit totum corpus ad quater septimum.* 28.
5. *Vir, vsq; vndequinquagesimum ad septies septimum.* 49.
6. *Senior, vsque sextum supra quinquagesimum, ad octies septimum.* 56.
7. *Quisquis verò deinceps sequitur, ad senium pertinet.* 63.

Et

Et singulis hominibus sunt septem motus, septē præcipua membra corporis, septem interiora viscera, septem foramina capitis, per quæ sensuum celebrantur officia, septem neruorum paria, septem excrementorum corporis excernendorum meatus, septem cranij ossa, septem horarum spacio somnus naturalis hominis circumscribi solet.

Sufficere hæc poterant, ad ostendendum id, quod de numero septenario dicere instituerамus, numerū hūc habere peculiarem quandā significationē præ cæteris, ideoq; venerandum, & mysticū esse, & rerum vel perfectioni vel multitudini aut perpetuitati notandæ adhiberi. Sed quia semel in huius rei mentionem incidimus, illud quoq; addendum est, quod est apud Euseb. lib. 11. præparationis Euangelicæ de vocabulis Græcis, non indignum notatu, & à quodam apud Græcos homine sapiente obseruatum. Sunt enim septem apud Græcos vocales, quæ hoc modo collocatæ (ΙΕΗΩΟΥΑ) nomen Dei tetragrammon exprimunt, quod veteres dixerunt ineffabile, non ob syllabarum collectionem, aut vocis prolationem inhibitam (quamquam postremæ ætatis inscitia & superstitio Iudæis id persuasit) sed quòd æterna atq; infinita Dei essentia, quæ nomine Iehoua significatur, comprehendi mente, aut exponi oratione nequaquā possit. Nulla enim apud nos est appellatio, quæ Dei naturam indicet, ideoq; quod ad hanc attinet, planè is est ἀκατονόμαστος, illa verò quæ ἀπὸ τοῦ εἶναι facta, & ipsius Dei ore est prolata, inter omnes appellationes ipsi maximè propria est, cum cætera omnes opera Dei potius, & quæ circa eius naturam consideranda veniunt, quàm DEVM ipsum indicent. Illud igitur nomen יהוה quod est ὁ ὢν seu existens, Græcis vocalibus comprehensum esse, quidam his versibus docuit:

ἑπτά με φωνήεντα θεὸν μέγαν ἄφθιτον αἰνεῖ,
γράμματα τὸν πάντων ἀκάματον πατέρα.

Nec tantum nomen Dei venerandum, sed & Musica omnis, vt Pierius Valerianus in hieroglyphicis annotauit, septem vocalibus Græcis exprimi aliquando solebat. Nam Demetrius Phalereus in commentarijs περὶ ἑρμηνείας Aegyptiorum fuisse morem ait, septem vocaliū modulata enunciatione Deum collaudare. Septē porrò vocales Plutarchus Musicæ totidem vocibus accōmodat. Et Phurnutus

ex veterum dictatis asseruat, septem esse diuersos terminos, quibus olim tota modulatio constaret. Vox verò ipsa saltem patitur qualitates, acutam, grauem, circumflexam, densam, tenuem, longam, breuem. Ac veluti est apud Philonem: Septenarij numeri proportio est valde Musica, quippe, qui sex ad vnum sexcuplarem habet. Sexcuplaris vero ratio maximum in re proposita interuallum facit, quo quidem acutissimum à grauissimo separatur. Caeterùm & quinq; ad duo vim plurimã in harmonia demonstrant, ipsi τῆ διαπασῶν ferè aemulam. Et vt semel dicam, hebdomas cum ex ternario quaternarioq́; constet, harmoniam omnem amplexatur, quippe διατεσσάρων, διαπέντε & διαπασῶν, omnes quoq; proportiones, Arithmeticam, Geometricam & Musicam. Quis igitur non cum Cicerone concludat, septenarium numerum rerum omnium nodum esse? & cum Hippocrate eiusdem numeri ratione hominum aetates dispensari, corporaq́; humana à prima in vtero conformatione, septimo quoque die, mense & anno immutationis aliquid accipere: Et cum Philone vim perfectione rerum insitam continere. Et hunc numerum perfectum, mundum DEO consecratum mensuram temporis, ordinis & quietis esse, ac symbolum vniuersitatis, vt passim affirmãt Pythagoras, Plato, Aristot. Galenus, Cyprianus, Origenes, Hieron. Ambrosius, Augustinus, & alij, ex quorum scriptis, qui Christiani fuerunt, vt Irenaei, Hilarij, Bedae, Iustini, Polycarpi, Lactantij, Cyrilli, & Chrysostomi, colligitur, eos in hac opinione fuisse, coniecturam facientes ex opificio mundi. Sex dierum mundum duraturum sex millia ferè annorum, septimo millenario aeternum Sabbatum futurum: putantes ante factorum narrationem futurorum prophetiam esse. Ethnicos in eadem opinione fuisse, Lactantius prodit, vt Histaspen, Mercurium Trismegistum, ac Sybillas.

Nota est & traditio domus seu scholae Eliae Rabini Iudaeorum, vt quidam volunt, ex traditione Eliae Thesbitis Prophetae, quae postea versibus etiam est comprehensa.

Sex millibus annorum stabit mundus, & postea collabetur.

Duobus millibus inane.

Duobus millibus lex.

Duobus millibus Messias.

Si

Si quid ex his deerit, id deerit propter peccata nostra, quæ multa & magna sunt.

Isti sunt sex dies hebdomadæ coram DEO, septimus dies sabbatum æternum est, Psalm. 9, & 2. Pet. 3. Mille anni sicut dies vnus. & Psal. 89. Quoniam mille anni ante oculos tuos sicut dies hesterna, quæ præterijt.

Sic domus Eliæ docet, in sex millibus annis
Finis erit mundi, credite finis erit,
In vano duo millia sunt, duo millia legis,
Post duo Messiæ millia, finis erit.

Aliud.

Mobilis annorum stabit sex millia mundus,
Lux operum mundi septima finis erit.
Ante DEVM nullo qui circumscribitur æuo,
Annorum spacium est mille quod vna dies.

Sed neq; tempus, neq; dies, neq; mensis, neq; annus aduentus Domini, & finis mundi sciri potest, sed signa aduentus videndo & credendo expectare liberationem & salutem promissam nos omnes decet.

Porrò, quia multorum chronicis vulgarem, & vsitatam illam sententiam de sex annorum millibus, hoc loci adduximus, placet ex doctissimis Iacobi Pamelij commentarijs, quibus D. Cypriani scripta illustrat, iudicium & censuram de ista Eliæ sententia assignare, quam in hæc D. Cypriani verba commentatur, Septem dies, septē annorum millia continentes. Quæ sunt ex libro ad Fortunatum de exhortatione martyrij. Quid sibi velit, inquit Pamelius, non satis intelligo, nisi eius fuerit sententiæ, in qua se aliquando fuisse fatetur D. Augustinus lib. 20. de ciuitate Dei, cap. 7. Quod sex annorū millibus, tanquam sex diebus impletis, sequeretur veluti Sabbathi septimus, in annis mille postremis, ad hoc scilicet, resurgentibus sanctis. Quæ esset vtcunq; tollerabilis (inquit) si aliquæ delitiæ spiritales in illo Sabbato affuturæ sanctis, per Domini præsentiam crederētur. Verùm, neq; hæc probatur opinio, vtpote, quæ ad Chyliastas accedat quàm proximè, qui hoc solo differunt, quod carnales delitias illo Sabbato somnient: Inter quos fuerunt Latini Tertullianus, La-

ctantius, Victorinus, Seuerus & Græci, Papias, Iustinus, Irænèus, & Apollinarius. Et improbat D. Hieronymus, præfat. lib 18. in Esaiam, & in cap. 17. Ezech. Et catalogo de viris illustrib. Neque enim satis certa est opinio, de duratione mundi ad sex annorum millia dūtaxat, quam loc. cit. sequi videntur D. Augustinus, & D. Hieronymus, in illud Psalmi 89. Quoniam mille anni ante oculos tuos, sicut dies hesterna. Quinimo, refutatur ab eodem ipso D. Augustino lib. 18. de ciuitate Dei, cap. 53. Et disertis verbis, in dictum Psalmi 89. Vbi, quantum adparet, alludens ad verba D. Hieronymi, Ausi sunt, inquit, homines præsumere scientiam temporum, quod scire cupientibus discipulis, Actorum 1. Dominus ait; Non est vestrum scire tempora, q̃ pater posuit in sua potestate, & definierunt hoc seculū sex annorū millibus, tanquā sex diebus posse finiri. Nec attendūt quod dictum est, Tanquam dies vnus, qui præterijt. Non enim, quando dictum est, soli mille anni præterierant &c. Latius id ipsum fit à Ven. Beda lib. maiori de temporū ratione cap. 66. Neque verò quicquam conuincit, quod citat D. Hieronymus ex secunda epistola D. Petri cap. 3. Dies vna apud Deum, quasi mille anni, & mille anni, quasi vnus dies, Alioqui enim sibi contradiceret D. Petrus, paulo pòst subiungens: Adueniet autem dies Domini sicut fur. Sed hoc significare Apostolū, rectè docet Beda in Cōment. quòd in cognitione diuinæ virtutis, & præterita, & futura, & præsentia æqualiter constent. Si autem iam olim reprobata sit à tantis viris hæc opinio, multo magis explodendum commentitium illud Esaiæ, non Prophetæ, sed Rabbini, de sex annorum millibus vaticinium, quo hodie plerique vtuntur in suis Chronicis.

Cum autem viderim, meo tempore maximam partem hominum, præsertim qui sunt alicuius nominis, annis fatalibus supra annotatis in summum discrimen honorum, bonorum, & vitæ labi: & superior ætas etiam animaduertit, plures præstantes viros (inter hos etiam qui annos Climactericos obseruarunt, & de ijs scripserunt) hisce annis extinctos: non inutile fore iudicaui, eos ordine hic annotare.

Cumq; Pontificum, Imperatorum, cæterorumq; illustrium virorum

rum vita & mors magis nota sit quàm priuatorum (τὰ τῶν βασιλέων γὰρ πάντες ἴσασι) subijcere ex his exempla volui, & etiam nonnulla adddere, quæ nostro seculo contigêre.

Et primo quidem hos recensebimus, qui annis Climactericis & Enneaticis obierunt, incipiendo ab his, qui diutius vixere, deinde qui anno 49. 56. & 63. extincti sunt: Atque hi anni Heroici appellantur, propterea quod Heroes plerunque in ijs vitam cum morte commutãt. Etsi autem aliqui non statim in ipsis annis pereunt: tamen circa hæc tempora vires valde debilitantur, & franguntur, morbique oriũtur, ex quibus raro ad pristinam valetudinem perueniunt. Et sic si non ipsis Climactericis aut Enneaticis annis pereunt, tamen paulò ante aut statim pòst ferè moriuntur.

Et cum Solon Atheniensis, Græcos de hac re versus ediderit, qui postea in Latinam linguam sunt conuersi, & Selneccerus sententiã de Climactericis annis in ætate hominis, pulchrè versibus elegiacis exposuerit, etiam eos huic tractatui inserere libuit.

Solonis.

7. *Impubes pueri septem voluentibus annis* I.
Claudunt enatis dentibus eloquium. II.
14. *Post alios totidem diuorum numine dextro*
Occultum pubis nascitur indicium. III.
21. *Annis ter septem prima lanugine malas*
Vestiet, ætatis robore conspicuus. IIII.
28. *Quartus id augebit iam septenarius, isque*
Optima virtutis proferet indicia. V.
35. *Adde alios totidem, festinans ocyus ætas*
Coniugio monuit quærere progeniem. VI.
42. *Sexta ætas animo, si quid deest, addet, eaque*
Disces, quid deceat, quid quoque dedeceat. VII.
49. & 56. *At quæ succedunt per proxima ter duo lustra* & VIII.
Ornabunt linguam dulcibus eloquijs. IX.
36. *Nona ætas languet, tum frigida membra retardant*
Virtutem non vnquam interituram animi.

X. 70. At

X. 70. *At quisquis decimam poterit contingere metam,*
Iam tempestiuo funere conciderit.

Selneccerus.

I. 7. *Infans septenos postquam compleuerit annos,*
Producti dentes murus & oris erunt.
II. 14. *Post alios septem DEVS huic concesserit annos,*
Fit pubes nato semine nomen habens.
III. 21. *Est iuuenis cùm septem alios superauerit annos,*
Et lanugo genas, primáq; barba tegit.
IIII. 28. *His addas septem, virtutis nomine clarus*
Est vir, & hæc ætas optima robur habet.
V. 35. *Adijcias alios septem, volet esse maritus,*
Et memor arcanæ posteritatis erit.
VI. 42. *His alios iungas septem prudentia pectus*
Ornabit, studium nec leuitatis erit.
VII. 49. *Annumeres septem, grauitas erit inclita linguæ*
VIII. 56. *Septem alios linguæ congruit ingenium.*
IX. 63. *Additur his nonus cum septenarius ipse est*
Perfectus, vires sed nimis interimit.
Scilicet his annis multi periere duobus,
Quorum laus celebris Marte togáq; fuit.
Hi quoq; nunc varijs fortunæ casibus anni
Subijciunt multos, exitiumq; ferunt.
X. 70. **Sed decimus cum aliôs septem perfecerit annos*
Maturam mortem tristia fata dabunt.

Libuit etiam addere de his annis Censorini prosam, qui scribit.

1. *In prima hebdomada annorum dentes cadere.*
2. *In secunda, pubem apparere. & in secunda vel incipiē te tertia vocem crassiorem & inæquabilem fieri.*
3. *In tertia, barbam nasci.*
4. *In quarta, vires.*
5. *In quinta, maturitatem ad stirpem relinquendam.*
6. *In sexta, cupiditatibus tentari.*

7. In

7. *In septima, prudentiam linguamq́; consummari.*
8. *In octaua, eadem manere.*
9. *Nona, quid accidat, omisit: sed ego dico, senectutem incipere, & vires paulatim decedere.*
10. *In decima, hominem fieri morti maturum.*

Eiusdem ferè sententiæ Philo est, vbi sic inquit.

1.	*Primo septennio, dentes proueniunt*	7
2.	*Secundo, tempestiui ad genituram reddimur*	14
3.	*Tertio, barbam promittimus*	21
4.	*Quarto, argumentum roboris consequimur*	28
5.	*Tum, quinto, tempus nuptias postulat*	35
6.	*Sexto, vis intelligendi maturatur*	42
7.	*Septimo, tum mens seipsa melior auctiorq́; euadit, tum ratio.*	49.
8.	*Octauo, vtraq; planè perficitur*	56
9.	*Nono verò æquitas, ac mansuetudo, affectibus majori ex parte perdomitis.*	63
10.	*Porrò, decimo, finis vitæ optimus, integris etiam tum instrumentis sensuum.*	70.

Libet hic deniq; celebrium Ecclesiæ Patrum sententias, de septenarij numeri præstantia excerpere, quibus, etsi quædam à nobis iam ante commemorata, referant. Tamen, dum eadem, non nostris, sed suis verbis confirmant hinc palàm fiet, eos, & omnem proinde antiquitatem, idem nobiscum, sentire.

D. Augustinus lib. 17. de ciuitate Dei. cap. 4. *Explicans ex cap. 2. libri primi Regum, quæ Anna præ gaudio in canticum erumpens, de Ecclesia prophetauit, inter cætera, vt septenarium numerū Ecclesiæ perfectionem significare assereret, ait: Sterilis peperit septem, &, quæ multos habuit filios, infirmata est. Hic totum, quod prophetabatur illuxit, agnoscentibus numerū septenarium, quo est vniuersæ Ecclesiæ significata perfectio, propter quod & Ioannes Apostolus, ad septem scribit Ecclesias, eo modo se ostendens ad vnius plenitudinem scribere. Et in prouerbijs Salomonis hæc ante præfigurans,*

rans, sapientia ædificauit sibi domum, & suffulsit columnas septem.

Idem D. August. lib. 11. de Ciuitate Dei.
Cap. XXXI.

Numerus septenarius perfectus est, in quo Dei requies commendatur. Nam ipse septima die requieuit, in qua primum eius sanctificatio sonat. Quia Deus istum diem in vllis suis operibus noluit sanctificare, sed in requie sua, quæ non habet vesperam. De cuius numeri perfectione, satis est admonere, quod totus impar primus numerus ternarius est, totus par quaternarius: ex quibus duobus septenarius constat. Ideo pro vniuerso sæpè ponitur, sicuti, Septies in die cadet iustus, & resurget, id est, quotiescunque ceciderit non peribit. Quod nedum de iniquitatibus, sed de tribulationibus ad humilitatem perducentibus, intelligi voluit. Et, Septies in die laudabo te, quod alibi, alto modo dictū est, Semper laus eius in ore meo. Et multa huiusmodi in Diuinis authoritatibus reperiuntur, in quibus septenarias numerus, pro cuiuslibet rei vniuersitate ponitur. Propter hoc, eodem sæpè numero, significatur Spiritus sanctus, de quo Dominus ait: Docebit vos omnem veritatem. Ibi requies Dei, qua requiescitur in Deo. In Deo quippe, id est, in plena perfectione, est requies: in parte autem labor. In Deo laboramus, quamdiu ex parte sumus, sed cum venerit quod perfectum est, euacuabitur, quod ex parte est. Hinc est etiam, quod scripturas ipsas, cum labore rimamur.

Idem D. Augustinus, In Psalmum 118.
Sermone 31.

Septies in die quod ait, significat semper. Solet quippe iste numerus esse vniuersitatis iudicium: propter quod sex diebus diuinæ operationis, septimus adiectus est quietis. Et per septem dies currentes & recurrentes, tempora vniuersa voluuntur. Nec ob aliud dictum est, Septies in die cadet iustus & resurget, id est, non perit iustus. modis omnibus humiliatus, sed non præuaricatus: alioquin non erit iustus. Nam pro omni genere tribulationis, qua in conspectu hominū deijcitur, positum est, septies cadit, Et pro eo, ex ipsis omnibus tribulationibus proficit, positum est, resurget.

Idem

Idem D. Augustinus, in Sermone de septem sigillis.

Legimus in Apocal. Septem sigillis librum esse signatum, quem nullus potuit aperire, nec soluere signacula eius. Nullus in cælo, quia nec Angeli: nemo in terra, quia neque homo: nemo sub terra, quia neque cæteri spiritus, nisi Leo de tribu Iuda, radix Dauid, id est, Christus. Primum sigillum, est natiuitas Domini. Secundum baptismus. Tertium, crucifixio. Quartum, sepultura. Quintum resurrexio. Sextum ascensio. Septimũ, iudicium. Et hæc sunt dona Spiritus sancti. Primum spiritus sapientiæ, vt Christus ex virgine nasceretur, sine virili semine. Secundum fuit spiritus intellectus, vt per vndam baptismatis omnia peccata dimitteret. Tertium fuit spiritus consilij, vt Caiphas dixit: Melius est, vt vnus homo pereat, quàm tota gens. Quartum fuit spiritus fortitudinis, quando corpus in sepulchro fuit, anima in inferno diabolum alligauit, & animas sanctorũ patrum quæ ibidem detinebãtur, eduxit: proinde dicitur, quod infernum momordit. Quintum, fuit spiritus scientiæ, quando Christus surrexit à mortuis, nosq́; fecit credere, & à peccato surgere. Sextum fuit spiritus pietatis, quando ascendit ad cælos, & quotidiè ascendunt ad eum animæ iustorum. Septimum fuit spiritus timoris Domini, quando venturus erit Christus ad iudicium: quia grandis timor tunc peccatoribus erit. Istaq́ue septem dona Spiritus Sancti, septem patriarchæ habuerunt. Spiritus sapientiæ fuit in Adam, qui nomen imposuit omni creaturæ, quæ sub cælo est. Spiritus intellectus, in Noë, qui meruit audire à Domino, Fac tibi arcam de lignis quadratis. Spiritus consilij in Abraham, quia nihil fecit præter consilium Domini. Spiritus fortitudinis, in Isaac, qui sustinuit iniurias à gentibus, cum quibus habitauit. Spiritus scientiæ, in Iacob, quia cũ Domino locutus est in valle Mahanaim. Spiritus pietatis, in Moyse, qui dixit: Dimitte peccata populi tui: & si non dimittis, dele me de libro, quem scripsit dextera tua. Spiritus timoris, fuit in Dauid, quando tradidit Dominus Saul in manu eius,

Et dixit Dauid, Absit hoc à me; vt mittam manus meas in Christum Domini mei.

Idem Augustinus *Epistola 119. quæ est ad Ianuarium, ostendês quare Paschatis festum celebretur die, qui mutari potest, & non recurrit eodem eiusdem mensis die, mysterium de Lunari numero explicans, inquit:*

Vide eundem Augustinũ quæstio in Deuter. 42.

Hoc ergo & in Lunari numero significatur, quia enim septenarius numerus solet in scripturis ad quandam significationem mystičus apparere, tertia hebdomada Lunæ, Pascha celebratur, id est, qui dies recurrit à quarta decima in vicesimam primam.

Et paulò post.

Septenario numero, vniuersitatis significatio sæpe figuratur, qui etiam ipsi Ecclesiæ tribuitur, propter instar vniuersitatis, ideo Ioannis Apostolus in apocalypsi ad septem scribit Ecclesias.

D. Chrysostomus, *Homilia XIX. in Genesin, in illa verba. Omnis, qui occiderit Cain, septies vltione exquisita soluet:*

Quid est, septies vltione exquisita soluet? Primum quidem, septenarius numerus, de multitudine dicitur in diuina scriptura, id quod sæpe in scriptura occurrit. Vt, quod sterilis peperit septem & similia. Coniectare autem hic licet, peccati magnitudinem, &, quod non vnum peccatum commiserit, sed septem, quorum quoduis per se magna pœna luendum. Nam, quis vel venia dignaretur alteri inuiden-
1. *tem, quod plus diuina gratia potiatur? Ecce vnum maximum &*
2. *inexpiabile peccatum. Deinde hoc manus ostenditur, quia frater erat, cui inuidebat, & nulla illum prorsus iniuria affecerat. Ecce &*
3. *hoc quoq; non vulgare peccatum est. Iam tertium quod dolos nexuit, decepto & in campum tracto fratre, neque ipsam naturam reueritus.*
4. *Quartum peccatum, ipsa erat cædes, quam perpetrauit,*
5. 6. *Quintum, quod fratrem occidit, eodem ex vtero prognatum. Sex-*
7. *tum, quod primus cædis faciem introduxit. Postremum quod rogatus à Deo omnium domino, vbiest Abel frater tuus, mentiri illi ausus est. Dicit igitur. Qui te occidere attentauerit, septem maximis pœnis, se ipsum reum faciet.*

Georgius Cedrenus, *historiarum compẽdio septenarij numeri præstantiam inde explicat, quia septies legatur, tam in veteri, quam*

nouo

nouo testamento excitati mortui. Autor est Græcus, qui, Fuggerorum impensis, à Guilielmo Xylandro latinitate donatus est. Septies, inquit, in S. literis legitur, aliquos ex morte vitam recepisse, Octauus, Christus, de mortuo viuus extitit, qui & septem illos in vitam reuocauerat. Primus, in veteri Testamento fuit Sereptanæ 3.Reg.17.
Viduæ filius, ab Elia suscitatus. Secundus, Sunamitidis filius, quem 4.Reg.4.
Elisæus in vitam reduxit. Tertius, miles, qui propè Elisæi cadauer sepultus, quasi ex igne exiluit. Quarta, in Nouo Testamento, filia Matt.9.
præfecti synagogæ. Quintus, Viduæ filius. Sextus, Lazarus. Septi- Luc.7.
mò, quod multa sanctorum, qui obdormiuerant, corpora, resurrexerunt. Octauus, Christus, post toleratum, salutis causa nostræ, suppli Ioan.11.
cium, ex morte in vitam rediijt. Hactenus Cedrenus. Matt.27.

Memorabile est, quod Iosephus, lib. 12. cap. 15. in fine, & lib. 13. Antiquitatum cap. 6. commemorat, de schismatico templo, ab Onia, in AEgypto, contra templum Hierosolymitanum, erecto. Et, quomodo idem lib. 7. belli Iudaici cap. 37. de eodem templo commemorat. Idem intus simile fuisse Hierosolymitano, præterquam, quòd in eo non erat candelabrum, à Mose fabrefactum, septem habens lucernas, quo designabatur Dominus Christus, plenus septem donis Spiritus sancti, vt ex Apocalypsi, & Zacharia constat. Vnde Cyrillus lib. 4. in Ioannem cap. xxviij. Tractans de candelabro Moysi: Candelabrum, inquit, vniuersum terrarum orbem illuminãs, Christus est, Ego, inquit, sum lux mundi, septem verò lucernæ in candelabro sunt, quia multis ac varijs modis. per gratias S. spiritus, credentium animas Christus illuminat. Et, quia illa gratia, in sola Iesu Christi vera est Ecclesia, hinc, in schismatico Oniæ templo, non sunt inuenta septem candelabra.

D. Cyprianus Ecclesiæ Christi Martyr, Tractatu de Spiritu Sancto.

Lex igitur, à Paschalis agni immolatione, die quinquagesimo datur: & Pentecostes nomẽ, tantæ rei solemnitas ex lege accepit, in ipso dierum numero sacramenti magni complicans rationem. Septenarius quippe numerus septies reuolutus, quinquagesimum efficit, addito monade, qui præsentis sæculi meta, & futuri initium, perpetuitatem, sub octauæ nomine continens, sic præsentia terminat, vt

nos ad perpetua introducat. Sacratus hic septenarius numerus à cõditione mundi auctoritatem obtinuit: quoniam in sex diebus, prima Dei opera parata sunt: & septima, consecrata quieti, quasi sancta & sanctificans solemnitate vacationis honorata, & spiritui sanctificatori, attitulata. Vnde & cessanti à seruilibus operibus populo iubetur, vt diem Sabbathi sanctificet, & spiritu rectitudinis, & sanctitudinis & fortitudinis adscribat, qđ directè, quod honestè, quod viriliter incendit: quia totum ex eius constat ducatu, quod deuij diriguntur, quod impij conuertuntur, quod debiles confirmantur. Spiritus rectus, spiritus sanctus, spiritus principalis regit, componit, consummat, & perficit, quas inhabitat mentes, & corda, quæ possidet: nec errare patitur, nec corrumpi, nec vinci, quos docuerit, quos possederit, quos gladio potentissimæ virtutis accinxerit. Septenarius iste, ex quaternario & ternario constans, cum in se, propter prædictas causas, honorabilis habeatur, habet ex partibus suis excellentiam maximam: quia artificis & materiæ videtur exprimere & distinguere primarias substantias: vt ternarius, creatorem, propter trinitatem enunciet, & quaternarius, creaturam, propter quatuor elementa, quæ rerum omnium causæ sunt & semina, sub huius numeri breuitate concludat. Spiritus sanctus à patre procedens à patre & filio, quaternario superfertur: & conditor benignus, opus suum amplectitur, & defigit & plasmauit, & creaturam suam, sanctus ipse sanctificat, & consociat sibi, & charitatis nexu statuit, & conquadrat. His alijsq́; secretioribus rationibus, quas illustrium virorum subtiliora ingenia indagarunt, septenarius numerus in scripturis sanctis sæpè sacramentales causas complectitur, & simplex, & multiplicatus, necessarios ad intelligentiam diuinorum operum parturit intellectus. In hebdomadibus, apud Hebræos, dies septimus, Sabbathum, id est, requies appellatur: qui numerus, non tam in septimanis, sed etiam obseruatur in annis, & annorum hebdomada consummata, septimus annus requietionis est, & ipsi terræ Sabbatum imperatur, nec fas est cuiquam, eo anno serere, vel metere quippiam, sed quæ sponte, siue in terra, siue in vineis, vel in arboribus nascuntur, alimoniæ pauperum deputantur. Annorum quoq; septimanæ, apud Hebræos quinquagesimum annum faciunt, quem

Iubi-

Iubileum appellant, in quo decreto legis (vt supra dictum est) fit terræ remissio, & seruorum libertas, & restitutio possessionum, quas eatenus distractio alienauerat, & cætera huiusmodi, gratis ad hæreditatis ordinem reuertuntur. De numero septenario, cum multa dicta sint, plura supersunt, quæ in lege & Euangelio præcipuè commendantur. Quinquagesimus itaq. annus perficit Iubileum: quinquagesimus dies à Pascha, Pentecosten facit, in quo verè Spiritu sancto infuso Apostolis, ad hæreditatem cœlestem, à qua venundati sub peccato exulabant, quos diabolo Domino mendicitas & egestas subiecerat, reuertuntur. Septem sacerdotalibus clangentibus tubis, Hiericho corruit: septem petitionibus orandum patrem, filius docuit: Remissio peccatorum, duplicato septies septenario, Petro mādatur: Leprosus, septimi diei inspectione, à sacerdote iudicatur: Sūmi sacerdotis in septem diebus consecratio, consummatur: Dominus Iesus Christus, de septem panibus, quinq. millia hominum reficit: & iustus quisquis Deo laudes per diem septies dicit: Ipse Dominus Iesus, ab Adam secundum generationes, quas Lucas commemorat, septuagesimus septimus inuenitur, vt vltionem in Lamech, septuagesies septies promulgatam, veniens terminaret. Septem diebus in Pascha editur azima: septem diebus, mense septimo tabernaculorum solēnitas celebratur. In septē annis tēplum à Salomone cōstruitur: septē brachijs, & totidē luminibus, candelabrum adornatur.

Idem D. Cyprianus de Exhortatione Martyrum. ad Fortunatum. Cap. XI.

Quid verò in Machabæis, septem fratres & natalium pariter, & virtutum sorte consimiles septenarium numerum, sacramento perfectæ consummationis implentes? sic septem fratres in martyrio cohærentes, vt primi in dispositione diuina septem dies annorum, septem millia continentes, vt septem spiritus, & angeli septem, qui assistunt & conuersantur ante faciem Dei, & lucernæ septiformes in tabernaculo martyrij, & in Apocalypsi septem candelabra aurea, & apud Salomonem columnæ septem, super quas ædificauit domum sapientia: ita & istic septem fratrum numerus, Ecclesias septem, numeri sui quantitate complexus, secundum quod in primo Regnorum libro legimus, sterilem septem peperisse. Et

2.Mach.7. Gen.1. Tob.12. Exod.25 Zach 4. Apoc.1. Prouer.9. 1.Reg.2.

apud

apud Esaiam, septem mulieres, vnum hominem apprehendunt, cu-
Esai.4. *ius inuocari super se nomen exposcunt. Et Apostolus Paulus, qui huius legittimi numeri, & certi meminit, ad septē Ecclesias scribit. Et in Apocalypsi, Dominus mandata sua diuina, & praecepta caelestia ad septem Ecclesias, & earundem angelos dirigit, qui nunc istic*
Apoc.1. *in fratribus numerus inuenitur, vt cōsummatio legitima cōpleatur.*

Idem D. Cyprianus lib 1. aduersus Iudaeos.

Item in βαζιλείον primo: Sterilis septem peperit, &, quae plurimos habebat filios, infirmata est. Filij autem septem, sunt Ecclesiae septē. Vnde & Paulus septem Ecclesiis scribit: Et Apocalypsis Ecclesias septem ponit, vt seruetur septenarius numerus, vt dies septem, quibus
Apoc 1. *Deus mundum fecit, vt angeli septem, qui assistunt, & conuersantur ante faciem Dei. Sicut Raphael angelus in Tobia dicit: Et lu-*
Gen.1. *cernae septiformes in tabernaculo martyrij: & oculi domini septem,*
Tob.12. *qui mundum speculantur: & lapis cum oculis septem, vt Zacharias dicit: & spiritus septem, & candelabra in Apocalypsi septem, & co-*
Exod 25. *lumnae septem, super quas aedificauit domum sapientia apud Salo-*
Zac.4.&3. *monem.*

Prouer.9. *D Hieronymus, sub finem Apologiae contra Iouinianum, ita scribit: De impari numero disputarunt Clemens, Hippolitus, Origenes, Dionysius, Eusebius, Didymus, nostrorumq́; Tertullianus, Cyprianus, Victorinus, Lactantius, Hilarius.*

Vide Macrobium lib. in Somnium Scipionis. Gellium, lib. 3.

Hilarium de eodem paucis in praefatione in Psalmos. Et paulò latius, in illud Psalmi, septies in die laudem dixi tibi.

SE-

SEQVENTES
OBIERVNT ANNIS HEBDOMATICIS SIVE CLIMACTERICIS.

ADAM primus homo & parẽs noster vixit annos 930. Genes.cap.5.mortuus est anno ætatis 931. Qui fuit annus eius Climactericus: nam continet in se septies 133. annos: & hic obseruandum esse moneo, quod sacra scriptura plerunq; loquitur in ætate patrum de annis completis.

Kenan quartus post Adam vixit annos 910. mortuus anno Climacterico 130. Continet enim in se septies 130. annos.

Machalael quintus post Adam mortuus est anno 895. Cum annum Climactericum 128.ingressus esset.

Lamech. Omnes anni ætatis Lamech fuerunt 777.& mortuus est. Genes.cap.5. Qui anni sunt planè Climacterici, hoc est, tempus ipsius vitæ numero septenario terminatur, ac incidit annus eius obitus in 721 annum, post mortem Adami. Et Lamech fuit primus mortalium, qui ante obitum patris naturali morte defunctus est.

Salah vixit annos 433.mortuus ergo anno Climacterico 434, qui continet in se septies 62.

Henoch septimus post Adam sublatus est, transacto anno Climacterico 52.Cùm attigisset annum 365.

Septimus à primo vitam qui duxit Adamo
In cœlum solido est corpore raptus Enoch.

Peleus & Regu mortui sunt anno ætatis 239.cùm superuixissent annum Climactericum 238.qui continet in septies 34. Gen.cap.11.

Peleg obijt primus inter patres à Diluuio natos.

Serug vixit annos 230.mortuus ergo Climacterico 231. qui continet in se septies 33.

Nahor auus Abrahæ mortuus est anno ætatis 148. cùm superuixis-

uixiſſet annum Climact. 147

Abraham mortuus eſt anno ætatis 175.completo, Geneſ.cap.25. qui eſt Climactericus.Nam continet in ſe ſepties 25.die 7.Idus Octobris ſecundum Hieronymum.

Sara mortua eſt anno 127. cùm annum Enneaticum & Climactericum maximum ſuperaſſet.Geneſ.13.& 17.

Iacob Patriarcha,obijt anno ætatis 147. Geneſ.cap.47. qui eſt Climactericus,nam continet in ſe ſepties 21.mortuus in Aegypto ſepultus in Canaan in ſepulchro maiorum.

Cinera Cypriorum vixit annos 160. ergo obijt 161. qui continet 23.Plin.ex Anacreonte Poëta.

Epimenides Cretenſis vixit annos 154. qui continet in ſe ſepties 22.

Zebulon mortuus eſt anno Climacterico & Enneatico maximo 126.Nam hi anni continent in ſe ſepties 18. & nouies 14. ſecundum Sedar Olam.

Iudith, quæ Holofernem interfecit, vixit annos 125. Secundum auctorem Bibliothecæ ſacræ.Ergo mortua 126.

Mitrius Pius,prius diues, poſtea decrepitus & mendicans,vixit annos 125.menſes 3.dies 2.vt Veronæ ex Epitaphio conſtat, ergo mortuus eſt anno Climact.maximo 126

Moyſes mortuus eſt,& à Deo ſepultus,agens annum ætatis 120. Ergo exceſſit annum Climactericum 119.vt Ioſeph.lib.4.affirmat. & Deut.34.cap.habetur,pridie nonas Septemb.Ioſeph.Hieronymus eodem anno 120. (vt Cic.in lib. de Senectut. ſcribit) obijt Arganthonius quidam Gadibus Rex Tarteſſiorum, qui octoginta regnauit annos.

Iuda filius Iacob, Anno ætatis 119. qui continet in ſe ſepties 17.

Simon Cleophas Apoſtolus,frater Iacobi minoris Hieroſolymorum Epiſcopus,vixit annum Hebdomaticum 119

Excedens ſub Traiano Imperatore cruci affixus eſt agens annum ætatis 120.propterea,quod eſſet ex genere Dauidis, 5.Calen.Nouē. Eccle.Hiſt.ex Egeſippo.

In eo cenſu quem Veſpaſianus pater & Titus filius habuerunt Par-

Parmentiæ tres inuenti fuere, qui centum & viginti annos attigissent 120

Piastus princeps Polonorum, mortuus est agens annum 120. *Ergo non multum excessit annum Climactericum 119. Herburtus.*

Xenoilum Musicum centum & quinq; annos vixisse sine vllo corporis incommodo, Plinius scribit.

C. Lallius Tioneus L.F. vitam produxit per annos 105. Vrbe natus Bionia, ex censuum Commentarijs. Trallianus.

P. Quicentius Sphyrio. P. Libertus Bononiensis.

T. Cottinas Chrisantus.

T. Libertus Fauentinus.

M. Pomponius Seuerus. M.F. vrbe Tannetana.

Sextus Neuius, Sexti. F. ex vrbe Parmia.

Omnes totidem annos vixere 105

Idem Trallianus ex Commentarijs.

Beatus Antonius Monachus anno ætatis 105. vt Hieronymus in vitis patrum tradit, continent hi anni septies 15. Ergo mortuus est anno hebdomatico 15. decimo sexto die Cal. Feb.

SEQVVNTVR QVI ANNO 98. HEBDOMAtico decimo quarto periere qui continet in se septies 14.

Eli anno ætatis 98. audita amissione arcæ fœderis retro de sella lapsus, collum fregit 1. Samuel. 4. gubernauit populum Israhel 40. annis.

Zeno Citticus anno 98. alij scribunt illum anno 90. Enneatico sine morbo decessisse.

Cleanthes Zenonis auditor, obijt anno 98.

Liuia Rutilij, vt Plinius scribit, excessit annum 97. Ergo obijt anno 98.

M. Perpenna vixit annos 98.

Idem Plinius.

Alexander Episcopus Constantinopolitanus, qui Arrium precibus, vt scribunt ad mortem adegit, obijt anno ætatis 98.

Cassiodorus Romanæ vrbis Consul & Senator, Theodorici Regis

Italiæ epistolarum magister, factus est Monachus & Abbas monasterij Rauennatis, floruit sub Iustinis Seniore & Iuniore, moritur anno ætatis 97. Ergo tantum aliquot menses abfuit ab anno. 98.

Hi anno 91. Climacterico 13. perierunt.

Dionysius Philosophus obijt anno 91

Sophocles Tragicus scriptor ex nuncio de victoria sibi allato, nimio perfusus gaudio moritur, natus annos 90. mortuus ergo anno 91

Pacuuius poëta Tragœdorum princeps: Ennij ex sorore filius natione Brundusinus, senex Tarentum migrauit, vbi propè nonagenarius diem obijt, composito sibi prius tali Epitaphio.

Adolescens tametsi properas, hoc te saxum rogat,
Vt se aspicias, deinde quod scriptum est legas:
Hic sunt Poëtæ Pacuuij Marci sita
Ossa, hoc volebam nescius ne esses: Vale.

Tantùm aliquot menses abfuit ab anno 91

Sanctus Hieronymus Stridonensis sub Honorio & Theodosio floruit anno Domini 420. in Bethlehem mortuus est ætatis 91. die 30. Septembris. Prosper, Diaconus, Contractus ex Beda.

Iosephus natione Iudæus, patria Tiberinensis, dignitate comes, claruit sub Constantino Principe, decessit nonagenarius: non est Iosephus Mathathiæ filius, auctor sacræ Bibliothecæ. Epiphanius testatur, illum primum in lucem emisse Matthæi Euangelium Hebraicum. Ergo tantum aliquot menses abfuit ab anno 91.

Ferdinandus Toleto Dux Albæ vixit annos 91. & 5. menses & aliquot dies. Obijt Lisbonæ 12. Decembris, Anno Domini 1582.

Hi anno 84. hebdomatico 12 obierunt.

S. Lucas Apostolus vxorem non habens vixit annos 84.

Auctor Bibliothecæ sanctæ obijt in Bythinia 15. Calend. Nouembris.

Hanna Prophetissa vixit cum marito 7. annos, ætatis 84.

Luc. 2. locuta est in templo de redemptione Israël, & verisimile videtur, quòd paulò pòst cum Simeone in domino dissoluta sit, obijt Cal. Septemb. Ana-

Anacreon Teius Poëta, cum passæ vuæ succo tenues & exiles reliquias foueret, vnius grani ptinacior in aridis faucibus humor eũ suffocauit. Anno ætatis 85. Ergo non multum excessit Annum 84. Valerius Max. Volater.

Agesilaus cognomento Magnus, rex Lacedæmonum, moritur extra patriam in deserto quodam Africæ loco, regni sui 41. ætatis 84.

Excelluit animi magnitudine, cõsilio, beneficentia, humanitate, sed qui bella semper cuperet, eaq; alia ex alijs sereret. Fuit autem vt Cicero ait, discipulus Xenophontis.

Cato Maior moritur, annum agens 85. Cicero, Plinius, Plutarchus. Ergo per aliquot menses excessit annum 84.

Franciscus Foscarus Venetorum Dux, ad æternam requiem commigrauit anno ætatis 84. anno salutis 1457. Cal. Nouemb.

S. Vlricus Episcopus Augustanus vixit annos 83. mortuus ergo anno ætatis 84.

Nauclerus Cronicen. Norenb.

Iustinianus Imperator debellatis Gothis per Narsen moritur circa annum ætatis 84. die 13. Nouembris. Imperium adeptus est anno 45. Quanquam Sigonius scribit, illum obijsse anno imperij sui 39. ætatis 82 Tunc secundum eius opinionem decessit, agens annum 83. Ergo per aliquot menses tantum abfuit ab anno 84. Princeps bello paceq; inclitus, ac veteris Romanæ gloriæ instaurator eximius, & sine dubio bonorum simul ac fortium Orientis Imperatorum extremus.

Theophrastus obijt anno 84. qui moriens de natura questus est, breue sibi vitæ spacium, longum verò cornicibus dedisse. Bodinus.

Ioannes Arragonum & Siciliæ Rex, post plures labores senio prægrauatus obijt anno Domini 1476. regni 20. ætatis suæ 84. Cal. Febr. Historia Sicula.

Andreas Grittus Venetorum dux 75. fato naturæ concessit annũ agens 84. 6. Cal. Ianuarij. Siluester Girellus.

Lucas Gauricus, Episcopus & Astrologus eximius, obijt cum vixisset annos 82. menses 11. dies 27. Ergo per vnum mensem & aliquot dies abfuit ab anno 84

Ioannes Petrus Theatinus Caraffa, postea Pontifex factus, ac Paulus IIII. nominatus bellum gessit cum rege Hispaniarum, vixit mensem 1. dies 20. & annos 83. Ergo obijt anno ætatis 84. Anno Domini 1559 die 18. Augusti.

Bernhardus Arnen Abbas monasterij Bordesholmensis in Holsatia mortuus est, anno Domini 1560. 28. die Ianuarij anno ætatis 84. vt ex inscriptione monumenti eius patet.

Albertus de Kracht, Senior Capituli Magdeburgensis, mortuus anno Domini 1569. die 5. Februarij ætatis 83. Ergo non multũ abfuit ab anno 84.

Hi anno 77. hebdomatico 11. obierunt.

Seleucus Nicanar I. Rex Syriæ ac Asiæ cùm superasset per aliquot menses annum 77. & vicisset Lysimachum Macedoniæ regem post eius mortem septimo mẽse interfectus est à Ptolomæo Cerauno, & perdidit vitam vnà cum regno. Iusti. Orosi. 77.

Aristonimus Poëta Ptolemai Philadelphi tempore obijt, è stranguria, annos natus 77.
Athenæus.

Empedocles Agrigentinus dum celebritatis cuiusdam causa Massanam curru proficisceretur, cecidit, coxamq́ perfregit & Megaris obijt, annis ætatis 77
Quanuis alij seipsum in Aetnæ crateres, immortalitatis spe, præcipitasse tradunt.
Autor Theatri vitæ Humanæ.

Septimius Seuerus Imperator, decessit morbo articulari, anno ætatis 70
Ex Theatro vitæ humanæ.

Garsias Patriarcha Proauus paternus, vixit cẽtum & quatuor annos. Ergo mortuus anno ætatis 105.
Obijt ipso die in eoq́ thalamo, in quo natus fuerat.
Guido Bitur.

Octauius Augustus, qui Caßium & Brutum in Macedonia vicit. Sextum Pompeium in Siculo freto superauit, Marc. Antoniũ in Actiaco littore debellauit, & reliquam orbis partem per legatos domuit,

muit, Cæsar & dictator factus, sub quo Christus redemptor noster natus est, vixit annos 75. menses X. dies 26. tantum per vnum mensem abfuit à Climacterico, vt nonnulli volunt.

Sextus Aurelius scribit illum morbo Nolæ interijsse, cum annum ingressus esset. 77.

Iosephus idem affirmat, die 19. Augusti.

Tiberius Imperator Liuiæ filius Cæsaris Octauiani priuignus, ob vinolentiam vocatus est Biberius Mero: satis prudens in armis, erat ei scientia literarum multa, sed ingenio pessimo, truci, insidioso, simulans ea se velle quæ nollet, & cum immani furore insontes suos pariter vt externos puniret, Armenia à Parthis, Mesia, à Dacis, Pannonia à Sarmatis, Gallia à finitimis gentibus direpta est: Vixit annos 77. & quatuor menses & dies 9. Cum lentũ venenum à Caio caligula, vt suspicio est, propinatũ hausisset: Obijt 16. Martij. Dion. Tacitus.

Liuius Patauinus, Latinæ historiæ princeps, ac verè lacteo eloquentiæ fonte manans & admirabili orationis grauitate, copia & splendore omnibus latinis scriptoribus antecellens, & qui singulari cura & fide originem & formam Romanæ Reipub. legum, sacrorum, Magistratuum, pacis belliq́ instituta, præstantium gubernatorum & ducum imagines, illustres consiliorum maximorum deliberationes, res domi forisq́ gestas, & mutationes insignes, eorumq́ causas miro & iucundissimo orationis candore & maiestate explicauit: mortuus calendis Ianuarijs anno 77. teste Apuleio, qui Ouidium eodem die perijsse scribit. Quod etiam colligitur ex eius Epitaphio Patauij erecto, vbi illum vixisse annos 76. scribitur & inter alios hi versus leguntur.

Tu famam æternam Romæ patriæq́ dedisti,
Hinc oriens illi fortia facta canens.
At tibi dat patria hæc & si maiora liceret,
Hoc toto stares aureus ipse loco.

Pomponius Atticus Ciceronis intimus amicus febre tentatus, diutius morbum alere voluit, & cibo abstinens, mortuus est die 31. Martij 77.

Lici-

Licinius Valerianus Imperator, postquam cum filio Galieno imperasset 7 annos, à Sapore Rege victus & captus, obijt anno ætatis 77. alij anno 70.

S. Augustinus mortuus est Hippone, cùm VVandali oppugnarēt illam, & vixisset annos 76. Ergo obijt anno 77. & die 5. Calen. Septembris.

S. Columba Scotus seu Hybernus, ab oppido patrio sic dictus, relictis in Germania discipulis S. Gallo & S. Leodegario, in Italiam ad reginam Longobardorum Theodelindam profectus est, & in monasterio Bobienti ad Trebiam fl. propè Placentiam, obijt anno Christi 598. 23. Nouemb. anno ætatis, vt Beda scribit 77

Henricus I. Rex Angliæ moritur in Normannia 3. Nonas Decemb. anno Domini 1135. annum agens 77
Polidorus.

Nicolaus Comes Holsatiæ, Gerhardi Magni filius, vixit annos 77. & aliquot menses, sepultus in Itzehoe.

Dionysius Rikel, qui anno 1440. floruit, Carthusianus 77

Bessarion Græcus, Cardinalis, dum è Gallia rediens concepto morbo Rauennæ substitisset, moritur anno ætatis 77
Iouius.

VVilibaldus Regis Eduardi Angliæ filius, primus Episcopus Eichstadensis, in quo loco sepultus est, obijt 77

Ioannes Mocenicus Dux Venetorum 71. vixit annos ætatis 76. Marcellus. Ergo perijt anno 77

Vsumcassanus, Anno domini 1478. ætatis 77. & aliquot mens. in nocte quæ præcedit festum trium Magorum obijt. Hic, præter bella, quæ gessit cum Ottomanno, expugnauit etiam Sarochum, nepotem magni Tamerlani, Hiemselemq; Babyloniæ Regem cum toto exercitu superauit.

Bartholomæus Salicetus Bononiensis, obijt annos natus 77. dies 10. ex monumento Romæ ad S. Mariam de anima.

Fridericus III. Imperator Maximiliani I. Imperatoris pater, perijt annum agens 78. die 19. Augusti. Ergo per aliquot menses tantum annum 77. superauit, cùm imperasset 53.

Baiazetes Ottomannus Imperator Turcicus, veneno extinctus à filio

à filio Selimo, ab Hammone Medico Iudæo, sepultus Constantinopoli, vixit annos 76. Ergo mortuus est anno 77
Panuinius.

Solimannus Turcarum Imperator, periit morbo in expugnatione Sigethi, annum agens 76. tantum per aliquot menses abfuit ab 77. alij scribunt eum vixisse annos 76. Ergo periit annum agens 77. die 4. Septembris. Inter fœlicissimos Imperatores Turcicos numeratur, qui Rhodum vicit, Budam sedem Regum quondam Vngariæ, cū maxima parte eius regni in potestatem suam redegit, nōnulli illum tantum vixisse volunt annos 67.

Christiernus II. trium Borealium Regnorum quondam Rex, nēpe Daniæ, Sueciæ, ac Noruuegiæ, & Caroli V. affinis, in captiuitate, in qua per annos 27. detinebatur, propter tyrannidem quam exercui terga nobiles subditos, obiit anno 77. quem aliquot mensibus excesserat die 25. Ianuarij anno 1559.

Petrus Bembus Cardinalis Venetus, vir doctissimus & eloquentiss. scripsit Venetam historiam & epistolas nomine Leonis X. obiit 18. Ianuarij, anno ætatis 77.
Anno Christi 1547.

Henricus Bullingerus Theologus Tigurinus, obiit anno Domini 1575. 17. Septembris: ætatis circiter 76. ergo non multum abfuit ab 77

Antonius Nebrissensis Hispanus, par antiquis grammaticis, quem oppressit repentina paralysis, cum peruenisset ad annum ætatis 77
Iouius.

Albertus Marchio Brandenburgensis Dux I. Borussiæ, ex magistro ordinis Teutonici factus dux, mortuus 77. quem paucis mensibus excessit.

M. Huldericus Martinus, Præpositus Monasteriensis mortuus anno ætatis 77

Iouianus Pontanus, vir ad omne genus eloquentiæ natus, vixit annos 77. Mortuus mense Augusto. Iouius.

Stanislaus Hosius Polonus, S. R. E. Presbyter Card. Varmiensis

Episcopus, Maior pœnitentiarius, Legatus Rom. Pontificis, & Præses in Concilio Tridentino, in Domino obdormiuit anno salutis 1579. Aetatis suæ 57. Ergo non multum abfuit, ab anno 77.
M. Ioannes Cresselius.

Ioannes Batelius Rector scholæ Luneburgensis obijt anno domini 1574. 18. Septembris anno ætatis 77. Ex monumēto ipsi apud scholam erecto.

Nicolaus Ranzouius, qui in bello quod Christiernus Daniæ Rex cum Lubecensibus gessit, tribunus milituū fuit, & cum duabus cohortibus sub Martino Rossemio in Galliam se contulit. Deinde præfectus Arcis Peinniēsis, quæ est Adolphi Holsatiæ Ducis, in ducatu Brūsuicensi factus, Postea ætate ingrauescente negotijs se subduxit, & Lubecæ domum coëmit, ibiq; annum agens 77. est mortuus 31. Augusti, sepultusq; ibidem in Ecclesia cathedrali, in monumento Ranzouiorū quod Hēricus Ranzouius filio Theodoro extrui curauerat.

Hi anno 70 hebdomatico 10. perierunt.

De quo Regius propheta, dies annorum nostrorum, anni 70. Et Philo ait, quod illo tempore vitæ finis sit optimus, integris etiamnū instrumentis sensuum.

Et captiuitas Babylonica durauit annos 70. 4. Reg. 25.

Præter hæc Astrologi dicunt, annos Solis medios esse 69. cum dimidio qui est annus 70. Nondum completus, quem dat Sol benè collocatus in hora alicuius nascentis.

Thales Milesius ex 7. sapientibus Græciæ mortuus est, cum certamen Gymnicum spectaret, æstu scilicet & siti, & infirmitate fatigatus anno 70.

Quanquam Laërtius eum nonagenarium decessisse scribit: prædixit Eclipsin solis sub Cyaxare. Herodotus.

Pittacus Mitylenæus ex septem sapientibus Græciæ anno 70. Cuius est dictum, Modum omnium rerum esse optimum.

Cleobolus Lydius inter 7. sapientes Græciæ anno 70.

Hi septem saviētes tempore captiuitatis Babylonicæ, vsq; ad Crœsi ætatem floruerunt.

Socrates ab Atheniensibus damnatus cicutam bibit, auctore Diodoro Siculo, anno 70.

Cyrus

Cyrus primus rex Persarum, qui Crœsum vicit, eiq; pepercit, cũ dictum Solonis ei in rogo recitasset: Neminem ante finem beatũ esse iudicandũ, obijt, vt in lib. de Diuin. scribit Cicero, anno ætatis 70.

Dauid Rex & Propheta mortuus est anno ætatis 70. 3. Regum 2. quem finem vitæ nostræ constituit, qui anno Climacterico 63. à filio Absolone regno eiectus, regnauit annos 40. 2. Reg. 5. anno Climacterico suo 49. ob commissum adulterium à Nathane ad pœnitentiam perductus. Obijt 4. Calend. Ianuarij, vt B. Hieronymus reperit in archiuis Iudæorum.

Philopœmenes dux Achæorum, à Dinocrate veneno interfectus anno 70.

Ennius poëta mortuus est anno 70.
Cicero.

Caius Marius, qui Iugurtham captum ante currum triumphalem egit, Teutones in Gallia apud aquas Sextias, Cimbros in Italia in campo Claudio vicit, & cum Sulpitia rogatione prouinciã Syllæ eriperet armis ab eo victus & captus, sed liber factus in Africam traiecit, ab exilio reuocatus à Cinna in vrbem introductus, cum septimum consul factus esset pluribus cædibus patratis, idibus Ianuarij. anno ætatis 70.
mortuus est, cùm metu aduentantis Syllæ in pleuritidem incidisset, quam Phrenesis comitata fuerat Floro referente: Alij scribunt, eum mortuum esse anno Enneatico 72. septimo die sui septimi consulatus.

Herodes Ascalonita Rex Iudæorum, qui pueros Bethlehemiticos, & filium suum Antigonum quinto die antequã exhalaret animam, interfecit 70.
anno sæuissimis morbis vexatus obijt, & postquam regnasset annos 40.

Flauius Vespasianus Augustus ad imperiũ, post familiam Iuliorum peruenit, cum Vitellium per suos vicisset: conuulsum superiorum furore imperium virtute & vigilantia restituit: Hierosolymam misso ad eam oppugnandam cum exercitu filio vi cepit, templumquè augustissimum cum vrbe incendit: Romam incendio deformatam, & capitolium, ædem pacis, Claudij monumenta repa-

rauit: natus est post Christi natalem anno vndecimo, iuxta occasum Solis: tandem profluuio ventris stans moritur: stantem Imperatorem mori oportere existimans, anno ætatis 70. teste Eusebio: Alij tradũt, quod non est diuersum, vixisse annos 69. menses 7. & dies 7. vt Dion.

AElius Verus ab Hadriano Imperatore adoptatus veneno tollitur die 1. Ianuarij anno 70.

Antoninus Pius adoptatus ab Hadriano: nemini bellum intulit, sed inferẽtes repressit, cuius dictum malle se vnum ciuem seruare, quàm mille hostes occidere: mortuus est anno ætatis 70.
Carion.

Q. Annius Ianuarius, vixit annos 71. ergo mortuus est anno ætatis 72.
Ex monumento Capuæ.

Fenestella Cumæ perijt anno ætatis 70.
Eusebius.

AElius Publius Pertinax, imperauit tantum dies 85. origine gẽtis sordidæ per laboris genera ad vniuersa officia assumptus, vt fortunæ vocaretur pila. Aurel: Victor, crudeliter à suis militibus scelere Iuliani interfectus, anno ætatis 70.

Galenus medicus moritur anno ætatis 70. Auctore Antonio Fumanello. Quanq̃ Fulgosius illum prospera valetudine semper vsum, & ætatem vsq; ad annum Climactericum 140. perduxisse scribit.

Ioannes Caluinus Ecclesiæ Geneuensis pastor, obijt ex diurna quartana asthmaticus. Anno 1564. ætatis ferè 56
Beza.

Hilarius Abbas siue Eremita, vixit annos 70. Vt ex eius precibus, quas in agone mortis fecit, constat. Egredere anima mea quid times? egredere, quid dubitas? Septuaginta propè annos seruiuisti Christo, & mortem times? Alij scribũt illum 80. assecutum fuisse.

Ludouicus Germanicus, Ludouici Pij filius, nepos Caroli Magni, Francoforti obijt, anno ætatis 70
Anno Christi 976. 28. Augusti.

Origenes Theologus acutus, sed multum tribuens allegorijs, mortuus

tuus Tyri 70. atque ibidem sepultus. Eusebius.

Rogerius Normannus, Comes Calabriæ ac Siciliæ, qui Saracenos eiecit ex Sicilia, & ibidem posteris regnum constituit, obijt 70 Anno 1101. mense Iulio, cuius Symbolon fuit.

Appulus & Calaber Siculus mihi seruit & Afer.

Otto Episcopus Bambergensis, Comes de Andescho, qui Pomeraraniam ad fidem Christi conuertit, moritur Anno Domini 1139. ætatis 70

Tritthemius vltimo die Septembris. Saurius.

Constantinus IX. Imperator Occidentalis, anno Domini 1028. 9. Decemb. cum fere attigisset, annum ætatis 70

Eduardus I. Rex Angliæ 70

Constantinus X. filius Romani, obijt Constantinopoli circa Cal. Septemb. Vixit aliquot menses & annos 70

Panuinius.

Sancta Brigitta ex Suecia, mortua Romæ, sepulta in monasterio VVastemia in Suecia, quæ scripsit reuelationes 70

Aeneas Syluius.

Loë Imperatrix Constantinopolitana, quanquam decrepita, tamen cum adhuc impotenti libidine arderet, maritum sibi tertium delegit, quem ab exilio reductum Imperio præfecit, sed non diu vixit, vt Zonaras ait, extincta anno ætatis 70

Alexius Comnenus Constantinopolitanus, Isaaci filius, diuturno & graui morbo fractus perijt, anno ætatis 70. cùm Imperasset, annos 37. menses quatuor cum dimidio, 18. Cal. Septemb.

Basilius Constantinus, ætatis anno 70. in Decemb.

Adolphus III. Comes Holsatiæ, Stormariæ, ac Schauenburgensium, obijt annum excedens 70. Mindæ sepultus.

Fridericus Barbarossa, perijt Anno Domini 1190. quarto Idus Iunij Imperij 38. ætatis suæ 70

Henricus Panthaleon, in historia ordinis Iohannitarum. Cum Saphadinum Saladini filium vicisset, & illum persequeretur, in flumine Saro, lapsus ab equo, cuius stapedi inhæsit, & quamuis equus natando euasit, Imperator tamen inde male affectus & aqua impletus, vix in terram ab equo perductus spiritum, se Deo commendans,

dans, emisit, summo cum Christianæ Reipub incommodo.

Andronicus Palæologus Imperator, qui extremam senectutem difficilem habuit, exagitatus insidijs filiorum attigit annum 70.

Reuchlinus homo doctus, qui linguas Hebraicam & Græcam in Germaniam primus adduxit, obijt anno ætatis 70.

Petrus Mocenigus dux 69. Venetorum, qui Carantaniæ reges contra Ottomannos restituit, Schodram obsidione liberauit, Cyprũ pacauit, vixit annos 70. mensem 1. dies 20. Marcellus obijt 15. Februarij.

Philippus Audax Burgundiæ Dux, filijs oculos claudentibus septuagesimum ingressus annum Deo animam reddidit, Anno Domini 1404. Pontus Heuterus.

Amurathes Turcarum Imperator, qui vicit ad Vernam Bulgariæ vicum distantem à Constantinopoli 20. milliaribus Ladislaum regem Poloniæ ac Vngariæ, ac eum in prælio interfecit, cum Ladislaus iuramentum datum eis iussu Pontificis violaret, cum antea Ladislaus cum Amurathe decennales inducias contraxisset, apoplexia extinctus est anno regni sui 34. ætatis 70 *Michaël Neander.*

Xystus IIII. Papa Romanus Sauonensis ex ordine Minorum, vixit annos 70. dies 22. horas 12. Mortuus anno domini 1484. Ex monumento Romano.

Sigismundus Imperator, Caroli IIII filius, qui Constantiense Concilium celebrauit, vt ait Cuspianus, obijt die 8. Decembris annũ ætatis agens 70

Anno Domini 1437 mortuus in Bohemia, sepultus in Vngaria.

Alexander Borgias VI. Pontifex, qui vt Machiauellus scribit, nihil quam mortalium impostorem egit, nihil quam omnem malitiam & fraudem, qua hominum genus falleret exercuit: nemo qui speciosius iurarit iusiurandum, vicissimq́, qui minus præstiterit nemo vnquam fuit: per ministri incuriam epoto veneno, quod alijs dari iusserat annum 70. per octo menses excedens obijt, die 18. Augusti.

Iulius II. Papa, in Vaticano palatio perijt 70, die 21. Februarij.

Fuit

Fuit Sixti 4. fratris filius, Ioannem Bentiuolum superauit, & oppida quæ sunt à Pisauro Bononiam vsq; redegit sub dominium Ecclesiæ.

Nicolaus Vrsinus comes Petilianus, dux Venetorum exercitus cōtra Maximilianum I. Imperatorem, obijt ætatis anno 70. vt ex monumento constat.

Iacobus Sadoletus Cardinalis Philosophus, mense Octobri, perijt annum agens 69 ergo aliquot tantum menses abfuit ab 70
Gauricus.

Matth. Curtius Ticinensis, Medicus insignis, ac vindex Galeni & Hippocratis, vixit annos 70
Ex monumento Florentiæ à Cosmo Medice duce erecto.

Iohanna mater Caroli V. septies septem annos, hoc est 49. vidua permansit, tandem morbo extincta anno 70
Zenocarus à Schovvenburg.

Elisabeth Ioannis regis Danorum filia, coniux Ioachimi I. Electoris Brandenburgensis, mater ac auia 70. principum, quibus maxima ex parte superuixit, decessit 70
Hondorff nonnulli scribunt eam decessisse. 72.

Marchio Fridericus de Anspach moritur prius mente captus anno 70.

Iodocus Toletanus Philosophus & Theologus apoplexia mortuus plus minus natus 70
Callid

Ioannes Michaël Saracenus, Archiepiscopus Materanus, vrbis gubernator & Cardinalis obijt ætatis suæ 70.
addita etiam est à Iunctino illa causa mortis, quod Horoscopi directio & Saturni peruenit.

Blondus historicus celebris, & multorum Pontificum Romanorū Secretarius, moritur Romæ, anno ætatis 70.
quem aliquot mensibus superauit

Erasmus Roterodamus Theologus, & insignis orator moritur Basileæ 70. quarto Idus Iulij anno domini 1536.

Ele-

Eloquio clarus qui vicit Erasmus Athenas,
Non minor eximio qui Cicerone fuit.

Iohannes Schonerus Mathematicus, mortuus anno ætatis 70. 16. Ianuarij.

Nicolaus Copernicus, & Mathematicus & Astrologus eximius, & in illa arte Germanicus Ptolomæus, 70. 19. die Ianuarij, Anno Christi 1543.

Franciscus Petrarcha, eo ipso die, quo natus erat in orbem recurrente, obijt vno die minor septuagenario, in collibus Euganeis prope Patauium, sepultus anno Christi 1374.

Fridericus Dux Lignicensis 70

Matthias Bredenbachius, qui semper bonis literis incubuit, easq; fideliter perdidicit 70

Panthal. Callid.

Santes Pagninus, cuius est Lexicon Hebraicũ, moritur Lugduni 70. fuit Theologus ordinis Prædicatorum, Latinè, Græcè, Hebraicè, Chaldaicè, & Arabicè doctissimus.

Ericus Dux Brunsuicensis & Luneburgensis, relicto hærede Erico Iuniore moritur, anno Christi 1540. ætatis. 70

Doctor Gregorius Pontanus Senior, Electoris Saxoniæ Cancellarius, moritur 20. Februarij anno ætatis 70

Panthal.

Ioannes VVeinman medicus in Anspach 70

VVilhelmus à Dietẽbach, eques auratus, ex nobili familia Bernensi 70

Panthal.

Ioannes Bentiuolus Bononiensium tyrannus, vixit ferè annos 70. Dignus herculè eo patriæ dominatu, nisi ingenium eius impotentes liberi cuncta perturbantes, ad exitialem insolentiam, propulissent. Iouius.

Ioannes Argyropylus, Bizantius, Turcarum impetu Græcia eiectus, immodico Melopoponum esu autumnalem accersiuit febrim, & ereptus est anno ætatis 70

Iouius.

Gangolphus liber Baro in Hohen Herolzeck, *& maximus Dux exer-*

exercitus, præsertim in bellis, quæ inter Maximilianum Cæsarem & Venetos gesta sunt: sæpe etiam cum Turcis feliciter conflixit, obiyt anno ætatis. 70

Panthal.

Tiberius Crispus, Romanus, Cardinalis, ætatis 69. obiyt Romæ. Ergo per aliquot menses abfuit ab 70

Lazarus Bonamicus ex Bassano quondam Patauino oriundus, Poëta, Orator, & Philosophus summus, moritur Patauij, Anno Christi 1552. ætatis 70

Paulus Iouius, Episcopus Nouocomensis, & historiographus insignis, mortuus Florentiæ annum agens 70. die 11. Decembris. Nam vixit annos 69. Menses 7. Dies 22. vt ex eius Epitaphio constat.

Theodorus Brandt, Consul Basiliensis 70

Panthal.

D. Leonhardus ab Eck, Iurisconsultus obiyt anno ætatis 70

M. Sebastianus Stenda Erfurdiæ obiyt 70

Chemnicius.

Hermannus Siegman Tribunus Reipub. Lubecensis, vixit 5. dies, menses 3. annos 70. mortuus anno Domini 1571. Calend. Nouembris, vt monumentum ibidem in templo Mariano erectum testatur.

Marsilius Ficinus, Medicus Florentinus, in Caregiana ipsius villa febricula interiyt, prouectior, septuagenario.

Iouius.

Pomponius Lætus, quem ex illustri Sanseuerina familia natum ferunt, labente fortuna, principalis domus, animum ad literarum studia conuertit, vt Romæ inter præclara eius sæculi ingenia numeraretur. Hic, cum gelidissimi vini potu, ventriculi calorem oppressisset, excessit vita, septuagenarius. Iouius.

Ioannes Koeler, Prothonotarius Luneburgensis, de illa Repub. benè meritus, omnibus charus, obiyt vt constat ex eius monumento in templo D. Mariæ Virginis sito, anno ætatis 70

Eratosthenes Cyrenæus, Aristonis Chij, siue Callimachi Poëtæ discipulus, & Præfectus Bibliothecæ Ptolemæi, quum diuturno morbo torqueretur, neq; remedium inueniret, cibum sibi subtraxit, &

inedia se peremit, anno ætatis suæ 70. Suidas.

Hi anno 42. hebdomatico 6. obierunt.

ISbofeth, qui & Esbaal, Sauli regis filius patre defuncto duos annos regnat, interfectus à tribulibus suis, anno ætatis 42

Cornelius Gallus Poëta primus, gubernator regni Aegyptiaci, post Antonium & Cleopatram, accusatus ab incolis & damnationem exilij metuens seipsum interemit annum agens 43. Ergo excessit per aliquot menses tantum annum 42
Dion. Eusebius.

Titus Vespasianus qui Hierosolymam & Iudaicam gentem vicit, Patrem virtutibus superans, amor & delitiæ generis humani dictus fuit: Non oportere quenquam à sermone principis tristem discedere dicere solitus est. Imperio cum patre beneficè & liberaliter gesto, omnium luctu placidè obijt, die 13. Septembris, anno ætatis 42

Lucius Verus, natus est Romæ anno Christi 129. obijt Alpini, Apoplexia correptus, anno ætatis 42

Heraclius, qui Persas debellauit 42

Rolandus, Sororis Caroli Magni filius, Blauij Comes, perijt pugnans cum Saracenis, anno Domini 796. in Pyrenæis montibus non ferro sed siti, anno ætatis 42

Turpinus. Quod constat ex versibus à Carolo Magno factis.

Tu patriam repetens, tristi nos orbe relinquis,
Te tenet aula nitens, nos lachrymosa dies.
Sed qui lustra octo geris, & binos super annos,
Ereptus terris, iustus ad astra redis.

Iohannes Albertus Rex Poloniæ, 42

Dithmarus Comes Saxoniæ, Episcopus IIII. Mersburgensis, obijt anno Domini 1021. die 29. Nouemb. annum agens 42
Chronicon. Marsburgense.

Ioannes Regimontanus, Mathematicus Romæ obijt ætatis 41
Ergo perijt annum agens 42

Quanquam Hector Boëtius scribat illum obijsse, anno 28. tamen constat, illum ad annum 42. peruenisse.

Erasmus Reinholdus, qui tabulas Prutenicas edidit, & Mathematicus excellens fuit, obijt Salueldiæ in patria 19. Februarij anno ætatis 42

D. Iustus Ionas iunior, Iureconsultus Hafniæ in Dania decollatus est, anno ætatis 42 cum se imprudens bellicis rebus immisceret.

Caspar Buschius, excellens Organista Noribergensis obijt, anno ætatis 42

VVolffgangus Benius, duorum Electorũ Saxoniæ Matrum concionator aulicus descessit. 42. Chemnitius.

Martinus Eisengreinius, Theologus, cum hac inscriptione Ingolstadij sepultus:.

De te quid fiet amice lector, cogita.

Vixit annos 42. menses 4. dies 7. Engardus.

Rudolphus Agricola die 28. Octobris anno Domini 1485. natione Frisius, Heidelbergæ sepultus anno ætatis 42 *Bucholcerus.*

Hieronymus Ferrariẽsis, vixit annos 41. Ergo obijt anno ætatis 42. 3. Cal. Octobris, anno Domini 1542. vt constat ex monumento ei Romæ erecto.

Magnus dux Megapolitanus Episcopus Suerinensis, obijt 28. Ianuarij, anno completo 41. id est anno 42

T. Lucretium Carum plerique mortuum esse, annum agentem ætatis 43. eodem die quo Pub. Virgilius Maro natus est, & sibi ipsi manus intulisse, ferunt. Non multum igitur annũ vitæ excessit 42.

Henricus II. Galliarum Rex, Francisci filius accedente ardente febri ad vulnus capitis, quod in nuptijs Sororis cum duce Sabaudiæ ac Pedemontano, in Hastiludio acceperat, perijt anno Domini 1559. die 10. Augusti annum agens 42

Adolphus VVilhelmus de Dornberch nobilis Hessus, obijt die 6. Octobris, anno ætatis 42

Samuel Comes de VValdeck, obijt anno Christi 1570. 6. die Ianuarij ætatis 42

Magnus Christiani III. filius Episcopus in Liuonia in Osel Churlandt & VVick, mortuus est anno ætatis 42

Frãcisc⁹ Dux Luneburg. & Brũsuicẽsis Hẽrici filius, Ernesti frater

 perijt

periјt 23. Nouemb. quo die natus fuit anno Domini 1549. ætatis suæ completo anno 41

Liborius de Breida, Canonicus Magdeburgensis, obijt anno Domini 1569. ætatis 42.

Hi anno 35 hebdomatico 5. perierunt.

PTolomæus Philometor VI. Aegypti Rex, obijt anno ætatis 35
Constantinus Magnus, salutatur Imperator 35
Eusebius.

Quintus Clodius Hilarius, vixit annos 35
Ex monumento Romæ.

Iacobus III. Rex Scotiæ interfectus à sua nobilitate, bellum contra illum mouente, anno Domini 1488. ætatis 35
Buchananus.

Nonia maxima vixit annos 35. ex monumento Neapoli.

Albertus Marchio Brandenburgensis, qui cum Carolo V. & Francisco rege Galliæ bella gessit, exul perijt 8. die Ianuarij anno ætatis 35

Christophorus Longolius, diligens imitator Ciceronis, moritur Patauij, 11. Septembris, anno ætatis 35

Eius hoc legitur apud Patauinos Epitaphium, cuius est auctor Bembus Cardinalis.

Te iuuenem rapuere Deæ fatalia nentes
Stamina, cum scirent, moriturum tempore nullo,
Longoli, tibi si tempus seniumq́; dedissent.

Ioachimus Brocktorff nobilis Holsatus, ac in bello Suecico vnius equitum alæ Dux, perijt post longum morbum, anno ætatis 35

Hieronymus Triuisanus, Episcopus Veronensis, mortuus est in Tridentino Concilio exulceratione Hæmorrhoidum, vt ei Venetijs Iunctinus prædixerat, anno ætatis 35.
Theobaldus de Annibalis, fuit decapitatus, anno ætatis 35
Iunctinus.

Fridericus Dux Saxoniæ, ducis Geòrgij filius, maritus vnius mẽsis moritur Dresdæ, sepultus Misniæ, anno ætatis 35. anno domini 1539. die 26. Februarij. Fabrit.

Abdel-

Abdelmelochus Rex Mauritaniæ seu Barbariæ, ut hodie vocãt, congressus cum Sebastiano Rege Portugalliæ, & fratris filio Muleio Mahomete, cum suos fugere videret, furore in census, ac hostem aggredi conatus, Paralysi tactus, amissa voce intra horam animam exhalauit anno ætatis 35. Freigius.

Henricus Burchgrauius Misniæ, Comes in Hartenstein, Dominus in Plavven & Gerovv, vitã cum morte mutauit 22. Ianuarij cum vixisset annos 35. & septimanas 38. Bruno.

Hi anno 28. hebdomatico 4. obierunt.

Persius Flaccus Satyricus Volaterranus, Anno Christi 64. sub Nerone mortuus, ætatis. 28. die 24. Nouembris. Euseb. Eber.

Lucanus, Tragœdiarum scriptor, perijt incisa, iussu Neronis vena, quòd inter eos nominatus esset, qui cum Pisone coniurarunt, anno ætatis 28 Crinitus, in vita Lucani.

Alij, annum Enneaticum agens 27.

C. Caligula Cæsar, Germanici filius, in castris educatus, cognomentnm Caligulæ adeptus est, tres sorores suas constuprauit, pro Deo se coli voluit, imperauit annos ferè 4. & tandem 30. vulneribus interfectus est, anno ætatis 28. aut hos paululum excedens die 24. Ianuarij. Suetonius.

Theodoricus II. filius Childeberti II. Rex Austriæ & Aureliorum, cũ ad bellum Clothario magno inferẽdum se compararet, obijt natus annos 28

Attusia Lucana Sabina, uxor Ausonij obijt, nata annos 28

Quæ modo septenos quater impletura Decembres
Liquisti natos pignora nostra duos.

Ludouicus VI. Landtgrauius Turingiæ S. Elisabethæ maritus, mortuus anno ætatis 28. 10. die Septembris, cum Brundusij Imperatorem expectaret Fridericum, cum quo in Syriam contendere volebat. Eber.

Tertio anno pòst coniux eius mortua est anno domini 1231. 19. Noueb. satis calamitosa fœmina, quæ matrem reginā Vngariæ amisit gladij supplicio, virum apud exteros, filium domi veneno: ipsa præterea ab Henrico fratre mariti in exilium pulsa: Ista tamen omnia virtute & patientia superauit.
Eberus.

Osualdus Rex Angliæ, filius Achæ sororis Sancti regis Edmundi in prælio occubuit anno ætatis 28.
Sigfridus.

Ottho secundus Imperator, natus anno domini 955. mortuus anno 983. 8. Decembris ex vulnere telo venenato inflicto, aut ex veneno dato, ergo obijt anno ætatis 28. Qui Græcos & Saracenos, Apulia & Calabria eiecit, Henricum patruelem, titulum Imperij assumentem, dignitate priuauit, sed cum Lothario Rege Franciæ, infeliciter dimicauit, captus à Saracenis, beneficio Græcæ linguæ, quam calluit, euasit. Recollectis deinde copijs, Saracenos hostiliter aggressus, planè deleuit, vnde pallida mors Saracenorū appellatus est.

Ottho tertius Imperator, perijt veneno à Crescentij vxore dato, anno domini 1002. 28. Ianurij. Anno ætatis suæ completo 28. Imperator sapiētissimus fuit, qui formam eligendi Imperatorem, per electores, primus instituit. Ioannem XVII. Pontif. oculis & vita priuauit. Crescentium Consulem Romanum, suspendi curauit, vxorem Mariam ob adulterium, viuam comburi iussit. Intestina eius Augustæ condita, reliquum corpus Aquisgrani sepultum.

Philibertus Challonius, Aurantij Princeps, prorex Neapolitanus Caroli V. perijt in obsidione vrbis Florentinæ bombarda traiectus, anno ætatis 28
Pontus Heuterus.

Magdalena Ranzouia, Henrici soror, immatura morte, obijt ex partu, Anno Domini 1557. die 30. Iulij hora 8. ante meridiem, annos nata 28
menses 7. ac dies plus minus 14. Saturnus & Mars fuerunt natiuitatis tempore, sic etiam migrationis è vita, hostilibus inter se radijs

dijs oppositi, nam nata fuit Anno 1528. 16. die Decembris hora 15. 8.

Philippus Rex Hispaniarum Maximiliani Filius, Caroli V. pater, mortuus ætatis 28
25. Septemb. alij 17. Septemb.

Hippolytus Medices Cardinalis ex veneni potione interijt natus menses 3. & annos 28
Gauricus.

Daniel Garcaius, melancholia extinctus anno Climact. 4. id est, annum agens 28
Iunctinus.

Hieronymus Vrsinus Romæ, ante ædem pulchræ puellæ, vulneratus fuit, ex quo paucos dies post in suo oppido perijt anno ætatus 28
Iunctinus.

Ioannes Medices, pater Magni Cosmi, Ducis Hetruriæ ictu tormentalis machinæ perijt 28
Iunctinus.

Henricus Ranzouius, Pauli filius in aquam lapsus fracto collo perijt, cum ex conuiuio ducis Holsatiæ Adolphi discederet anno ætatis 28

Theodorus Mollerus, Patritius Hamburgensis, ingenij & expectationis summæ Iureconsultus vix completo ætatis anno 28
Pataui quo se ex Gallia contulerat, in morbum incidit, eoq; paulò pòst Kal. Aprilis absumptus ibidem apud Eremitanos honorificè tumulatur, Anno Christi 1563.

Sigismundus Marchio Episcopus Halberstadensis, Archiepiscopus Magdeburgensis, Hallæ Saxonum moritur 12. die Septemb. anno Domini 1566. anno ætatis 28
Bucholzerus, Sledanus.

Ioannes Cotta, qui humili genere ortus, præaltum in literis ingenium habuit, cùm ad Iulium Pontificem legatus missus esset, oborta pestilenti febri interijt iuuenis annorum 28
Iouius.

Adol-

Adolphus Comes Nassouiensis, frater principis Aurangiæ, occubuit ad Groningam, quando Comes Arnburgensis cum nonnullis Hispanis est interfectus, anno ætatis. 28

Ioannes Fridericus III. Dux Saxoniæ, Ioannis Friderici I. filius, Ienæ obijt, vltimo Octob. anno ætatis 28

Augustus filius Cælij secundi, obijt anno Domini 1576. 24. Octobris anno ætatis 28

Ioannes Alefeldius Burchardi filius, obijt Neapoli, ibidemq; sepultus, ac marmoreo monumento à fratre Balthasaro donatus, ex quo constat illum anno Domini 1581. ætatis suæ anno obijsse 28.

Hi anno 21. hebdomatico 3. perierunt.

Maximilianus Iunior, Maximiliani Imperatoris filius, interfectus est ad Aquilegiam, cum patre in tumultu militari, anno ætatis 21

Valentinianus Minor ab Eunuchis proprijs cubicularijs strangulatus est Arbogastro id procurante, annos natus 20
ergo perijt anno 21
Sigonius.

Rubea Turtulla, vixit annos 20. menses 4. dies 4. perijt ergo anno 21. ex monumento quod in oppido Galatensi in tẽplo conspicitur.

Petronius Antignenidis, vixit annos 21. vt ex Epigrammate, quod Pisauri extat dilucide constat.

Balduinus VII. & vltimus rex Ierusalem, perijt, annum vix assecutus ætatis 21.
Leonardus Rauvvolff.

Vladislaus iunior rex Vngariæ & Poloniæ cum pacem iuratam ex Iuliani Cardinalis instinctu, & Pontificis iussu renunciasset, ad Varnam infœliciter pugnans, à Turcis interfectus est anno Domini 1444. die 10. Nouembris, anno ætatis 21
Bonfinius. Cromerus: de quo hi versus:

Romulidæ Cannas, ego Varnam clade notaui;
Di*scite mortales non temerare fidem,*
Me nisi Pontifices iussissent rumpere fœdus,
Non ferret Schyticum Pannonis ora iugum,

Ludo-

Ludouicus gratus vtriusq; linguæ, Astrorum & totius mathematicæ scientiæ peritus, vixit annos 20. menses 8. & dies 5. obijt Calendis Aprilis, sepultus Romæ in ara cœli.

Ludouicus vltimus rex Vngariæ victus, & Turcas fugiens, in palude mortuus inuentus anno ætatis 21. Stephanus Broderith procãcellarius Ludouici.

Franciscus Francisci. I. Regis Galliæ filius perijt anno Domini 1536. 10. Augusti, veneno sublatus à Comite Sebastiano de monte Cuculo Italo, anno ætatis suæ 19. mense 5. die 13. abfuit per septem menses ab anno Climacterico 21.

Sixtus ab Hemminga.

Fridericus Marchio Brandenburgensis Archiepiscopus Magdeburgensis, Ioachimi 2. electoris filius, obijt anno ætatis 21.

Melchior Schestedius nobilis Holsatus, vnicus filius, obijt anno ætatis 21.

Fridericus Dux Luneburgensis Ernesti filius accepto vulnere in prælio commisso inter Mauritium Electorẽ Saxoniæ, & Albertum Marchionem Brandenburgensem, moritur ex vulnere post prælium Cellis Saxonum anno ætatis 21.

Margaretha coniux Comitis Guntheri VVillingæ obijt anno domini 1580. die 20. Octobris, anno ætatis 21.

Albertus Electoris Saxoniæ Friderici sapientis frater, Archiepiscopus Moguntinus, mortuus ex febre acuta Anno domini 1484. ætatis suæ 20.

Simon Montegatius mortuus est tabe die 17. Februarij anno ætatis 21.

Iunctinus, Cardanus, addunt & illam causam, quod directio Heroscopi ad quadratum Saturni peruenit.

Cipierrius, præfecti prouinciæ Comitis Tendij filius, adolescens viginti annos natus, ad forum Iulij crudeliter ab Arsio cum ducem Sabaudiæ consanguineum cõsalutasset pugione necatur, ergo perijt anno Climacterico 21.

In commentarijs de statu Galliæ.

Diricus Blome nobilis Holsatus, cum profectus esset in Terceram

Insulam, post illam expeditionem in Hispaniam tendens, in mar morbo correptus die XXII. Augusti obijt, cum compleuisset annos XXI. & dies XXX. ætatis suæ.

Hi anno 14. Hebdomatico 2. obierunt.

Philippus Rex Macedoniæ, duxit Arsinonem propriam sororem in vxorem Lysimachi relictam viduam, vt sub eo prætextu interficere posset, filios eius Lysimachum & Philippum: Quod & fecit, & illam, in Samochraciam relegauit, vt ibi exularet, Philippus egressus erat annum decimum tertium, ergo interfectus 14

Drusus Pompeius Claudij Imperatoris filius, piro perlusum in sublime iactato & hiatu oris excepto strangulatus est, pubertatis annos. iam attingens, quod fuit vt ego existimo anno 14. Teuton.

Britannicus filius Claudij Cæsaris à Nerone interficitur veneno anno ætatis 14.

Filia Fundani annum agens 14
moritur, cui puella vt Plinius lib. 2. scribit, fuit senilis prudentia, matronalis grauitas, & suauitas puellaris.

Valeria liberta Sabina, vixit annos XIII. Ergo perijt annum agens 14
Ex monumento Romæ, non longè à Quirinali colle.

Eucharis Licinia, docta & erudita virgo, vixit annos 14
ex monumento Romæ apud Delphinos.

Alexius Comnenus filius Manuelis Imperatoris, à suo tutore Andronico Regni administrationi inhiante noctu strangulatur, & plumbeo loculo impositus in mari submergitur anno ætatis 14

S. Regina ab Olybrio iudice ob professionem Christianam decollata fuit, nata aliquot menses & annos 14

M. Iulius Licinius Iunior Cæsar vixit annos. 14.
Onuphrius.

Alexius IIII. Anglus Imperator Constantinopolitanus laqueo necatus in carcere Byzantij 5. Calendas Februarij vixit plus minus 14.
Onuphrius.

Artu-

Arturus princeps Henrici VII. regis Angliæ filius, Catharinam Ferdinandi Regis Hispaniæ filiam in vxorem duxit, & septimo post mēse, 7. ante patrem annis lenta febri moritur anno Christi 1500. annum ætatis agens 14
Polyd. Pontus Heuterus.

Ludouicus vltimus, Blesÿ Comes, ac Auennæ Dominus, cùm duxisset Mariam filiam Ioannis Valesÿ Biturigum ducis, nullis ex a susceptis liberis supremum clausit diem ætatis suæ anno 14
Pontus Heuterus.

Mustapha Imperatoris Baiazetis frater, annum agens 13. arma mouit cōtra fratrem, à quo paulò pòst ex insidÿs captus & strangulatus perÿt anno ætatis ferè 14

Martia Iohannis Pontani filia, vixit 7. menses annos 14
ex monumento Neapolitano.

In VVesalia superiori VVernerus puer à Iudæis in die parasceues suspensus, flagellatus, & mēbris omnibus concisus, crudeliq; morte peremptus est anno ætatis 14

Caius Ranzouius, Pauli filius, annum 14
vix egressus. obÿt Dresdæ, Anno Domini 1580. die 9. Septemb.

Franciscus Francisci Ducis Guisiæ filius, qui in obsidione Aurelianēsi in humero vulneratus, ex quo mortuus, obÿt anno ætatis 14

Philibertus IIII. Dux Sabaudiæ, Patri succeßit vix quadrimus, obÿt ætatis anno 14

Hi 7. anno obierunt.

LVcius Verus Cæsar, obÿt 7
Fuit Diui Anthonÿ filius ex Anna Faustina vxore secunda Lamprid. Panuinius.

Guntranus filius Clodimiri Aureliorum regis à patruelibus suis Clotario, & Gildeberto regibus occisus & Lutetiæ in æde S. Genefeuæ sepultus est ætatis 7

Fridericus Martini & Mariæ Siciliæ regum vnicus filius annos natus 7

dum regibus spectantibus hastiludio se exerceret, arata cuspide trãfixus occubuit. Historia Sicula.

Agnes, filia Humberti III. Sabaudiæ Comitis, obijt anno 7.

Margaretha Ottonis Ducis Braunsuicensis & Luneburgensis in Harburch filia, obijt ætatis anno 7.

Hi die 7. obierunt.

Infans, quem genuit Rex Dauid ex Vriæ vxore obijt die 7.
2. Regum 12.

HI

HI ANNIS
ENNEATICIS INTERIERVNT.

IARED, vixit annos 962. mortuus est ergo anno Enneatico 963. qui continet in se nouies 107. Genes. cap. 5.

Ioannes de temporib. Caroli Magni armiger fuit, & superuixit annum Enneaticum 360. qui continet in se nouies quadraginta. Nam scribunt illum periisse annum agentem 361. Nauclerus, Martinus Cromerus, Robertus Gaguinus, & multi alij. Ego tamē vix credo, hisce seculis aliquem tamdiu viuere potuisse, cum mortuus sit Anno domini 1139.

Isaac mortuus est anno ætatis 180.
Enneatico, qui nouies in se cōtinet 20. & sepelitur in Hebrō. Gen. 35.

Lucius tertius è Bononia, mortuus anno 135.
Enneatico, qui cōtinet in se 15. nouies. Trallianus. Hierony. Cardan.

Pythagoras Abderites Philosophus qui in Samo insula natus, in Calabria suos cœtus ac scholam habuit, aceto Scillitico vtens produxit vitam integer vsq; ad annum 117.
referente Galeno, Enneatico 13.

Gorgias Siculus, Philosophus & Orator, vixit annos 108.
Ergo periit Enneatico 12. Plinius.
Interrogatus fertur cur tam diu viuere vellet, respōdisse dicitur, nihil se habere, quod senectutem incusaret. Interrogatus iterū causam tam longæ senectutis, & integræ valetudinis, respondisse, à Luciano in Macrobijs traditur, quod aliorum conuitia non sit sectatus.

Democritus Philosophus vixit annos 108.

Oda, filia Francorum Regis Ludolphi, Magni Ducis Saxoniæ cōiunx, vixit annos 108. Et, cum marito in templo Gandersheimensi sepulta est.
Hieronymus Hemmingus L.

Xenophilus Musicus, patria Chalcidensis, annos 107. vixit citra

tra vllum corporis incommodum autore Plinio. Ergo obijt 108. qui est Enneaticus.

Ex Theatro vitæ humanæ.

Hi anno 99. Enneatico 11. periere.

ISocrates Orator Atheniensis (de quo Cicero scribit, quod ex eius schola tanquam ex equo Troiano innumeri prodierint oratores) audita Cheronensi clade, quatridui inedia moritur, non volēs quarto videre Athenas occupari: Plutrar. in vita Rhetorũ ætatis suæ 99

Eli summus sacerdos, vixit annos 98. 1. Samuelis 4. Et cum scriptura semper loquatur de annis completis, perijt annum agens 99.

Iohannes Apostolus frater Iacobi Maioris in ardenti inuocatione Dei Ephesi sub Traiano cum vix hebdomaticum superasset, moritur 99. secundum Longobardicam historiam. 100

Statilia ex nobili domo obijt 99.
Claudio principe.
Plinius,

Hi anno 90. Enneatico 10. periere.

PYrrho Heliensis obijt anno ætatis 90.
Diogenes Cynicus ferme excessit, vt nõnulli volunt, annos 90.
Epicharmus Cous obijt anno ætatis 90.
Nestorem ad 90. annos ætatis peruenisse, Artemidorus scribit.
Protagras obijt cum attigisset annum 90.
Apollodorus ait eum anno 70. mortuum
Sophocles auctore Diodoro moritur ætatis 90.
Eleazar de Primoribus scribarum nolens comedere carnes suillas, interficitur ætatis 90.
Hieron Rex Siciliæ 90.
Liuius.

Tarquinius Superbus septimus Rex Romanorum, qui occiso Seruio Tullio regnum scelere occupauit, eiectus iterum propter filij adulterium Lucretiæ illatum, Cumæ in exilio mortuus est anno ætatis ferè 90.
Liuius, Dionysius.

Orestes filius Agamemnonis, qui interfecit Aegystũ adulterum &

& matrem 90. præfuit Morcæ hoc est Peloponeso 70. annos. Velleius Paterculus.

Masinissa rex Numidiæ obijt bello Punico tertio cum regnasset annos 60. & vixisset 90. alij illum vixisse scribunt 95.

Mater Pomponij Attici 90.

Caius Valens, cum iam annos 90. natus, Consulatum gessisset, sub quo Domitianus interfectus est, obijt anno ætatis 90. Ouid. lib. 4. Tristium ait patrem suum vixisse annos 90.

Benedictus Monachus in Nursia, pater ordinis Benedictini, ex quo fuerunt 24. Pontifices & 200. Cardinales, obijt anno ætatis 90.

Gregorius XII. Pontifex 90.

Gregorius Nazianzenus obijt, vt ait Prosper anno ætatis 90

Cæcilius Argicius Arborius auus Ausonij vixit annos 90.

Tu nouies denos vitam cum duxeris annos,
Expertus fortis tela cauenda Deæ

Nicolaus Leonicenus Medicus, qui primus Græca Galeni volumina Latinè reddidit, peruenit integerrimis sensibus, ad annum ætatis 90 Iouius.

Antonius Grimmannus Venetorum Dux, præfuit Reipub. tres, & vixit annos 90.

Paulinus Sororis Ausonij gener vixit annos 90.

Inter concordes vixisti fidus amicos,
Duodevinginti functus Olympiades.

Iulius Ausonius vixit annos 90. vt constat ex Epicedio filij Ausonij, vbi pater de se ipso loquitur.

Nonaginta annos, baculo sine corpore toto
Exegi, cunctis integer officijs.

Franciscus Philelphus mortuus Bononiæ in Februario anno ætatis 90. tam pauper, vt ad efferendū funus cubiculi & culinæ instrumenta venierint.

Iohannes XXII. Papa Auenione moritur 90. qui confirmauit publicationem Clementinarum die 4. Decembris.

Iodocus Barbatus, Rex Romanorum, obijt in oppido Morauiæ Brunia 13. Calendas Aprilis, vixit annos 89. & menses aliquot. Cuspin.

Geor-

Georgius Trapezuntius, qui in senecta omnium literarum oblitus dicitur, moritur Romæ 90
Dux Guilhelmus Brunsuicensis 90
relictis filiis Friderico & VVilhelmo: Krantius.
Amandus, qui Dagoberti Regis filium baptisauit, Episcopus Traiectensis, anno ætatis 90
Pothinus, Episcopus Lundensis perijt martyr factus, Isidoro testante anno ætatis 90
D. Hieronymus Brunsuick medicus & Pharmacopola Argentinensis illæsa valetudine perduxit, vitam ad annum 90.
Franciscanus Monachus Gorcouiensis Danus, necatus est laqueo apud Breslam annos natus 90.
Eitzingerus.
M. Pacuuius Brundusinus, Ennij ex sorore nepos qui Romæ, quãdiu, vixit picturam exercuit, senex & æger Tarentum migrans nonagenarius obijt 90
Ex Theatro vitæ humanæ.

Hi anno 81. Enneatico 9. mortui.

PLATO mortuus, vt ex Cicerone, Seneca & Censorino constat anno ætatis 81. eodem die, quo in lucem venerat, recurrente, & quem legitimum vitæ finem existimauit, eundem etiam assecutus est.

Quemadmodum etiam Attalus Rex, & Pompeius Magnus natali die periere, vt constat ex Plutarcho.

Diogenes Cynicus cibi cruditate in choleram solutus est, anno ætatis 81
Pindarus Poëta, vixit annos 80. Ergo decessit, anno ætatis 81
Xenocrates Chalcedonius, Platonis auditor 81. Censorinus.
Dionysius Heracleotes, vt vita abiret cibo abstinuit 81
Censorinus.
Tarquinius Priscus, occisus est, percussoribus, per Anci Martij filios habitus pastorali submissis, ætatis suæ anno 81
Eratosthenes orbis terrarum mensor 81.
Censor. Suidas.

Simo-

Simonides Græcus Poëta, vt Eusebio placet clarus fuit tempore Tarquinij V. Romanorum regis, cum ad octogesimum peruenisset annum multa composuit: cuius est dictum: Fortuna innocentem sæpe deserit: spes autem bona nunquam.

Numam Pompilium Romanorum 2. regem, qui ædem Vestæ fecit, Virgines vestales legit, sacerdotes Martis 12. instituit, Pontificem Max. creauit, annum in duodecim menses distribuit, additis Ianuario & Februario, sepultus in Ianiculo, nō longe maiorem octagenario obijsse Plutarchus scribit.

Ergo obijt ætatis anno 81.
nonnulli anno 83.

Camillus 81.
vt ex Plutarcho colligitur, nam electus in Dictatorem cum annum 80. attigisset, sequenti cùm Roma graui peste laboraret, maturo funere obijt

Marcus Portius Cato Censorius, qui Carthaginē delendam censuit, Galbam octogenarius accusauit, & ipse quadragies quater accusatus gloriosè absolutus, post octoginta annos filium genuit, & vt multi opinantur anno ætatis 81.
aut paulò post obijt

Antigonus quem dicunt filium nothum fuisse Regis Philippi, etsi aliquot prælijs aduersarios vicerat, tamen tandem in acie multis vulneribus extinctus est annum agēs 80. quare per aliquot mēses tantum abfuit ab 81.

Numidia Quadratilla paulo minus octogesimo ætatis anno decessit. Plinius Iunior,
Ergo aliquot tantum menses abfuit ab Enneatico 81.

L. Piso Pontifex placide obijt annorum 81.

Hircanus summus Sacerdos interfectus ab Herode post pugnam Actiacam, cum ad Octauium proficisceretur anno ætatis 81.

Gordianus senior in Imperatorem electus est, cum annum ageret circiter 80. Qui deinceps cum vrbs Carthaginensis à Cappelliano vi deuicta esset, in cubiculo se laqueo suspēdit, annum ætatis agens, vt verisimile videtur 81.
Herodianus.

Helena Augusta, Regina Angliæ, Constantini Magni mater 20. Iulij obijt, testamento, præsente filio ac nepotibus, condito, anno ætatis 80. Ergo egit annum 81

Alij volunt 18. Augusti.

Sanctus Martinus miles sub Iuliano, ac postea miles Christi, & Episcopus Turonensis factus, mortuus anno Domini 397. 11. die Nouembris, anno ætatis 81

Marianus, Contractus, Sigebertus.

Moauias, septimus post Mahometem pseudoprophetam, qui, cum Constantino Pogonato, Constantis filio, pacem ea conditione fecit, vt per annos 30. quotannis penderet decem millia auri, seruos centum, & equos generosos quinquaginta, Moritur ætatis anno 81

VVilbrodus, natus ex Anglia, primus Traiectensis Episcopus præfuit Episcopatui annos 45. mortuus anno Christi 739. 7. Decembris, anno ætatis 81

Ludouicus Senior Barbatus, dux Bauariæ, 80. annos & aliquot menses vixit 81

Robertus Rex Neapolitanus, obijt anno Domini 1343. 14. Cal. Febr. ætatis suæ anno 80. Ergo non multum abfuit ab anno 81

Vitandus Lithuanus, Patruelis Iagellonis regis Polonorum, cui Sigismundus Imperator diadema regium promiserat, Spiritum exhalauit, cum aliquantulum excessisset annum octuagesimum, id est, 81

S. Germanus Episcopus Parisiensis, qui Heritbertum, Childeberti patruū, Regem Parisiorum, propterea quod duas sorores duxisset, excommunicauit, sepultus in Ecclesia S. Germani de Pratis mortuus, anno ætatis 80. Ergo parum abfuit ab anno 81

S. Hildegardis, Abbatissa Cœnobij Bingensis, mortua paululum egressa annum 81

agens annum 82. 17. Septemb. Tritthemius.

Skergelius, princeps Lithuaniæ annum 80. excessit. Ergo obijt anno ætatis 81

Henricus Panthal.

Reinerus Angium Dux, matrem habuit Iolam, Petri Regis Arragoniæ filiam vnicam & hæredem Regni, quo mortuo, eius hære-

ditatem adire voluit: Sed infeliciter intentata belli fortuna, Arragoniam cum Italia ac Neapoli deserere est coactus: Cumq; in vxorem duxisset Isabellam filiam & hæredem Caroli Lotharingiæ ac Barræ Ducis vnicam, mortuo tamen socero, ab Antonio Vademontij comite pellitur, allegante, filiabus in Lotharingia ius non esse, prælioq; captus Philippo Bono Burgundiæ Duci vinctus traditur. Sed facta pace filiam natu maximam inimici sui Antonij filio in vxorem dare coactus est, è quibus adhuc Lotharingiorũ familia extat. Et Reinerus senex omnibus filijs ac nepotibus ex se natis orbatus, excluso genero suo Duce Lotharingiæ, Ludouicum Regem 11 cuius minis territus hæredem instituit. Et sic Reinerus fuit insignæ instabilitatis fortunæ exemplum. Et vixit annos 80. Ergo mortuus est anno 81

Pontus.

Echardus, Marchio Turingiæ, & Misniæ III. Cùm post obitum Otthonis III. ad imperium aspiraret, à Comite Northeimensi venabulo per collum traiecto necatus est, ætatis suæ anno 80. Ergo non multum abfuit ab anno 81

Amiras Saracenorum Rex, cum vixisset annos 80. & regnasset annos 19. obijt anno 81

Albertus Magnus ex nobili familia Bolstadensium, primò Monachus ordinis Prædicatorum, postea Episcopus Ratisbonensis, decessit anno 81

anno Domini 1280. Coloniæ sepultus, regnante Rudolpho. Callidius.

Paulus III. Pontif. Max. ex Farnesiorum familia, excedens, vt illi prædictum erat, audita morte nepotis, annum ætatis 81 10. die Nouembris mortuus est.

Sigismũdus I. Casimiri filius Rex Poloniæ, Magnus dux Lithuaniæ, ætatis anno 81

mense 2. die 7 regni 42. ipso die Paschatis, regno in pace relicto, & Reipub. rebus bene dispositis, discessit.

Gentis Beschit nobilis fœmina ob patientiam clara, vno die grauida maritum & duos filios amisit, cuius tumbæ asscriptum:

Durum, si nescis, vincit patientia. *mortua ætat. 81. Chemnicius.*

Franciscus Ximenius, Minorita & Archiepiscopus Toletanus &

Caroli V. nonnullorum bellorum Dux, ætatis suæ circiter 80.
Ergo tantum paucos menses abfuit ab 81.

Tale Epitaphium illi positum.

Prætextam iunxi sacco, galeamq; galero,
Frater, Dux, Præsul, Cardiniusq; pater.

Cosmus Medices octogenarius discessit, parum abfuit ab 81.
Sleidanus.

Lucas Cranach pictor excellens, & vir sapiens obijt 16. octobris ætatis 81.
Bucholzerus.

Conradus Pegelius Bernardo senatore VVismariense natus, qui amplius 60. annis in academia Rostochiana professor vixit, excessit ex hac vita anno Dom. 1567. die 27. Nouem. anno Enneatico 81

Arnoldus Burenius professor Academiæ Rostochiensis obijt anno domini 1565. 17. Calendis Septembris, anno ætatis 81.
ex monumento.

Augustinus Beroius Iuris consultus vixit annos 79. menses 11. Ergo vnum mensem abfuit ab anno 82.
obijt anno domini 1554. Idibus Septembris. Ex monumento Bononiæ ipsi erecto.

Hermannus Archiepiscopus Coloniensis, Comes in VVeda moritur anno 80. tantum per quatuor menses & 17. dies abfuit ab 81.
13. Augusti Calendar. Sanctor.

VVilhelmus Comes Hennenbergensis post piam confessionem & Dei inuocationem, placidè obijt anno Christi 1559. die 24. Ianuarij ætatis 81.

Chilianus Leibius Prior Rebderfensis 81.
Panthal.

Margareta Sestedia, auia Caij Ranzouij in Hanrovv, obijt anno 1583. 26. Ianuarij, ætatis 81.
vt constat ex monumento Chilonij illi erecto.

Olegarda Ranzouia mater Caij & Iohannis Ranzouij, nec non Catharinæ Ranzouiæ, obijt peste octogenaria. Ergo nõ multum abfuit ab 81

Catharina Ranzouij, filia precedẽtis Olegardæ Abbatissa monasterij

sterij nobilium in Itzehoë, soror Ioannis Ranzouij, mortua die 23. Ianuarij, anno Christi 1564. anno ætatis 81

Id constat ex monumento in prædicto monasterio illi erecto.

Annas Dux Mommorantius Galliæ Connestabilis, septem vulneribus à ductore copiarum Stuardo Scoto confectus, occubuit anno completo 80. 13. Nouembris. Ergo perijt 81

Ei tale Epitaphium est factum.

Octo qui decies peregit annos,
Octo prælia qui cruenta gessit,
Octo vulneribus iacet interemptus,
Septem dicitis esse vos nec octo?
Septem vulnera fecit hostis extra,
Octauum sibi fecit intus ipse,
Cæsum se patria dolens inulta.

Mustapha Amurathis III. Turcarum Imperatoris Vezyr Bassa, ob non auditos à Persis missos legatos, & quod militares dignitates vendiderat, Constantinopolim vocatus, iras & minas Imperatoris metuens, sumpto veneno mortem obiuit voluntariam, annos natus plus minus octoginta.

Ergo aliquot menses tantum abfuit ab 81

Et est ille, qui Venetis nostra memoria Cyprum eripuit, Bragatinum Famaugustæ præfectum contra fidem datam supplicio affecit: Qui paulò antè Aegypti ac Syriæ regni motus composuit, Arabes rebellantes domuit, qui Baiazetem Solymanni filium iussu Imperatoris persecutus est. Francis de Bilderbegh.

Hector ab Hemminga mortuus est Franeceræ anno domini 1572. 12. die Nouembris propemodum octogenarius. Ergo aliquot menses tantum abfuit ab 81.

Sixtus ab Hemminga.

Mahomet Bassa, qui trium Imperatorum Turcicorum supremus Visirius, id est, locum tenens fuit, à quodam mendico Turcico, supplicationem exhibente, in suo aulico senatu cultello interfectus est, annum agens octuagesimũ, ergo non multum abfuit ab anno 81.

Id testatur VVenceslaus Oratoris Maximiliani apud Turcas, Magister.

Solon Salaminius Atheniensium Legislator, obijt in Cypro Anno ætatis 80. Ergo non multum abfuit ab anno 81

Ex Theatro vitæ humanæ.

Matthias Pfarnerus, Argentinensis Patricius, qui septies Consul, ab Argentinensibus creatus erat, obijt octuagenarius. Non igitur multum abfuit, ab anno 81

Hugo Latimerus Anglus VVolcestrensis Episcopus, igne crematus est octuagenario maior, igitur anno vitæ suæ 81

Hi anno 72. Enneatico 8 obierunt.

Attalus Rex Bithiniæ, ac minoris Asiæ, Liuio referente, regni sui 44. anno ætatis obijt 72

Mitridates Rex Ponti, cum prius felicitate Syllæ, virtute Luculli, & magnitudine Pompeij præstãtissimorum ducum esset fractus, à proprio filio Pharnace obsessus seipsum veneno interfecit, cum annos 60. imperasset, & cum Romanis 40. annos bellum gessisset, & viginti duas gentes gubernasset, quarum linguas callebat, & attigisset annum 72

Quintus Annius Ianuarius, vixit annos 71. Ergo mortuus anno ætatis 72

Ex monumento Capuæ.

Sulpitius Galba Septimus Imperator, orator Iustitiæ æquitatisque amans, Romæ in foro equitum, M. Otthonis opera missorum, impetu, imperij sui septimo mẽse, & septimo die oppressus est, ætatis 72

Ioseph.

Epicurus, vt scribit Cicero de fato 72

Diocletianus Dalmata Imperator sponte, quod rarò fit, imperiales fasces Nicomediæ deposuit, & in proprijs agris consenuit, epoto veneno, cum à Constantino minaces accepisset literas, discessit annum agens 73. Ergo per aliquot menses tantum excessit 72

Aristarchus Samothrax, Alexandrina ciuitate donatus, Aristarchi filius, vixit 156. Olympiade. Sub Ptolomeo Philometore, cuius etiam filium erudijt, vixit annis 72

Iacobus Quasarius equestris ordinis Poëta Neapolitanus, vixit peramœno, virẽtiq́ semper ingenio (vt Iouius scribit) annos 72

Andreas Matthæus, Aquauiuius, illustri familia ortus, & tam

in

in bellis, quam artibus clarus, semel in bello captus, qui tetri carceris calamitatē, studiorum solatio leniuit, posteaq; liberatus, & pristina fortuna restitutus, tandem fato functus anno ætatis 72.
Iouius

Vrbanus V I. Pontifex 72.

Carolus Magnus, ad quem primùm Imperij Romani titulus & dignitas à Græcis Imperatoribus translata est, varia ac diuersa bella gessit, periculosissimū cum VVedekindo & Saxonibus, quod durauit annos 30. donec eos ad Christianam religionem suscipiendam coëgit mortuus est Aquisgrani, cum dies septem ægrotasset ex pleuritide, Anno Domini 814. die 28. Ianuarij, cum imperio præfuisset 13. annos, vnum mensem dies 4. ætatis anno 72.
Eginardus.

Rudolphus Habsburgensis, ex cuius prosapia Hispanica & Austriaca familia orta, mortuus est Spiræ, Anno domini 1291. vltimo Septembris, annum agens 73. Ergo per aliquot menses tantum excessit 72.

Matthæus Magnus Vicecomes Dux Mediolanensis vixit annos 72.
Panuinius.

Basilius Porphyrogenitus Imperator Bizantinus 72
Carion.

Elector Albertus Marchio Brandenburgensis, Achilles Germanicus dictus moritur in electione Maximiliani I. anno ætatis 72

Philippus Bonus Valesiæ stirpis Burgundiorum princeps, his postquam à patris morte 48. annos ditionibus hæreditarijs præfuisset, obijt non ex morbo incontinentia ascito, sed corpore iustæ ætatis pleno decursu confecto, ætatis anno 72.
Heuterus.

Fridericus 3. Elector Saxoniæ designatus rex Romanorū, vixit menses 3. dies 9. & annos 72.
obijt 17. Ianuarij. *Chemnitius.*

Actius Sincerus Sannazarius vixit annos 72.
mortuus Anno Domini 1530. vt ex monumento extra Neapolin in monte Pausilipo ei erecto constat: Cui additi sunt hi versus:

Da sacro cineri flores, hic ille Maroni
Sincerus Musa proximus vt tumulo.

Henricus Buchholtz D. Theodorici Arndes Episcopi Lubecensis ex sorore nepos, natus Hāburgi in honorata & veteri familia LL. Doctor, Episcopus Lubecensis, & Praepositus Hamburgensis, cum fugeret belli tempestates imminentes, moritur in patria, in sororum complexu, anno aetatis 72
Anno Christi 1535. 8. die Martij.

Henricus Dux Megapolitanus Iustitiae & pacis custos in suis terris fidissimus, obijt anno Domini 1552. die 6. Februarij anno completo 72

Caius Ranzouius frater Iohannis Ranzouij, Dominus in Hanrovv, VVetkamp & Cherebu, obijt anno Domini 1560 cum vixisset annos 72
& aliquot menses

Iohannes Brentius Theologus, moritur Studgardiae 12. Septembris, anno Domini 1570. vixit annos 71. menses 2. dies 18. Ergo perijt annum agens 72

Vdalricus Mordeisius, quondam Cancellarius Augusti Electoris Saxoniae, ab eodem in propria domo captiuus detentus tandem subitò ac miserè perijt 72

Georgius VVicelius, paululum excessit annum 72
Callidius.

Iohannes Ranzouius, Dominus in Bredenberg, pater Henrici & Pauli, cuius virtus fidesq́; domi militiaeq́; cognita fuit, tribus regibus Daniae Friderico primo, Christiano III. & Friderico II. Etsi vixerit annos 73. & mensem 1. tamen morbus eius incepit, ex quo nunquam conualuit anno 72
obijt die 12. Decembris.

Anna VValstorpia, eius vxor, similiter piè mortua est anno aetatis 72
die 29. Decembris. Vixit autem post obitum mariti 16. annos, & vidit filios, nepotes ac pronepotes 48. relinquens superstites 42

Georgius Maior, Theologiae Doctor VVittēbergae, anno Domini 1574. die 28. Nouembris annum agens 73. Bucholzerus. Ergo per

per aliquot menses annum superauit 72.

Iohannes Aluarus Cardinalis Hispanus superauit per aliquot menses annum 72

Barnimus Dux Pomeraniæ Bugislai filius obijt placidè in arce Adersburg 72

Cornelius Musius Delphensis, poëta laureatus, sacrarum Virginum ad S. Agatham præfectus, ab hostibus captus, & miserè trucidatus est, annos habens 72. Eitzingerus 72

Georgius Ernestus Princeps Hennenbergensis, vltimus eius familiæ, mortuus, annum agens 72. & 7. menses, cuius familia fuit clara, tempore Caroli Magni, in eius quippe historia, mētio fit Popponis, & Henrici, Comitum Hennenbergensium, Hi enim sororem Hademundam Aribodomino de Balinckstede, & Aschanien, matrimonio coniunxerunt, effeceruntq́, vt in gratiam à Carolo, cum nōnullis alijs principibus Saxonum, reciperetur. Obijt anno 1583. 15. Decembris.

Christophorus VVrisbergius nobilis Brunsuicensis & ductor peditum Caroli V. à quo semel captus fuit, quod Duci Erico Brunsuicensi dimicanti cū hostibus in tempore auxilium non tulisset, mortuus anno ætatis 72

Hi anno 54. Enneatico 6. perierunt.

A*Mazius Rex in Iudæa occisus ætatis* 54

Antiochus VIII. de matris insidijs per indicium edoctus, Venenum sibi præparatum à matre, illam ebibere coëgit: atq́, eodem scelere mox ipse vsurus contra Cizerum fratrem bellum eius attraxit, interfectus fraude Heracleonis 54

Demetrius filius Antigoni, amissa Asia à Seleuco genero captus est, apud quem captiuus, anno tertio moritur, cum natus esset annos 54

Herodes Agrippa, ab angelo Dei percussus & à vermibus deuoratus, perijt septimo anno regni, suæ ætatis verè 54 *Iosephus.*

Vitellius Imperator, natus patre ter Consule mentem habuit crudelem, natura sæuus, gulæ, luxuriæq́ deditus, pronus ad cuiusq́ &

quacunq; de causa necem: Et fuit auarus cum profusione Vespasiano aduersissime à militibus per scalas Gemonias tractus, numerosis ictibus confossus periit, natus 4. menses & annos 54
8. die Octobris aut 3. die.

Macrinus Imperator natus humili loco, homo fastuosus, arrogans, & sanguinarius, vnde domestici illum non Macrinũ, sed Macellum vocabant, quod macelli specie domus ipsius cruentaretur. occisus cum filio Dracludemone à propriis militibus mense Iunio, aetatis 54.
Diodor. Valentinianus.

Bodeslaus Dux Polonorum 54

Paulus II. Pontifex vixit annos menses 5. dies 3. annos 54

Fuit Venetus Petrus Barbus dictus, natus ex sorore Eugenii 4. Fridericum Imperatorem Romae suscepit, Borsium Marchionem Estensem Ferrariae ducem constituit: Apoplexia mortuus, & solus inuentus in cubili 54

Philippus Maria, Dux Mediolanensium, quo nullus huius Ducatus princeps felicior aut potentior fuit, quiq; tres reges vna vice captiuos habuit, obiit idib. Augusti anno 54

Andronicus Iunior, Constantinopolitanus mortuus anno 55. vix excedens 54
cum ante 20. annos vrbem imperatricem Constantinopolin belli iure occupasset: & auum Andronicum Maiorem imperio eiecisset, & monasterio inclusisset.
Nicetas.

Antonius Vrceus Codrus, qui multa scripta edidit 54

Georgius Fronsbergius clarus Dux Maximiliani & Caroli V. qui in 20. conflictibus semper honorificam victoriam obtinuit, obiit 54
20. die Augusti. Henric. Panthal.

Seraphinus medicus celeberrimus, ac omnium disciplinarum doctrina praeditus, praescita praedictaq; die & hora mortis constantissime obiit. 9. Calendas Septembris, Anno Christi 1538. anno aetatis 54
mense 7. die 23.

D. Io-

D. Iohanes Aepinus Ecclesiæ Hamburg. superintendens 54 13. die Maij.

Hermannus Tullichius Rector scholæ Luneburgensis obijt anno Domini 1540. die 28. Iulij ætatis 54

Iohannes Stadius Belga Mathematicus, obijt Parisijs, pridiè Calendas Nouemb. Anno domini 1579. vixit annos 53. Ergo mortuus anno ætatis. 54

Iunctinus.

Vitus Amerbachius VVeindingensis, qui scripsit libellum de anima, Ingolstadij obijt 13. Septembris anno ætatis 54

Andreas Osiander 17. Octob. Regimonti ætatis 54

Bucholzerus.

Thomas VVitelsbach, Theologus & professor Basiliensis acris ingenij 54

Christophorus dux VVirtenbergensis, Vldarici, olim ex ducatu eiecti, & à Philippo Landgrauio restituti, filius mortuus 54 Anno domini 1568. die 28. Decemb.

Casparus Colignius Franciæ quondam Admiralius, Parisijs anno Domini 1572. cum multis alijs, cum nuptiæ cruentæ Regis Nauarræi celebrarentur, interfectus est, cùm vixisset annos 53. menses 6. dies 8. perijt igitur anno vitæ suæ 54

Pompeius Columna, Cardinalis, Prorex Caroli V. in regno Neapolitano, post comestas ficus biferas aqua refrigeratas, in complexu Augustini Niphi Philosophi experauit, anno ætatis 53. Ergo non multum abfuit ab anno 54

Iouius

Hi anno 45 Enneatico 5. periere.

Eumenes, Cancellarius Alexandri Magni primo à suis proditus Antigono, deinde interfectus anno 45

Astartus filius Baleastarti & Rex Tyri, vixit annos 44. Ergo obijt 45

Basezorus, Rex Tyri anno 45

Ioseph.

Carneades nouæ Academiæ princeps 45

Domitianus filius Vespasiani dissimilis patri & fratri, crudelis,

 suspi-

suspicax, obscenus & rapax pro Deo se coli volens, Christianorum acerrimus hostis quemlibet delatorem facilè admittens, tandem omnibus exosus, coniuratione, interfectus à cubicularijs, confossus 7. vulneribus, vxore & familiaribus coniurationem non ignorante, die 18. Septembris hora 5 mane, anno ætatis 45

Aurel. Victor. Philostratus.

Honorius Imperator natus annos 44. Ergo obijt, aqua intercute, agens annum 45

15. Augusti.

Constantinus filius Constantini Magni, moritur apoplexia, dũ Iuliano cum infesto exercitu occurrit, anno ætatis 45

3. Nouembris. Socrates. Marcellius. Ruffinus.

Philippus Macedonum Rex occisus annum agens 46. Diodorus & Iustinus, Ergo annũ Enneaticum, per aliquot menses excessit 45

Guilhelmus Primus, malus cognominatus Rex Siciliæ mortuus anno Domini 1166. ætatis 45

Guiscardus.

Andronicus Minor Imperator Constanti, mortuus ætatis 45

15. Iunij.

Zyzimus Baiazetis Turcarum Imperatoris frater, ab Alexandro Pontifice veneno potionatus Gallorum regi Carolo traditur, & post triduum mortuus anno ætatis 45

Ex historia ordinis Iohannitarum.

S. Franciscus princeps ordinum Minorum, quorum monasteria recensebantur, 1743. obijt Assisij anno ætatis 45.

2. die Octobris.

Cæsar Guntherus de Svvartzburch veneno extinctus circa Calendas Augusti vixit annos 45

Carolus dictus Bellator Dux Burgundiæ Caroli V. Imperatoris proauus, ad Nanseium victus & occisus à Renato Duce Lotharingiæ & confœderatis Heluetijs, Anno domini 1477. nonis Ianuarij, annos natus 44. mensem 1. dies 25. Ergo perijt 45

Pontus.

Alexander Rex Polonorum, Sigismundi frater, obijt anno ætatis 45

VVilna

VVilnæ, ibidem & sepultus: die 19. mensis Augusti.

Ernestus dux Saxoniæ, Elector anno 1486. 26. Augusti, annum agens 45

Ismaël Persarum Rex cum Selymo conflixit, Anno domini 1514. Cal Septemb. in Campis Calderanis, qui postea 44. annos natus cõtracto ex asperrima venatione fatali morbo, supremum diem obijt. Ergo perijt annum agens 45

Petrus Bizarus.

Albaiemus successor Pseudoprophetæ Mahometis, sextus Hali filius, moritur Imperij sui mense sexto, ætatis anno 45

Nicolaus Ardingellus Florentinus, perijt natus mens. 5. dies 10. annos 44. Ergo perijt anno 45

Huldericus Zuinglius, interfectus in bello 11. Octobris, ætatis anno 45

Frater Hieronymus Sauanarola, vir excellenter doctus, mandato summi Pontificis Florentiæ combustus est, cum vixisset annos 45 *& aliquot menses.*

Leo Decimus ex Medicea familia Pontifex moritur toxici (vt creditur) violentia consumptus, natus annos 45 *& aliquot menses Calend. Decembris.*

D. Paulus Fagius Theologus, moritur in Anglia, anno ætatis 45 13. Nouembris: Ebraicè præclarè doctus.

Dionysius Brisgellus, perijt & Venetijs sepultus cum hoc Epitaphio, Imperator, ductor, eques, miles, Dionysij Naldi conduntur ossa: anno domini 1510. anno ætatis 45

Petrus Aloysius, Parmæ & Placentiæ dux, Pauli III. Pontificis filius, occisus est in proprio domicilio & è fenestra suspensus anno ætatis 45. cùm tantùm tres menses abesset ab Enneatico. 45

Georgius princeps Anhaldinus, Episcopus Mersburgensis, Præpositus Magdeburgensis ætatis 45 *& mens. 2. die 17. Octobris*

Victorinus Strigelius, primum propter disputationem religionis captus, postea liberatus 45

Odetus de Castilione, Casparus de Coligni Admiraldi, qui in laniena Parisiensi anni 1572. est interfectus frater, Episcopus Beluacensis, ac Par Franciæ, Diaconus Cardinalis, obijt in Anglia anno ætatis 45
quem per aliquot menses excessit.

Iosias Zillerus, Theologus 45

Anna Regina Vngariæ, Ferdinandi regis Romanorum coniunx, Soror Ludouici, extinguitur in partu filiæ, quæ fuit 15. proles 27. Ianuarij, ætatis 44. Ergo non multum abfuit ab anno 45

Philippus Comes Palatinus ad Rhenum, moritur Anno 44. à quo defensa est Vienna contra Solimannum Turcam, cum vicies eam oppugnasset, & perdidisset 60. millia hominum, tantum quinque menses & 27. dies abfuit ab 45

Iacobus Frischinus, moritur Tubingæ anno Domini 1566. ætatis 44. die 26. Decembris. Ergo annum agens 45
in Epicedio filius.

Antonius Rex Nauarræ, & Dux Vandomiæ, obijt morte violenta globo interemptus, Anno Domini 1562. anno ætatis 45
Iunctinus.

Ludouicus Comes Palatinus Elector, mortuus Heidelbergæ anno ætatis 45
cum nonnullis mensibus 12 die Octobris. Anno 1583.

Hi anno 36. Enneatico 4. obierunt.

Achas Rex in Iudæa, filius Ionathan 36

Timochares, Alexandrinus 36

Ottho Imperator Romæ natus anno Christi 33. seipsum occidit, prælio victus à Vitellij ducibus Debriaci, vixit annos 36
& menses 11.

Harminius dux Cheruscorum, à suis cognatis dolo Tiberij Imperatoris conductis domi interfectus est, annum ætatis ingressus 37. cum vix excessisset 36

M. Brutus rebus desperatis, & secundo prælio victus à Cæsare & Antonio, à Stratone, Bruto postulante, interfectus est, excedens per

per aliquot menses annos 36

Valentinianus Augustus Honorij Imperatoris è sorore Placidia nepos, Romæ in campo Martio, ab Aetij satellitibus confoditur, ætatis 36

Sigonius.

Theodoricus Lascharis, Imperator Constantinopolitanus, obijt anno ætatis 36

Childebertus II. Rex Austriæ & Aureliorum, vna cum coniuge eodem die obijt anno ætatis 36

Aemilius Paulus Papinianus præfectus prætorio, Iurisconsultus, vixit annos 36
dies 10. mens. 3. Vt ex eius monumento Romæ erecto constat.

Henricus V. Rex Angliæ, moritur ad Vincenarum saltum prope Lutetiam non sine veneni suspicione pridie Calendarum Septembris, anno ætatis suæ 36

Polydorus.

Premeslaus Dux Magnæ Poloniæ, obijt anno ætatis 36

Guilhelmus II. quem bonum appellabant, Rex Siciliæ, qui Ioannam Angliæ Regis filiam habuit in vxorem, mortuus Panormi, anno Domini 1189. anno ætatis 36

Sicula historia.

Camillus Triuultius occisus ictu tormenti bellici 36

Hercules de Strozis, Poëta celeberrimus, interfectus anno ætatis suæ 36
cum nonnullis mensibus. Iunctinus.

Comes Gerhardus de Robertis Ferrariensis decapitatus fuit, anno ætatis suæ 36
cum nonnullis diebus. Iunctinus.

Borbonius Romam oppugnans bombarda traiectus dicens, Væ tibi Roma & mihi, perijt 36

Fridericus Dux Saxoniæ Alberti filius, Teutonici ordinis Magister 33. pulsus à Polonis, perijt Rochlitij in exilio, anno ætatis 36

die

die 14 Decembris anno domini 1510

Huldericus Dominus Rappolstein dux exercituum 36

Hadriana Saxona Pontani vxor vixit annos 36
menses 6. Ex monumento Neapolit.

Huldericus ab Hutten Francus ex antiqua Huttenorum familia oriundus, artium & linguarum peritus post modum ob virtutes suas domi militiaeq; praestitas factus eques auratus, carmine & ense potens peryt secundum Erasmum in Spongia 29. die Augusti anno aetatis 36

Iohannes Moiebanus Medicus & Astrologus excellens vixit vt ex Cratone Medico Ferdinandi colligitur annos 35
menses 2. dies 16.

M. Iohannes Sturio Ecclesiastes VVittenbergensis, vir optimus & bonis omnibus charus moritur anno aetatis 36
anno Christi 1561.

Henricus senior Comes Misnensis obyt Anno Domini 1568. 24. Decembris aetatis 36

Henricus Iunior Comes Misniae, & Dominus de Plavven & Geravv obyt anno Domini 1572. die 22. Ianuary aetatis suae 36

Henricus Dux Saxoniae, Archiepiscopus Bremensis, Osnaburgensis, & Paderbornensis Episcopus. Anno 1585. die 22. Aprilis, stylo antiquo moritur, aetatis suae anno 36

Hi anno 27. Enneatico tertio oppetierunt.

IMperator Caesar Flauius Valerius Constantinus Iunior occisus tumultu militari prope Aquilegiam vixit annos 27
Onuphrius.

Constans filius Constantini Magni interficitur à Magnentio duce Gaysone non procul ab appido Helena Pyrenaeo proximo, anno aetatis 27
Aurel. Victor.

Carolus Octauus, qui regnum Neapolitanum subegit apud Ambrosiam oppidum, ex ludo paruulae Spherae rediens, subito animi deliquio correptus, mortuus est anno aetatis 27
in fine eius anni. Nam si adhuc vixisset dies 22. annum Climactericum

ricum vigesimum octauum ingressus esset.

Iohannes de Saluiatis Florentinus, Episcopus Ferrariensium, perijt anno 27 *mense 3. die 1.*

Iulia L B. Prisca, vixit annos 27 *vt ex Epitaphio Romæ prope forum Iudæorum posito constat, & additum est, quod nihil vnquam peccauit nisi quod mortua sit.*

Sigismund⁹ filius Alberti III. Electoris Brandenburgensis, qui fuit dominus Voitlandiæ, perijt 23. Februarij anno ætatis 27

Ioannes Fridericus Iunior, mortuus Ienæ Anno Domini 1565. die 31. Octob. anno ætatis 27 *Eberus.*

Philippus Ludouicus Comes Hannauiensis & Reineccensis, dominus in Mintzenberch 27 *anno domini 1580. VVeissenberg.*

Carolus princeps Anhaldinus mortuus anno ætatis 27 *anno Domini 61.*

Gerhardus Ranzouius, Pauli filius, ense traiectus in singulari certamine, ab alio nobili, agens annum 26. abfuit tantum, per duos menses ab 27

Lucano Poëtæ, propter coniurationem Pisonianam, Nero cædem imperauit, quare venam sibi secandam præbuit. Masiliam matrem inter conscios nominauit promissa impunitate, annum Enneaticum agens 27

Balthazar Zerach, nobilis, Principis VVilhelmi Aurantij interfector, à quo supplicium sumptum, & à cuius corpore caput præcisum, hasta iuxta vrbis Delfensis mœnia infixum est, circa annum ætatis 27

Hi anno 18. Enneatico 2. obierunt.

IOachim Rex Iudæ, fili⁹ Ioachimi Regis, abducti à Nebucatnezero Rege Babyloniæ, vixit annos 18 *& 3. mens. 2. Regum, cap. 24. Daniel & Iosephus.*

Popilia Felicula, Pia, Sancta, chara suis, vixit annos 18 *ex monumento Romæ apud Vrsinos.*

Saluia Dafna vixit annos 18
ex monumento in ascensu Quirinalis montis in vinea Matthia Morelli Roma

Viria Primitura vixit annos 18
mensem 1. dies 26. Ex monumento etiam Roma posito

Apolonia ipso flore iuuenta rapuerunt fila sorores annos post decem & octo ex monumento Ostia

Ludouicus IIII. Imperator mortuus anno domini 912. die 21. Ianuarij, vix assecutus annum 18

Auitus Pseudo Antonius siue Sardanapalus interfectus & ad cloacas deportatus anno atatis 18
Lamprid. Herodia. Dion.

Augustus Casar consul creatus est agens annum 18
quod nemini antea contigerat. Cuspinianus.

Hermannus filius Rudolphi Imperatoris submersus in Rheno, cum 14. nobilibus anno atatis 18
fracta glacie 20. Decembris Anno domini 1288.

Ladislaus Rex Vngaria ac Bohemia, Alberti Imperatoris filius posthumus, & Sigismundi Imperatoris ex filia nepos, morte subita nea cum sponsam expectaret Caroli Francorum regis filiam, veneno vt quidam volunt perijt, ac intra horas 36. sanus, viuus & mortuus fuit, & discessit die 21. Nouembris anno atatis 18

VVenceslaus Iunior Rex Bohemia trajcitur gladio, anno atatis 18

Ludouicus Petri II. filius, Rex Sicilia obijt Anno Salutis 1355. die 16. Octob. cum prafuisset regno 12. annos adeptus id anno atatis 5. & septimo mense, & sic perijt anno Enneatico 18

Margareta Rosenkrantzia ex nobili Danica familia, obijt anno atatis 18

Hugo à Maxen Lusatius, genere & virtute nobilis, anno atatis 18
Chemnicius.

Angela Curionea nobilis puella pestilentia ardore triduo consum-

sumpta ad Christum migrauit, anno domini 1564. 4. Non. Aug. ætatis 18

Probina Gracilis coniunx, vt ex Epitaphio Romæ in Quirinali colle constat, vixit annos 17. menses 10. dies 20. Ergo perijt ætatis 18

Ioannes Ranzouius, Henrici regij in Holsatia Vicarij filius perijt Heidelbergæ peste, cum se eôdem vnà cum illustrißimis Holsatiæ principibus Friderico & Philippo contulisset, anno Domini 1582. die 17. mensis Octobris, qui si adhuc 4. menses vixisset, ætatis annū Enneaticum attigisset 18

Elisabetha filia D. Husani nata est Suerini 11. Nouembris inter horam 1. & 2. sublucanam, anno domini 1570. mortua 28. mensis eiusdem vixit 18

Christophorus Alfeldius Borchardi filius, obijt Luneburgi, anno domini 1572. Sept. 27. ætatis annum agens 18

Ida Ranzouia, Mauritij filia, obijt sponsa anno Domini 1580. 23. Ianuarij, Anno ætatis suæ 18

Hermannus Carstenius, Hermanni filius, Lubecensis studiosus, obijt Rostochij, vt ex monumento D. *Mariæ constat. Anno ætatis* 18

Catharina nata ex familia Ducum Bruinsuicensium & Luneburgensium, coniux Henrici Burchgrauij Misnensis, & Domini in Plavven & Geravv, occubuit anno domini 1565. 10. die Decemb. Aetatis agens annum 18

Bruno.

Hi anno 9. Enneatico primo perierunt.

D*Ionysia Verna vixit annos 8. menses 11. dies 15. Ergo perijt anno ætatis* 9

Romæ ex Epitaphio, cui additi sunt hi versus:

Quod si longa tuæ mansissent tempora vitæ,
Doctior in terris nulla puella foret.

Hannibal obstrinxit se iuramento, cogente patre Amilcare, se hostem populi Romani moriturum, natus annos 9

Polybius, Liuius & Aemilius Probus
Successus vixit annos 12. 9.
menses 4. dies 15. vt constat ex Monumento, à Caesia Gemella matre, filio posito.

Albertus filius Ioannis Comitis Mansfeldensis anno vix completo 9
perijt, Anno domini 1566. 6 Februarij.
Spangenbergius.

Sequentes perierunt, anno 49. Hebdomatico 7.

L*Vcius Crassus orator (vt Cice. refert li. 3. de orat.) perijt anno aetatis* 49
die 20. Septemb. Eberus.

Cato Pompeij partes secutus, Vticae seipsum interfecit, postquam Iulius Caesar, Scipionem & regem Iubam superasset, anno aetatis 49

Theodosius Imperator Constantinopolitanus vixit annos 49
mens. 3. & dies 19. genere Hispanus, originem à Traiano principe trahens.

Honorius Imperatoris Theodosij filius Imperator, vixit annos 49
mens. 11. dies 7. obijt Romae

Alexander Rex in Iudaea, cùm per aliquot annos febre quartana laborasset, obijt anno aetatis 49

Tamerlanes Magnus Schytarum Imperator, obijt ante annum 50. aetatis: auctore Petro Perendino Patrense. Ergo vt ego opinor, obijt anno aetatis 49
Anno domini 1402. die 27. Ianuarij. Cuspin.

Ladislaus Iagellonus rex Poloniae, anno aetatis 49

Conradus Celtes primus Poëta in Germania, mortuus Viennae, 4. die Feb. Anno Domini 1508. Vixit annos 49
& dies 3.

Tho-

Thomas Aquinas, ordinis Prædicatorum, ex illustri comitum familia in Campania, discipulus Alberti Magni, obijt anno ætatis suæ 48. Ergo non multum abfuit ab anno 49
Sixtus Senensis.

Stephanus Rex Angliæ, moritur anno domini 1154. 8. Calend. Nouemb. Annum agens 49

Imperator Andronicus tertius Palæologus, vixit annos 49

Ioannes Intrepidus, dux Burgundiæ, contra datam fidem à Delphino Franciæ est insidiosè interfectus, ætatis suæ anno 48. tertio idus Septembris, quare aliquot menses abfuit tantum ab anno 49
Pontus.

Nicolaus de Rudolphis Cardinalis Florentinus, ditissimus ex directione Horoscopi ad oppositum Saturni vt Gauricus vult 49

Rex Ioannes Legionis & Castiliæ 49

Camillus Palliotus Bononiensis, Poëta elegantissimus, Orator facundissimus, Græcarum literarum non ignarus, perijt in gymnasio Felsineo, anno ætatis 49
Gauricus.

Ioannes Paulus Baglionus Perusinus, in mole Adriani fuit decapitatus, iussu Leonis X. anno 49
Iunctinus.

Bartolus, speculum & lucerna Iuris, in quo, vt aiunt doctores, fuit substantia veritatis, moritur, cùm egressus annum Climactericum, inchoasset quinquagesimum anno Christi 1353.

Palmerius illum anno ætatis suæ 56. mortuum scribit.

Frater Cyriacus seruorum ordinis in arce Cremonæ seipsum interfecit, vix annum 49
excedens, Iunctinus.

Iohannes Oecolampadius, trium linguarum peritissimus, Basileæ mœrore occubuit Cal. Decemb. anno ætatis 49
Bodinus. Buchol.

Balthasarus Ranzouius, Episcopus Lubecensis & Præpositus Slesuicensis, in Arce Episcopali Coldenhauen, ab inimicis Regis Da-

niæ Christerni III. cuius Senator fuit, vt pecuniam ab ipso extorquerent, captus, mortuus est anno domini 1547. anno ætatis 49
Cum Episcopatui præfuisset annis 11.

Iacobus Bordingus, Antuerpiæ natus, Regius Danicus Medicus 49

Ioannes Functius, qui in publicis studijs propter supputationes Chronologicas benè est meritus, capite truncatus Regimonti anno Domini 1566 die 28. Octobris. Cum se imprudenter negotijs Respub. immiscuisset 49

Modestinus Pistorius I.D. professor ac Consul Lipsensis 49

D. Ioannes Schnedevvein Iurisconsultus, qui edidit commentarios in Institutiones, anno ætatis 49
obijt Zeruestæ apoplexia, alij ætatis 51. die 4. Decembris, anno Domini 1568.

M. Ioachimus Matthæus pastor Grumbergensis, obijt die Septembris anno ætatis 49

Simon Grynæus Theologus, natione Sueuus, mortuus anno 48. men. 5. Ergo obijt anno 49

Ioachimus Eichorn, Abbas in Einsidel, obijt anno ætatis 49
Panthaleon.

Mareschalcus S. Andreæ, occisus in prælio die 19. Decembris anno ætatis 49
Iunctinus.

Ernestus Senior, Dux Luneburgen. 11. Ianuarij, ætatis 48. perijt ergo anno 49

Ernestus Dux Saxoniæ, Magdeburgensis Archiepiscopus, Halberstadensis Administrator, vixit Menses 1. dies 10. annos 49
obijt 3. Augusti, vt constat ex monumento, quod ipse viuus ex ære posuit, vt posteris pietatis & amoris sui memoriam relinqueret.

Alexander Achillinus, Bononiensis Philosophus (vt Gauricus scribit) obijt Bononiæ die 2. Augusti anno ætatis 49

Ni-

Nicolaus Comes Serini 7. Septembris in ipsis portis arcis Sigetha à Solimanno Turcarum Imperatore obsessæ, tribus globis percussus à Ianitzeris viriliter pugnans periit, anno Domini 1566. cùm vixisset annos 48. vt ex eius constat Epitaphio, quod extat in monasterio Diuæ Helenæ. Ergo interfectus annum agens 49

Quidam fecit illi tale Epitaphium.

Seruatæ à me diu nunc me seruabitis, inquit
Arces, & pugnans Serinus occubuit.
I modo te iacta quantum vis Roma, Liburnis
Sunt & quæ mortem pectora despiciunt.

Hermannus Vechteldus patritius Brunsuicensis I.V.D. & in Lubecensium Repub. Consul, vixit annos 49
Mens. 4 dies 14. vt in ipsius Epitaphio Lubecæ legitur.

Iohannes à Burcken, LL. Doctor Francofurti ad Oderam, obiit 24. Nouemb. anno ætatis 49

Abdias Prætorius VVittebergæ, obiit 9. Ianuarii, anno ætatis 49 Anno Domini 1573.

Iohannes Albertus Dux Megapolensis, Vldarici frater princeps literatus, & amator Astrologiæ, obiit 12. Februarii anno Domini 1576. ætatis 49

Marcus Anthonius columna, nondum quinquagesimum ætatis annum attingens ingentis colubrinæ pila ictus, occubuit 49 Iouius.

Maximilianus Secundus, Imperator filius Ferdinandi, gener Caroli V. pater Rudolphi II. Cæsarum, mortuus est Ratisponæ in Comitiis, natus annos 49
Mens. 2. dies 10. Anno Domini 1576. 12. Octob.

Simon Grynæus Basiliensis Academiæ Professor Basileæ, obiit ex peste anno Domini 1541. ætatis suæ 48. Cal. Augusti. Ergo non multum abfuit ab anno 49
Beza.

Conradus Gesnerus, Philosophiæ Professor in Academia Tygurina, intimorũ naturæ, arcanorũq; peritissimus, obiit an. dom. 1556.

Die 13. Decemb. anno vitæ suæ 49
Beza.

Ernestus Dux Luneburgensis moritur Anno Domini 1546. 11. Ianuarij, annum agens 49

Hi anno 56. perierunt, hebomatico 8.

Saturnus fundator Babyloniæ obijt anno ætatis 56
Berosus.

Nimrod imperio Babylonico præfuit annis 56

Dion Syracusanus, qui Dionysium ex Sicilia eiecit, interfectus est anno ætatis 56

Cephrenes Rex fuit Aegypti annos 56
Herodoto teste lib. 2.

Romulus primus Rex Romanorum, qui ciuitati nomen indidit, Sabinos in vrbem recepit, Centum Senatores à pietate, Patres appellauit: tres equitum centurias instituit: plebem in triginta curias distribuit, aut interfectus à suis, aut igne cœlesti consumptus 1. Iulij, completo anno 55
Solinus. Liuius. Dionysius.

Manasses 13. Rex in Iuda præfuit regno annis 55. 4. Reg. 2. Ergo regnauit vsq; ad annum 56

Pigmalion Rex Tyri perijt anno ætatis 56
Ioseph.

Pub. Scipio Africanus minor in lecto mortuus inuentus, & vt Victor scribit, obuoluto capite elatus est, ne liuor in ore appareret. Cicero in eiusdem somnio: Nam cum ætas tua septenos octies solis anfractus reditusq; conuerterit, duoq; ij numeri, quorum vterq; plenus, summam tibi fatalem confecerint. Carthaginem intra 6. menses deleuit, Numantiam fame vicit. *Florus. Velleius Paterculus.*

Iulius Cæsar deuicta Gallia, Alexandria, Ponto, Africa & Hispania 40. Elephantis triumphans vrbem ingressus, Dictaturamq; gerens, conspiratione Cassij, & Bruti in curia Pompeij XXIII. vulneribus acceptis occubuit, die 15. Martij.

Auctor Romani Iulius Imperij.

Vixit

Vixit annos 55. menses 8. dies 4. sepultus in campo Martio. Dion. & tabulæ Capitolinæ, & per omnem vitam quinquagies collatis signis cum hostibus dimicasse dicitur.

Pompeius Magnus, qui Sertorium vicit: piratas intra quadragesimum diem subegit: Tigranem ad deditionem, Mithridatem ad venenum compulit. Cæsarem exercitum dimittere iußit, mortua prius Iulia Cæsaris filia, coniuge ipsius, qua morte dissoluta est Põpeij & Cæsaris coniũctio, & egressus annum ætatis per aliquot mẽses 56
bellum ciuile agitare cœpit: Sed superatus à Iulio in campis Pharsalicis, cum in Aegyptum ad Ptolomæum fugeret, cuius patrem exulem in regnum reduxerat, & multis beneficijs affecerat, ab ipsius ministris perfidè in conspectu vxoris Corneliæ trucidatur, Calend. Octobris & natus prid. Cal. Oct. vt Plinius scribit.

M. Antonius Triumuir cum Octauio & Lepido multos nobiles Romæ proscripserunt, & interfici curarunt Brutum, Cassiumq́ interfectores Cæsaris bello persecuti sunt.

Tandem inter ipsos dissensione orta, Antonius ab Octauio in Actiaco littore victus, deinde in vrbe Alexandria obsessus, cum aliquoties infeliciter dimicasset, & ei falsò nunciatum esset, Cleopatram sibi consciuisse mortem in habitu regio, & in solio regali sedens ipsemet se interfecit, agens annum 56
sermone fuit promptus, serendæ in alios inuidiæ artifex, discordijs & seditionibus potens, raptor, largitor, sed tamen bellandi gnarus, & nouarum rerum cupidus. Et cum Augustus Aegyptum superauit mense Augusto, vt ex Orosio & Macrobio constat: Antonius etiam seipsum mense Augusto interfecit, aut paulò post.

Augustus præfuit Imperio Romano 56
Quemadmodum & Henricus tertius regno Angliæ 56
Virgilius Poeta Brundusij moritur 56
alij scribunt 52. die 22. Septembris.

Horatius Poeta moritur anno ætatis 56
quanquam alij scribunt, vt Eusebius, illum hunc excessisse.

Tiberius Imperator suscepit imperium anno ætatis 56
C. Iulius Agrippa præfectus in Britannia obijt 56

13. *Septemb.*

Plinius 2. Veronensis scriptor naturalis historiæ, ab Aetna suffocatus, crassiore caligine spiritu obstructo, vt Caius Plinius Cecilius Iunior ad Marcum scripsit anno ætatis 56

2. *die Nouembris.*

Constantius Constantini Magni pater, quem genuit ex Helena filia regis Angliæ. Eboraci in Anglia moritur 56

Zonar. Niceph.

Monica, mater D. Augustini, vt ex Augustino constat lib. 9. Confeßionum cap. 11. 56

Paula Romana, quæ genus paternum duxit ab Agamemnone, Maternum à Scipione & Gracchis, in Bethlehem mortua est, anno 56

Superuixit tamen 8. menses & 20. dies & obijt die 26. Ianuarij vt Hieronymus in Epitaphio Paulæ Tom. 1. annotauit.

Caigninus Cato, ex veteri Catonum familia ortundus, Romæ quinquies Flaminem Dialem, ter prætorem, bis censorem, semel dictatorem, quinquies consulem geßit. Rosannam amauit Virginem vestalem, filiam Cn. Curtij, ob quã exilio mulctatus maximo cum probro infamis, obijt anno ætatis 56

vt Aurelius Imperator in Epistola scribit.

Valẽtinianus Maior imperator, apud Bergentionem legationi Quadcrum respõdens, impetu sanguinis voce amissa sensu integer expirauit anno ætatis 56

Nonnulli scribunt citius anno 54. 17. die Nouembris

Henricus IIII. Imperator, eo anno ætatis depositus ab Electoribus per filium, procurante id Pontifice, ac mortuus est 7. die Augusti. Ac obseruandum est, quod hoc ei contigit post patris mortẽ anno 49. postquam arma sumpserat 42. post matris mortem 28. Postquam à Clemente Romæ fuisset coronatus 21.

Hi anni omnes sunt Climacterici. Corpus eius vt hominis excõmunicati, toto quinquẽnio Sarcophago lapideo inclusum extra tẽplum Spirẽse inhumatum stetit, & sepulturæ honore caruit. Nouies iustis prælijs cum Saxonibus conflixit, in quibus Rudolphus qui cõtra ipsum electus erat, occubuit amissa dextra, qua antea Imperatori

tori suo fidem obligauerat. Egnatius scribit, illum cum hostibus suis 62. arma contulisse, fuit eloquens, rei militaris peritus & laboriosus, sed in tota sua vita multis ac varijs casibus obnoxius, & præ mærore mortuus.

Pharamundus I. Rex Franciæ incepit regnare anno ætatis 56

Constantinus VI. Copronymus Imperator obijt prope Constantinopolim in castello Strongilo 18. Calendas Octobris, vixit aliquot menses & annos 56

Theophanes Bibliothecarius Ioh. Sonaras.

Nicephorus Imperator Constantinopolitanus interficitur à Ioanne Zemisco, in palatio, sciente propria vxore anno ætatis 56

Anno domini 969. 11. Decembris.

Attila flagellum Dei nominatus & in campis Catalaunicis fugatus, 162000 ab vtraq. parte cæsis obijt in nuptijs sanguine suffocatus, armis inuictus, victus amore fuit. Marcellinus, Callimachus, Bucholzerus.

Simeon Monachus, qui vixit in seuero ordine, ita vt nominent illum Simeonem in columna, obijt 56

die nonarum Ianuarij. Calend. Eccles.

Casimirus I. Rex Poloniæ anno 1194. in conuiuio quod proceribus instruxerat, hausto mediocri potu subitò concidit, & paucis horis post animam exhalauit, an morbo vel veneno interierit, incertum est, anno ætatis 56

Cromerus, Herburtus.

Fridericus II. Imperator Henrici VI. filius, capto suo filio à Bononiensibus, præ dolore in morbum incidit, & in illo à filio illegitimo, die Luciæ id est 13. Decembris, puluinari suffocatus est agens annum 57

Anno domini 1250. Historia Sicula.

Petrus Arragoniæ & Siciliæ Rex, conto letaliter in prælio contra Francos vulneratus obijt anno Domini 1286. 3. Idus Nouembris anno ætatis 55. Ergo non multum abfuit ab anno 56

Historia Sicula

Ludouicus Caroli filius Rex Vngariæ anno ætatis 56

Dātes Al. gerius poeta Florētinus Rauēnæ in exilio moritur an.

Christi 1321. ætatis 56.
A Bernhardo Bembo, Petri Cardinalis patre Epitaphio eleganti honestatus.

Rudolphus Habsburgensis in Imperatorem electus anno ætatis 56 ex cuius posteris Carolus & Ferdinandus Cæsares nati sunt, & domus Austriaca & Hispanica orta. Anno 1291. vltimo Septemb. moritur.

Ludouicus Rex Vngariæ ac Poloniæ mortuus anno domini 1382. die 13 Septemb. anno ætatis 56
regni 40. Pius ac religiosus. Mechouius.

Ludouicus XII. Rex Franciæ perijt anno ætatis 55. non multum abfuit ab anno 56
obijt 1. die Ianuarij anno domini 1514.

Carolus vtriusq; Siciliæ Rex, Ludouici IX. regis Francorum filius, obijt in Apulia 7. Idus Ianuarij, sepultus Neapoli, vixit annos 56 Panuinius.

Matthias Rex Vngariæ, Viennæ Apoplexia moritur: & obseruandum, quod anno 14 ætatis suæ, vnà cum fratre incarceratus, frater supplicio affectus, ipse magna pecunia liberatus ad regnum Hungariæ peruenit. Formidabilis fuit non solum Imperatori, sed etiam Turcis ac Venetis, obijt 24. Februarij anno ætatis 56
secundum Iouium. Sed Bonfinius illum tantum vixisse affirmat annos 47.

Epitaphium eius subscribere libuit.
Coruini breuis hæc vrna est, quem magna fatentur
Facta fuisse Deum, fata fuisse hominem.

Ioannes Galeatius Vice Comes, Galeatij filius, Stephani nepos, obijt 3. Nonas Septemb. Vixit annos 55. Ergo mortuus anno 56
Panuinus.

Ioannes Duglossus Historiographus Polonorum 56

D. Bernhardus Zieglerus in equestri familia natus, Theologus, & Hebraicæ linguæ peritiss. obijt anno 1552. 2. Ianuarij anno ætatis 56

Adolphus V. & vltimus ex Scouvvenburgensium familia, Dux Slesvvici, & Comes Holsatiæ ac Stormariæ, qui maxima bella cum

Regi-

regibus Daniæ propter ducatum Slesuuicensem gessit, mortuus Lubecæ anno Domini 1459. die 4. Decemb. anno ætatis 56 sepultus Itzehoe.

Christianus, siue Christernus primus, qui in Regem Daniæ, Noruegiæ ac Suetiæ, nec non ducem Slesuuicensem, & Comitem Holsatiæ diuersis tamen temporibus, ex familia comitum Oldenburgensium ac Delmenh. electus est, vixit annos 56. vt colligitur ex archiuis Gottorppiensibus.

Sixtus IIII Pontifex, idibus Augusti anno ætatis 56

Albertus Marchio Brandenburgensis, Elector Cardinalis & Episcopus Moguntinus, Magdeburgensis & Halberstadensis, 24. Septemb. 56

Iacobus Mutius Attendula submersus, cognominatus Sfortia, maximus dux exercituum, cuius posteri ducatum Mediolanensem gubernarunt, non multum ab fuit ab anno 56 perijt die 3. Ianuarij. Iunctinus.

Ladislaus II. Polonorum Rex, eiectus à fratribus post 13. annorum exilium, reditum opera & beneficio Imperatoris Friderici meditabatur, Aldenburgi in Holsatia, quæ vrbs à Sclauis condita, Stargard[illegible] olim dicta est, sepultus est: vixit annos 55. Ergo mortuus anno 56 Panuinius

Brachius aduersarius Sfortiæ interfectus est à Sfortianis militibus, paulò post quam Sfortia submersus esset, vt ambobus prædictum erat ab Astrologis, quod colligitur ex Iouio, annum agens 56

Martinus V. Pontifex ex Columnensium familia, Ottho nominatus, qui in Constantiensi Concilio fuit electus obijt 20 Februarij 56

Albertus Dux Saxoniæ, Augusti Electoris auus, moritur in expeditione contra Frisios, paululum excedens annum 56

Clemens VII. Papa, qui vna cum vrbe Romana fuit captus à ducibus Caroli V. sed grandi ære libertatem redemit, Alexandro Medici propinquo suo Margaretham filiam naturalem Caroli V. spopondit, & Francisci regis Galliæ filio Henrico II. genito, Catharinā affinem in matrimonium dedit.

Marsiliæ nuptiæ sunt celebratæ, vnde domum rediens difficili morbo, quem nõnulli ortum ex veneno putant, vexatus, annum paululum excedens 56
rebus humanis exemptus est, die 25. Septemb.

M. Marcellus de Monte Politiano, qui Concilio Tridentino cũ legationis munere præfuit, & tandem factus Pontifex (vt Gauricus & pater eius prædixerant) minus sex diebus, vixit annos 56

Angelus Politianus, obijt 24. Septemb. anno ætatis 55. Ergo per aliquot menses abfuit ab anno 56

Frãciscus Sfondratus, Cardinalis veneno tabifico mortuus est 56
Cardanus.

Henricus VIII. Rex Angliæ, qui Thomam Morum interfici curauit, & nonnullas ex proprijs suis vxoribus decollari iussit, cui successit Eduardus filius eius nouem annorum, obijt 28. die Ianuarij, anno ætatis 56
Cythræus, alij 3. Ianuarij.

Ottho Henricus, Elector Comes Palatinus mortuus, anno ætatis 57 per aliquot menses excessit annum 56
12 die Ianuarij.

Andreas Alciatus Mediolanens. Senator, Cæsaris Caroli Iureconsultus, obijt anno ætatis 56
mense 8. die 4. die 22. Ianuarij, anno Domini 1550. Ex monumento.

Carolus Capellius, in Cyprio regno prorex, obijt anno dom. 1547. anno ætatis 55 Iunctinus. Ergo per aliquot menses abfuit ab anno 56

Breida Ranzouius quondam Vicarius regius Danicus in Holsatia, Dominus in Bolgenstede & Rethvvische, vir eloquens, sed in bellis infortunatus, bis captus, primò cũ copias duceret Christiani III. in Frisiam, à Georgio Schencken duce Carol. V secundò à Christophoro Comite Oldenburgicis in Fionia.

Albertus Durerus, excellens pictor & vir sapiens, obijt anno ætatis 56

Petrus Oxius, aulæ Magister in regno Daniæ, semel in exilium eiectus, postea à rege in gratiam receptus, ac iterum administratione eius officij potitus, perijt aqua intercute 24. Octobris anno ætatis 56

Fri-

Fridericus I. Rex Daniæ, qui Christiernum II. fratris filium ex tribus Septentrionalibus regnis eiecit, & 10. annos regno præfuit 56

Christianus III. Rex Daniæ ac Noruvegiæ, cui per somnium reuelatus est, dies obitus sui nempe primus Ianuarij, qui bellum gessit cum Lubecensibus, & Carolo V. deinde pacem cum eo contraxit per legatos Spiræ, vixit annos 55. mens. 4. dies 20. Ergo obijt annum agens 56

Cæsar Carolus anno ætatis 56
mense Augusto profectus in Hispaniam filio Philippo regnum ac ducatus commisit, omnibus suis subditis ac legatis præsentibus in inferiori Germania valedixit, imperium Romanum Electoribus resignauit, ac Monasticam vitam elegit, mortuus est anno Domini 1558. die 20. Septembris, agens annum 57 & 7. menses, Zenocarus, Chytræus.

M. Antonius Colũna, obijt an. dom. 1527. 13. Septẽ. anno ætat. 56

Comes Albentinus Buscettus Ferrariensis, à carnifice decapitatus est, & in quatuor partes discerptus, anno ætatis 56

Michaël Sidonius, Heldingus, Episcopus Mersburgensis, auctor tempore Caroli V. libri quem Interim nominant, vixit annos 55. Ergo obijt anno ætatis 56

Iacobus Micyllus 28. Ianuarij ætatis 55. Heidelbergæ obijt: Ergo non multum abfuit ab 56

Comes Hieronymus de Pepulis Bononiensis, obijt morte repentina, cum vix excessisset annum 56

Ioannes Caluinus, vixit annos 54. menses 10. dies 18. Ergo per vnum mensem & aliquot dies abfuit ab anno 56

D. Ioannes Hessus Pastor Ecclesiæ Vratilauiensis. 56

Ioannes Gerson Theologus, Parisijs moritur. 56

M. Franciscus Burchardus VVeinmariensis, ducũ Saxoniæ Cancellarius, 15. die Ian. Anno 1560. ætatis 56

Georgius Fabricius, Rector Scholæ Misniæ, poeta & vir optimus, cum vixisset annos 55 menses 2. dies 19. obijt 13. Iulij, anno Domini 1571, Albinus, ætatis 56

Matthias Flaccius Illyricus Francofurti ad Mœnum, obijt anno ætatis 56

Iaco-

Iohannes Iacobus à VVattenvveil præses Bernensis 56

Leonhardus Stockel 56

Petrus Ramus agens annum 57. in laniena Parisiensi interfectus aliquot mensibus excesserat 56

Iohannes Garcæus, pater D. Iohannes Garcæi pastoris Brandēburgensis, Theologus, Ecclesiastes quondam Ecclesiæ Hamburgēsis, obijt 24. August. anno ætatis 56

Martinus Taburnus, Gymnasij Goldtbergensis in Silesia Rector ætatis 55. Ergo obijt agens annum 56

Antonius Comes de Oldenburch & Delmenhorst, Anno domini 1573. die 22. Ianuarij anno ætatis 56

Cosmus Medices, magnus dux Hetruriæ, perijt anno ætatis suæ currente 55. Ergo per aliquot menses abfuit à 56
perijt anno Domini 1574. Iunctinus.

Antonius Leua Hispanus, languore animi, & dolore corporis oppressus, ad aquas Sextias in castris mortuus est anno ætatis 56
Iouius.

Christophorus de Mollendorff, Decanus Magdeburgensis, obijt Anno domini 1575. 2. Octobris anno ætatis 56

Ioachimus de Rintorff Canonicus Magdeburgensis, obijt Anno Christi 1582. 29. Octob. ætatis 56. Andreas VVernerus.

Ericus Dux Braunsuicēsis mortuus est Pauiæ anno 1584. vixit Annos 56. Menses 2. dies 2.

Augustinus Marloratus Rotomagensis Ecclesiæ Pastor, obijt 30 die Octobris, anno Domini 1562. ætatis suæ 56
Beza.

Iuuan VVasilicuvitz secundus eius nominis Imperator Muscouitarum, qui truculenter ac miserè Liuoniam deuastauit, neq; solum in exteros, sed etiam consanguineos & suos subditos magnam tyrannidem exercuit, tandem à Bathore Rege Poloniæ & Iohanne Rege Sueciæ ad pacem ineundam coactus perijt, annum ætatis agēs 56.

Hi anno

Hi anno Hebdomatico 9. & Enneatico magno 63. interierunt.

ORpheus, obijt anno ætatis 63
Anaxagoras Clazomenius, Philosophus. 63
Aristoteles, vt Diogenes Laërtius & Censor scribunt 63
Quidam prodiderunt, illum ob septenarium Euripi fluxum & refluxum ad furorem, vel ad præcipitium adactum, ita vt Euripus Aristotelem dicatur cepisse, cum ille capere Euripum non posset: alij aconitum bibendo mortuum esse.
Demosthenes, ne in manus Antipatri persequentis incideret, in templo venenum hausit è calamo 63
Chrysippus. 63
Darius, filius Hystaspis, Persarum III. Rex, qui ex equi hinnitu ad imperium peruenit Babylonem recepit: hoc anno obijt 63
Q. Fabius Maximus, augur fuit annis 63
Plinius.
Hannibal Carthaginensis, nouem annos natus, odium in Romanos perenne iurauit: primò, Saguntum in Hispania euertit, & patefactis Alpibus Italiam intrauit: Publ. Scipionem apud Ticinum: Sempron. Longum apud Trebiam: Flaminium apud Thrasimenũ: Paulum & Varronem apud Cannas superauit: & cum vrbem Romanam capere posset, in Campania delitijs elanguit. Deinde à Fabio Maximo fractus: à Graccho & Marcello fugatus, in Africam reuocatus, à Scipione superatus, ad Antiochum Regem confugit, quo victo ad Prusiam Bithiniæ regem concessit, à quo per legatos repetitus sumpto veneno, quod sub annuli gemma habebat, ne in manus Romanorum perueniret, obijt completo anno 63
alij anno 70. vt Aemilius Probus.
Scipio Africanus Maior propterea dictus, quòd Africam subegit, & primus qui nomine à se victæ gentis insignitus fuit: Sypharẽ per Caium Celtum cepit: Carthaginem expugnauit, Annibalem superauit: Romam clade Cannensi afflictam instaurauit, cùm annos 52. vixisset, è curia Romana discedens in villam suam inter Puteolos & Capuam sitam, se recepit, & ibi vitam solitariam egit, ita

vt intra annos vndecim, quos ibi videbat, ne semel quidem Romam Capuamq. sit ingressus, & sic mortuus est annum ætatis agens 36

Referente in vita priuata Episcopo Mondeuentano.

Cicero fons eloquentiæ Romæ proscriptus à Triumuiris, & capite à Pompilio, qui ob id 25000. coronatorum ab Antonio accepit truncatus, ætatis 63

Quanquam alij volunt illum cum ingressus esset annum 64. interfectum, 7. die Decembris anno 40. ante Christum natum. Caput & manus amputata pro Rostris affixa sunt: Cum prius Fuluia vxor Antonij linguam ex interfecti capite extractam aciculis pupugisset. Sed hoc obseruandum, quod anno 49. in exilium eiectus, anno 56. Proconsul Siciliæ factus, qui anni sunt Climacterici omnes. Stadius scribit illum vixisse annos 63. Menses 11. dies 5.

Salustius historiographus Romanus, & Ciceronis capitalis inimicus, qui repudiatam eius vxorem Terentiam duxit: & multas historiæ Romanæ partes summa cum sapientiæ, & puræ ac argutæ breuitatis, & elegantis facundiæ laude perscripsit. 63.

Ex quibus nunc coniuratio Catilinæ à Cicerone Consule oppressa: & bellũ Iugurthinum à C. Mario Consule confectum: & ex cæteris historiarum libris orationes aliquot, & ad C. Cæsarem de Republ. ordinanda tantummodo extant.

Claudius à militum turba in Imperatorem lectus, puer præceptorem Lucium habuit, natura tamen socors, acris ac sanguinolẽtus. XXXV. Senatoribus & XXX. equitibus occisis, ab Agrippina propria vxore veneno sublatus, vt filium Neronem Imperatorem efficeret, à quo tamen postea necata est, obijt anno Domini 55. die 13. Octobris Anno ætatis 63.

menses 2. die 13. Suetonius, Tacitus, Dion. Ioseph.

Maria Virgo Domini nostri Iesu Christi mater, secundum traditionem Eusebij, & computationem Bucholzeri: ille enim scribit eam vixisse ante conceptum Christum 15. post eius resurrectionem totidem, cum Christo 33. in vniuersum 63

Quemadmodum etiam ex Bergomense constat, qui hunc versum recitat:

Virgo

Virgo parens vixit sexaginta cum tribus annis,
& decessit die 15. Augusti, secundum Hieronym. & Viterbiens.

Cocceius Nerua, qui tantum imperauit 13. menses, & 10. dies, obijt anno ætatis 63
vt Aurelius Sextus scribit, eoq́; die quo perijt Solis defectio facta est, die 27 Ianuarij. Eusebius autem & Eutropius anno ætatis 72

Traianus Imperator, adoptatus à Nerua, vixit annos 63
menses 9. dies 4. mortuus est 11. Augusti Selimintæ in Sicilia, quæ postea Traianopolis appellata.

Adrianus Cæsar, adoptatus à Troiano, cum esset legatus Siriæ, aqua intercute ad Baias moritur, ossa condita sunt in æde Hadriani, quæ nunc Romæ est, arx sancti Angeli, cùm ageret annum 63
menses 5 dies 19. Diodor. Spartiata ait, cum ageret annum 63

De his superioribus tribus hæc solebant dici: Quid Nerua prudentius? quid Traiano diuinius? quid præstantius Adriano?

Tiberius II. Constantinopolitanus Imperator, obijt anno ætatis 63
14. Nouembris. Cedrenus.

Aemilia Hilaria, matertera Ausonij, virgo deuota, vixit annos 63

Fœminei Sexus odium tibi semper, & inde
Creuit deuotæ virginitatis honor.
Quæ tibi septenos nouies est culta per annos,
Quiq́; aui finis, ipse pudicitiæ.

Constantinus Magnus, Imperator victoriosissimus, & in opprimendis Tyrannis felicissimus, accepto paulò ante mortem sacro baptismate, Nicomediæ inter pias preces expirauit, festo Pẽtecostes, cùm excessisset annum Climactericum: anno 64. perijt.

Cæsar Mauritius Tiberij gener, vna cum vxore & liberis miserè à Phoca successore suo interficitur 24. Nouemb. Cedrenus, Zonaras, Nicephorus.

Venerabilis Beda, mortuus anno 63
quem tamen auctor Speculi historiarum mortuum scribit anno ætatis 70. nonnulli 72.

Ludouicus Pius, Caroli Magni filius, mortuus est proximo post 63. anno, cuius mortem antecessit Cometa & Eclipsis Solis. Maria Contract. Panuinius scribit, illum vixisse annos 62. & menses aliquot, & perijsse iuxta villam Ingelheim, sepultumq; Metis.

Thomas Linacer, Medicus Anglus, multis scriptis clarus, qui & Londini collegium instituit proximo post 63 *anno moritur 20. Octob.*

S. Bernhardus, natus Castilionij Burgundiæ, obijt 20. Augusti, cum vixisset annos 63 *& dies totidem* 63 *Cœnobij Claræ Vallis primus Abbas, & monasteriorum amplius quam 160. fundator sui ordinis. Richard. Normannus, in vita S. Bernhardi.*

Mahometes Pseudopropheta, vixit annos Arabicos 63

Aomar, alijs Vmar, & Haumar, qui enituit inter primores Mahometis sectatores, & à quo descendunt Tunetani Reges, inter quos Muleasses apud Carolum V. floruit, vixit mens. 6. & annos 63

Robertus Apuliæ Dux, febri decessit apud Casiopam Epiri vrbem, anno ætatis 63

Georgius Scanderbegius Castriotus, Epirotarum princeps, qui Turcicā rabiem à vastatione Epiri ac Vngariæ annos 24. arcuit, mortuus anno domini 1466. die 17. Ianuarij, anno ætatis 63

Ioannes Bocatius Florentinus, Astronomus & Poeta, obijt anno ætatis 63 *Volater. Tritem.*

Eberhardus Snepfius D. Theologiæ, trium linguarum peritus, 1. Nouembris, Ihenæ ætatis 63.

Georgius Magister ordinis Ioannitarum, cùm per mensem & 4. dies superasset annum 63 *obijt.* 63

Sebastianus Munsterus Cosmographus, Professor Basiliensis peste interfectus.

Ludouicus Bauarus Imperator, paulò antè depositus à Pontifice & Electoribus, cum imperasset annos 33. equi saltu excussus, perijt anno

anno Domini 1374, die 11. Octob. ætatis 63
Auentinus.

Hieronymus Aloander, Cardinalis Brundusinus, è Comitibus Landriæ, Hebraicè ac Latinè valdè doctus, abfuit ab anno 63 *per 14. dies ex directione Solis ad oppositum Martis, secundum Iunctinum. Mortuus anno domini 1479. die 19. Decembris, quo die etiam natus erat, vt ex Epitaphio Romæ constat.*

D. Theodoricus Arndes patricius Hamburgensis, Henrici Buchholtz, qui huic non multo post in Episcopatu successit, auunculus, auditor Rotæ Romanæ exquisitissimus, Præpositus Hildesemēsis, & Episcopus Lubecensis, moritur anno ætatis 63 *anno Christi 1506. die 16. Augusti.*

Philippus Cominæus eques Flandrus, qui historiā Ludouici XI. eiusq. filij Caroli VIII. Et Caroli Burgundi descripsit lingua Gallica, eamq. summa fide & prudentia ac simplicitate exposuit, Quorum librorum lectio omnibus, qui in Republica & principum ac regum cōsilijs & negotijs hoc tempore versantur, cognitu vtilissima esto, obijt anno Domini 1509. 17. Octobris, anno ætatis 63

Casimirus Rex poloniæ 63

Martinus Lutherus, 18. Februarij anno ætatis 63

Philippus Melanchthon cum compleuisset annos 63 *dies totidem, mortuus Vuittebergæ post septimū paroxysmum tertianæ febris, circa septimam horam vespertinam. Lonicerus.*

Iohannes Picolomineus Senensis Episcopus, Cardinalis & Decanus, obijt Senis anno ætatis suæ 62. Ergo per aliquot menses tantum abfuit ab anno 63

Aeneas Syluius Senensis Picolomineus, postea ad Pontificatum euectus, & Pius II. nominatus, per aliquot menses annum 63 *excedens: quanquam alij illum hos annos non assecutum affirmāt, decessit die 15. Augusti vel circiter.*

Nicolaus Cusanus Cardinalis, clarus tempore Friderici Cæsaris, Germanus, Rhetor, Mathematicus, Philosophus, & trium linguarum peritus, moritur 11. Aug. anno 1464. ætatis 63

Adrianus VI. Pontifex Germanus, qui primò præceptor fuit Caroli V. postea Episcopus Dertunensis, Cardinalis, & vltimò Ponti-

fex, obijt 13. Septembris, anno ætatis. 63

Quanquam illum, hunc annum excessisse, Epitaphium Romæ illi erectum indicat. Quod extat in templo Deiparæ Virginis Germanorum, ad circum Mineruæ.

Nicolaus de Gadis Florentinus Cardinalis, obijt Florentiæ anno ætatis 62. Ergo per aliquot menses tantum abfuit ab 63

Ioannes dux Saxoniæ, Elector, Friderici frater & successor, moritur in Svveinitz 13. Augusti, sepultus, apud fratrem in templo arcis VVitteberga. 63

Beatus Rhenanus, vir doctissimus, obijt Argentinæ anno ætatis suæ 62. Ergo parum abfuit à 63

Callidius scribit anno 63. illum mortuum esse ex balneo abeuntem.

Ferdinandus Cæsar, frater Caroli V. princeps mitis, affabilis temperans & pacificus, ex tabe catarrhali extinctus est, paulò ante septimam vespertinam Viennæ, die Iacobi Maioris, anno domini 1564. vixit annos 61. menses 4. dies 14. horas 20. ergo abfuit tātum aliquot menses ab anno 63

VVilhelmus Grumbachius, nobilis Francus, Marchionis Alberti partes secutus, cuius consilijs Episcopus VVirtzburgensis bombarda est traiectus, ipse ab imperio proscriptus, Grimstenio, Imperij sumptibus, expugnato, ab Electore Augusto supplicio affectus, in quatuor partes diuisus, aliquot mensibus annum excessit. 63

Philippus Landgrauius Hassiæ, dum vna cū confœderatis Smalcaldicis cum Cæsare Carolo V. bellum gereret, conditionibus circumuentus custodiæ traditus, & post quinquenniū, cùm pax in imperio constituta esset, à filio VVilhelmo & Electore Mauritio liberatus in sua ditione obijt 63

Iohannes ab Osten & Thetis coniunx, parentes D. Seuerini Eugaleni ab Osten medici celeberrimi, moriuntur anno ætatis 63

Gabriel à Streitberg anno 1531. die parasceues oppressus & iugulatus in templo, moritur anno ætatis 63

Franciscus ab Halle nobilis Brunsuicensis, qui ingentes diuitias vnicæ filiæ, quæ Henrico Ranzouio nupsit, reliquit, & clarus propter multas

multas magnorum principum aduersitates & captiuitates fuit, quas superauit. Mortuus Antuerpiæ, vbi in Columna primaria ædis S. Mariæ marmoreum monumentum illi à genero Henrico Ranzouio, & filia erectum est, anno domini 1553. die 28. Septemb. anno ætatis 63

Ianus Parthasius Calaber, Orator & Poëta celeberrimus, interijsse dicitur anno ætatis suæ 63
Iunctinus.

Iacobus Sturmius, prudentia & eloquio clarus, cuius honorificã mentionem facit Sleidanus, obijt 30. Octob. anno ætatis 63
Eberus, Bucholzerus.

D. Nicolaus Reibeisen Iurisconsultus Caroli V. Regis Ferdinandi, & Archiepiscopi Saltzburgensis Consiliarius, obijt anno ætatis 63

D. Iustus Ionas Senior, 9. Octob. anno ætatis 63

Bertramus ab Alefeldt, Vicarius regis Daniæ in Holsatia, & dominus in Lemkulen, obijt anno ætatis 63

Georgius ab Halle, Caroli V. olim peditum ductor, apoplexia mortuus anno 63

Hilmarus à Monichhausen, olim etiam Caroli V. peditum ductor, mortuus anno 63

Herbhardus ab Holle, Abbas 34. nobilium ordinis S. Michaëlis in Luneborch, obijt anno domini 1555. 12. die Decemb. vt ex eius Epitaphio ibidem magnificè extructo patet, anno ætatis 63

Ioannes Gropperus, Cardinalis Gropperi pater, vt ex lapide corpori imposito Coloniæ videre licet. 63

Georgius Spalatinus, Concionator in aula ducis Saxoniæ, obijt Aldenburgi, anno domini 1545. 16. Ianuarij. Eberus.

Petrus Martyr Vermilius Florentinus, Theologus, 12. die Nouembris 63

Dethleuus Bockvvoldius, Dominus in VVensin & Muggesfeld, mortuus anno domini 1569. in Februario, anno ætatis 63

Auus, pater, & mater Danielis Ranzouij, belli ducis contra Ericum regem Sueciæ, omnes periere hoc Climacterico 63

Au-

Aui nomen Antonius, patris Godschalcus, matris Margaretha fuit.

Ioannes Baptista Aquilanus Orator & poëta excellens, obijt Romæ circa finem mensis Februarij anno Domini 1544. ætatis 63

Iunctinus addit causam, quod directio Horoscopi peruenit ad corpus Lunæ

Ioannes Baptista Montanus, excellens Philosophus & Medicus extinguitur, Teratij in suo prædio, Phrenesi, cum annos multos Patauij feliciter docuisset, anno ætatis 63
anno Christi 1551.

Vlricus dux VVurtenberg, obijt ætatis anno 63
9. Februarij. Iunctinus.

Iacobus Puteus Niciensis, Archiepiscopus Barensis Cardinalis, obijt anno ætatis suæ 63
Iunctinus.

Fridericus Palatinus Comes Rheni, Elector, anno ætatis 62. die 26. Octobris. Ergo non multum abfuit ab anno 63
Bucholzerus.

Franciscus Schroderus, Consul Kiloniensis, obijt anno Climacterico 7. ætatis suæ 63
vt constat ex monumento lapidi in tẽplo primario patriæ suæ inciso.

Doctor Iacobus Masius, Caroli V. Imperatoris, deinde filij Regis Philippi, in supremo Brabantiæ senatu, Consiliarius, obijt anno 1559. Idibus Decembris ætatis 63
Michael Aitsingerus.

Nicolaus Ranzouius, Consiliarius Regis Daniæ, & Præfectus Steinburgensis, obijt anno 63
quem aliquot mensibus excessit anno Domini 1571. die 5. Februarij

Hieronymus Frobenius, Typographus Basiliensis, moritur anno ætatis 62
abfuit per aliquot menses ab anno 63

Ottho Bicker, Abbas monasterij Hirsfeldensis in Archiepiscopatu Bremensi, ex monumento in monasterio illi erecto 63

Margaretha Ranzouia, Benedicti Alefeldij coniunx, Domina in Gelting, ex lapide tumbæ imposito die 25. Nouembris anno 63

Fran-

Franciscus dux inferioris Saxoniæ obijt anno Domini 1581. anno ætatis 63 quem aliquot mensibus excessit.

Ioannes Vicecomes Archiepiscopus Mediolanensis obijt Schalari anno, nempe, 63. Iouius.

Petrus Pomponatius, Mantuanus, in Philosophia præceptor Iouij, fato functus est stranguria oborta Bononiæ, ætatis suæ anno 63 Iouius.

Andreas de Holzendorff Canonicus Magdeburgensis obijt anno 1575. 2. Decemb. completo ætatis anno 63. VVernerus.

VVolfgangus Comes in Barby & Mulingen è viuis excessit Anno Christi 1565. 24. Ianuarij anno ætatis 63 Bruno.

Ex his apparet fermè omnes præcipuos ac celebres viros, qui vnquam extitere, annis Climactericis extinctos esse, & mortem cum vita commutasse.

Similia exempla ex historijs & quotidiana vita colligi possunt quam plurima, quæ vt ostendunt annos Climactericos & Enneaticos esse periculosos, ita eosdem ex arcanis cœlestibus causis dependere est manifestum.

Hi enim nequaquam Epicureorum more contemnendi aut reijciendi sunt: sed quando instant, Medici & Astrologi consulendi, in omnibus actionibus prudentia adhibenda temperantiaq; in cibo & potu, rebusq; necessarijs exercenda. Postremo DEVS ardentibus votis orandus, vt vitam nobis conseruet, naturales causas, & eorum effecta prout ipsi visum fuerit moderetur, nos nostraq; omnia sibi commendata habeat, & nos tandem decurso vitæ spacio in vera fide & inuocatione ad beatorum consortium traducat.

Quanquam non tantum his annis, sed omni momento obnoxij sumus calamitatibus, & morti, ad quæ omnia toleranda, vt viros fortes & Christianos decet semper parati esse debemus, scientes Deum vitam nostram & longitudinem dierum esse.

Obseruaui etiam, cùm in historijs, templis, cœnobijs & monumentis multorum explorarem obitus, eorum præsertim, qui annis Cli-

Climaktericis mrtui sunt, homines plures mori sequentibus mensibus videlicet in Augusto, Septembri, Octobri, Nouembri, Decemb. Ianuario, Februario, quàm in reliquis mensibus, in Europa, Asia & præsertim in regnis & locis septentrionalibus, vbi morbi frigidi dominantur. Nam vt in herbis & arboribus Sole ex Leonis signo egresso, atq; ad æquinoctium autumnale properante humores à ramis, caulibus & truncis ad radices refugientes, non tantum decus omne rebus terra nascentibus adimunt, sed mortem quodammodo adferunt: ita in hominum corporibus circa idem tempus humores à superficie quasi ad centrum reuocantur, qui suo affluxu facultates facilius lædunt, & propter longiorem Solis à nostro vertice discessũ, non tantum tunc augentur plurimum, sed condensantur, atq; vt medici loqui solent: ingrossantur, suoq; lentore meatus corporum variè obstruũt. Vnde omnis generis morbos eo tempore in nobis existere experientia testatur. Et ideo etiam Autumnus morbidior est Vere, quia magis calido infrigidato, quàm frigido calefacto ægrotamus: in Vere autem frigidum calefit, & in Autumno calidum infrigidatur. Hippoc. 3. Aphorismorum Aphor 9. dicit, Quod in Autũno acutißimæ ægritudines, & maxime mortiferæ, vt in pluribus fiunt: Ver verò suauißimum & minimè mortiferum esse. Galenus addit Ver cæteris temporibus sanius & minus mortiferum esse. Quia tẽperãtius est alÿs. Aristoteles dicit, quod homines magis ægrotant in æstate, sed ægrotantes magis moriuntur in hyeme. Id ita esse testantur etiam dies mortis superius nonnullis additi, & Pontificum, Imperatorum, regum, & illustrium virorum sequentium, quos ex historÿs extraxi.

PON-

PONTIFICES ROMANI MORTVI, SEcundum Onuphrium Panuinium Veronensem suprà annotatis mensibus, videlicet Augusto, Septembri, Octobri, Nouembri, Decembri, Ianuario & Februario.

Clemens I. obijt anno Christi 779. cal. Decemb.
Pontianus I. *defunctus est anno Christi 236. 13. calend. Decemb.*

Marcellus I. *anno Christi*	*309. 17. cal. Feb.*
Miltiades I. *Afer Pont Rom. Martyr obijt*	*311. 3. idus Ianuarij.*
Siluester perijt anno Domini	*335 pridie cal. Ianuarij.*
Marcus I.	*336 prid. non. Octob.*
Liberius I.	*366. 8. cal. Octob.*
Damasus I.	*382. 3. idus Decemb.*
Zosimus I.	*419. 7. cal Ianuarij.*
Bonifacius I.	*424. 8. cal. Nouemb.*
Felix III.	*494. 11. cal. Martij. 1. 19. Febr.*
Gelasius I.	*496. 11 cal. Decemb.*
Anastasius II.	*498. 13. cal. Decemb.*
Hormisda I.	*523. 8. idus Augusti.*
Felix IIII.	*530. 4. idus Octob.*
Bonifacius II.	*531. 16. cal. Nouemb.*
Vigilius I.	*554. 5. cal. Ianuarij.*
Pelagius II.	*590. 6. idus Febr.*
Sabinianus I.	*606. 5. idus Febr.*
Bonifacius IIII.	*615. 9. cal. Martij. 1. 21. Febr.*
Deusdedit I.	*618. 5. idus Nouemb.*
Bonifacius V.	*632. 4. idus Octob.*
Honorius I.	*635. 4 idus Octob.*
Seuerinus I.	*638. 4. non. Augusti.*
Ioannes IIII.	*649. 4. idus Octob.*
Martinus I.	*653 pridie idus Nouemb.*
Vitalius I.	*672. 6. cal. Febr.*

Agatho I. *obijt Anno Christi.*	*682.4.idus Ianuarij.*
Ioannes V.	*686.4.Nonas Augusti.*
Canon I.	*687.11.cal.Octob.*
Sergius I.	*701.6.idus Septemb.*
Ioannes VI.	*705.idib.Ianuarij.*
Ioannes VII.	*707.15.cal.Nouemb.*
Sisimus I.	*eodem anno 8.idus Nouemb.*
Constantinus I.	*714.3.idus Februarij.*
Gregorius II.	*731.3.idus Feb.*
Gregorius III.	*741.4.cal.Decemb.*
Stephanus III.	*772.pridie cal.Febr.*
Hadrianus I.	*795.7.cal.Ian.*
Stephanus IIII.	*817.8.cal.Febr.*
Eugenius II.	*827.4.idus Decemb.*
Valentinus I.	*828.11.cal.Feb.*
Gregorius IIII.	*844.8.cal.Febr.*
Nicolaus I.	*867.idib.Nouemb.*
Hadrianus II.	*872.cal.Octob.*
Ioannes VIII.	*882.idib.Octob.*
Formosus I.	*896.16.cal.Ianuarij.*
Bonifacius VI.	*894.3.Nonas Ian.*
Romanus I.	*898.cal.Septemb.*
Theodosius II.	*898.3.cal.Octob.*
Ioannes IX.	*900.8.cal.Nouemb.*
Anastasius III.	*911.9.cal.Septemb.*
Lando I.	*916.6.cal.Febr.*
Leo VI.	*935.3 cal.Octob.*
Stephanus VII.	*937.9.cal.Decemb.*
Stephanus VIII.	*941.10.cal.Nouemb.*
Agapitius II.	*955.5 cal.Ianuarij.*
Ioannes XIII.	*972.8.idus Septemb.*
Gregorius V.	*998.12.cal.Martij.18.Febr.*
Ioannes XVII.	*1003 pridie cal.Nouemb.*
Ioannes IX.	*1032. 6.idus Decemb.*
Clemens II.	*1047.7.idus Octob,*

Da-

Damasus II.	*1048.6.idus Augusti.*
Victor III.	*1087.16.cal.Octob.*
Paschalis II.	*1118.15.cal.Feb.*
Gelasius II.	*1119.17.cal.Febr.*
Callisthus II.	*1124.idib.Decemb.*
Honorius II.	*1130.16.cal.Martij.14 Febr.*
Innocentius II.	*1143.11.cal.Octob.*
Anacletus II.	*1138.8.cal.Decemb.*
Anastasius IIII.	*1154.4.nonas Decemb.*
Hadrianus IIII.	*1159.cal.Septemb.*
Alexander III.	*1181 6 cal.Septemb.*
Lucius III.	*1185.4.idus Decemb.*
Vrbanus III.	*1187.16.cal.Decemb.*
Gregorius VIII.	*1188.11.cal.Martij. 19.Feb.*
Cœlestinus III.	*1198.6.idus Ianuarij.*
Cœlestinus IIII.	*1241.7.idus Octob.*
Innocentius IIII.	*1254.idib.Decemb.*
Vrbanus IIII.	*1264.pridie cal.Octob.*
Clemens IIII.	*1268.3.cal.Decemb.*
Gregorius X.	*1276.3.idus Febr.*
Hadrianus V.	*1277.15.cal.Septemb.*
Nicolaus III.	*1280.18.cal.Septemb.*
Bonifacius VIII.	*1303.5.idus Octob.*
Ioannes XXII.	*1334.pridie nonas Decemb.*
Nicolaus V	*1333.7.cal.Octob.*
Clemens VI.	*1352.8.idus Decemb.*
Innocentius VI.	*1362.10.cal.Septemb.*
Vrbanus V.	*1370.idib.Decemb.*
Clemens VII.	*1394.17.cal.Octob.*
Benedictus XIII.	*1394.in Septemb.*
Vrbanus VI.	*1399.3.idus Octob.*
Bonifacius IX.	*1404.in Octob.*
Innocentius VII.	*1406.8.idus Nouemb.*
Ioannes XXIII.	*1419.11.cal.Ianuarij.*
Martinus V.	*1431.10.cal.Martij. 20.Febr.*

Eugenius IIII.	*1447.7.cal.Martij.23.Febr.*
Callisthus III.	*1458.3.nonas Augusti.*
Pius II.	*1460.4.cal.Septemb.*
Xystus IIII.	*1484.idibus Augusti.*
Alexander VI.	*1503.15.cal.Septemb.*
Pius III.	*1503.15.cal.Nouemb.*
Iulius II.	*1513.9.cal.Mart.21.Feb.*
Leo X.	*1521.cal.Decemb.*
Hadrianus VI.	*1523.18.cal.Octob.*
Clemens VII.	*1534.6.cal.Octob.*
Paulus III.	*1549.4.idus Nouem.*
Iulius III.	*1555.10.cal.Mart.20.Feb.*
Paulus IIII.	*1559.18.Augusti.*
Pius IIII.	*1565.10.Decemb.*

Tam multi Pontifices mortui sunt prædictis mensibus: reliqui martyrio sunt coronati, quorum fuerunt 33. Cæterorum nonnullorum dies mortis ignoratur. Pauci mensibus æstiuis defuncti.

Possem addere etiam Cardinalium Romanorum obitus ex Onuphrio, sed ne lectori tædium enarrandis solis nominibus facerē, eam commemorationem omittendam esse censui. Qui enim historijs cognoscendis delectatur, ipsemet ex auctore hæc cognoscere, atque huic Catalogo adscribere poterit: quemadmodum & dies obitus Patriarcharum Constantinopolitanorum, qui suprà dictis mensibus etiam ferè omnes mortui sunt, ex Socrate & Marcellino petere licet.

SEQVVN-

SEQVVNTVR IMPERATORES ET EOrum nonnullorum vxores, qui prædictis mensibus obierunt.

AVgustus periјt anno domini 15. die 19. Augusti
Agrippina Germanici vxor mortua anno domini 35. 18. Octob.
Caius Caligula interfectus, anno domini 42. 24. Ianuarij.
Claudius, periјt anno domini 55. 13. Octob.
Vitellius iugulatus anno domini 70. 8. aut 3. Octob. Ioseph. Tacit.
Sergius Galba Imperator, obijt anno Domini 70. 15. Ian.
Titus Vespasianus decessit anno domini 82 13. Sept.
Domitianus Titi frater occisus est 97. 18. Septemb.
Nerua periјt anno domini 99. 27. Ian. Euseb. Eutr.
Secundum Aurelium Victorem 28. Ianuarij, quando Eclipsis Solis fuit.
Traianus periјt anno Christi 118. die 11. Augusti.
L. Aelius Verus adoptatus ab Adriano moritur anno Christi 137. 1. die Ianuarij.
Spartianus.
Commodus interficitur anno domini 193. vltimo Decemb.
Albinus interficitur anno domini 198. 19. Febr.
Seuerus mortuus anno domini 212. 12. Feb. alij 4. Feb.
Gordianus III. Imperator Romanus, anno domini 245. die 30. Ian.
Claudius II. Imperator moritur in Pannonia anno Christi 271. mense Feb.
Aurelianus Imperator occisus est anno 276. in fine mensis Ianuarij.
Galerius Maximianus periјt 311. in Septemb.
Maxentius à Constantino victus, in Tibri periјt anno Christi 312. 24. Septemb.
Constantinus, Constantini M. filius, apoplexia moritur 340. 3. Nouemb.
Magnentius aliquot prælijs à Constantio victus, violentas sibi manus infert anno domini 353. 15. Augusti.
Socrates.

Con-

Constantinus Imperator dũ Iuliano cum infesto exercitu occurrit, moritur anno Domini 361. 3. Nouemb. Eberus 5. Nouembris Homilius Mattheus anno 360. 20. die Nouembris.

Iouinianus Imperauit 7. mensesmortuus anno 364. 17. Februar.

Valentinianus Imperator apoplexia extinctus Anno domini 375. 17. Nouembris

Valens à Gothis incensa domo igne consumptus Anno domini 378. 9. Augusti

Gratianus necatus anno Christi 383. 25. Septembris

Maximus Tyrãnus interfectus anno Christi 388. 27. August.

Theodosius Magnus mortuus anno Christi 395. 17 Ianuarij

Honorius Imperator, moritur anno Christi 423. 15. Aug. eius obitum antecessit Cometes. Prosp. Marcell.

Martianus Imperator moritur anno Christi 457. 26. Ianuarij. Onuph. Sigebertus verò 24. Febr.

Maioranus Imperat. nihil aduersi suspicans dolo Ricimeris extinguitur anno Christi 461. 7. Augusti. Cassio. Marc.

Seuerus II. Imperator, moritur anno Christi 465. 15. Augusti.

Ricimerus genero suo Arthemio Imperat. interfecto hoc scelere non diu lætatus post 39. dies sæuissimis corporis doloribus extinctus perijt anno Christi 472. 14. Augusti

Olybrius vix degustato imperio mortuus est eodem anno 23. Octobris.

Leo Senior Imperator moritur anno domini 474. in Ianuario.

Iustinianus Imperator, moritur anno Christi 565. 13. Nouemb. Niceph.

Iustin. Iunior, annò Christi 576. 2. Octob.

Tiberius II. Imperator anno Christi 583. 10. Augusti. Onuph. Cedren. 14. Nouemb.

Mauritius Imperator securi percussus 602. 24. Nouemb.

Constantinus Imp. moritur anno Christi 775. in Augusto.

Leo IIII. *moritur anno 780. 7. Septemb.*

Irene imperatrix Constantinopol. 803. 9. Augusti.

Zoë Augusta 1052. mense Septemb.

Carolus Magnus anno Christi 814. 28. Ianuarij.

Ca-

Carolus Caroli M. filius anno Christi 811. 4. *Decembris*
Starratius Cæsar Constantinop. 812. 11. *Ianuarij.* *Diaconus.*
Irmegarda Ludouici Cæsaris 1. coniunx, anno Christi 818. 3. *Octob.*
Michael Balbus Constantinop. 829. 1. *Octob.*
Theophilus Cæsar Constantinop. 842. 20. *Ianuarij*
Lotharius Imper. moritur in monasterio Prumiensi Anno Christi 855. 29. *Septemb.*
Carolus Caluus anno 868. 6. *Octobris*
Ludouicus Cæsar 875. *in Augusto*
Carolus Crassus deponitur anno 888. 12. *Ianuarij* *& in summa inopia paulò post moritur Adrianopoli.*
Arnolphus Cæsar moritur anno domini 899. 29. *Nouemb.* *Reginal. Onuphrij*
Ludouicus IIII. *Bauarus* 912. 21. *Ianuarij* *Auent. Sigebertus.*
Conradus Cæsar 919. 13. *Decemb.* *Fuldæ sepultus. Auent.*
Theodora Romani Constant. coniux 922. 20. *Februarij*
Christophorus Cæsar Orientalis Romani filius anno Christi 934. 14. *Augusti.*
Edita Anglica Edmundi Regis filia: Otthonis I. *Imperat. coniunx obijt sepulta Magdeburgæ* 946. 26. *Ianuarij*
Henricus dux Bauariæ Otthonis I. *frater moritur anno domini* 955 1. *Nouembris*
Iohannes Tzimista Cō: ex veneno moritur Anno Domini 975. 4. *Decembris*
Constantinus VIII. *Cæsar Oriental.* 956. 9. *Nouembris Cedr.*
Helena Constantini VIII. *vxor.* 961. 27. *Septemb.*
Ottho II. Cæsar 983. 8. *Decembris*
Adelheida II. coniunx Otthonis I. vidua Lotharij regis Italiæ mortua 984. 8. *Decembris*
Mechtildis filia Otthonis II. abbatissa in Quedlenburg, mortua anno 999. 7. *Februarij*
Ottho III. Cæsar ex Italia reuertens 1001. 28. *Ianuarij, alij* 1002.
Basilius Cæsar Constantinop. 1025. *in Decemb.*

Constantinus IX. *1028. 9. Decembris*
Michaël Cæsar Constantinop. *1036 10. Decemb.*
Gisela uxor Conradi II. *Imp.* *1043. 14. Feb Sepulta Spiræ.*
Henricus III. *niger* *1056. mortuus 7. Octob. Sepultus 28. Spiræ: quo die ante annos 40. natus erat.*
Theodora Augusta anno *1056. in fine Augusti.*
Rudolphus Suevus, Imperat. qui contra Henricum IV *electus est, obijt anno Christi* *1080. 12. Octob.*
Beata imperatrix *1087. 17. Decemb.*
Henricus IV. *1106. 7. Augusti.*
Alexius Comnenus, Cæsar Oriental. *1118. 15. Augusti. Zonar. Nicet.*
Lottharius Imperator *1137. 3. Decemb. sepultus in monasterio* Keyserslutter.
Conradus III. *obijt anno domini* *1152. 15. Febr. Bambergæ*
Emanuel Græcorum Cæsar moritur *1180. in Septemb. aliqui 3 Octob. Nicet. Naucle.*
Fridericus Barbarossa *1190. 10. Ianuarij*
Henricus VI. *Messanæ anno Christi* *1199. alij 1198. 1. Octob. Sigonius.*
Baldevvinus perijt *1206. 20. Augusti.*
Philippus Imp. interfectus pugione. *1208. 21. Augusti.*
Fridericus II. *1250. 13. Decemb.*
Anna coniunx Rudolphi Habsburgensis Imp. *1281. 20. Septemb.*
Rudolphus Habsburgensis Imperat. anno Christi *1291. vltimo Septemb.*
Henricus VII. *veneno in hostia per monachum accepto, anno domini* *1313. 24. Augusti*
Vxor eius moritur *1311. in Octob.*
Fridericus Pulcher Austriacus, rex Roman. *1330. 13. Ianuarij. Onuph.*
Andronicus Maior, mortuus anno *1332. 12. Febr.*
Ludouicus V. Bauarus Cæsar *1347. 11. Octob.*
Ludouicus Senior, Marchio Brandenburgensis Elector & Dux Bauariæ, Cæsaris Ludouici V. *filius anno* *1361. 15. Septemb.*

Caro-

Carolus IV. *Cæsar rex Bohemiæ, moritur Pragæ anno Chr. 1378. 29. Nouemb.*
alij anno *1379.24.Febr.*
Elisabetha Caroli IV. *Cæsaris coniunx, regis Sigismundi mater, mortua anno Christi* *1393.13.Febr.*
Albertus Bauarus II. *filius Ludouici Imperatoris, Comes Hollandiæ moritur* *1404.mens.Decemb.*
Borland.
VVenceslaus Imperat. rex Bohemiæ *1419.16. August. cum vixisset annos 57.*
Iacoba Comitissa Hollandiæ, abneptis Ludouici Imperatoris, mortua est anno domini *1436.24.die Sept.*
Sigismundus Cæsar *1437.8.Decemb.*
Albertus Cæsar Rex Bohemiæ *1439.26.Octob.*
Ioannes Hunniades, Rex Vngariæ *1456.10.Septemb.*
Leonora Imperatrix Friderici coniunx, mortua anno domini 1467. 3.Septemb.
Elisabetha filia Alberti Romanorum Regis, soror Ladislai Regis Vngariæ, moritur anno domini *1504.30. August.*
Barbara Sigismundi I. coniunx *1515 in Autumno*
Fridericus Imperator Maximiliani pater, mortuus anno Domini 1593.18.Septemb. Carion.
alij 19. Augusti.
Maximilianus I. *Imperator* *1519.12.Ian.*
Margaretha filia Maximil. I. *1530.1.Decemb.*
Carolus V. *1558.21.Septemb.*
Maximilianus II. *1576.12.Octob.*

Cæterorum dies ignoratur: non tam multi æstiuis mensibus mortui.

OBITVS REGVM FRANCIAE, HISPAniarum, Siciliæ, ac Angliæ.

Dagobertus Rex Franciæ mortuus, anno domini 645.1.Febr.
Carolus Martellus auus Caroli Magni moritur anno 741. 22. Octob.
Pipinus rex Franciæ, obijt anno Christi 768.14.Decemb.
Carolomannus Caroli M. frater, obijt anno Christi 771.4. Ian.
Ludouicus pater Lotharij è viuis discessit, anno domini 955. in Septemb.
Guilhelmus rex Angliæ, anno Christi 1087. die 10. Septem. Polyd.
Henricus Rex Angliæ. 1135.3.Decemb. cui successit filius sororis comes Boloniæ.
Stephanus rex Angliæ, anno 1154. die 24. Octob. Polyd.
Baldevvinus III. *rex Hierosolymitanus, mortuus 1165.13.Febr.*
Ludouicus rex Franciæ 1181.29.Septemb.
Ioannes rex Angliæ, veneno sublatus, anno domini 1216.18.Nouēb.
D.Ludouicus rex Galliæ 43. Carthagine expugnata & Tuneto obsesso, pestilentia in castris mortuus anno 1270.25. Augusti, quo mense etiam filius eius Ioannes paulò antè decessit. Philippus alter eius filius rediēs, ex morbo Perpenniani decessit mense Octob. 6. Ianuarij, obijt Carolus rex Siciliæ frater Ludouici.
Henricus III. *Rex Angliæ mortuus, anno 1272.16. Nouembris. Præcessit mortem eius Eclipsis Lunæ in Augusto.*
Carolus Rex Siciliæ, & dux Apuliæ, anno Christi 1284.7. Ianuarij
Carolus V. Bonus appellatus 1308.16.Sept. Onuphr.
Philippus Longus Rex Franciæ anno Christi 1321.2. Ianuarij
Ludouicus Huttinus, anno 1321.3.Ian.
Carolus IIII. *mortuus 1327.1.Febr.*
Carolus Calabriæ Ducis filius, obijt ante patrem 1328.12. Nouemb. Pontus.
Robertus rex Neapolis 1341.19. Ianuarij.
Petrus II. *Rex Siciliæ 1347.8. Augusti*
Ludouicus, Petri II. *filius rex Siciliæ, anno 1355.16.Octob.*
Philippus Valesius 1350.13. Augusti.

La-

Ladiſlaus rex Neapolitanus *1419.6.Auguſti.*
Carolus VI.rex Franciæ *1422.21.Octob.*
Ludouicus II.*anno* *1483.vltimo Auguſti.*
Eliſabetha Regina Angliæ, moritur in puerperio Lugduni, anno 1503.3.idus Febr.
Philippus rex Hiſpaniarum Caroli V.pater, obijt anno 1506.17.Septembris.
Ludouicus XII.*Rex Franciæ* *1514.1.Ianuarij.*
Anna Ludouici XII.coniunx, obijt anno Chriſti *1514.9.Ian.*
Regina Eliſabetha Caroli V. auia, Ferdinandi vxor, Anno domini 1514, exeunte extinguitur.
Ferdinandus rex Hiſpaniæ Caroli V. auus maternus, deceſſit anno domini *1516.16.Ian.*
Aloyſia Franciſci I.regis mater, obijt ſuum diem, ni fallor, anno domini *1532.5.cal.Nouemb.*
Iohanna Semeria enixa Edoardum, moritur anno 1537.26.Octob.
Henricus VIII.*Rex Angliæ* *1546.28.Ian.*

REGVM DANIAE ET COMImitum Holſatiæ.

H*Araldus rex Daniæ, obijt anno domini* *980.1.Nouem.*
Canutus, filius VValdemari I. *1210.11.Nouemb.*
VValdemarus III.*anno domini* *1231.26.Nouemb.*
Canutus dux Lalandiæ, filius regis VValdemari III.*anno 1260.15.Octobris.*
Viburgis vxor Marchionis Brandeburgenſis, Erici regis filia, obijt 1300.29.Septemb.
Agnes regina Daniæ vxor Erici Regis, obijt anno domini 1300.23.Sept.filia fuit Alberti Marchionis Brandeburgenſis.
Ericus filius Erici regis, obijt anno domini 1319.13 Nouemb.
VValdemarus IIII.*filius Chriſtophori regis, obijt 1375.24.Octobris.*
Margaretha filia huius VValdemari trium Borealium regnorum potentiſſima regina, obijt anno domini *1412.27.Octob.*

Christophorus rex Daniæ, & Dux Bauariæ, Anno 1468. 6. Ianuarij.
Iohannes Christierni I. *filius obijt 1513. die 20. Februarij.*
Anna filia regis Friderici primi in iuuenilibus annis peste perijt in Schlesevvick, Anno 1535. 21. Septembris
Fridericus Friderici I. *regis filius, Episcopus Hildesheimensis, obijt Anno 1556. 27. Octobris.*
Christianus III. *1559. 1. Ianuarij*
Christiernus II. *1559. 25. Ianuarij.*
Dorothea regina Christiani III. *vxor mortua anno Domini 1571. 7. Octobris.*
Dorothea filia Friderici primi regis Danorum, coniunx Christophori ducis Megapolensis obijt anno 1575. 11. Nouemb.
Iohannes dux Holsatiæ filius Friderici I. *regis 1580. vltimo Septemb.*
Magnus Christiani III *regis Danorum filius, Episcopus in Liuonia in Osel,* Churlandt *&* Wick, *mortuus an. ætatis 42. Anno domini 1583. in Hyeme.*

SEQVENTES COMITES HAMBVRGI sepulti sunt, durante adhuc monumentorum inscriptione, vnde dies obitus eorum desumptus est.

C*omes Ioannes* I. *filius Adolphi Comitis Holsatiæ, & Schovvenburgensis, obijt Anno Christi 1266. 23. Febr.*
Gerhardus, Prioris frater 1281. 21. Decemb.
Gerhardus II. *Gerhardi* I. *filius, obijt anno 1312. 25. Octob.*
Gerhardus Comes Holsatiæ ac Stormariæ, filius Comitis Gerhardi, fratris Comitis Ioannis II. *in magna pestilentia Segebergæ obijt, & in Abbatia Reinfeldensi sepultus, vt ex monumento ibidem illi erecto constat. Anno domini 1350. 13. Aug.*
Adolphus filius Ioannis II. *1380. 26. Ian.*
Elisabetha coniunx Nicolai Comitis Holsatiæ, ac Schovvenburgensis

gensis, Itzehoa humata, obijt anno domini 1388.5.Feb. quemadmodum ex are lapidi inciso constat.

Albertus Comes Holsatiæ, ac Stormariæ, Henrici filius, equo lapsus est, in Dithmarsia cum prædas ibidem ageret, ex quo casu paulò post mortuus anno 1403.29. Sept. & Itzehoæ sepultus.

Adolphus V. Dux Schlesenicensis, & Comes Holsatiæ, sepultus in Itzehoa, obijt anno 1459 4. Decemb. Lubecæ.

ELECTORES SAXONIAE ET Brandenburgensis, ac Comites Norinbergenses.

M*Archio Henricus* I. *Misniæ, mortuus cum Episcopum Bennonem verberibus mulctasset, anno domini 1106. mense Augusti.*

Dedo Comes Rochlitzij anno domini 1119 16. Augusti.

Agnes filia VVenzelai regis Boemiæ, vxor Henrici II. *Marchionis Misniæ, Palatini Saxoniæ, Landgrauij Thuringiæ, obijt 1268. 13. Septembris.*

Hēricus II. *Marchio Misniæ, Palatinus Saxoniæ, Lādgrauius Thuringiæ obijt anno domini 1288. 25. Februarij. Dresdæ.*

Fridericus Idel, Friderici primi filius, Burggrauius Norinbergensis moritur anno 1290.14. Augusti, sepultus Heilbrunni. Reinec.

Fridericus Claudus, Marchio Misniæ, obijt anno 1315.13. Ianuarij.

VValdemarus II. *Elector Brandeburgensis, anno 1319.7. Sept.*

Ioannes Georgij, Ducis Saxoniæ filius, anno 1339 26. Febr.

Ioannes Friderici II. *filius, Burggrauius Norinbergensis 1357.7. Octob. Reinec.*

Fridericus III. *Burggrauius Norinbergensis, mortuus Blassenburgi, Anno 1394.21. Ianua.*

Fridericus Bellicosus I. *Elector Brandeburgensis, ex familia Burggrauiorum, anno domini 1440.21. Sept.*

Sigismūdus Episcopus VVirtzburgensis, dux Saxoniæ, moritur in exilio.

exilio Rochlitzij, anno Domini *1457.24.Decemb.*
Elector Fridericus II. Saxoniæ, anno *1464.7.Septemb.*
Fridericus II. filius Friderici I. Electoris Brandeburgensis, an. 1470. 10. Febr.
Ernestus Saxoniæ Elector III. *obijt anno* *1486.26. Augusti.*
Albertus dux Saxoniæ, anno *1500.12. Septemb. obijt in Frisia.*
Zedena Alberti coniunx, filia regis Bohemiæ, mortua anno 1510.1. Februarij.
Sophia Casimiri III. *filia, & Friderici Brãdeburgensis in Onolsbach coniunx, moritur anno Domini 1513. in Ianuario.*
Ernestus dux Saxoniæ, Episcopus Magdeburgensis, anno eodem 3. Augusti.
Dux Seuerinus Henrici ducis Saxoniæ filius, Oenipõte mortuus Anno 1533. in Octobri.
Barbara Georgij Ducis Saxoniæ coniunx, obijt anno 1534. 17. Ianuarij.

NOSTRA ETIAM AETATE MENSIBVS prædictis obierunt principes sequentes.

Anno Domini 1534.

C*Lemens* VII. *Papa* *25. Septembris*
Magdalena filia Georgij ducis Saxoniæ, vxor Ioachimi II. Electoris Brandeburg: 28. Decembris

Anno 1535.

Franciscus Sphortia vltimus dux Mediolanensis vltimo Octob.

Anno 1536.

Obijt Catharina Hispanica, quam Henricus rex Angliæ ante triduum repudiauerat, mense Ianuario.

Anno 1537.

Ioannes Ducis Georgij Saxonis filius *11. Ianuarij.*

Anno 1539.

Fridericus Georgij, Saxoniæ Ducis filius *27. Febr.*

Anno

Anno 1541.

Henricus Dux Saxoniæ, Comes Misniæ, 19. Augusti.

Anno 1542.

Iacobus Rex Scotiæ, 12. Decembris.

Ioannes IV. Lusitaniæ Rex, 2. Ianuar.

Anno 1543.

Georgius Marchio Brandeburgensis, Friderici frater & successor Onolsbachij, 17. Decemb.

Anno 1545.

Carolus dux Aureliæ, 9. Nouemb.

Albertus Cardinalis Archiepiscopus Moguntinus, 24. Septembris.

Anno 1546.

Ernestus Dux Luneburgensis mortuus, 11. Ianuar.

Catharina Regina Angliæ, 6. Augusti.

Anno 1547.

Henricus VIII. Rex Angliæ, 26. Ianuarij. Polydor.

Petrus Bembus Cardinalis Romæ, 18. Ianuarij.

Anna regina Rex Vngariæ, regis Ferdinandi coniunx, extinguitur in partu filiæ, 27. Ianuarij.

Fridericus II. Dux Lignicensis, 17 Septembris.

Iacobus Sadoletus, Cardinalis, Romæ mense Octobri.

Anno 1548.

Albertus Dux Megapolensis, filius Magni, mensis Ianuarij die 10.

Anno 1549.

Paulus III. Pontifex. 10. Nouemb.

Ottho Dux Luneburgensis moritur 11. Augusti.

Franciscus Dux Luneburgensis, 23. Nouemb.

Anno 1550.

Granuellanus Caroli V. Cæsaris Consiliarius & Cancel. intimus, sub exitu Augusti.

Vlricus Dux VVirtenbergensis, in principio Nouemb.

Magnus Dux Megapolensis Henrici filius, Episcopus Suerinensis, obijt 28. Ianuarij.

Anno 1551.

Ioannes Princeps Anhaldinus, Zeruestæ, 4. Februarij.

Anno 1552.

Henricus Dux, Megapolensis, 6. Febr.

Hermannus Episcopus Coloniensis, 15. Augusti.

Fridericus Archiepiscopus Magdeburgensis, Marchio Brandeburgensis, 3. Octob.

Paulus Iouius Nouocomensis, Episcopus Nucerinus, historiarum scriptor celeberrimus, 11. Decemb.

Mauritius Huttenus, Episcopus Eistetēsis, mortuus in Decemb.

Anno 1553.

Ioannes Ernestus Dux Saxoniæ, 8. Februarij.

Georgius princeps Anhaldinus, 17. Octob.

Anno 1554.

Sibylla coniunx Ioannis Friderici Electoris, 21. Febr.

Anno 1555.

Agneta olim Electoris Mauritij coniunx, post cuius mortem nupsit Ioanni Friderico, mortua 4 Nouemb.

Anno 1556.

Fridericus, Philippi filius, Palatinus Elector, 26. Febr.

Ioannes Comes de Isenberch, Elector Treuerensis, mortuus in Februario.

Adolphus Archiepiscopus Coloniensis, Comes Schavvenburgensis, 20. Septemb.

Fridericus frater Christiani III. Regis Daniæ, coadiutor Bremēsis, Episcopus Hildesheimensis & Slesvvicensis, moritur 27. Octob.

Albertus Alberti, ducis Megapolensis filius, 19. Decemb.

Anno 1557.

Albertus Marchio Brandeburgensis Casimiri filius, exul in oppido Marchionum Badensium, quod dicitur porta Hercinia, 8. Ianuarij.

Anno 1558.

Carolus V. in Hispania, die Matthæi Apostoli, 21. Septemb.

Gerhardus Comes Mansfeldensis, 13 Septemb.

Antonius de Schavvenburg, Archiepiscopus Coloniensis, 21. Septemb.

ii Eo-

Eodem die & anno Georgius Comes VVirtenbergensis.

Maria Regina Angliæ, 17. Nouemb.

Et post illam Reginaldus Polus Cardinalis, natus ex nepte Eduardi quarti, Regis Angliæ.

Anno 1559.

Christianus tertius, Rex Daniæ, 1. Ianuarij.

Christiernus secundus Rex Daniæ, expulsus regno, obijt 25. Ianuarij.

VVilhelmus princeps & Comes Hennenbergensis, 26. Ian.

Anna de Honstein, comitissa Alberti Mansfeldensis Comitis, moritur 4. Febr.

Ottho Henricus, Elector Palatinus, 12. Februarij.

Chytræus.

Henricus Rex Galliæ, accepto vulnere in ludo equestri, 10. Aug.

Paulus quartus PP. 18. Augusti.

Hercules dux Ferrariensis, 3. Octob.

Anno 1560.

Philippus dux Pomeraniæ, 14. Feb.

Ioannes Fridericus, Iohannis Friderici Electoris nepos, 8. Augusti.

Gustauus Rex Sueciæ, 29. Septemb.

Franciscus secundus, rex Galliæ, 5. Decemb.

Anno 1561.

Ioachimus princeps Anhaldinus. 6. Decemb.

Anno 1562.

Iohannes Gebhardus, Episcopus & Elector Coloniensis, Comes Mansfeldensis, 12. Nouemb.

Anno 1564.

Philippus Comes Mansfeldensis, obijt Norimbergæ, 13. Ianuarij.

Sabina Comitissa Palat. ad Rhenum Vlrici VVirtembergensis coniunx, 30. Augusti.

Ioannes Vngnadius, Baro in Sonneck. 27. Decemb.

Anno 1565.

VVolffgangus senior, Comes de Barby, 24. Ianuarij.

Magdalena de Schwartzburg, *vxor Iohannis Alberti Mãsfeldensis, 7. Septemb.*

Alexander Augusti Electoris filius, 8. Octob.

Ioannes Fridericus III. Dux Saxoniæ, Ioannis Friderici I. filius, vltimo Octobris.

Catharina de Henneberg, vxor Comitis de Schwartzburg/ *7. Nouemb. Spangebergius.*

Pius IIII. Papa, obijt 9. Decemb.

Catharina Romani Imperij Burggrauia Misnensis, nata ex stirpe principum Brunsuicensium. 10. Decembris.

Anno 1566.

Maria filia Electoris Augusti, 6. Ian.

Solymannus Imperator Turcicus, 4 Septemb.

Sigismundus Archiepiscopus Magdeburgensis, 12. Septemb.

Magdalena Comitis de Vngnaden coniunx. 16. Nouembris. Viennæ.

Anno 1567.

Magnus Augusti Electoris filius, 6. Nouemb.

Anno 1568.

Eberhardus Dux VVirtembergensis, 2. Februarij.

Henricus Comes Bredenrodius, mense Februario.

Carolus Archidux Austriæ, Philippi regis Hispaniarũ filius, in Octobri. Michaël Eitzingerus.

Anna nata ex prosapia Brunsuicensium, coniunx Barnini Senioris Ducis Pomeraniæ, 6. Nouemb.

Henricus Senior Burggrauius Misnensis, 29. Decembris.

Anno 1569.

Sybilla Maria, Ioannis VVilhelmi, Ducis Saxoniæ vxor, moritur, 7. Septemb.

Ludouicus Comes Oettingensis, 1. Octobris.

Agneta principissa de Anholdt. 27. Nouembris. Spangebergius.

Anno 1570.

Augustus Augusti Electoris filius, 12. Feb.

Maria de Montmoransi, uxor Comitis Petri Ernesti de Mãsfeldt, 5. Augusti.

Christianus Comes Oldenburgensis Antonÿ filius, 6. Aug.

Fridericus III. Dux Lignicensis 15. Decembris.

Anno 1571.

Ioachimus II. Elector Brandeburgensis, 3. Ianuarÿ.

Ioannes Marchio Brandeburgensis, Ioachimi II. frater, 13. Ianuarÿ.

Dorothea regina Daniæ Vidua Christiani III. uxor, 7. Octobris.

Anno 1573.

Antonius Comes Oldenburgensis, die 22. Ianuarÿ.

Philippus de Norcarmes Hannoniæ præfectus, 1. Februarÿ.

Hedvvigis, filia Sigismundi primi, regis Poloniæ, coniunx Ioachimi secundi Electoris Brandeburgensis, 7. Februarÿ.

Burghardus de Obergen Episcopus 51. Hildesemẽsis, mortuus est 23. die Februarÿ.

Anno 1574.

Sidonia, Electoris Augusti soror, Erici Brunsuicensis coniunx, 4. Ianuarÿ.

Carolus IX. Rex Galliæ moritur 24. Septemb.

Sabina filia Georgÿ Marchionis Brandeburgensis, coniunx Ioannis Georgÿ Electoris Brandeburgensis, 2. Nouembris.

Selymus Imperator Turcicus, 13. Decembris.

Carolus Cardinalis Lotharingiæ, mortuus post Carolum regẽ, pactis in Francia inducÿs, 23. Decembris.

Anno 1575.

Dorothea filia Friderici regis Daniæ, coniunx Christophori principis Megapolitani, & Episcopi Ratzeburgensis mortua 11. Nouembris. & sepulta 8. Decemb. in Gustrovv à sorore Elisabetha.

Anno 1576.

Ioannes Albertus dux Megapolitanus, 12. Febr.

Constantinus Imperator dũ Iuliano cum infesto exercitu occurrit, moritur anno Domini 361. 3. Nouemb. Eberus 5. Nouembris Homilius Mattheus anno 360. 20. die Nouembris.

Iouinianus Imperauit 7. menses mortuus anno 364. 17. Februar.

Valentinianus Imperator apoplexia extinctus Anno domini 375. 17. Nouembris

Valens à Gothis incensa domo igne consumptus Anno domini 378. 9. Augusti

Gratianus necatus anno Christi 383. 25. Septembris

Maximus Tyrãnus interfectus anno Christi 388. 27. August.

Theodosius Magnus mortuus anno Christi 395. 17 Ianuarij

Honorius Imperator, moritur anno Christi 423. 15. Aug. eius obitum antecessit Cometes. Prosp. Marcell.

Martianus Imperator moritur anno Christi 457. 26. Ianuarij. Onuph. Sigebertus verò 24. Febr.

Maioranus Imperat. nihil aduersi suspicans dolo Ricimeris extinguitur anno Christi 461. 7. Augusti. Cassio. Marc.

Seuerus II. Imperator, moritur anno Christi 465. 15. Augusti.

Ricimerus genero suo Arthemio Imperat. interfecto hoc scelere non diu lætatus post 39. dies sæuissimis corporis doloribus extinctus perijt anno Christi 472. 14. Augusti

Olybrius vix degustato imperio mortuus est eodem anno 23. Octobris.

Leo Senior Imperator moritur anno domini 474. in Ianuario.

Iustinianus Imperator, moritur anno Christi 565. 13. Nouemb. Niceph.

Iustin. Iunior, annó Christi 576. 2. Octob.

Tiberius II. Imperator anno Christi 583. 10. Augusti. Onuph. Cedren. 14. Nouemb.

Mauritius Imperator securi percussus 602. 24. Nouemb.

Constantinus Imp. moritur anno Christi 775. in Augusto.

Leo IIII. *moritur anno 780. 7. Septemb.*

Irene imperatrix Constantinopol. 803. 9. Augusti.

Zoë Augusta 1052. mense Septemb.

Carolus Magnus anno Christi 814. 28. Ianuarij.

Ca-

Carolus Caroli M. filius anno Christi 811. 4. Decembris
Starratius Cæsar Constantinop. 812. 11. Ianuarij. Diaconus.
Irmegarda Ludouici Cæsaris 1. coniunx, anno Christi 818. 3. Octob.
Michael Balbus Constantinop. 829. 1. Octob.
Theophilus Cæsar Constantinop. 842. 20. Ianuarij
Lotharius Imper. moritur in monasterio Prumiensi Anno Christi 855. 29. Septemb.
Carolus Caluus anno 868. 6. Octobris
Ludouicus Cæsar 875. in Augusto
Carolus Crassus deponitur anno 888. 12. Ianuarij & in summa inopia paulò post moritur Adrianopoli.
Arnolphus Cæsar moritur anno domini 899. 29. Nouemb. Reginal. Onuphrij
Ludouicus IIII. *Bauarus 912. 21. Ianuarij Auent. Sigebertus.*
Conradus Cæsar 919. 13. Decemb. Fuldæ sepultus. Auent.
Theodora Romani Constant. coniux 922. 20. Februarij
Christophorus Cæsar Orientalis Romani filius anno Christi 934. 14. Augusti.
Edita Anglica Edmundi Regis filia: Otthonis I. *Imperat. coniunx obijt sepulta Magdeburgæ 946. 26. Ianuarij*
Henricus dux Bauariæ Otthonis I. *frater moritur anno domini 955 1. Nouembris*
Iohannes Tzimista Cō: ex veneno moritur Anno Domini 975. 4. Decembris
Constantinus VIII. *Cæsar Oriental. 956. 9. Nouembris Cedr.*
Helena Constantini VIII. *vxor. 961. 27. Septemb.*
Ottho II. Cæsar 983. 8. Decembris
Adelheida II. coniunx Otthonis I. vidua Lotharij regis Italiæ mortua 984. 8. Decembris
Mechtildis filia Otthonis II. abbatissa in Quedlenburg, mortua anno 999. 7. Februarij
Ottho III. Cæsar ex Italia reuertens 1001. 28. Ianuarij, alij 1002.
Basilius Cæsar Constantinop. 1025. in Decemb.

Constantinus IX. *1028. 9. Decembris*
Michaël Cæsar Constantinop. *1036 10. Decemb.*
Gisela vxor Conradi II. *Imp.* *1043. 14. Feb Sepulta Spiræ.*
Henricus III. *niger* *1056. mortuus 7. Octob. Sepultus 28. Spiræ: quo die ante annos 40. natus erat.*
Theodora Augusta anno *1056. in fine Augusti.*
Rudolphus Sueuus, Imperat. qui contra Henricum IV. *electus est, obijt anno Christi* *1080. 12. Octob.*
Beata imperatrix *1087. 17. Decemb.*
Henricus IV. *1106. 7. Augusti.*
Alexius Comnenus, Cæsar Oriental. *1118. 15. Augusti. Zonar. Nicet.*
Lottharius Imperator *1137. 3. Decemb. sepultus in monasterio* Keyserslutter.
Conradus III. *obijt anno domini* *1152. 15. Febr. Bambergæ*
Emanuel Græcorum Cæsar moritur *1180. in Septemb. aliqui 3 Octob. Nicet. Naucle.*
Fridericus Barbarossa *1190. 10. Ianuarij*
Henricus VI. *Messanæ anno Christi* *1199. alij 1198. 1. Octob. Sigonius.*
Baldevvinus perijt *1206. 20. Augusti.*
Philippus Imp. interfectus pugione. *1208. 21. Augusti.*
Fridericus II. *1250. 13. Decemb.*
Anna coniunx Rudolphi Habsburgensis Imp. *1281. 20. Septemb.*
Rudolphus Habsburgensis Imperat. anno Christi *1291. vltimo Septemb.*
Henricus VII. *veneno in hostia per monachum accepto, anno domini* *1313. 24. Augusti*
Vxor eius moritur *1311. in Octob.*
Fridericus Pulcher Austriacus, rex Roman. *1330. 13. Ianuarij. Onuph.*
Andronicus Maior, mortuus anno *1332. 12 Febr.*
Ludouicus V. Bauarus Cæsar *1347. 11. Octob.*
Ludouicus Senior, Marchio Brandenburgensis Elector & Dux Bauariæ, Cæsaris Ludouici V. *filius anno* *1361. 15. Septemb.*

Caro-

Carolus IV. *Cæsar rex Bohemiæ, moritur Pragæ anno Chr. 1378. 29. Nouemb.*
alij anno 1379. 24. Febr.
Elisabetha Caroli IV. *Cæsaris coniunx, regis Sigismundi mater, mortua anno Christi 1393. 13. Febr.*
Albertus Bauarus II. *filius Ludouici Imperatoris, Comes Hollandiæ moritur 1404. mens. Decemb.*
Borland.
VVenceslaus Imperat. rex Bohemiæ 1419. 16. August. cum vixisset annos 57.
Iacoba Comitissa Hollandiæ, abneptis Ludouici Imperatoris, mortua est anno domini 1436. 24. die Sept.
Sigismundus Cæsar 1437. 8. Decemb.
Albertus Cæsar Rex Bohemiæ 1439. 26. Octob.
Ioannes Hunniades, Rex Vngariæ 1456. 10. Septemb.
Leonora Imperatrix Friderici coniunx, mortua anno domini 1467. 3. Septemb.
Elisabetha filia Alberti Romanorum Regis, soror Ladislai Regis Vngariæ, moritur anno domini 1504. 30. August.
Barbara Sigismundi I. coniunx 1515. in Autumno
Fridericus Imperator Maximiliani pater, mortuus anno Domini 1593. 18. Septemb. Carion.
alij 19. Augusti.
Maximilianus I. *Imperator 1519. 12. Ian.*
Margaretha filia Maximil. I. *1530. 1. Decemb.*
Carolus V. 1558. 21. Septemb.
Maximilianus II. *1576. 12. Octob.*

Cæterorum dies ignoratur: non tam multi æstiuis mensibus mortui.

OBITVS REGVM FRANCIAE, HISPAniarum, Siciliæ, ac Angliæ.

Dagobertus Rex Franciæ mortuus, anno domini 645.1. Febr.
Carolus Martellus auus Caroli Magni moritur anno 741. 22. Octob.
Pipinus rex Franciæ, obijt anno Christi 768.14. Decemb.
Carolomannus Caroli M. frater, obijt anno Christi 771.4. Ian.
Ludouicus pater Lotharij è viuis discessit, anno domini 955. in Septemb.
Guilhelmus rex Angliæ, anno Christi 1087. die 10. Septem. Polyd.
Henricus Rex Angliæ. 1135.3. Decemb. cui successit filius sororis comes Boloniæ.
Stephanus rex Angliæ, anno 1154. die 24. Octob. Polyd.
Baldevvinus III. *rex Hierosolymitanus, mortuus 1165.13. Febr.*
Ludouicus rex Franciæ 1181.29. Septemb.
Ioannes rex Angliæ, veneno sublatus, anno domini 1216.18. Nouēb.
D. Ludouicus rex Galliæ 43. Carthagine expugnata & Tuneto obsesso, pestilentia in castris mortuus anno 1270.25. Augusti, quo mense etiam filius eius Ioannes paulò antè decessit. Philippus alter eius filius rediēs, ex morbo Perpenniani decessit mense Octob. 6. Ianuarij, obijt Carolus rex Siciliæ frater Ludouici.
Henricus III. *Rex Angliæ mortuus, anno 1272.16. Nouembris. Præcessit mortem eius Eclipsis Lunæ in Augusto.*
Carolus Rex Siciliæ, & dux Apuliæ, anno Christi 1284.7. Ianuarij
Carolus V. Bonus appellatus 1308.16. Sept. Onuphr.
Philippus Longus Rex Franciæ anno Christi 1321.2. Ianuarij
Ludouicus Huttinus, anno 1321.3. Ian.
Carolus IIII. *mortuus 1327.1. Febr.*
Carolus Calabriæ Ducis filius, obijt ante patrem 1328.12. Nouemb. Pontus.
Robertus rex Neapolis 1341.19. Ianuarij.
Petrus II. *Rex Siciliæ 1347.8. Augusti*
Ludouicus, Petri II. *filius rex Siciliæ, anno 1355.16. Octob.*
Philippus Valesius 1350.13. Augusti.

La-

Ladislaus rex Neapolitanus 1419.6.*Augusti.*
Carolus VI.rex Franciæ 1422.21.*Octob.*
Ludouicus II.*anno* 1483.*vltimo Augusti.*
Elisabetha Regina Angliæ, moritur in puerperio Lugduni, anno 1503.3.idus Febr.
Philippus rex Hispaniarum Caroli V.pater, obijt anno 1506.17.Septembris.
Ludouicus XII.*Rex Franciæ* 1514.1.*Ianuarij.*
Anna Ludouici XII. coniunx, obijt anno Christi 1514.9. *Ian.*
Regina Elisabetha Caroli V. auia, Ferdinandi vxor, Anno domini 1514, exeunte extinguitur.
Ferdinandus rex Hispaniæ Caroli V. auus maternus, decessit anno domini 1516.16.*Ian.*
Aloysia Francisci I.regis mater, obijt suum diem, ni fallor, anno domini 1532.5.*cal.Nouemb.*
Iohanna Semeria enixa Edoardum, moritur anno 1537.26.*Octob.*
Henricus VIII.*Rex Angliæ* 1546.28.*Ian.*

REGVM DANIAE ET COMImitum Holsatiæ.

Haraldus rex Daniæ, obijt anno domini 980.1.*Nouem.*
Canutus, filius VValdemari I. 1210.11.*Nouemb.*
VValdemarus III.*anno domini* 1231.26.*Nouemb.*
Canutus dux Lalandiæ, filius regis VValdemari III.*anno* 1260.15.*Octobris.*
Viburgis vxor Marchionis Brandeburgensis, Erici regis filia, obijt 1300.29.Septemb.
Agnes regina Daniæ vxor Erici Regis, obijt anno domini 1300. 23.*Sept.filia fuit Alberti Marchionis Brandeburgensis.*
Ericus filius Erici regis, obijt anno domini 1319.13 Nouemb.
VValdemarus IIII.*filius Christophori regis, obijt* 1375.24. *Octobris.*
Margaretha filia huius VValdemari trium Borealium regnorum potentissima regina, obijt anno domini 1412.27.*Octob.*

Christophorus rex Daniæ, & Dux Bauariæ, Anno 1468. 6. Ianuarij.
Iohannes Christierni I. *filius obijt 1513. die 20. Februarij.*
Anna filia regis Friderici primi in iuuenilibus annis peste perijt in Schlesevvick, Anno 1535. 21. Septembris
Fridericus Friderici I. *regis filius, Episcopus Hildesheimensis, obijt Anno 1556. 27. Octobris.*
Christianus III. *1559. 1. Ianuarij*
Christiernus II. *1559. 25. Ianuarij.*
Dorothea regina Christiani III. *vxor mortua anno Domini 1571. 7. Octobris.*
Dorothea filia Friderici primi regis Danorum, coniunx Christophori ducis Megapolensis obijt anno 1575. 11. Nouemb.
Iohannes dux Holsatiæ filius Friderici I. *regis 1580. vltimo Septemb.*
Magnus Christiani III *regis Danorum filius, Episcopus in Liuonia in Osel,* Churlandt *&* Wick, *mortuus an. ætatis 42. Anno domini 1583. in Hyeme.*

SEQVENTES COMITES HAMBVRgi sepulti sunt, durante adhuc monumentorum inscriptione, vnde dies obitus eorum desumptus est.

C*omes Ioannes* I. *filius Adolphi Comitis Holsatiæ, & Schovvenburgensis, obijt Anno Christi 1266. 23. Febr.*
Gerhardus, Prioris frater 1281. 21. Decemb.
Gerhardus II. *Gerhardi* I. *filius, obijt anno 1312. 25. Octob.*
Gerhardus Comes Holsatiæ ac Stormariæ, filius Comitis Gerhardi, fratris Comitis Ioannis II. *in magna pestilentia Segebergæ obijt, & in Abbatia Reinfeldensi sepultus, vt ex monumento ibidem illi erecto constat. Anno domini 1350. 13. Aug.*
Adolphus filius Ioannis II. *1380. 26. Ian.*
Elisabetha coniunx Nicolai Comitis Holsatiæ, ac Schovvenburgensis

gensis, Itzehoæ humata, obijt anno domini 1388.5.Feb. quemadmodum ex ære lapidi inciso constat.

Albertus Comes Holsatiæ, ac Stormariæ, Henrici filius, equo lapsus est, in Dithmarsia cum prædas ibidem ageret, ex quo casu paulò post mortuus anno 1403.29. Sept. & Itzehoæ sepultus.

Adolphus V. Dux Schleseuicensis, & Comes Holsatiæ, sepultus in Itzehoa, obijt anno 1459 4. Decemb. Lubecæ.

ELECTORES SAXONIAE ET Brandenburgensis, ac Comites Norinbergenses.

M*Archio Henricus* I. *Misniæ, mortuus cum Episcopum Bennonem verberibus mulctasset, anno domini 1106. mense Augusti.*

Dedo Comes Rochlitzij anno domini 1119 16. Augusti.

Agnes filia VVenzelai regis Boemiæ, vxor Henrici II. *Marchionis Misniæ, Palatini Saxoniæ, Landgrauij Thuringiæ, obijt 1268. 13. Septembris.*

Hēricus II. *Marchio Misniæ, Palatinus Saxoniæ, Lādgrauius Thuringiæ obijt anno domini 1288.25. Februarij. Dresdæ.*

Fridericus idel, Friderici primi filius, Burggrauius Norinbergensis moritur anno 1290.14. Augusti, sepultus Heilbrunni. Reinec.

Fridericus Claudus, Marchio Misniæ, obijt anno 1315.13. Ianuarij.

VValdemarus II. *Elector Brandeburgensis, anno 1319.7. Sept.*

Ioannes Georgij, Ducis Saxoniæ filius, anno 1339 26. Febr.

Ioannes Friderici II. *filius, Burggrauius Norinbergensis 1357.7. Octob. Reinec.*

Fridericus III. *Burggrauius Norinbergensis, mortuus Blassenburgi, Anno 1394.21. Ianua.*

Fridericus Bellicosus I. *Elector Brandeburgensis, ex familia Burggrauiorum, anno domini 1440.21. Sept.*

Sigismūdus Episcopus VVirtzburgensis, dux Saxoniæ, moritur in exilio.

exilio Rochlitzij, anno Domini 1457.24.Decemb.
Elector Fridericus II. Saxoniæ, anno 1464.7.Septemb.
Fridericus II. filius Friderici I. Electoris Brandeburgensis, an. 1470. 10. Febr.
Ernestus Saxoniæ Elector III. *obijt anno* 1486.26. Augusti.
Albertus dux Saxoniæ, anno 1500.12. Septemb. obijt in Frisia.
Zedena Alberti coniunx, filia regis Bohemiæ, mortua anno 1510.1. Februarij.
Sophia Casimiri III. *filia, & Friderici Brãdeburgensis in Onolsbach coniunx, moritur anno Domini* 1513. *in Ianuario.*
Ernestus dux Saxoniæ, Episcopus Magdeburgensis, anno eodem 3. *Augusti.*
Dux Seuerinus Henrici ducis Saxoniæ filius, Oeniponte mortuus Anno 1533. *in Octobri.*
Barbara Georgij Ducis Saxoniæ coniunx, obijt anno 1534. 17. *Ianuarij.*

NOSTRA ETIAM AETATE MENSIBVS prædictis obierunt principes sequentes.

Anno Domini 1534.

Clemens VII. *Papa* 25. Septembris
Magdalena filia Georgij ducis Saxoniæ, vxor Ioachimi II. *Electoris Brandeburg:* 28. *Decembris*

Anno 1535.

Franciscus Sphortia vltimus dux Mediolanensis vltimo Octob.

Anno 1536.

Obijt Catharina Hispanica, quam Henricus rex Angliæ ante triduum repudiauerat, mense Ianuario.

Anno 1537.

Ioannes Ducis Georgij Saxonis filius 11. Ianuarij.

Anno 1539.

Fridericus Georgij, Saxoniæ Ducis filius 27. Febr.

Anno

Anno 1541.

Henricus Dux Saxoniæ, Comes Misniæ, 19. Augusti.

Anno 1542.

Iacobus Rex Scotiæ, 12. Decembris.

Ioannes IV. Lusitaniæ Rex, 2. Ianuar.

Anno 1543.

Georgius Marchio Brandēburgensis, Friderici frater & successor Onolsbachij, 17. Decemb.

Anno 1545.

Carolus dux Aureliæ, 9. Nouemb.

Albertus Cardinalis Archiepiscopus Moguntinus, 24. Septembris.

Anno 1546.

Ernestus Dux Luneburgensis mortuus, 11. Ianuar.

Catharina Regina Angliæ, 6. Augusti.

Anno 1547.

Henricus VIII. Rex Angliæ, 26. Ianuarij. Polydor.

Petrus Bembus Cardinalis Romæ, 18. Ianuarij.

Anna regina Rex Vngariæ, regis Ferdinandi coniunx, extinguitur in partu filiæ, 27. Ianuarij.

Fridericus II. Dux Lignicensis, 17. Septembris.

Iacobus Sadoletus, Cardinalis, Romæ mense Octobri.

Anno 1548.

Albertus Dux Megapolensis, filius Magni, mensis Ianuarij die 10.

Anno 1549.

Paulus III. Pontifex. 10. Nouemb.

Ottho Dux Luneburgensis moritur 11. Augusti.

Franciscus Dux Luneburgensis, 23. Nouemb.

Anno 1550.

Granuellanus Caroli V. Cæsaris Consiliarius & Cancel. intimus, sub exitu Augusti.

Vlricus Dux VVirtenbergensis, in principio Nouemb.

Magnus Dux Megapolensis Henrici filius, Episcopus Suerinensis, obijt 28. Ianuarij.

Anno 1551.

Ioannes Princeps Anhaldinus, Zeruestæ, 4. Februarij.

Anno 1552.

Henricus Dux, Megapolensis, 6. Febr.

Hermannus Episcopus Coloniensis, 15. Augusti.

Fridericus Archiepiscopus Magdeburgensis, Marchio Brandeburgensis, 3. Octob.

Paulus Iouius Nouocomensis, Episcopus Nucerinus, historiarum scriptor celeberrimus, 11. Decemb.

Mauritius Huttenus, Episcopus Eistetēsis, mortuus in Decemb.

Anno 1553.

Ioannes Ernestus Dux Saxoniæ, 8. Februarij.

Georgius princeps Anhaldinus, 17. Octob.

Anno 1554.

Sibylla coniunx Ioannis Friderici Electoris, 21. Febr.

Anno 1555.

Agneta olim Electoris Mauritij coniunx, post cuius mortem nupsit Ioanni Friderico, mortua 4 Nouemb.

Anno 1556.

Fridericus, Philippi filius, Palatinus Elector, 26. Febr.

Ioannes Comes de Isenberch, Elector Treuerensis, mortuus in Februario.

Adolphus Archiepiscopus Coloniensis, Comes Schavvenburgensis, 20. Septemb.

Fridericus frater Christiani III. Regis Daniæ, coadiutor Bremēsis, Episcopus Hildesheimensis & Slesvvicensis, moritur 27. Octob.

Albertus Alberti, ducis Megapolensis filius, 19 Decemb.

Anno 1557.

Albertus Marchio Brandeburgensis Casimiri filius, exul in oppido Marchionum Badensium, quod dicitur porta Hercinia, 8. Ianuarij.

Anno 1558.

Carolus V. in Hispania, die Matthæi Apostoli, 21. Septemb.

Gerhardus Comes Mansfeldensis, 13 Septemb.

Antonius de Schavvenburg, Archiepiscopus Coloniensis, 21. Septemb.

Eo-

Eodem die & anno Georgius Comes VVirtenbergensis.

Maria Regina Angliæ, 17.Nouemb.

Et post illam Reginaldus Polus Cardinalis, natus ex nepte Eduardi quarti, Regis Angliæ.

Anno 1559.

Christianus tertius, Rex Daniæ, 1.Ianuarij.

Christiernus secundus Rex Daniæ, expulsus regno, obijt 25. Ianuarij.

VVilhelmus princeps & Comes Hennenbergensis, 26.Ian.

Anna de Honstein, comitissa Alberti Mansfeldensis Comitis, moritur 4.Febr.

Ottho Henricus, Elector Palatinus, 12.Februarij. Chytræus.

Henricus Rex Galliæ, accepto vulnere in ludo equestri, 10.Aug.

Paulus quartus PP. 18.Augusti.

Hercules dux Ferrariensis, 3.Octob.

Anno 1560.

Philippus dux Pomeraniæ, 14.Feb.

Ioannes Fridericus, Iohannis Friderici Electoris nepos, 8.Augusti.

Gustauus Rex Sueciæ, 29. Septemb.

Franciscus secundus, rex Galliæ, 5.Decemb.

Anno 1561.

Ioachimus princeps Anhaldinus. 6.Decemb.

Anno 1562.

Iohannes Gebhardus, Episcopus & Elector Coloniensis, Comes Mansfeldensis, 12.Nouemb.

Anno 1564.

Philippus Comes Mansfeldensis, obijt Norimbergæ, 13.Ianuarij.

Sabina Comitissa Palat. ad Rhenum Vlrici VVirtembergensis coniunx, 30.Augusti.

Ioannes Vngnadius, Baro in Sonneck. 27.Decemb.

Anno 1570.

Augustus Augusti Electoris filius, 12.Feb.

Maria de Montmoransi, vxor Comitis Petri Ernesti de Mãsfeldt, 5. Augusti.

Christianus Comes Oldenburgensis Antonij filius, 6.Aug.

Fridericus III.Dux Lignicensis 15.Decembris.

Anno 1571.

Ioachimus II.Elector Brandeburgensis, 3.Ianuarij.

Ioannes Marchio Brandeburgensis, Ioachimi II.frater, 13.Ianuarij.

Dorothea regina Daniæ Vidua Christiani III.vxor, 7.Octobris.

Anno 1573.

Antonius Comes Oldenburgensis, die 22.Ianuarij.

Philippus de Norcarmes Hannoniæ præfectus, 1.Februarij.

Hedvvigis, filia Sigismundi primi, regis Poloniæ, coniunx Ioachimi secundi Electoris Brandeburgensis, 7.Februarij.

Burghardus de Obergen Episcopus 51.Hildesemẽsis, mortuus est 23.die Februarij.

Anno 1574.

Sidonia, Electoris Augusti soror, Erici Brunsuicensis coniunx, 4.Ianuarij.

Carolus IX. Rex Galliæ moritur 24.Septemb.

Sabina filia Georgij Marchionis Brandeburgensis, coniunx Ioannis Georgij Electoris Brandeburgensis, 2.Nouembris.

Selymus Imperator Turcicus, 13.Decembris.

Carolus Cardinalis Lotharingiæ, mortuus post Carolum regẽ, pactis in Francia inducijs, 23.Decembris.

Anno 1575.

Dorothea filia Friderici regis Daniæ, coniunx Christophori principis Megapolitani, & Episcopi Ratzeburgensis mortua 11. Nouembris. & sepulta 8.Decemb. in Gustrovv à sorore Elisabetha.

Anno 1576.

Ioannes Albertus dux Megapolitanus, 12.Febr.

Maximilianus Imperator, 12. Octob.

Fridericus Palatinus Rheni Elector, 26. Octob.

Anno 1578.

Ioannes de Austria Caroli V. filius illegitimus, 2. Octob.

Anno 1579.

Albertus Dux Bauariæ, 23. Octob.

Maximilianus, Comes Bussouinus, 25. Decemb.

Anno 1580.

Henricus rex Portugalliæ antea Cardinalis, 31. Ianuarij.

Philippus Ludouicus, Comes ab Hanavv & Reineck, Dominus in Munzelberg, 4. Febr.

Ioannes Dux Holsatiæ, Christiani tertij Regis Daniæ frater, vltimo Septembris.

Anna Regina Hispaniæ, Philippi regis coniunx, filia Maximiliani secundi, moritur in Hispanijs, vbi nata fuerat. 25. Octob.

Casparus Schetus, Dominus de Grosebeck & Baro in VVesemal regis Hispaniarum ærarij præfectus, Hannoniæ moritur, 9. Nouembris.

Anno 1582.

Philippus Comes de Lippe, Spiegelberg, & Peremonde, vltimus eius familiæ, obijt in iuuentute, 11. die Febr.

Ferdinandus Toletanus Dux Albæ, obijt Lisbonæ, 12. Decembris.

Ottho vltimus Comes de Hoia & Bruckhusen, mortuus 27. Februarij, post cuius obitum Comitatus ille peruenit ad Duces Brunsuicenses & Luneburgenses.

Anno 1583.

Philippus Baro à VVinneberg, iudex imperialis Cameræ, obijt Spiræ. 8. Augusti.

Catharina regina Sueciæ, Ioannis coniunx, soror regis Poloniæ Sigismundi Augusti, mortua 16. Septemb.

Ludouicus Comes Palatinus, Elector mortuus, 12. Octob.

Huma mater præsentis Sultani Muratæ, obijt 29. Nouembris. Anno 83. Ex Reinero Reineccio.

Geor-

Georgius Erneſtus, vltimus princeps Hennebergenſis, mortuus, 15. Decemb.

Ex tot enumeratis exemplis, quorum immenſus poſſet colligi numerus, apparet, menſibus hybernis plures, q̃ æſtiuis abripi mortales.

Confirmat etiam hanc meam opinionem morbus, qui anno Domini 1580. totum ferè terrarum orbem peragrauit, & ex oriente ac meridie ad occaſum & ſeptentrionem contendit, atq; his in locis ſeptentrionalibus, & inferiori Germania, ac Dania in Octobri, Nouēbri, Decembri, graſſatus eſt, quo non pauci extincti ſunt. Affirmare etiam ferè auſim: Peſtilentiam prædictis magis menſibus, quàm alijs, præſertim his locis Cymbricis & ciuitatibus maritimis ſeu Vandalicis, ſæuire.

Plinius ſcribit libro ſeptimo, obſeruatum eſſe ſuo tempore, à meridianis partibus ad occaſum Solis peſtilentiam ſemper ire, nec vnquam ferè aliter, niſi hyeme, nec vt ternos excedat menſes.

Et veteres rectè dixerunt: Autumnum mortalibus eſſe lethiferum. Approbat id ſatis morbi genus, ſudor Gallicus dictus, qui maximè in Septembri viguit anno Domini 1529. Et exemplum hiſtoriographis notum, quod anno Domini 1348. Lubecæ ipſo die Laurentij, hoc eſt, 10. Auguſti, perierunt mille & ſeptingenti homines ſpacio 24. horarum. Peſtilentiales item, & alij morbi, qui patrum memoria ac noſtro ſeculo contigere. Affirmant hoc etiam paſtores & æditui in Eccleſijs parochialibus his, & multis alijs Ciuitatibus ac locis, cum quibus ego ſermonem contuli.

Polybius lib. 9. ſcribit: Durante bello Romanorum aduerſus Equos, ſenatorum quartam partem interijſſe, ambosq; Conſules, tribunos ferè omnes: Et primo plauſtris cadauera extra vrbem exportata, deinde in Tyberim cōiecta fuiſſe. Ac cœpiſſe eam luem circiter Calendas Septembris.

Sabellicus narrat circa tertium Genuenſium bellum cum Venetis, atrocem peſtilentiam exortam eſſe, eamq; initium primum habuiſſe in Scythia: Deinde circa Pontici maris oram, & Helleſpontum graſſatam eſſe, & poſtea fere totum Occidentem infeſtaſſe.

Autor Chronicæ Hieroſolymitanæ ſcribit; Quod ſit orta plaga maxima mortalitatis in vrbe Antiochia, ex qua primo venerabi-

lis

Sed hoc etiam admonere operæ precium eſſe duxi, quod à maioribus accepi, ipſeq́; met deprehendi, quod nonnunquam ex patribus deriuentur morbi in filios, ita vt ferè ſimili genere ægritudinis afficiantur, ſæpe etiam circa idem ætatis tempus, & interdum pari mortis genere extinguantur, ſimilesq́; exitus ſortiantur, tam in annis Climactericis, quàm in reliquis. Et hoc præſertim in familijs animaduerti poteſt cum earum aliquæ ſint longæuæ, aliæ verò parum durabiles, aliæ παραφρόνησιν & mētis errorem, quaſi hæreditariam habeāt, nonnullæ etiā fœdo & tragico exitu pereāt, vt Poëta dicit:

Naturæ ſequitur ſemina quiſque ſuæ.

Et Cicero: Nonne vides & formas & mores, & motus, ac pleroſque ſtatus effingere à parentibus liberos.

Et Plinius Iunior de Cornelio Rufo ſcribit, illum tertio & trigeſimo ætatis anno pedum dolore correptum eſſe, qui morbus illi patrius erat. Nam plerumque morbi quoque per ſucceſſiones quaſdam, vt alia traduntur.

Segebergæ nuper fur ſuſpēſus eſt, cuius frater, pater ac auus propter furtum laqueo ſtrangulati ſunt, & alibi his ſimilia accidiſſe audimus.

Maiores etiam fuerunt in eadē opinione. Nam Pauſanias dicit, quòd omnes ex gente & nomine Aeacidarum diuinitus oblata nece occubuerint. Cui Iuſtinus addit: Pleroſque Aeacidarum intra annum triceſimum defunctos eſſe.

Dauid regnauit in Hebron annos ſeptem, & ſex menſes, 2. Samuel. 5. In Hieruſalem autem annos 33 2. Samuel 5. qui anni collecti faciunt 40

Salomon ſcribitur, regnaſſe annos 40
& vixit annos 59
Secundum Leonhardum Kreintzheim, à quo Bucholzerus non valde diſſentit, qui ſcribit, ipſum vixiſſe annos 60

Ieroboam filius eius, vixit 57. 1 Reg. 4.
Nepos eius Aſſa, regnauit annos 40. & multi putant, illum ad regnum perueniſſe anno 19. ita vt tantum vixerit 59

Ioſaphat filius huius, rex in Iuda moritur anno ætatis 60. Nam regnum adeptus eſt anno ætatis 35 & regnauit 25. annos: qui

menses 3. dies 19.

Honorius filius Theodosij vixit annos 49
menses 11. dies 7.

Cæcilius Arborius auus Ausonij Poëtæ, vixit annos 99

Iulius pater Ausonij, vixit similiter annos, 99
vt constat ex Epicedijs Ausonij.

Ottho II. *& Ottho* III. *ambo in iuuenili ætate ad imperium peruenerunt, ambo vix 28. ætatis annum compleuerunt. Ottho* II. *ex telo infecto aut veneno, vt nonnulli, scribunt. Sic etiam filius Ottho* III. *à Crescentij vidua veneno sublatus, perijt pater 8. Decemb. Filius 28. Ianuarij. Nomen, dignitas, conditio, ætas ac genus mortis eadem in his fuerunt, & interstitio 50. dierum in hyeme ambo extincti; cum & pater ac auus horum, nomine Ottho primus & magnus Imperator fuerit.*

Ottho, post Ottho regnauit tertius Ottho. Spangeberg.

Habemus etiam exemplum in familia regum Daniæ.

Adolphus V. dux Slesvvicensis, & Holsatiæ Comes, auunculus Christierni primi Daniæ regis, cuius ope, à proceribus Regni electus est, & ad Comitatum Holsatiæ, mortuo Adolpho, iure emptionis peruenit, præfuit ditionibus suis vltra annos 32
vixit annos 56

Gubernare incepit, annum agens vitæ 24

Christiernus ex sorore Adolphi natus, primus Rex Daniæ, Noruegiæ, ac Sueciæ, regno præfuit Danico annos integros 33
vixit annos 56

In Regem Daniæ electus, cum ageret annum ætatis 24

Ioannes Rex Christierni filius, præfuit, vt pater, regno annos 32
vixit annos 58

Incepit gubernare, annos natus 25

Christiernus III. *Friderici filius præfuit regno à coronatione annos* 22
Ab electione verò 24
E viuis excessit, anno ætatis 56

Ioannes Dux Holsatiæ, Friderici filius, Christiani III. *frater, præfuit etiam ducatibus vltra annos* 32

filiam expectaret, veneno perijt intra horas 36 sanus, viuus & mortuus fuit, anno ætatis 18

Vladislaus Iunior, rex Vngariæ ac Poloniæ, ad Varnam à Turcis interfectus est, anno ætatis 21

Ludouicus vltimus, rex Vngariæ Vladislai Casimiri filius Turcas fugiens, in palude mortuus est iuuentus, anno ætatis 71
Stephanus Broderith, huius Ludouici Procancellarius.

In Scotia fuerunt quinq; reges sibi inuicem hæreditario iure succedentes ex vna familia, nomine Stuart, Iacobi dicti: Horum nonnulli in iuuentute capti, deinceps liberati, omnes ferè in bello circa eandem ætatem perierunt, excepto Iacobo V. & vltimo, qui moto bello ab Anglis superatus, & accepto nuncio de obitu duorum filiorum, qui ambo vno die in diuersis locis peste extincti erant, mœrore perijt. Quomodo autem Rex Henricus ex eadem familia nostro tempore vxoris instinctu anno domini 1567. interemptus sit, omnibus notū est. Maria vxor eius filia Iacobi V. paulò pòst capta est, & adhuc in Anglia captiua detinetur. Et cùm Scoti centum & quinq; reges numerant, ex his quinquaginta aut in bellis cecidisse, aut à proceribus regni peremptos esse, ex annalibus ipsorum colligitur.

Præterito anno contigit hic in Holsatia in nobili familia Aluel- dica, vt mater, filius & filia in vna septimana morerentur, & vno die in auitis monumentis deponerentur: cùm tamen diuersis locis obierint.

Illustrissima Calabriæ ducissa Hippolyta Sfortia, vna cum filio suo Domino Petro ægrotare cepit, & eadem hora affligebantur ambo continuè. Et, quod plus est, matre cibum appetente filius quoque eum poscebat, & semper in illa infirmitate ambo eadē appetebant, Neutro interim de alterius affectu quicquam sciente.

Hoc ex astrorum euenisse pari influentia, vel directione simili, verè concluditur, vt Pirouanus refert.

Aurantij aliquot principes ordine se subsequentes & Nassauiorum aliquot comites bombardis sunt interfecti. Primo Philebertus Aurantij prorex Neapolitanus Caroli V. in obsidione Florentina globo est traiectus.

Deinde ex eius sorore nepos Reinerus Nassauius Aurantij prin

filij, & filiæ, demum infans, quem lactantem nutrix occuluerat, ne tota Mauritij stirps interiret, & suum filium pro alumno dabat.

Ac tandem ipse Mauritius Cæsar, securi truncatus est, iubente Phoca Imperatore. Qui fera hac crudelitate nondum satiatus, postea, pro Theodosio ad Cosroen misit, & occidi fecit. Et Petrum Mauritij fratrem, filiamq́; Germani, & in vniuersum omnes Mauritio sanguine iunctos interfecit. Ita Cuspinianus ex Ioannis Monachi, & Pauli Diaconi historia.

Georgius Cedrenus Græcus auctor, Anno, inquit, quinto, Phocas multos Mauritij amicos necauit, & cremauit: Constantinam, cum tribus filiabus in portu Eutropij, vbi & Mauritius fuerat occisus, capitibus truncauit, multos quoq; insignes viros de palatio, & inferioris ordinis innumeros interfecit.

Liber de Antiquitatibus Vrbis Constantinopolitanæ, Rubrica quarta, eandem hanc historiam ita commemorat.

Phocas Tyrannus insurgens, cœpit viuum Mauritium Imperatorem, Constantiamq́; Reginam ipsius, & quinq; liberos masculos, & tres filias, & sustulit primùm tyrannus pueros, deinde vxorem, postremo ipsum Mauritium, & sepelierunt simul omnes in vno sepulchro, postea scripserunt supra Elogion, & posuerunt suprà in tabula, quæ videtur in hodiernum vsq; diem, sic:

EPIGRAMMA IN MAVRITIVM CONIVGEM, ET LIBEROS CAESOS.

O EGO MILLE MODIS REGVM MISERANDA DVORVM
  MAVRITII CONIVNX, FILIA TIBERII,
EDOCVI REGINA SATIS FOECVNDAQVE MATER
  QVAM SINT MVLTORVM COMMODA SCEPTRA DVCVM.
MILITIS INFIDI IACEO POPVLIQVE FVRORE,
  ET MECVM CONIVNX, PROGENIESQVE IACET.
NAE MISERAE NIOBES EGO SVM VITALE CADAVER
  PLVRANE CISSAEIS, PLVRA IOCASTA TVLIT?
ESTO IVRE PATER, CVR PIGNORA PARVA NECANTVR?

HVMA-

HVMANI PRORSVS NESCIA TVRBA DOLI.
NON IAM ROMA MEIS, CARPES A FRONDIBVS VMBRAM
ERVTA THREYCIO STIRPS AQVILONE IACET.

Nicephorus Callistus scribit historiam hanc lib. 18. cap. 41. Historiæ Ecclesiasticæ, & Suidas in Collectaneis. Sed hic paulò aliter. Non vocatur etiam Regina Constantia, sed Constantina apud Nicephorum.

Turcicorum quoq; Imperatorum filij, fratres ac nepotes ante aliquot secula, vt historiæ rerum Turcicarum manifesto testantur, & nos meminimus, à parentibus vel fratribus fere omnes sunt strangulati, vix vno aut altero elapso, qui tamen paulò post etiam violēta morte obierunt: sic etiam Imperatorum nonnulli violenta morte sunt necati: vt Orcanes Imperator II. *in conflictu aduersus Tartaros occisus: aut vt alij scribunt in Prusiæ oppugnatione sagitta ictus perijt. Hic fuit auus Baiazetis.* I.

Amurates primus, Imperator III. *à seruo dominum suum vindicante confossus est. Hic fuit pater Baiazetis.*

Baiazetes I. *eius nominis*, IIII. *Imperator captus à Tamerlane Scyta ferrea cauea inclusus vitæ diem clausit. Hic fuit nepos Orcanis, ita vt auus, pater, ac filius malo lethi genere fuerint sublati.*

Amurates II. *Turcarum Imperator 7. propter Scanderbegij fœlicitatē indignatione correptus, in rabiem q; versus, sibi ipsi manus præmordisse dicitur.*

Baiazetes II. *Imperator 9. à Selymo filio per Iudæum medicum veneno necatus est. Pauci verò tantum Imperatores naturali mortis genere sunt extincti, ita vt Ottomannorum familiæ & præsertim eorum, qui ad imperij dignitatem non euehuntur, proprium videatur, violenta, morte perire.*

Et possunt adhuc plura similia exempla colligi. Ego autem iudico hoc fieri ex consensu astrorum in natiuitatibus parentum, filiorum & propinquorum, cùm inuicem ita sint sociatæ & colligatæ. Quòd autem hæc interdum ita eueniant, tamen inde non concludendum, quod semper idem fiat in omnibus. Ex singularibus enim non possunt nec debent colligi vniuersalia. Mihi sanè iucundum fuit illa obseruare, rerumq; seriem & causarum effectuumq; connexionem

niem contemplari. Quæ omnia obiter indicare volui, vnicuiq; tamen suum iudicium permitto liberum, nec aliquem ad meas obseruationes adstringo.

Postremò quoque animaduertendum esse existimo, quod multi clari viri annotârunt numerum Septenarium, & annos Climactericos & Enneaticos, non solum in priuatis hominibus naturarum & fortunarum mutationes operari: sed etiam hos dies & annos in imperijs ac gubernationibus vicissitudines magnas excitare & adducere, quas ex subiectis exemplis videre licet.

Zimbri, vel, vt quidā legunt Zamri, quintus rex in Israël, qui semetipsum igne combussit, regnauit tantum in Tersa dies 7
3. reg. 16. cap.

Roma oppressa à Gallis menses 7
Plutarchus. Roma magno miraculo capta, maiore est recuperata, quum septem totos menses in hostium potestate fuisset.

Vrbe Hierosolymitana externo ciuiliq; bello deleta, Iudæorum periere duodecies cētena & quadraginta millia intra spacium annorum 7
teste Iusto Lipsio.

Gedalia occisus mense 7
Ierem. 41.

Marius fuit septies Consul, & perijt, vt quidam scribunt, 7. die sui septimi consulatus.

Smerdes rex Persarum, regnauit menses 7

Olybrius missus à Leone Romam, cui affinitas Imperatorum auctoritatem addidit, mortuus est imperij sui mense 7

Artabanus rex Persarum, mens. 7. Euseb.

Galba septimus Romanorum Imperator, menses 7 & dies 7. regnauit: postea in medio foro interemtus. Ioseph. Sex. AEmilius.

Barnarim Cosroës filius, regnat menses 7

Athesir Persarum rex, imperat menses 7
Cedrenus, Diaconus.

Vitellius Imperator, regnauit menses 7

Iouinianus Imperator, regnauit dies 22. & menses 7

Primiſlaus ſecundus Princeps Pomeraniæ, in regem Poloniæ electus, regno præfuit menſes 7

Dauid regnauit in Hebron, vt eſt 2. Samuel. 5. menſes 6. annos 7

Athalia tyrannicè regnat in Iudæa annos 7

4. Reg. 11. & interficitur.

Erat Ioaſus, cùm in regnum aſciſceretur, annorum 7

Ioſephus.

Sennacherib. 4. rex in Aſſyria, regnauit annos 7

Beleaſtartus, filius Hirami & rex Tyri, regnauit (teſte Ioſepho) annos 7

Cyrum vixiſſe in Monarchia 2. Perſica poſt captam Babylonem annos. 7

Xenophon ſcribit.

Cambyſes, menſes 5. annos 7

Darius vltimus, annos 7

Alexander Magnus, Monarchiam tertiam obtinuit 7

annos, poſt cuius mortem, de ſumma rerum certatum annos 7

Tandem obtinuit Seleucus cum ſua poſteritate Syriam.

Idem Iaddo Iudæorum Pontifici, petenti genti Iudaicæ αὐτονομίαν *& tributorum immunitatem conceſſit ſeptimo quoque anno, quo agri non ſerebantur apud* Iudæos. I*oſephus.*

Alexander nobilis præfuit Syriæ annos 7

Gelon interficitur poſtquam in Sicilia regnâſſet annos 7

Diodorus Siculus.

Archelaus rex Macedoniæ, periјt in venatione, vt Diodor. ſcribit, poſtquam regnâſſet annos 7

Philippus Aridæus peremptus ab Olympiade Alexandri Magni matre, cum regnaſſet in Macedonia menſes 4. annos 6. Diodorus.

Narſes 7. rex Perſarum, regnauit annos 7

menſes 9. Achatias.

Sic etiam eius filius Miſdates annos 7

& nouem menſes regnauit. I*dem Agath.*

Tarquinius vltimus fuit Romanorum rex 7

& ſic Roma habuit tantùm reges 7

Valerianus, poſtquam cum filio Galieno imperâſſet 7

annos

annos, à Sapore Persarum rege victus & captus est.

AEgysthus adulter, qui interfecit Agamemnonem, ipsius regno potitus est per septennium. Velleius Paterculus.

Pharamundus I. rex Franciæ annos 7 *regnâsse scribitur à Trithemio.*

Agrippa maior Herodis filius, rex Iudæorum annos 7 *regnauit. Ioseph.*

Pilatus seipsum interfecit anno 7 *post condemnationem Christi, quæ facta est ab illo* 7 *anno suæ præfecturæ.*

Opilius Macrinus eiusq. filius Diadumenus à militibus suis interfecti sunt, cùm imperâsset bis septem menses. Aurel. Victor.

Antonius Caracalla Bassianus Imperator, imperauit annos 6. menses. 2. dies 5. Ergo 7 *imperij anno periit.*

Fl. Tiberius 2. Absimarus Imperator, regnauit annos 7

Flauius Heraclius Iustinianus, dies aliquot & annos 7

Proclus præfuit imperio annos 6. menses 4

Ergo regnauit annos fere 7

Leo Armenius menses 5. dies 14. annos 7

Martianus Orientalis Imperator, annos 6 *menses 6. & dies 10.*

Philippus Imperator, regnauit annos 7

Aristulphus Longobardorum rex, menses 7

Lotharius Francorum rex annos 7

Carolus VII. Rex Galliæ, timens venenum 7. dies à cibo & potu abstinuit: Mortuus anno Christi 1461.

Nicol. Gilles dies 26. annos 7.

Nicephorus Phocas menses 4. annos 6.

Hildericus Rex Vandalorum postquam 7. *annos regnâsset, custodiæ à subditis traditur, & necatur.*

Otho secundus Imperator VVormatiæ eligitur & Aquisgrani coronatur viuente patre anno ætatis 7

Terra mugitum ingentem dedit per dies 7 *vt Marcellinus & Signonius tradũt, quæ res nihil aliud portẽdit*

quàm Gothorum in Italiam irruptionem, vastationem Italiæ, & direptionem Romanæ vrbis.

Conradus I. Ludouici IIII. filius, regnauit annos 7

Constantinus Ducas menses 6. annos 7

Eudoxia Imperatrix, dies aliquot, menses 7

Theodoricus II. Gotthorum Rex, in Hispania ab Henrico fratre interfectus, anno gubernationis suæ 7

Francis. Tarapha.

Froto III. Danorum rex, regnum adijt, anno ætatis 7. qui postea regis Hunnorum filiam in matrimonium duxit. Saxo. Krantzius.

Sueno II. rex Daniæ, qui Thiram regis Suetiæ filiam vxorem habuit, tribus vicibus captus est & liberatus, postea ab Erico 7. rege Suetiæ regno eiectus, fuit exul annos 7
Erico verò mortuo in Daniam redijt, & rex Suetiæ ac Angliæ factus, Saxo Gram. Krantzius.

Margaretha regina Daniæ cepit Albertum regem Suetiæ, tenuitq; illum captium annos 7

Olaus Rex Daniæ Senonis filius obijt anno domini 1095. 25. Decembris anno Regni sui 7

Carolus Iunior V. Germanorum Imperator, cognomento Crassus, cùm aduersis belli casibus & morbo fractus esset, imperio cedere iussus, imperauit annos 7

Puella Valasta principatum Bohemiæ more Amazonum potenter obtinuit annos 7
AEneas Syluius.

Fridericus Barbarossa Cæsar, à Canuto Danorum rege sororem cum dote postulauit, per legatos scilicet Episcopum Bremensem Sigfridum, & Adolphum Comitem Holsatiæ, quæ à Vualdemaro patre in castris apud Lubecam erat filio suo desponsata. Hæc itaque eis tradita & transmissa est vnà cum dimidia parte dotis, agens annũ 7
Krantzius. Saxo Grammaticus.

Nepotianus, qui erat ex Eutropia sorore Cõstãtini Magni natus, à Magnentio victus post quater septem, id est, vigesimo octauo die, postquam Imperium attigerat. Sigonius.

Petrus

Petrus Candianus Venetorum dux, qui Vrsi abdicationem secutus, anno ducatus sui 7
obijt, Marcellus.

Ioannes Mocenicus dux Venetorum 71. ducatus sui decessit mense 6. anno 7
Marcellus.

Euenus III. *eius nominis Rex Scotiæ 16. in carcere strangulatus cum regnasset annos* 7

Dugallus 67. Rex Scotiæ extinctus postquam regnum tenuisset annos 7
Buchan.

Iacobus II. *Rex Scotiæ regnum iniit, vix ingressus ætatis annum* 7
Buchan.

Michaël Curopalates Imperator Byzant. regnauit annos 7

Henricus VI. Barbarossæ filius, imperium adijt anno 7
Sigon. Vrsperg. qui Messanæ obijt circa Calend. Octob. de quo hi versus:

Sexagena duo commisi prælia, Magni
Innumera pugnas tot mihi Roma tui.

Ziemomislo regi Poloniæ natus est filius cæcus, qui recepit visum anno 7
cùm rex inuitasset multos proceres regni. Cromerus lib. 2.

Robertus Imperator Germaniæ præfuit annos 7
Onuphrius.

Fuerunt Henrici Imperatores 7

Casimirus vnicus Meceslai filius, regno Poloniæ excessit, & Cluniaci in Benedictinorum Monachorum sodalitatem se dedit, in quo per annos 7
fuit, & postea in regnum reuocatus est, eiq́; præfuit.
Cromerus. Herburtus.

Septem tantum fuerunt reges in Hierusalem, ex posteris Gotfridi de Bulion: postea discordia orta est inter Guidonem & Regimundum.

Hac arrepta occasione Saladinus regnum cum vrbe occupauit.

Selymus Turcarum Imperator, vt Ramus scribit, imperauit annos 7

Adolphus Comes de Nassovv, præfuit imperio per annos 7
& interfectus anno Domini 1289. die Iulij 7

Ferdinandus Caroli V. frater menses 4. dies 7
annos 6. fuit Imperator Roman.

Renatus dux Lotharingiæ, fuit captiuus annos 7
& sese redemit 40000. coronatis.

Petrus Landus Venetus diem suum obijt, auctore Silue. Girellio, cùm patriæ præfuisset menses 9. annos 6.

Eduardus Henrici VII. *filius veneno perijt anno regni sui* 7
Bucholzerus.

Maria regina Scotiæ, filia Iacobi quinti regis Scottorum, quæ postea nupsit Francisco Delphino Franciæ, regnare cœpit nata 7
dies. Iunctinus.

Adolphus dux Geldriæ, Arnoldum senem patrem matre non dissuadente arci Buremiæ inclusum, detinuit annos 7
Batauica historia.

Elector Ludouicus præfuit Electoratui & ditionibus suis annis 7

Thomas Episcopus Cantuariensis, confossus est in Ecclesia, exilij sui anno 7
Eberus.

Christianus Friderici secundi filius Regno Danico inauguratur Anno ætatis suæ 7

SEQVITVR CATALOGVS PONTIFIcum, quorum nonnulli menses 7. & annos totidem Pontificatui præfuerunt, vt ex Eusebio, Hieronymo, Prospero, Palmerio, Platina, Volaterrano, Sabellico, Onuphrio, & reliquis, qui de Pontificibus scripsere constat.

Marcellus II. dies ter septem 7
Siluester III. dies septies septem 7
Christophorus menses 7

Leo

Leo VI. menses 7
Benedictus V menses 7
Stephanus IX. dies 8. menses 7
Bonifacius VII. dies 5. menses 7
Clemens VII. *obsessus cum Cardinalibus in mole Adriani ab exercitu Caroli V. mens.* 7
Chrstophorus menses. 7.
Bonifacius menses sex & 12. dies.
Vrbanus Romanus dies 5. mens. 7. annos 7
Sysimus 12. dies & annos 7
Stephanus I. *menses 5. annos* 7.
Dionysius menses 2. dies 4. annos 7.
Hilarius I. *menses 3. dies 9. annos* 6
Eusebius mens. 1. annos. 6
Liberius menses 3. annos 6
Bonifacius IIII. *mens. 8. dies 13. annos* 6
Theodorus Gracus dies 18. mens. 5. annos 6
Stephanus 4. mens. 3. dies 17. annos 7
Hadrianus III. *dies 9. annos* 7
Sergius mens. 3. dies 15. annos 7
Iohannes XIII. *menses 11. dies 15. annos* 6
Iohannes XXII. *menses 3. dies 17. annos.* 7
Constantinus mens. 1. dies 15. annos 7.
Paschalis mens. 3. dies 17. annos. 6.
Stephanus VI. dies 14. annos 6
Sergius II. *menses 4. annos* 7
Alexander IIII. *menses 6. annos* 6
Benedictus XII. *annos* 7
Gregorius XI. *menses 5. annos* 6
Paulus II. *Venetus mens. 1. annos* 7

Multi praeterea reges ac principes inueniuntur, qui sua regna & ducatus, subiectosq; sibi populos per septênium tantum gubernârunt, quibus mortuis aut necatis, aut eiectis, variae ac mirabiles mutationes destructionesq; euenerunt.

Quod autem hic numerus in Imperijs ac Rebuspubl. aliquam prae-

prærogatiuam obtineat, ex sequentibus clarè colligi potest.

Septem fuerunt præsides in singulis oppidis Iudaicis probatæ virtutis & iustitiæ cultores, secundum Ioseph.

Artaxerxes scripsit Esdræ Sacerdoti: vt mihi visum est, & septem amicis mihi à consilijs.

Septem fuerunt principes, qui in Monarchia Persica regem elegerunt, secundum Herodotum.

Quin & nos habemus in nostro imperio, & quarta Monarchia septem Electores, seu septemviros, penes quos ius est eligendi Imperatorem.

Germania habuit à multis seculis septem Archiepiscopos, sicut et Gallia & Hispania, & Italia. Quanquam labente seculo hæc nonnihil mutata sunt, vt Guilhelmus Zenocarus tradit.

Septem fuerunt duces, sub quibus Hunni secunda vice Pannoniã ingressi sunt & consederunt in Transyluania, & ibidem ædificarũt septem castra. Vnde etiam ipsa prouincia Siebenburg/ id est, Septem castrorum nomen acquisiuit. Bonfini.

Septem fuisse præcipuos duces Turcicæ originis & familiæ, qui post Tartaros languescentes Asiam Minorem inter se partiti sunt, Laonicus Chalcondylus testatur.

Septem ciuitates magna gesserunt inter se bella in Græcia, vt alij alijs ossa Homeri extorquerent, pro sacris reliquijs excolenda. Gellius.

Septem vrbes certant de stirpe insignis Homeri
Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamin, Ios, Argos, Athenæ.

In eadem Græcia fuerunt septem Sapientes, & scribunt nonnulli, septem olim fuisse summos Consiliarios apud Imperatorem Turcum præcipuos, qui in domesticis ac bellicis negotijs summæ rerũ præfuerunt, qui ipsorum lingua Bassæ appellantur, quæ est maxima dignitas post Imperatorem.

Septimo die Ianuarij perscriptum est Senatusconsultum: darẽt operam Consules, ne quid Respub. detrimenti caperet.

Ludi Palatini Romæ septem dies durabant.

Septimontium festum in 7. collibus vrbis celebrabatur.

Vrbs Constantinopolitana habet 7. colles: quemadmodum Roma &

& sunt ibidem coniunctæ septem turres, in quibus gaza & Turcicus conseruatur thesaurus.

Lubeca habet etiam septem turres. Vnde hi versus:
Hæc vrbs septenas ostentat in æthere turres,
Gloria Vandalici lausq́ Lubeca soli.

Praga habet etiam 7. colles secundum Celtem:

Visa non vrbs est meliore cœlo,
Fertili gleba tua Praga cincta est,
Explicat septem hæc spaciosa colles,
Ambitu murorum imitata magnæ
Mœnia Romæ.

Sebastianus rex Portugalliæ ad bellum proficiscens contra regem Mauritaniæ, nominauit septem ex regni proceribus (cum Cardinalis patruus eius administrationem recusasset) qui se absente rebus & regno præessent: in quo bello etiam perijt anno 1578. 4. Augusti. Freigius.

Iagello rex Polonorum, misit in Lithuaniam de primoribus septem, qui Sigismundum Vitandi fratrem principem in eo loco constituerent. Iohannes Herbur.

Iustinianus Imperator in septem partes Ius distribuit, eiq́; discēdo septennium attribuit.

In Iure ciuili septem testes ad Testamenti veritatem arguendam requiruntur. Iustin.

In Criminalibus de iure Saxonico requiruntur septem testes.

De iure prætorio succedebant cognati vsq́ ad septimum gradum.

Nullum diuortium erat ratum, nisi adhibitis septem ciuibus Romanis puberibus. L. nullum ff. de diuortijs.

De iure veteri ad septimum gradum prohibita erat Connubiorum contractio.

Septem sunt Parlamenta in Gallia, id est, supremæ omnium Curiæ, ad quas appellatur, & iustitia administratur.

Sic etiam in inferiori Germania sunt septem prætoria, à quibus appellatio non admittitur, & etiam septem, à quibus appellatio admittitur, ibidemq́; oppida maiora habent septem portas, septem vi-

as militares maiores, septemq́ plerumq́ parochias. Zenocarus.

Casimirus II. *Rex Poloniæ constituit supremum & prouinciale iudicium Teutonicum, qui ius Saxonicum seu Magdeburgense Cracouiæ exercebant Scabinos.* 7

DE DECIMOQVARTO AVTEM ANNO suprà sunt exempla quædam recitata, quibus sequentia adijciam.

Balthasar Rex Babyloniorum regnauit annos 14.

Sext Tarquinius septimus & vltimus Romanorum Rex anno exilij sui perijt 14.

Crœsus rex Lydorum fuit, vt Herodianus, ait annos 14.

Cleopatra cum Antonio vixit & regnauit annos 14.
Plutarchus in Antonio. Zonaras.

Fuit vltima regina Aegyptiaca, adamata à Caio Cæsare, deinde ab Antonio Triumuiro, deuicta & capta ab Augusto, admota aspide brachijs, cùm prius Antonius se interfecisset in Mausoleo eius, cùm se illi inferias ferre simularet, obijt dicens: ita oportet mori tot regum prolem.

Nero imperauit menses 7. & annos 14.

Claudius Cæsar imperauit mens. 8. dies 20. annos 13.

Alexander Seuerus dies 9. annos 13.
Lampridius.

Gordianus Iunior, *cùm esset annorum* 13.
Romanum suscepit imperium. Herodianus.

Berengarius iunior rex Italiæ annos 14

Irene mater Constantini annos 14

Flauus Valens menses 4. dies 14. annos 14.

Michael Cæsar Græcus 14.

Carolus Magnus Imperator 14.

Carolus VIII. *Rex Franciæ menses 7. annos* 14.

Sigebertus Metis præfuit annos 14.

Isabella regina Angliæ, deposito marito filium Eduardum coronari curauit anno ætatis 14

Hen-

Henricus IV.*Imperator, cùm prius omnia per tutores acta fuiſſent, accinctus eſt gladio, & ipſe bella gerere cœpit, anno regni ſui 9. ætatis* 14.
Contract.

Conradus III.*Imperator fuit annos* 14.

Ioachimus II.*Elector Brandenburgenſis factus, anno ætatis* 14.

Mahometes primus Turcarum Imperator, præfuit Turcis annos 14.

Matthias Coruinus Hunniades ætatis 14 *incarceratus cum fratre, ac poſteà inde liberatus, & in regem Vngariæ electus.*

Andreas Contarenus dux Venetorum 59. vitam finiuit, cùm annos præfuiſſet 14.
Marcell.

Conarus XXIIII.*Rex Scotiæ, in cuſtodia vitam finiuit, anno regni ſui.* 14.
Buchananus.

Verchardus LII.Rex Scotiæ, ſibiipſi mortem conſciuit, regni ſui anno 14.
Buchananus.

Donaldus LIII.Rex Scotiæ, deceſſit regni ſuo anno 14.
Buchananus.

Iacobus IIII.*Rex Scotorum factus, agens annum* 14. *cùm à ſeditioſis proceribus contra patrem inuitus produceretur, ac pater eius Iacobus* III.*in prælio interfectus eſſet. Boëthius.*

Florentinus I.*Comes Hollandiæ gubernauit.* 14.

Balduinus VII. *Rex in Hieruſalem, cœpit regnare annum agens* 14.
Leonhardus Rauvvolff. Medicus.

Anno 1551.

Ioannes Princeps Anhaldinus, Zeruestæ, 4. Februarij.

Anno 1552.

Henricus Dux, Megapolensis, 6. Febr.

Hermannus Episcopus Coloniensis, 15. Augusti.

Fridericus Archiepiscopus Magdeburgensis, Marchio Brandeburgensis, 3. Octob.

Paulus Iouius Nouocomensis, Episcopus Nucerinus, historiarum scriptor celeberrimus, 11. Decemb.

Mauritius Huttenus, Episcopus Eistetēsis, mortuus in Decemb.

Anno 1553.

Ioannes Ernestus Dux Saxoniæ, 8. Februarij.

Georgius princeps Anhaldinus, 17. Octob.

Anno 1554.

Sibylla coniunx Ioannis Friderici Electoris, 21. Febr.

Anno 1555.

Agneta olim Electoris Mauritij coniunx, post cuius mortem nupsit Ioanni Friderico, mortua 4 Nouemb.

Anno 1556.

Fridericus, Philippi filius, Palatinus Elector, 26. Febr.

Ioannes Comes de Isenberch, Elector Treuerensis, mortuus in Februario.

Adolphus Archiepiscopus Coloniensis, Comes Schavvenburgensis, 20. Septemb.

Fridericus frater Christiani III. Regis Daniæ, coadiutor Bremēsis, Episcopus Hildesheimensis & Slesvvicensis, moritur 27. Octob.

Albertus Alberti, ducis Megapolensis filius, 19. Decemb.

Anno 1557.

Albertus Marchio Brandeburgensis Casimiri filius, exul in oppido Marchionum Badensium, quod dicitur porta Hercinia, 8. Ianuarij.

Anno 1558.

Carolus V. in Hispania, die Matthæi Apostoli, 21. Septemb.

Gerhardus Comes Mansfeldensis, 13 Septemb.

Antonius de Schavvenburg, Archiepiscopus Coloniensis, 21. Septemb.

Eodem die & anno Georgius Comes VVirtenbergensis.

Maria Regina Angliæ, 17.Nouemb.

Et post illam Reginaldus Polus Cardinalis, natus ex nepte Eduardi quarti, Regis Angliæ.

Anno 1559.

Christianus tertius, Rex Daniæ, 1.Ianuarij.

Christiernus secundus Rex Daniæ, expulsus regno, obijt 25. Ianuarij.

VVilhelmus princeps & Comes Hennenbergensis, 26.Ian.

Anna de Honstein, comitissa Alberti Mansfeldensis Comitis, moritur 4.Febr.

Ottho Henricus, Elector Palatinus, 12.Februarij.

Chytraus.

Henricus Rex Galliæ, accepto vulnere in ludo equestri, 10.Aug.

Paulus quartus PP. 18.Augusti.

Hercules dux Ferrariensis, 3.Octob.

Anno 1560.

Philippus dux Pomeraniæ, 14.Feb.

Ioannes Fridericus, Iohannis Friderici Electoris nepos, 8.Augusti.

Gustauus Rex Sueciæ, 29. Septemb.

Franciscus secundus, rex Galliæ, 5.Decemb.

Anno 1561.

Ioachimus princeps Anhaldinus. 6.Decemb.

Anno 1562.

Iohannes Gebhardus, Episcopus & Elector Coloniensis, Comes Mansfeldensis, 12.Nouemb.

Anno 1564.

Philippus Comes Mansfeldensis, obijt Norimbergæ, 13.Ianuarij.

Sabina Comitissa Palat. ad Rhenum Vlrici VVirtembergensis coniunx, 30.Augusti.

Ioannes Vngnadius, Baro in Sonneck. 27.Decemb.

Anno 1570.

Augustus Augusti Electoris filius, 12.Feb.

Maria de Montmoransi, vxor Comitis Petri Ernesti de Mãsfeldt, 5. Augusti.

Christianus Comes Oldenburgensis Antonij filius, 6.Aug.

Fridericus III. Dux Lignicensis 15. Decembris.

Anno 1571.

Ioachimus II. Elector Brandeburgensis, 3.Ianuarij.

Ioannes Marchio Brandeburgensis, Ioachimi II. frater, 13.Ianuarij.

Dorothea regina Daniæ Vidua Christiani III. vxor, 7.Octobris.

Anno 1573.

Antonius Comes Oldenburgensis, die 22.Ianuarij.

Philippus de Norcarmes Hannoniæ præfectus, 1.Februarij.

Hedvvigis, filia Sigismundi primi, regis Poloniæ, coniunx Ioachimi secundi Electoris Brandeburgensis, 7.Februarij.

Burghardus de Obergen Episcopus 51. Hildesemẽsis, mortuus est 23. die Februarij.

Anno 1574.

Sidonia, Electoris Augusti soror, Erici Brunsuicensis coniunx, 4.Ianuarij.

Carolus IX. Rex Galliæ moritur 24.Septemb.

Sabina filia Georgij Marchionis Brandeburgensis, coniunx Ioannis Georgij Electoris Brandeburgensis, 2, Nouembris.

Selymus Imperator Turcicus, 13.Decembris.

Carolus Cardinalis Lotharingiæ, mortuus post Carolum regẽ, pactis in Francia inducijs, 23.Decembris.

Anno 1575.

Dorothea filia Friderici regis Daniæ, coniunx Christophori principis Megapolitani, & Episcopi Ratzeburgensis mortua 11. Nouembris. & sepulta 8. Decemb. in Gustrovv à sorore Elisabetha.

Anno 1576.

Ioannes Albertus dux Megapolitanus, 12.Febr.

Maximilianus Imperator, 12.Octob.
Fridericus Palatinus Rheni Elector, 26.Octob.

Anno 1578.

Ioannes de Austria Caroli V. filius illegitimus, 2. Octob.

Anno 1579.

Albertus Dux Bauariæ, 23.Octob.
Maximilianus, Comes Bussouinus, 25.Decemb.

Anno 1580.

Henricus rex Portugalliæ antea Cardinalis, 31.Ianuarij.

Philippus Ludouicus, Comes ab Hanavv & Reineck, Dominus in Munzelberg, 4. Febr.

Ioannes Dux Holsatiæ, Christiani tertij Regis Daniæ frater, vltimo Septembris.

Anna Regina Hispaniæ, Philippi regis coniunx, filia Maximiliani secundi, moritur in Hispanijs, vbi nata fuerat. 25.Octob.

Casparus Schetus, Dominus de Grosebeck & Baro in VVesemal regis Hispaniarum ærarij præfectus, Hannoniæ moritur, 9.Nouembris.

Anno 1582.

Philippus Comes de Lippe, Spiegelberg, & Peremonde, vltimus eius familiæ, obijt in iuuentute, 11. die Febr.

Ferdinandus Toletanus Dux Albæ, obijt Lisbonæ, 12. Decembris.

Ottho vltimus Comes de Hoia & Bruckhusen, mortuus 27. Februarij, post cuius obitum Comitatus ille peruenit ad Duces Brunsuicenses & Luneburgenses.

Anno 1583.

Philippus Baro à VVinneberg, iudex imperialis Cameræ, obijt Spiræ. 8. Augusti.

Catharina regina Sueciæ, Ioannis coniunx, soror regis Poloniæ Sigismundi Augusti, mortua 16. Septemb.

Ludouicus Comes Palatinus, Elector mortuus, 12. Octob.

Huma mater præsentis Sultani Muratæ, obijt 29. Nouembris. Anno 83. Ex Reinero Reineccio.

Geor-

Georgius Ernestus, vltimus princeps Hennebergensis, mortuus, 15. Decemb.

Ex tot enumeratis exemplis, quorum immensus posset colligi numerus, apparet, mensibus hybernis plures, q̃ æstiuis abripi mortales.

Confirmat etiam hanc meam opinionem morbus, qui anno Domini 1580. totum ferè terrarum orbem peragrauit, & ex oriente ac meridie ad occasum & septentrionem contendit, atq; his in locis septentrionalibus, & inferiori Germania, ac Dania in Octobri, Nouẽbri, Decembri, grassatus est, quo non pauci extincti sunt. Affirmare etiam ferè ausim: Pestilentiam prædictis magis mensibus, quàm alijs, præsertim his locis Cymbricis & ciuitatibus maritimis seu Vandalicis, sæuire.

Plinius scribit libro septimo, obseruatum esse suo tempore, à meridianis partibus ad occasum Solis pestilentiam semper ire, nec vnquam ferè aliter, nisi hyeme, nec vt ternos excedat menses.

Et veteres rectè dixerunt: Autumnum mortalibus esse lethiferum. Approbat id satis morbi genus, sudor Gallicus dictus, qui maximè in Septembri viguit anno Domini 1529. Et exemplum historiographis notum, quod anno Domini 1348. Lubecæ ipso die Laurentij, hoc est, 10. Augusti, perierunt mille & septingenti homines spacio 24. horarum. Pestilentiales item, & alij morbi, qui patrum memoria ac nostro seculo contigere. Affirmant hoc etiam pastores & ædituui in Ecclesijs parochialibus his, & multis alijs Ciuitatibus ac locis, cum quibus ego sermonem contuli.

Polybius lib. 9. scribit: Durante bello Romanorum aduersus Equos, senatorum quartam partem interijsse, ambosq; Consules, tribunos ferè omnes: Et primo plaustris cadauera extra vrbem exportata, deinde in Tyberim cõiecta fuisse. Ac cœpisse eam luem circiter Calendas Septembris.

Sabellicus narrat circa tertium Genuensium bellum cum Venetis, atrocem pestilentiam exortam esse, eamq; initium primum habuisse in Scythia: Deinde circa Pontici maris oram, & Hellespontum grassatam esse, & postea fere totum Occidentem infestasse.

Autor Chronicæ Hierosolymitanæ scribit; Quod sit orta plaga maxima mortalitatis in vrbe Antiochia, ex qua primo venerabilis

Sed hoc etiam admonere operæ precium eſſe duxi, quod à maioribus accepi, ipſeq́; met deprehendi, quod nonnunquam ex patribus deriuentur morbi in filios, ita vt ferè ſimili genere ægritudinis afficiantur, ſæpe etiam circa idem ætatis tempus, & interdum pari mortis genere extinguantur, ſimileſq́; exitus ſortiantur, tam in annis Climactericis, quàm in reliquis. Et hoc præſertim in familijs animaduerti poteſt cum earum aliquæ ſint longæuæ, aliæ verò parum durabiles, aliæ παραφρόνησιν & mētis errorem, quaſi hæreditariam habeāt, nonnullæ etiā fœdo & tragico exitu pereāt, vt Poëta dicit:

Naturæ ſequitur ſemina quiſque ſuæ.

Et Cicero: Nonne vides & formas & mores, & motus, ac pleroſque ſtatus effingere à parentibus liberos.

Et Plinius Iunior de Cornelio Rufo ſcribit, illum tertio & trigeſimo ætatis anno pedum dolore correptum eſſe, qui morbus illi patrius erat. Nam plerumque morbi quoque per ſucceſſiones quaſdam, vt alia traduntur.

Segebergæ nuper fur ſuſpēſus eſt, cuius frater, pater ac auus propter furtum laqueo ſtrangulati ſunt, & alibi his ſimilia accidiſſe audimus.

Maiores etiam fuerunt in eadē opinione. Nam Pauſanias dicit, quòd omnes ex gente & nomine Aeacidarum diuinitus oblata nece occubuerint. Cui Iuſtinus addit: Pleroſque Aeacidarum intra annum triceſimum defunctos eſſe.

Dauid regnauit in Hebron annos ſeptem, & ſex menſes, 2. Samuel. 5. In Hieruſalem autem annos 33 2. Samuel 5. qui anni collecti faciunt 40

Salomon ſcribitur, regnaſſe annos 40
& vixit annos 59
Secundum Leonhardum Kreintzheim, à quo Bucholzerus non valde diſſentit, qui ſcribit, ipſum vixiſſe annos 60

Ieroboam filius eius, vixit 57. 1 Reg. 4.

Nepos eius Aſſa, regnauit annos 40. & multi putant, illum ad regnum perueniſſe anno 19. ita vt tantum vixerit 59

Ioſaphat filius huius, rex in Iuda moritur anno ætatis 60. Nam regnum adeptus eſt anno ætatis 35. & regnauit 25. annos: qui

menſes 3. dies 19.

Honorius filius Theodoſij vixit annos 49
menſes 11. dies 7.

Cæcilius Arborius auus Auſonij Poëta, vixit annos 99

Iulius pater Auſonij, vixit ſimiliter annos, 99
vt conſtat ex Epicedijs Auſonij.

Ottho II. *& Ottho* III. *ambo in iuuenili ætate ad imperium perueuerunt, ambo vix 28. ætatis annum compleuerunt. Ottho* II. *ex telo infecto aut veneno, vt nonnulli, ſcribunt. Sic etiam filius Ottho* III. *à Creſcentij vidua veneno ſublatus, perijt pater 8. Decemb. Filius 28. Ianuarij. Nomen, dignitas, conditio, ætas ac genus mortis eadem in his fuerunt, & interſtitio 50. dierum in hyeme ambo extincti; cum & pater ac auus horum, nomine Ottho primus & magnus Imperator fuerit.*

Ottho, poſt Otthoregnauit tertius Ottho. Spangeberg.

Habemus etiam exemplum in familia regum Daniæ.

Adolphus V. dux Sleſvvicenſis, & Holſatiæ Comes, auunculus Chriſtierni primi Daniæ regis, cuius ope, à proceribus Regni electus eſt, & ad Comitatum Holſatiæ, mortuo Adolpho, iure emptionis peruenit, præfuit ditionibus ſuis vltra annos 32
vixit annos 56

Gubernare incepit, annum agens vitæ 24

Chriſtiernus ex ſorore Adolphi natus, primus Rex Daniæ, Noruegiæ, ac Sueciæ, regno præfuit Danico annos integros 33
vixit annos 56

In Regem Daniæ electus, cum ageret annum ætatis 24

Ioannes Rex Chriſtierni filius, præfuit, vt pater, regno annos 32
vixit annos 58

Incepit gubernare, annos natus 25

Chriſtiernus III. *Friderici filius præfuit regno à coronatione annos* 22
Ab electione verò 24
E viuis exceſſit, anno ætatis 56

Ioannes Dux Holſatiæ, Friderici filius, Chriſtiani III. *frater, præfuit etiam ducatibus vltra annos* 32

filiam expectaret, veneno perijt intra horas 36 sanus, viuus & mortuus fuit, anno ætatis 18

Vladislaus Iunior, rex Vngariæ ac Poloniæ, ad Varnam à Turcis interfectus est, anno ætatis 21

Ludouicus vltimus, rex Vngariæ Vladislai Casimiri filius Turcas fugiens, in palude mortuus est inuentus, anno ætatis 71

Stephanus Broderith, huius Ludouici Procancellarius.

In Scotia fuerunt quinq; reges sibi inuicem hæreditario iure succedentes ex vna familia, nomine Stuart, Iacobi dicti: Horum nonnulli in iuuentute capti, deinceps liberati, omnes ferè in bello circa eandem ætatem perierunt, excepto Iacobo V. & vltimo, qui moto bello ab Anglis superatus, & accepto nuncio de obitu duorum filiorum, qui ambo vno die in diuersis locis peste extincti erant, mœrore perijt. Quomodo autem Rex Henricus ex eadem familia nostro tempore vxoris instinctu anno domini 1567. interemptus sit, omnibus notū est. Maria vxor eius filia Iacobi V. paulò pòst capta est, & adhuc in Anglia captiua detinetur. Et cùm Scoti centum & quinq; reges numerant, ex his quinquaginta aut in bellis cecidisse, aut à proceribus regni peremptos esse, ex annalibus ipsorum colligitur.

Præterito anno contigit hic in Holsatia in nobili familia Aluel-dica, vt mater, filius & filia in vna septimana morerentur, & vno die in auitis monumentis deponerentur: cùm tamen diuersis locis obierint.

Illustrissima Calabriæ ducissa Hippolyta Sfortia, vna cum filio suo Domino Petro ægrotare cepit, & eadem hora affligebantur ambo continuè. Et, quod plus est, matre cibum appetente filius quoque cum poscebat, & semper in illa infirmitate ambo eadē appetebant, Neutro interim de alterius affectu quicquam sciente.

Hoc ex astrorum euenisse pari influentia, vel directione simili, verè concluditur, vt Pirouanus refert.

Aurantij aliquot principes ordine se subsequentes & Nassauiorum aliquot comites bombardis sunt interfecti. Primo Philebertus Aurantij prorex Neapolitanus Caroli V. in obsidione Florentina globo est traiectus.

Deinde ex eius sorore nepos Reinerus Nassauius Aurantij prin

filij, & filiæ, demum infans, quem lactantem nutrix occuluerat, ne tota Mauritij stirps interiret, & suum filium pro alumno dabat.

Ac tandem ipse Mauritius Cæsar, securi truncatus est, iubente Phoca Imperatore. Qui fera hac crudelitate nondum satiatus, postea, pro Theodosio ad Cosroen misit, & occidi fecit. Et Petrum Mauritij fratrem, filiamq́; Germani, & in vniuersum omnes Mauritio sanguine iunctos interfecit. Ita Cuspinianus ex Ioannis Monachi, & Pauli Diaconi historia.

Georgius Cedrenus Græcus auctor, Anno, inquit, quinto, Phocas multos Mauritij amicos necauit, & cremauit: Constantinam, cum tribus filiabus in portu Eutropij, vbi & Mauritius fuerat occisus, capitibus truncauit, multos quoq; insignes viros de palatio, & inferioris ordinis innumeros interfecit.

Liber de Antiquitatibus Vrbis Constantinopolitanæ, Rubrica quarta, eandem hanc historiam ita commemorat.

Phocas Tyrannus insurgens, cœpit viuum Mauritium Imperatorem, Constantiamq́; Reginam ipsius, & quinq; liberos masculos, & tres filias, & sustulit primùm tyrannus pueros, deinde vxorem, postremo ipsum Mauritium, & sepelierunt simul omnes in vno sepulchro, postea scripserunt supra Elogion, & posuerunt suprà in tabula, quæ videtur in hodiernum vsq; diem, sic:

EPIGRAMMA IN MAVRITIVM CONIVGEM, ET LIBEROS CAESOS.

O EGO MILLE MODIS REGVM MISERANDA DVORVM
MAVRITII CONIVNX, FILIA TIBERII,
EDOCVI REGINA SATIS FOECVNDAQVE MATER
QVAM SINT MVLTORVM COMMODA SCEPTRA DVCVM.
MILITIS INFIDI IACEO POPVLIQVE FVRORE,
ET MECVM CONIVNX, PROGENIESQVE IACET.
NAE MISERAE NIOBES EGO SVM VITALE CADAVER
PLVRANE CISSAEIS, PLVRA IOCASTA TVLIT?
ESTO IVRE PATER, CVR PIGNORA PARVA NECANTVR?

HVMANI PRORSVS NESCIA TVRBA DOLI.
NON IAM ROMA MEIS, CARPES A FRONDIBVS VMBRAM
ERVTA THREYCIO STIRPS AQVILONE IACET.

Nicephorus Callistus scribit historiam hanc lib. 18. cap. 41. Historiæ Ecclesiasticæ, & Suidas in Collectaneis. Sed hic paulò aliter. Non vocatur etiam Regina Constantia, sed Constantina apud Nicephorum.

Turcicorum quoq; Imperatorum filij, fratres ac nepotes ante aliquot secula, vt historiæ rerum Turcicarum manifesto testantur, & nos meminimus, à parentibus vel fratribus fere omnes sunt strangulati, vix vno aut altero elapso, qui tamen paulò post etiam violēta morte obierunt: sic etiam Imperatorum nonnulli violenta morte sunt necati: vt Orcanes Imperator II. *in conflictu aduersus Tartaros occisus: aut vt alij scribunt in Prussia oppugnatione sagitta ictus perijt. Hic fuit auus Baiazetis.* I.

Amurates primus, Imperator III. *à seruo dominum suum vindicante confossus est. Hic fuit pater Baiazetis.*

Baiazetes I. *eius nominis*, IIII. *Imperator captus à Tamerlane Scyta ferrea cauea inclusus vitæ diem clausit. Hic fuit nepos Orcanis, ita vt auus, pater, ac filius malo lethi genere fuerint sublati.*

Amurates II. *Turcarum Imperator 7. propter Scanderbegij fœlicitatē indignatione correptus, in rabiemq; versus, sibi ipsi manus præmordisse dicitur.*

Baiazetes II. *Imperator 9. à Selymo filio per Iudæum medicum veneno necatus est. Pauci verò tantum Imperatores naturali mortis genere sunt extincti, ita vt Ottomannorum familiæ & præsertim eorum, qui ad imperij dignitatem non euehuntur, proprium videatur, violenta, morte perire.*

Et possunt adhuc plura similia exempla colligi. Ego autem iudico hoc fieri ex consensu astrorum in natiuitatibus parentum, filiorum & propinquorum, cùm inuicem ita sint sociatæ & colligatæ. Quòd autem hæc interdum ita eueniant, tamen inde non concludendum, quod semper idem fiat in omnibus. Ex singularibus enim non possunt nec debent colligi vniuersalia. Mihi sanè iucundum fuit illa obseruare, rerumq; seriem & causarum effectuumq; connexionem

tionem contemplari. Quæ omnia obiter indicare volui, vnicuiq; tamen suum iudicium permitto liberum, nec aliquem ad meas obseruationes adstringo.

POstremò quoque animaduertendum esse existimo, quod multi clari viri annotârunt numerum Septenarium, & annos Climactericos & Enneaticos, non solum in priuatis hominibus naturarum & fortunarum mutationes operari: sed etiam hos dies & annos in imperijs ac gubernationibus vicissitudines magnas excitare & adducere, quas ex subiectis exemplis videre licet.

Zimbri, vel, vt quidā legunt Zamri, quintus rex in Israël, qui semetipsum igne combussit, regnauit tantum in Tersa dies 7
3. reg. 16. cap.

Roma oppressa à Gallis menses 7
Plutarchus. Roma magno miraculo capta, maiore est recuperata, quum septem totos menses in hostium potestate fuisset.

Vrbe Hierosolymitana externo ciuiliq; bello deleta, Iudæorum periere duodecies cētena & quadraginta millia intra spacium annorum 7
teste Iusto Lipsio.

Gedalia occisus mense 7
Ierem. 41.

Marius fuit septies Consul, & perijt, vt quidam scribunt, 7. die sui septimi consulatus.

Smerdes rex Persarum, regnauit menses 7

Olybrius missus à Leone Romam, cui affinitas Imperatorum auctoritatem addidit, mortuus est imperij sui mense 7

Artabanus rex Persarum, mens. 7. *Euseb.*

Galba septimus Romanorum Imperator, menses 7
& dies 7. regnauit: postea in medio foro interemtus. Ioseph. Sex. AEmilius.

Barnarim Cosroës filius, regnat menses 7

Athesir Persarum rex, imperat menses 7
Cedrenus, Diaconus.

Vitellius Imperator, regnauit menses 7

Iouinianus Imperator, regnauit dies 22. & menses 7

Primislaus secundus Princeps Pomeraniæ, in regem Poloniæ electus, regno præfuit menses 7

Dauid regnauit in Hebron, vt est 2. Samuel. 5. menses 6. annos 7

Athalia tyrannicè regnat in Iudæa annos 7

4. Reg. 11. & interficitur.

Erat Ioasus, cùm in regnum assisceretur, annorum 7

Iosephus.

Sennacherib. 4. rex in Assyria, regnauit annos 7

Beleastartus, filius Hirami & rex Tyri, regnauit (teste Iosepho) annos 7

Cyrum vixisse in Monarchia 2. Persica post captam Babylonem annos. 7

Xenophon scribit.

Cambyses, menses 5. annos 7

Darius vltimus, annos 7

Alexander Magnus, Monarchiam tertiam obtinuit 7

annos, post cuius mortem, de summa rerum certatum annos 7

Tandem obtinuit Seleucus cum sua posteritate Syriam.

Idem Iaddo Iudæorum Pontifici, petenti genti Iudaicæ αὐτονομίαν *& tributorum immunitatem concessit septimo quoque anno, quo agri non serebantur apud* Iudæos. I*osephus.*

Alexander nobilis præfuit Syriæ annos 7

Gelon interficitur postquam in Sicilia regnâsset annos 7

Diodorus Siculus.

Archelaus rex Macedoniæ, periјt in venatione, vt Diodor. scribit, postquam regnâsset annos 7

Philippus Aridæus peremptus ab Olympiade Alexandri Magni matre, cùm regnasset in Macedonia menses 4. annos 6. Diodorus.

Narses 7. rex Persarum, regnauit annos 7

menses 9. Achatias.

Sic etiam eius filius Misdates annos 7

& nouem menses regnauit. Idem *Agath.*

Tarquinius vltimus fuit Romanorum rex 7

& sic Roma habuit tantùm reges 7

Valerianus, postquam cum filio Galieno imperâsset 7

annos.

annos, à Sapore Persarum rege victus & captus est.

AEgysthus adulter, qui interfecit Agamemnonem, ipsius regno potitus est per septennium. Velleius Paterculus.

Pharamundus I. rex Franciæ annos 7 regnâsse scribitur à Trithemio.

Agrippa maior Herodis filius, rex Iudæorum annos 7 regnauit. Ioseph.

Pilatus seipsum interfecit anno 7 post condemnationem Christi, quæ facta est ab illo 7 anno suæ præfecturæ.

Opilius Macrinus eiusq; filius Diadumenus à militibus suis interfecti sunt, cùm imperâsset bis septem menses. Aurel. Victor.

Antonius Caracalla Bassianus Imperator, imperauit annos 6. menses. 2. dies 5. Ergo 7 imperij anno perijt.

Fl. Tiberius 2. Absimarus Imperator, regnauit annos 7

Flauius Heraclius Iustinianus, dies aliquot & annos 7

Proclus præfuit imperio annos 6. menses 4

Ergo regnauit annos fere 7

Leo Armenius menses 5. dies 14. annos 7

Martianus Orientalis Imperator, annos 6 menses 6. & dies 10.

Philippus Imperator, regnauit annos 7

Aristulphus Longobardorum rex, menses 7

Lotharius Francorum rex annos 7

Carolus VII. Rex Galliæ, timens venenum 7. dies à cibo & potu abstinuit: Mortuus anno Christi 1461.

Nicol. Gilles dies 26. annos 7.

Nicephorus Phocas menses 4. annos 6.

Hildericus Rex Vandalorum postquam 7. annos regnâsset, custodia à subditis traditur, & necatur.

Otho secundus Imperator VVormatiæ eligitur & Aquisgrani coronatur viuente patre anno ætatis 7

Terra mugitum ingentem dedit per dies 7 vt Marcellinus & Signonius tradūt, quæ res nihil aliud portēdit

quàm Gothorum in Italiam irruptionem, vastationem Italiæ, & direptionem Romanæ vrbis.

Conradus I. Ludouici IIII. filius, regnauit annos 7

Constantinus Ducas menses 6. annos 7

Eudoxia Imperatrix, dies aliquot, menses 7

Theodoricus II. Gotthorum Rex, in Hispania ab Henrico fratre interfectus, anno gubernationis suæ 7

Francis. Tarapha.

Froto III. Danorum rex, regnum adijt, anno ætatis 7. qui postea regis Hunnorum filiam in matrimonium duxit. Saxo. Krantzius.

Sueno II. rex Daniæ, qui Thiram regis Suetiæ filiam vxorem habuit, tribus vicibus captus est & liberatus, postea ab Erico 7. rege Suetiæ regno eiectus, fuit exul annos 7

Erico verò mortuo in Daniam redijt, & rex Suetiæ ac Angliæ factus, Saxo Gram. Krantzius.

Margaretha regina Daniæ cepit Albertum regem Suetiæ, tenuitq; illum captium annos 7

Olaus Rex Daniæ Senonis filius obijt anno domini 1005. 25. Decembris anno Regni sui 7

Carolus Iunior V. Germanorum Imperator, cognomento Crassus, cùm aduersis belli casibus & morbo fractus esset, imperio cedere iussus, imperauit annos 7

Puella Valasta principatum Bohemiæ more Amazonum potenter obtinuit annos 7

AEneas Syluius.

Fridericus Barbarossa Cæsar, à Canuto Danorum rege sororem cum dote postulauit, per legatos scilicet Episcopum Bremensem Sigfridum, & Adolphum Comitem Holsatiæ, quæ à Vualdemaro patre in castris apud Lubecam erat filio suo despõsata. Hæc itaque eis tradita & transmissa est vnà cum dimidia parte dotis, agens annũ 7

Krantzius. Saxo Grammaticus.

Nepotianus, qui erat ex Eutropia sorore Cõstãtini Magni natus, à Magnentio victus post quater septem, id est, vigesimo octauo die, postquam Imperium attigerat. Sigonius.

Petrus Candianus Venetorum dux, qui Vrsi abdicationem secutus, anno ducatus sui 7
obijt, Marcellus.

Ioannes Mocenicus dux Venetorum 71. ducatus sui decessit mense 6. anno 7
Marcellus.

Euenus III. *eius nominis Rex Scotiæ 16. in carcere strangulatus cum regnasset annos* 7

Dugallus 67. Rex Scotiæ extinctus postquam regnum tenuisset annos 7
Buchan.

Iacobus II. *Rex Scotiæ regnum inijt, vix ingressus ætatis annum* 7
Buchan.

Michael Curopalates Imperator Byzant. regnauit annos 7

Henricus VI. Barbarossæ filius, imperium adijt anno 7
Sigon. Vrsperg. qui Messanæ obijt circa Calend. Octob. de quo hi versus:

Sexagena duo commisi prælia, Magni
Innumera pugnas tot mihi Roma tui.

Ziemomislo regi Poloniæ natus est filius cæcus, qui recepit visum anno 7
cùm rex inuitasset multos proceres regni. Cromerus lib. 2.

Robertus Imperator Germaniæ præfuit annos 7
Onuphrius.

Fuerunt Henrici Imperatores 7

Casimirus vnicus Meceslai filius, regno Poloniæ excessit, & Cluniaci in Benedictinorum Monachorum sodalitatem se dedit, in quo per annos 7
fuit, & postea in regnum reuocatus est, eiq. præfuit.
Cromerus. Herburtus.

Septem tantum fuerunt reges in Hierusalem, ex posteris Gotfridi de Bulion: postea discordia orta est inter Guidonem & Regimundum.

Hac arrepta occasione Saladinus regnum cum vrbe occupauit.

Selymus Turcarum Imperator, vt Ramus scribit, imperauit annos 7

Adolphus Comes de Nassovv, præfuit imperio per annos 7

& interfectus anno Domini 1289. die Iulij 7

Ferdinandus Caroli V. frater menses 4. dies 7

annos 6. fuit Imperator Roman.

Renatus dux Lotharingiæ, fuit captiuus annos 7

& sese redemit 40000. coronatis.

Petrus Landus Venetus diem suum obijt, auctore Silue. Girellio, cùm patriæ præfuisset menses 9. annos 6.

Eduardus Henrici VII. *filius veneno perijt anno regni sui* 7

Bucholzerus.

Maria regina Scotiæ, filia Iacobi quinti regis Scottorum, quæ postea nupsit Francisco Delphino Franciæ, regnare cœpit nata 7

dies. Iunctinus.

Adolphus dux Geldriæ, Arnoldum senem patrem matre non dissuadente arci Buremiæ inclusum, detinuit annos 7

Batauica historia.

Elector Ludouicus præfuit Electoratui & ditionibus suis annis 7

Thomas Episcopus Cantuariensis, confossus est in Ecclesia, exilij sui anno 7

Eberus.

Christianus Friderici secundi filius Regno Danico inauguratur Anno ætatis suæ 7

SEQVITVR CATALOGVS PONTIFIcum, quorum nonnulli menses 7. & annos totidem Pontificatui præfuerunt, vt ex Eusebio, Hieronymo, Prospero, Palmerio, Platina, Volaterrano, Sabellico, Onuphrio, & reliquis, qui de Pontificibus scripsere constat.

Marcellus II. dies ter septem 7

Siluester III. dies septies septem 7

Christophorus menses 7

Leo VI. menses 7
Benedictus V menses 7
Stephanus IX. dies 8. menses 7
Bonifacius VII. dies 5. menses 7
Clemens VII. *obsessus cum Cardinalibus in mole Adriani ab exercitu Caroli V. mens.* 7
Chrstophorus menses. 7
Bonifacius menses sex & 12. dies.
Vrbanus Romanus dies 5. mens. 7. annos 7
Sysimus 12. dies & annos 7
Stephanus I. *menses 5. annos* 7
Dionysius menses 2. dies 4. annos 7
Hilarius I. *menses 3. dies 9. annos* 6
Eusebius mens. 1. annos 6
Liberius menses 3. annos 6
Bonifacius IIII. *mens. 8. dies 13. annos* 6
Theodorus Græcus dies 18. mens. 5. annos 6
Stephanus 4. mens. 3. dies 17. annos 7
Hadrianus III. *dies 9. annos* 7
Sergius mens. 3. dies 15. annos 7
Iohannes XIII. *menses 11. dies 15. annos* 6
Iohannes XXII. *menses 3. dies 17. annos* 7
Constantinus mens. 1. dies 15. annos 7
Paschalis mens. 3. dies 17. annos 6
Stephanus VI. dies 14. annos 6
Sergius II. *menses 4. annos* 7
Alexander IIII. *menses 6. annos* 6
Benedictus XII. *annos* 7
Gregorius XI. *menses 5. annos* 6
Paulus II. *Venetus mens. 1. annos* 7

Multi præterea reges ac principes inueniuntur, qui sua regna & ducatus, subiectosq; sibi populos per septênium tantum gubernârunt, quibus mortuis aut necatis, aut eiectis, variæ ac mirabiles mutationes destructionesq; euenerunt.

Quod autem hic numerus in Imperijs ac Rebuspubl. aliquam præ-

prærogatiuam obtineat, ex sequentibus clarè colligi potest.

Septem fuerunt præsides in singulis oppidis Iudaicis probatæ virtutis & iustitiæ cultores, secundum Ioseph.

Artaxerxes scripsit Esdræ Sacerdoti: vt mihi visum est, & septem amicis mihi à consilijs.

Septem fuerunt principes, qui in Monarchia Persica regem elegerunt, secundum Herodotum.

Quin & nos habemus in nostro imperio, & quarta Monarchia septem Electores, seu septemviros, penes quos ius est eligendi Imperatorem.

Germania habuit à multis seculis septem Archiepiscopos, sicut et Gallia & Hispania, & Italia. Quanquam labente seculo hæc nonnihil mutata sunt, vt Gulhelmus Zenocarus tradit.

Septem fuerunt duces: sub quibus Hunni secunda vice Pannoniã ingressi sunt & consederunt in Transsyluania, & ibidem ædificarũt septem castra. Vnde etiam ipsa prouincia Siebenbürg/ *id est, Septem castrorum nomen acquisiuit. Bonfini.*

Septem fuisse præcipuos duces Turcicæ originis & familiæ, qui post Tartaros languescentes Asiam Minorem inter se partiti sunt, Laonicus Chalcondylus testatur.

Septem ciuitates magnæ gesserunt inter se bella in Græcia, vt alij alijs ossa Homeri extorquerent, pro sacris reliquijs excolenda. Gellius.

Septem vrbes certant de stirpe insignis Homeri
Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamin, Ios, Argos, Athenæ.

In eadem Græcia fuerunt septem Sapientes, & scribunt nonnulli, septem olim fuisse summos Consiliarios apud Imperatorem Turcum præcipuos, qui in domesticis ac bellicis negotijs summæ rerũ præfuerunt, qui ipsorum lingua Bassæ appellantur, quæ est maxima dignitas post Imperatorem.

Septimo die Ianuarij perscriptum est Senatusconsultum: darẽt operam Consules, ne quid Respub. detrimenti caperet.

Ludi Palatini Romæ septem dies durabant.

Septimontium festum in 7. collibus vrbis celebrabatur.

Vrbs Constantinopolitana habet 7. colles: quemadmodum Roma

& sunt ibidem coniunctæ septem turres, in quibus gaza & Turcicus conseruatur thesaurus.

Lubeca habet etiam septem turres. Vnde hi versus:
Hæc vrbs septenas ostentat in æthere turres,
Gloria Vandalici lausq; Lubeca soli.

Praga habet etiam 7. colles secundum Celtem:

Visa non vrbs est meliore cœlo,
Fertili gleba tua Praga cincta est,
Explicat septem hæc spaciosa colles,
Ambitu murorum imitata magnæ
Mœnia Romæ.

Sebastianus rex Portugalliæ ad bellum proficiscens contra regem Mauritaniæ, nominauit septem ex regni proceribus (cum Cardinalis patruus eius administrationem recusasset) qui se absente rebus & regno præessent: in quo bello etiam perijt anno 1578. 4. Augusti. Freigius.

Iagello rex Polonorum, misit in Lithuaniam de primoribus septem, qui Sigismundum Vitandi fratrem principem in eo loco constituerent. Iohannes Herbur.

Iustinianus Imperator in septem partes Ius distribuit, eiq; discēdo septennium attribuit.

In Iure ciuili septem testes ad Testamenti veritatem arguendam requiruntur. Iustin.

In Criminalibus de iure Saxonico requiruntur septem testes.

De iure prætorio succedebant cognati vsq; ad septimum gradum.

Nullum diuortium erat ratum, nisi adhibitis septem ciuibus Romanis puberibus. L. nullum ff. de diuortijs.

De iure veteri ad septimum gradum prohibita erat Connubiorum contractio.

Septem sunt Parlamenta in Gallia, id est, supremæ omnium Curiæ, ad quas appellatur, & iustitia administratur.

Sic etiam in inferiori Germania sunt septem prætoria, à quibus appellatio non admittitur, & etiam septem, à quibus appellatio admittitur, ibidemq; oppida maiora habent septem portas, septem vi-

Henricus IV.*Imperator, cùm prius omnia per tutores acta fuissent, accinctus est gladio, & ipse bella gerere cœpit, anno regni sui 9. ætatis* 14.
Contract.

Conradus III.*Imperator fuit annos* 14.

Ioachimus II.*Elector Brandenburgensis factus, anno ætatis* 14.

Mahometes primus Turcarum Imperator, præfuit Turcis annos 14.

Matthias Coruinus Hunniades ætatis 14
incarceratus cum fratre, ac posteà inde liberatus, & in regem Vngariæ electus.

Andreas Contarenus dux Venetorum 59. vitam finiuit, cùm annos præfuisset 14.
Marcell.

Conarus XXIIII.*Rex Scotiæ, in custodia vitam finiuit, anno regni sui.* 14.
Buchananus.

Verchardus LII.Rex Scotiæ, sibiipsi mortem consciuit, regni sui anno 14.
Buchananus.

Donaldus LIII.Rex Scotiæ, decessit regni suo anno 14.
Buchananus.

Iacobus IIII.*Rex Scotorum factus, agens annum* 14.
cùm à seditiosis proceribus contra patrem inuitus produceretur, ac pater eius Iacobus III.*in prælio interfectus esset. Boëthius.*

Florentinus I.*Comes Hollandiæ gubernauit.* 14.

Balduinus VII. *Rex in Hierusalem, cœpit regnare annum agens* 14.
Leonhardus Rauvvolff. Medicus.

tur, à prima origine & antiquitate testantur. Quam ob causam multi docti viri hoc idem affirmare non dubitarunt. Vt & Plato Imperiorum terminos vltra 500. annos rarò produci arbitratur.

Philippus quoq; Melanchton in Charionis Chronico aliquoties annum quingentesimum periodum fatalem regnorum constituit, temporaq; Otthonis tertij Imperatoris, in quingentesimum à Iustiniano imperij reformatore incidentia, exempli loco adducit, qualesq; & quantæ in varijs locis vicißitudines, Otthonis tempore euenerint, ostendit. Nempe quod Polonia regni titulo tumprimum sit donata, & Boleslaus ab ipso Otthone rex Poloniæ sit pronunciatus: Quod Vngaria regibus circa hæc tempora primum vti cœperit: Quod sub idem tempus, Franciæ regnum extincto Ludouico ex Caroli prosapia vltimo ad Hugonem Capetum peruenerit. Quod deniq; in Germania septemuirorum imperij, seu Electorum, facta sit institutio, anno Christi millesimo primo. Et addit Philippus, cum horum regnorum anni quingenti effluxerint, fatales imminere mutationes. In quo verus vates extitit. Si enim statum prædictorum regnorum contemplemur, videmus Poloniam, extincta veterum regum familia in Sigismundo vltimo, qui anno Domini 1572. sine masculo hærede obijt, externos reges & principes elegisse. Vngariam scimus valde luctuosam quoq; vastationem, & mutationem esse passam, vtpote quæ Ludouico rege anno Christi 1526. occiso, à Turca subacta ægrè regni nomen tueatur. Galliam quoq; cernimus Religionis causa varijs intestinis bellis laceratam, in vno regij stemmatis viro vacillare, qui cum hærede destitutus valetudine quoq; admodum sit fragili, maximis eam expositam esse mutationibus, apparet. Germania porrò nostra quibus fuerit quassata mutationum procellis, nouimus. Cum enim Carolus, felicis memoriæ, Quintus imperij suscepisset habenas, Anno 1520. Religionis mutatio in Saxonicis prouincijs sequentibus annis est subsecuta: seditio rusticorum per totam Germaniam exorta, bella intestina excitata: Ita vt Electorum nonnulli ab Electoratu sint remoti, alij in eorum locum suffecti, ex principibus aliqui capti.

Talia ac tanta proximorum quingentorum annorum elapsam

Populus Romanus cum fuisset vel in ditione Regum, vel in autoritate Reipub. ac magistratuum, septingentos quinq; & viginti annos rursum cœpit ad regiam potestatem peruenire, Ex Dione, Nicæo. Ioannes Xiphilinus.

Turcarum imperium & Venetorum Respublica periodum septingentorum annorum superarunt, sed iam contremiscere videntur. Nam rota illa, siue prouidentia Diuina, quæ omnia regna mutat, in gyrum etiam illos ducet, & ex summo in imum deijciet.

Et sine dubio in Biblicis narrationibus non tam accurate priscorum illustrium virorum natales ac obitus annotarentur, nec annorum & mensium numerus tam solicitè asscriberetur rebus gestis, & regum gubernationibus populi Iudaici in sacris codicibus, nisi eā ob causam fieret, vt his veluti Notis cōmonefacti, tempus tempori, euentum euentui, & interualla interuallis conferremus, ac redeuntibus seculis similibus de similium pœnarum aut mutationum recursu piè diuinaremus. Nam certum est, Deum liberrima voluntate regnorum periodos & tempora mutare, euentusq; & metas certo ordine constituere.

EXEMPLA CONVERSIONVM AVT mutationum, quæ acciderunt elapsis annis 490. aut circiter.

DE hoc numero scribitur Genes. cap. 4. quod de peccato Lamech vltio sumenda sit septuagies septies.

Hunc numerum etiam exprimit Christus, dicens Petro: Remitte septuagies septies. Et Angelus ad Danielem cap. 9. ait: Septuaginta hebdomades determinatæ sunt super populum tuum, & super vrbem sanctam, vt finiatur delictum, & contegatur peccatum, & fiat propitiatio pro peccato, & adducatur iustitia sempiterna, & impleatur visio & prophetia, & vngatur Sanctus sanctorum. Scito igitur & considera.

Nulli dubium, vt Beda dicit, quin hæc verba Christi Incarnationem

nem designant, qui tulit peccata mundi, legem & prophetias impleuit, & hi anni computandi sunt à 7. anno Artaxerxis, quo anno Esra à rege cum magna populi multitudine ad cultum Dei instaurandum ex captiuitate dimissus est, vsque ad 19. Tiberij, quo anno Christus noster redemptor passus est, qui faciunt 490. Climact.

A nato Abraham ad Deucalionis diluuiũ sunt anni 490. Clim. pleni Eusebio.

A diluuio Deucalionis ad regnum Salamonis, sunt anni 490. Clim.

A monarchia Cyri ad monarchiam Caij Iulij Cæsaris 490. Climact.

Ab exitu ab AEgypto vsque ad templum conditum Salomonis, 3. reg. 6. sunt anni 490.

Hinc à Salomonis templo ad templum secundum 518. Clim.

A condito autem templo secundo ad Christum sunt etiam anni 518. Clim.

Ab exitu ab AEgypto ad distractionem regnorum Iudæ & Israhel, mortuo Salomone 118. Clim.

Ab regno Dauidis vsq; ad eius generis regum exitum, quorum vnus & viginti regnarunt, sunt ter septem reges, sunt menses 6. dies 10. anni 495. Enneat. Iosephus.

A condito templo secundo ad monarchiam Augusti sunt anni 490 .Climact.

A Carano, qui primus in Macedonia regnauit, vsq; ad mortẽ Alexandri Magni 490. Clim.

A regno Tarquinij Superbi ad Augusti imperium 490. Clim.

Regnum Atheniensium durauit à Cecrope ad Codrum 490. Climact.

Totidem ferè annos durauit regnum Lacedæmoniorum à Lycurgo, qui Spartanas tulit leges, ad Alexandri Magni ætatem, sub quo concidit 490. Climact.

Intercedunt anni inter crudelitatem Syllæ, quæ statum Reipub. Romanæ labefecit, & Alaricum Gothũ, qui Romam superauit 490. Climact.

Iulij

Iulij Monarchia durauit annos 502.
donec Roma à Genserico capta est.

Assyrij tenuerunt Asiam annos 520
illis expulsis, Medi eam occuparunt, teste Herodoto.

Aeneæ posteritas dominata est Albæ annos 430.
quibus exactis condita est, & creuit Roma fere annos 490. Clim.

Ab expulsis regibus Consules Romani vrbem consilijs & armis rexerunt vsq; ad Iulium Cæsarem forma gubernationis mixta ex Aristocratia & Democratia 490. Clim.

Merouæus Francorum rex regnare cœpit ab imperio Augusti annos 490. Clim.

Tot annos Gallia fuit subdita Romanis ex aliqua parte, deinde facta est libera.

Carolus Magnus, qui imperium Occidentale in se transtulit, nascitur à nato Constantino 469. Clim.

A coronatione Caroli Magni ad mortem Rudolphi Imperatoris sunt anni 490. Clim.

A regno Caroli Magni ad regnum Ottomanni Magni regis Turcarum 532. Clim.

A Roma condita ad imperium Hannibalis hostis Romanorum 532. Clim.

Primus Dictator creatus est Titus Laërtius Flauius ab vrbe condita 533.
Ita vt annus excesserit Climactericum & Enneaticum, cùm primus Dictator in Romana Repub. eligeretur.

Ab imperio Henrici Aucupis Imperatoris ad captam à Turcis Constantinopolim sunt anni 532. Clim.
In nulla alia familia per quadringentos amplius annos in Polonia principes ac reges, quam qui à Piasto duxerunt originem, extiterũt. Cromerus.

Saraceni imperium in Asia tenuerunt, sibiq; conseruarunt annos 408.

Etsi Caliphæ diutiùs id obtinuerint, tamen potestas omnis, ad Turcos deuoluta fuit.
Reinerus Reineccius.

Hengisthus Anglorum, qui inter Saxones & Iutas sedes habuerunt, dux, Orientalem Britanniæ plagam occupauit, quæ postea regnum Anglorum appellata est, & durauit annos 363.
Ergo anno Climacterico 364. mutata est.
Functius.

EXEMPLA MVTATIONVM, QVAE contigêre annis inter medijs Climactericis scilicet & Enneaticis aut circiter.

Decem tribus Israel regem sibi constituerunt Ieroboam, & vocatum est regnum Israel, quod durauit annos 262. superauit vnus annus Enneaticum.

Monarchia secunda, quæ est Persarum, vsq; ad Alexandri Magni monarchiam durauit annos 207 Enneat.

Ab vrbe condita, quo tempore reges eam gubernarunt, & Tarquinius Superbus Roma & regno eycitur, intercedunt anni 245. Climact.

Capitolium Romæ ab vrbe condita dedicatum est anno 247.
Regnum Laidarum in AEgypto durauit annos 294. Clim.
Familia regum Bythiniæ regnauit annos 238. Clim.
Pipini progenies tenuit regnum Galliæ 231.
quibus Hugo Capetus Parisiensis Comes successit 238. est Clim.
Longobardi regnarunt in Italia annos 204.
superauit vnus annus Climactericum.
Krantzius ita scribit: tutati sunt fortiter Italiã, donec aliquid paternæ Danicæ originis in viris remansit, sed vbi iam illos remolliuit clementia cœli, cesserunt Carolo Magno.
Bodinus & alij scribunt, durasse annos 210. Clim.

A centum & amplius octoginta annis regnauit in Polonia perpetua successione Iagellonia magnorum ducum Lithuaniæ progenies. Mart. Cromerus. Nunc autem in aliam familiam translatum est.

Dignitas Electoratus permansit in familia Anhaldina annos 227

Chem-

Chemnicius. *Postea peruenit ad Comites Misnenses.*

Mammeluci tenuerunt regnum in Aegypto vsque ad Selymum circiter 259. Clim. Neander.

Et vt hunc tractatum concludam, de septenario numero annorum, de annis Climactericis & Enneaticis, velim considerari annũ mundi 4410. quem nonnulli citius, nonnulli tardius aduenisse volunt, discrepant enim per 8. aut nouem annos, sed vtcunq; hæc se habent, ego non sum tanti iudicij, neq; in computandis omnium temporum articulis tam exercitatus, vt hanc diuersitatem conciliare audeam aut possim.

Hoc tamen ex illorum computationibus constat, annum illum incidisse in annum Domini fere 440. aut 448. & quod vnus illorum sit insignis Climacter septenarius mundi, quia 4410. sunt sexagies & ter septuaginta, vel nouies 490. vel septies 930. siue nunc præcisè incidat in hos annos Domini suprà annotatos, quorum vterq; est ferè Climactericus (quod ego nec affirmare, nec oppugnare volo) siue in alios: tamen circa hæc tempora varia bella & mutationes acciderunt.

Nam proximis 7. sequentibus hebdomadibus, quæ annos 49. continent, vt historiæ satis testantur, regna & imperia in Vngaria, Germania, Italia, Anglia & Hispania mutata sunt: Imperium Romanum Occidentale desijt. In summa Asia, Europa, & Africa non immunes fuerunt variorum bellorum intestinorum & externorũ, ita vt orbis terrarum vno tempore maiores calamitates, ac bella in omnibus partibus non sit perpessus.

Gensericus Carthagine potitus Siciliã classe aggreditur, eamq; etiam grauiter affligit & vastat.

Theodosius Imperator bellum mouet contra Gensericum & VVãdalos, Africam tenentes, vt Valentiniano genero laboranti succurreret, qui Imperator Occidentalis erat.

Hunni Thraciam & Illyricum grauiter depopulati sunt.

Attila interfecto fratre Bleda & perpetrato parricidio, ac toto regno potitus, ex Pannonia cum 500000. militibus in Germaniã peruenit, deinde ad Tolosam in campis Catalaunicis pugnam commi-

sit, socios habuit Ostrogothos, Gepidos, & Germaniæ populos, Quados, Marcomannos, Herulos, Thuringos Saxones, Ex altera parte fuit dux Romani exercitus Aetius, Merouæus Rex Francorum, Gothi, Franci, Alani & Burgundiones, Theodoricus rex Gothorum occubuit. Et scribunt nunquam duos maiores exercitus oppositos fuisse. Nam trucidati sunt ab vtraque parte, vt Iornandes scribit, 162000. homines exceptis nonaginta millibus, qui pridie prælij noctu sibi occurrentes mutuis vulneribus conciderunt. Consumpsit autem Attila in deuastanda Germania & Gallia annos sex, septimo domum rediјt, & dirutæ sunt vrbes; Colonia Agrippina, Tungria, Argentoratum, vrbs Rauracorum, Lugdunum. In Italia Aquilegiam deleuit, Ticinum & Mediolanum excidit, & cùm Romã contenderet, à Leone Papa VII. placatus, non solum à Romana obsidione abstinuit, sed etiam Italia discessit, & altero anno in nuptijs suffocatus perijt: filij inter se discordes facti, relicta à patre conseruare non potuerunt: nam eiecti sunt à VValemiro, Theodomiro, & Vindemiro.

Aetius deuicto Attila à Valentiniano Imperatore ex Gallijs vocatus, nihil mali meritus vel metuens, interemptus est, & gratiã hanc pro adepta victoria assecutus est.

Anglisaxones (qui sedes suas habuerunt inter Vitas, id est, Iutas & Saxones, quæ terra inter Iutlandiam & Holsatiam Saxoniæ in angulo sita est: & Slia flumine, & oppido ab vna parte clauditur: ab altera verò sinu freti atq; vrbis Flensburgensis terminatur) his temporibus feruntur inuitati à rege ad defendendam Britanniam, in quam tribus longis nauibus, cum copijs auxiliaribus, quas ipsis adiunxerunt Iutæ & Saxones gentes sunt delati. Quod illis factu facile fuit, cùm sint portus optimi in Oceano Occidentali, ex quibus in Angliam paucis diebus facillimè traijcere potuerunt. Et cum Britannia ab illis defensa esset, non solutis stipendijs perpetuum domicilium & sedes in ea fixerunt, & Britannia à nouis incolis nomen accepit; quod hodie retinet: quemadmodum & lingua eius gentis multum habet affinitatis cum Danica: Quod multa vocabula vtrique genti communia ostendunt.

Hac igitur occasione Britannia ab Anglosaxonibus occupata, in duo-

duo regna Anglorum & Scotorum est diuisa, vt Beda, Krantzius & Cimbrorum annales testantur. Errant igitur cæteri, qui Anglos ab Engeris in VVestphalia, aut à ciuitate Ancklen Pomeraniæ ortum habuisse scribunt, qui hanc prouinciam & situm eius ignorarunt, minimeq́ verba Bedæ, negligentia fortaßis descriptoris Vitas pro Iutas scribentis duabus primis literis transpositis, cõsiderarunt: & ipsi Angli ita legendum esse fatentur. Constat etiam ex Ptolomæo & Cornelio Tacito, Anglos antiquißimos esse terrarum Septentrionis ad Oceanum incolas. Tacitus enim Anglis coniungit Arios, Elisios, Manimos, qui hodierno adhuc die appellantur videlicet, Ar, Alsen, & Mone, quæ sunt vicinæ insulæ subiectæ Regi Daniæ, & ducibus Slesuicensibus. Beda etiam recenset diuisionẽ Britanniæ inter Saxones, Anglos, & Iutas.

Nunc procedam vlterius ad reliquas vastationes.

Thedosius iunior, Imperator equo prolapsus afflictus, moritur Constantinopoli ætatis 50.

Thorismundus rex Gotthorum interfectus est à clienti, cum morbo oppressus sanguinem curandi gratia emitteret.

Biorgor vel Beurgur Alanorũ rex, infesto exercitu Italiam inuadit, à Richimero Sueuo, qui in locum Aetij succeßit, superatus & extinctus est.

Basilius à sorore Augusta absente Imperatore in solio regali positus, cum Martium filium Imperatorem fecisset, redeunte Zenone relegatur in Lemnum, & fame ambo consumuntur.

Romam dux Gensericus per Vandalos spoliauit, sacraq́ donaria templi Hierosolymitani à Tito Vespasiano antea direpta, nec non Eudoxiam Augustam vnà cum duabus filiabus inde in Africam abduxit, cùm paulò ante Carthaginem & Africam, 50000. hominum occupasset, & à Gothis ex Hispania eiectus esset.

Valẽtinianus Augustus, Honorij Imperatoris è sorore Placidia nepos, in campo Martio confoditur ab Aetij amico, instigante Maximo, cuius vxorem stuprauerat.

Maximus imperium inuadit, sed post 77. dies cùm tyrãnidem susciperet, membratim discerptus in Tyberim proijcitur.

Hildericus Francus rex Gemaniam & Belgicam inuasit,

Auitus, qui post Maximum susceperat imperium, deponit magistratum, & fit Episcopus. Placent.

Leo Magnus Pontifex moritur.

Maioranus Imperator moritur, vt putatur Richimeri fraude peremptus.

Seuerus Imperator etiam veneno tollitur à Richimero.

Anthemius Imperator à Richimero genero suo contra ius occiditur.

Et Roma anno Domini 472. diripitur, postquam ab Alarico & Genserico capta & direpta fuerat. Richimerus verò post 39. dies sæuissimis corporis cruciatibus extinctus est. Olybrius Imperator, qui Anthemio successit, mense Imperij septimo vitam reliquit.

Glycericus Olybrio sufficitur in Occidentis Imperio, quod deponere compulsus à Iulio nepote fit Salonæ in Dalmatia Episcopus.

Leo Senior Imperator Orientalis moritur.

Leo iunior Zenonem in imperij consortium assumpsit.

Orestes genere Gothus Iulium Nepotem Imperatorē, qui ipsum honoribus auxerat, & magistrum militum fecerat, imperio priuat & filium suum Augustulum puerum Imperatorem creat.

Hic Augustulus imperare cœpit post annos 496. (secundum Bodinum) postquā Senatus Rom. Octau. Augustum Cæsarem, primum Augusti appellatione salutauit: & hoc modo confirmatur supra posita regula, Quòd imperia plerunq; cadāt elapsis 490. annis, aut circiter.

Sed hic notandum est etiam obiter, quod sæpe regna deficiant, aut etiam mutentur sub ijs regibus, qui eorundem regnorum conditorum ac fundatorū nomina referunt, quod multi viri docti annotarunt.

Persarum imperium sub Dario primo creuit, sub Dario altero corruit ac desijt.

Eadem fuerunt etiam nomina Philippi Macedonis & Philippi patris Persei. Regnum enim Macedonicum sub Philippo patre Alexandri Magni efflorescere cœpit, quòd paulò post rectè constituta disciplina militari, & aucto robore arma victricia per totū Orientem circumtulit, oppressaq; Persarum monarchia ad Indos vsq; penetra-

netrauit. Idem regnum sub altero Philippo Demetrij filio post annos 160. concidit: Vnde postea vulgò iactatum est illud ex oraculo: ὑμμῖν κοιρανέων ἀγαθὸν καὶ πῆμα φίλιππος.

Bruti primi Consulis & Bruti interfectoris C. Cæsaris.

Ptolomæi primi regis AEgyptiaci post Alexandrum & vltimi Ptolomæi, qui vitam & regnum sub Iulio Cæsare perdidit, & vltimus regum ex ea familia fuit.

Constantini Magni & primæ Helenæ filij, qui Constantinopolin condidit, & Constantini Palæologi Octauæ Helenæ filij, cui vrbem illam Turci eripuerunt.

Vrbani II. *Pontificis, sub quo Ierusalem occupata est à Christianis, & Vrbani* III. *sub quo redijt ad Barbaros.*

Heraclij Imperatoris, qui crucem sanctam & Hierusalem restituere Persas coëgit, & Heraclij Patriarchæ, sub quo denuo hæc perdita sunt.

Balduini Flandri I. qui Constantinopolin Græcis eripuit, & Balduini II. *sub quo imperium illud ad Græcos rediјt.*

Vualdemari primi, qui Daniam inter tres reges tunc diuisam, cum vnus ab altero esset interfectus, & vltimum ille bello superasset, in integrum restituit, ac in sese transtulit. Et Vualdemari IIII. *Margarethæ trium Borealium regnorum reginæ patris, in quo mascula veterum Daniæ regum familia desijt.*

Francisci Sfortiæ primi, qui ducatum Mediolanensem in suam familiam transtulit: Et Francisci II. *præcedentis ab nepotis, quo mortuo ducatus Mediolanensis ad Carolum V. peruenit.*

Adolphi II. *de Salnigsleue, qui Comitatum Holsatiæ à Lothario Imperatore accepit & Adolphi V. & vltimi ex eadem familia, in quo permansit vltra trecentos annos, quo defuncto ad aliam familiam peruenit, & in Ducatum erecta est.*

Christierni I. ex Comitibus Oldeburgensibus nati, qui Daniam, Noruegiam, ac Sueciam tria regna Septentrionalia, & duos ducatus Holsatiensem & Slesuicẽsem, primo acquisiuit, administrauitq́; & Christierni II. nepotis eius; qui illa rursus perdidit, ita vt nunquam postea simul vnum eundemq́; principem habuerint.

Her-

prouincia, vel religio mutatur, vel suboriuntur intestinæ dissensiones, & fatales discordiæ, & fœdera inter imparis conditionis principes contrahuntur, exteræq; nationes in auxilium vocantur, à quibus incolæ opprimuntur. (Hoc accidit Britannis ab Anglis, Italis à Gothis, Hispanis à Mauris, Græcis & Vngaris à Turcis: sic etiam Gotfridi progenies, orta inter illos dissensione de principatu regni Hierosolymitani, eiecta est à Saracenis.) Vel cùm omnes status alicuius regni inopia rerũ ac inedia laborant, aut innumeris diuitijs abundant, quæ duo extrema homines æquo animo ferre non possũt. Cymbri, Gothi, VVandali, Dani & Normanni propter inopiam, quæ ex multitudine eorum contigit, suas sedes & regna reliquerunt, in Italiam, Hispaniam, & Africam propter fertilitatem horum locorum & incolarum diuitias, omniumq; rerum abundantiam contenderunt, ibiq; rerum suarum domicilia constituerunt. Religio aliam formam Romano imperio induxit, Numæ Romanorum regis & Constantini Magni Imperatoris temporibus. Pontifices ijsdem medijs dignitatem Romani imperij ferè in se transtulerunt. Diuersitas opinionum in religione Regnum Græciæ euertit. Superstitio Mahometana Turcarum & Persarum Monarchiam euexit. Ismaël Persarum regnum sub religionis prætextu recuperauit. Carolus Saxonum gente ad Christianam religionem adacta, maximam partem Episcopis subiecit, & sic ibidem aliam formã induxit. Anabaptistæ nouos fingentes errores, regnum nouũ erigere conabantur. Quemadmodũ etiam seditiosi rustici in Germania, qui, si non essent à principibus repressi ac trucidati, incendioq; flagranti maturè fuisset occursum, tam principes quàm nobiles, radicitus extirpassent, aliamq; formam Reip. induxissent. Quas aũt rixas & dissensiones habeamus in Europa propter diuersas quorundã in nostra sacra religione sententias, res ipsa docet, adeoq; illud malũ Deo nostram ingratitudinem & contemptũ verbi sui vlciscente, iam inualuit, vt nulli remedio locus sit relictus, ita vt inde euersio totius nostri Romani imperij sit metuenda: nisi aliqui ex sacris literis colligerent, illud vsq; ad finẽ mundi duraturũ. Quanta enim mutatio multarũ prouinciarũ acciderit, & quo cætera regna, tanquã ruinæ proxima, nutent, est in conspectu. Sed spero Deum finem laborum

tandem impositurū, & propediem tanquam iudicem iustum venturum.

Zosimus lib. 1. Imperiorum mutationes DEI voluntati & sidereorum motuum reuolutionibus, etiam rectè asscribit, ita dicens: Romani tantam ad fortunæ magnitudinem euecti sunt, vt vix totis quinquaginta & tribus annis non Italiam modo, sed vniuersam quoque Africam acquisiuerint, & Hispanos in ditionem acceperint: cumq; maiora peterent, sinum Ionium transierunt, Græcos superarunt, imperio Macedonas abdicarunt, regem illorum deniq; viuum in potestatem redactum, Romam abduxerūt: Quarum sanè rerum causam nemo ad vires humanas retulerit, sed potius ad necessitatem fatalem, vel sidereorum motuum reuolutiones, vel ipsius DEI voluntatem fauentem ijs, quæ cum iusta causa subest, pro viribus suscipiuntur.

Verum redeat oratio ad enarrandas reliquas calamitates.

Odoacer Herulorum rex, qui multos reges diuersorum populorum paulò ante vicerat, Romam in fine harum septem hebdomadarum expugnauit anno Domini 476. vel circiter, & Oreste trucidato Augustulum se imperio abdicare coëgit, atq; ita Romanorum imperium in Occidente desijt ac defecit, & peregrinis ac Gothis spoliādum distribuendumq; relictum est.

Romana Respub. spacio ferè 49. annorum habuit vndecim vel plures Imperatores in Oriente & Occidente, qui, vt imperium temerè ambierunt, ita non longis interuallis omnes occubuerunt. Direpta & capta est duabus vicibus Roma. Attila ei pepercit, sic etiam Theodoricus Amalus fecit, qui subacto Odoacro tribus prælijs, illam ingressus est. Ita vt quater in hostium potestatem sit redacta breui temporis spacio.

Quantas igitur calamitates post hunc annum ter maximum Climactericum interstitio septem sequentium hebdomadarum annorum, id est, 49. perpessi sint, non solum Imperatores, reges, milites & priuati homines, sed etiam vrbes, regiones & prouinciæ, & quomodo totus orbis ferè vastatus sit recensui.

Cum autem annus Christi 1588. qui est annus mundi 5558. secundum supputationem Bucholzeri, & aliorum haud contemnendorum

dorum Chronologorum, annus sit Climactericus: continet enim in se septies centena nonaginta quatuor, atq; etiam septuagies septuaginta nouem & quater septem: & annus Christi proximè sequens nempe 1589. sit etiam Climactericus, (continet enim is numerus in se septies bis centum & viginti septem, atq; etiam septuagies viginti duo, & septies septem) non dubium est, quin maximi motus, & fatalis quadã mutatio, non vni atq; alteri regioni, sed toti terrarũ orbi paulò pòst impendeant, præsertim cùm etiã causæ cœlestes nõ obscuræ & coniunctiones Planetarum, nempe anno Domini 1583. Sedecim omnes in piscibus anno Domini, 1584. 14. in ariete. Anno Domini 1586. 13. etiam in Ariete. & vna Solis & Mercurij in Tauro. Deinceps anno Domini 1588. 12. coniunctiones in diuersis signis, & duæ Eclipses contingant. Et vaticinia quædam non spernenda concurrunt.

Noti sunt enim versiculi Regiomontani:

Post mille expletos à partu virginis annos,
Et post quingentos rursus ab axe datos.
Octogesimus octauus mirabilis annus
Ingruet, is secum tristia fata trahet.
Si non hoc anno totus malus occidet orbis,
Si non in nihilum terra fretumq; ruant.
Cuncta tamen mundi sursum ibunt atq; deorsum
Imperia, & luctus vndiq; grandis erit.

Et, quod amplius, mũdus indies singulos senescit, & fit languidior. ac excentricitatẽ Solis mutatã esse, sensibiliter à Ptolomai temporibus huc vsq;, manifestè deprehẽditur. Ac proinde, cum in illa superiori firma ac durabili in aliquot secula natura, mutationes tantas animaduertimus, nullum est dubiũ, quin inferiores naturæ, quæ ex superioribus pendent, vt homines, terra, imperia, regna, vrbes, maiores vicissitudines, & mutationes, & nunc & in posterum sint habituræ.

Atq; hæc quidem de annis Climactericis, & periodis imperiorũ, annotare per ocium volui, ex quibus lector studiosus colligere haud difficulter & intelligere potest, annos Climactericos & Enneaticos ex cœlestibus causis dependere, & Deum Opt. Max. vt cætera, sic etiam

iam secundum suam immensam misericordiam hunc ordinem constituisse, & mirabili mẽsura, motu, numero, & concentu colligasse.

Nam is est ordinis in natura rerum conditor, ac imperiorum ac rerumpublicarum gubernator, & temporum vitæ salutisq́; nostræ author, cui te & me optime Lector ad omnium seculorum æternitatem piè commendo.

DE STATV MVNDI.

PRalia crudescunt, gerit omnis natio bellum:
Omnia terribili regna fragore crepant.
Factio districtos in mutua vulnera ciues
Armat, & alterna clade dat exitio.
Vsuris exhausta iacent patrimonia regum,
Vnciaq́; in fœnus nulla sat esse potest.
Non modus in victu, non est in veste decorum,
Corpora luxuries, luxus inanit opes.
Quisq́; sui sese supra genus ordinis effert,
Contentusq́; suo denegat esse gradu.
Nemo laborantis, nemo miserescit egeni,
Omnis in humano corde refrixit amor.
Integritas, sincera fides, candorq́; recessit,
Melle fluunt linguæ, pectora felle tument.
Fœdera, contractus, commercia pacta, forumq́;
Mille sophismatibus peruia, mille dolis,
A centro dimota suo, disiectaq́; tellus
Intremit, horrendis concutiturq́; modis.
Aestuat insolitis agitatum fluctibus æquor,
Eluuiem moles nulla coërcet aquæ.
Degenerant partes mutati enormiter anni,
Mensibus æstiuis frigida torpet hyems.
Tempore non alio defecit crebrius vnquam
Luna peregrino lumine, Solq́; suo:
Nec prius ignoti toties arsere cometæ,
Ventorum grauior nec fuit antè furor.
Annona in precio est, vix ære parabilis vllo,

Vnde

Vnde fames multis sæuit acerba locis.
In populos spargunt diræ contagia febres:
Nec mortis species vna, nec vna via est.
Deniq; ceu longo labefacta puerpera nixu
Anxia, semianimis plena dolore gemit:
Sic defessa malis natura fatiscit, & optat
Exuuias oneris deposuisse sui.
O immense gigas, qui sustentantia mundum
Fulcimenta tenes omnipotente manu:
O lapis absq; manu de monte reuulse superno:
Rumpe moras, cursum corripe Christe, veni.
Destrue succidui reliquum quodcunq; colossi est.
Exordire tuum protinus Imperium,
In quo certa quies stat definita laborum,
Fixus vbi nostri terminus exilij est.

Adiectæ sunt hic duæ tabulæ annorum Climactericorum & Enneaticorum, quæ sunt collectæ ex 7. & 9. numero, ex quibus videre licet, ad quos aspectus ascendens & cæteri Planetæ profectione his annis perueniunt.

Similiter his adiuncta est figura natiuitatis Henrici Ranzouij cum succincto iudicio, nuper à doctissimo viro D. Conrado Dasipodio Astrologo Argentinensi edita.

Numerus.	Anni Climacterici		Aspectus.
1	7		☍ 7. domū.
2	14		2.domū.
3	21		△ 9. dom.
4	28		□ 4. dom.
5	35		✱ 10.dom.
6	42	ad	6. dom.
7	49		1. dom.
8	56		8. dom.
9	63		✱ 3. dom.
10	70		□ 10.dom.
11	77		△ 5. dom.
12	84		11.dom.
13	91		☍ 7. domū.

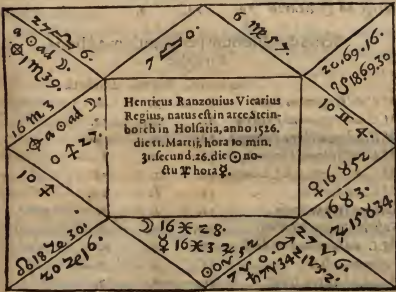
Numerus.	Anni Enneatici.		Aspectus per profectionē.
1	9		△ 9. domū.
2	18		6.dom.
3	27		✱ 3.dom.
4	36		12.dom.
5	45		△ 9.dom.
6	54	ad	6. dom.
7	63		✱ 3. dom.
8	72		12.dom.
9	81		△ 9. dom.
10	90		6. dom.
11	99		✱ 3.dom.
12	108		12.dom.
13	117		△ 9. dom.

Astrologia est ex Planetis & signis cœlestibus optabilis diuinatio, cōiectura nitens, quæ nunquam fortasse fallit, sed tamen ad veritatē sæpissimè tendit, cùm tempus verum est relatum, & artifices sunt perfecti. Est enim à multis seculis repetita, in quibus cùm pene innumerabiles res eodem modo euenirent, eisdem signis sic antegressis & collocatis, eaq; sæpe animaduertendo & notando sic ars est effecta.

Cicero lib. 1. de Diuinatione.

Affert vetustas omnibus in rebus longinqua obseruatione incredibilem scientiam.

158. 39. 30.

Solis.	*Lunæ.*
Declinat. 0. 21. Sept.	*Latitudo. 4. 14. Sept.*
Ascens R. 0. 48.	*Declinat. 1. 30. mer.*
Distant. ab I.C. 22. 9.	*Ascens R. 345. 46.*
Circulus pos. 28. 16.	*Dist. ab I. C. 7. 7.*
Descens. obl. 0. 58.	*Circ. pos. 9. 35.*
	Diff. ascens 0. 15.
	Descen. obli. 345. 31.

✱ aspectus ♀ & ♃ ad ☿ ex septima in quartam.
☌ ☿ & ☽ in quarta domo Cardinali.
Caput Draconis & fidicula in secunda domo.
☌ Solis & ♄ in ♈ . infortunata est.
Cætera omnia bona fœliciaq; sunt.

Directi & veloces sunt omnes Planetæ, excepto Mercurio retrogrado.

Motus Solis est computatus in hac figura secundum tabulas Alphonsinas, secundum autem tabulas Prutenicas locus ☉ o. grad. 22. min. Arietis.

Omnes Planetæ sunt in Planetarum exaltationibus, ergo honores, & sub terra excepta Venere, quæ & ipsa occidit, id ingenij vires occultas designat.

Oppositio præcedens natiuitatem cadit in 10. domum. Nam Luna fuit in 19. gradu Piscium supra terram, id significat etiam honores.

Sol in exaltatione excellentes honores atq; dignitates largitur.

Duo Planetæ in proprijs domibus faciunt illustrem & splendidā ac celebrem fortunam, & in maxima vitæ parte & in suis actionibus fœlicem ac fortunatum.

Iupiter naturalis significator religionis iunctus Veneri & sextili aspectu intuens Lunam & Mercurium pietatis ac veræ religionis, sinceritatis, modestiæ & cæterarum virtutum studiosum reddunt.

Mercurius in angulo dat alacritatē ingenij literarum atq; disciplinarum studium, in primis vero rerum mathematicarum & naturalium.

Cōiunctio Mercurij & Lunæ in quocunq; signo fiat excellētia facit ingenia in quibus non tantum est indolis præstantia sed & industria atq; sagacitas eximia, sed retrogradus Mercurius, actiōes non ingenia impedit.

Mars morborum significator, calidas & siccas infirmitates corporis adfert, quas etiam expertus.

Iupiter generalis significator diuitiarum in septima, ex coniugio diuitias durabiles per omne tempus vitæ largitur, præsertim cum sit fortis & fortunatus coniunctus Veneri in proprio signo.

Septima domus cum suis significationibus bene constituta felicissimum dat coniugium, præsertim cum benefici Planetæ in septima existentes sint fœlices, & potentes, nobilem diuitem & opulentam atq; bene moratam coniugem promittunt. Nam dotem accepit cum vxore sua vltra ducenta millia thalerorum, exceptis bonis immobilibus, & cum Lunam intueantur aspectu benigno concordiam & vnanimitatem coniugum largiuntur.

Itinerum significatores, promittunt honorifica itinera ob res Iouiales talésq; actiones & ad personas, vel propter personas regias institutas.

Mars in quinta domo cũ Saturno in proprio signo. Etsi hi in hoc loco solent negare filios, tamen cùm Mars sit Dominus natiuitatis ascendentis, & quintæ domus in sua triplicitate & termino fortis dedit filios & datos seruabit eruntq; potentes. Nam Saturnus propter loci præstantiam quintæ domus nihil mali perpetrare poterit in domo Martis circumdatus, à Sole & Marte, quorum alter in exaltatione, alter in domo sua existit.

Sed anno Domini 1582. mortuus est ei filius natu minimus, Ioãnes, 17. Octobris peste. Nam Saturnus & Mars peruenerunt in annua ipsius reuolutione denuò ad 5. domum, & filius habuit Saturnum retrogradum in domo mortis in Leone, in propria natiuitate. Sicut illi quoq; antea Anno 72. mortuus est filius Theodoricus.

Diuturnam autem fore vitam Henrici Ranzouij ostendunt Iupiter & Venus in septima, quæ felicem plerunq; designant senectutem. Atq; idem constat ex ascendente, & Luna quæ est Hilech. Deinde ex Almuthen geniture scilicet Martis, hoc modo ascendentis & Lunæ signa sunt humida, & satis humidi radicalis suppeditant ipsi. Dominus verò ascendentis & Almuthen scilicet Mars & per se feruẽs est est & feruidum signum domicilium proprium occupat, vnde æquali mensura natiuum calorem humido radicali proportionatum præbet, ita vt neq; humorũ redũdantia calorem extinguat, neq; subito consumi ab ipso poßit. Habet etiam omnes Planetas sub terra fœlices. Illi tamen anno Climacterico 56. astra mortem minata sunt. Profectio enim eius anni ascendentis peruenit ad octauam domum & quadratum Solis, Saturni & Martis & Lunæ,

quæ est Hilech ad oppositionem Solis, Saturni & Martis. Deinde directio ascendentis contendit etiam ad quadratum Solis, quem tamen, vt à me ac ipso prædictum fuerat, superauit, sed non sine graui morbo.

Et quanquam diu sit victurus, tamen quantum ex significatione Astrorum colligi potest, ominantur illa Ranzouium morte mirabili vel subitanea esse periturum. Nam Sol, Saturnus & Mars, sunt in signo violeto & cauda est in octaua domo, cũ stella violenta Herculé. Quod vt Deus auertat, eiq́ cõcedat vt omnibus animi sensibus integris spiritum vnde accepit reddat, ac in Vera ac pia nominis diuini inuocatione ex hac vitæ colluuione, ad æternam immortalitatem fœliciter emigret ex animo precor.

SCHEMA COELESTE Ducis Holsatiæ Adolphi, vna cum vero ipsius tempore natalitio, & iudicio, quod Oenoponti Matthias Delius, cùm Carolus V. Imperator ibi moraretur inscius nati nominis, petente id Henrico Ranzouio, erexit, in calce adiectum est, idq́ eam ob causam, quod ab Ebero annotatum reperitur in suo Calendario, eum natum esse anno Domini 1527. de quo tempore doctissimus vir Sixtus ab Hemminga dicit, ille omnes Planetas in detrimento vel casu sitos esse, cùm tamen certò constet, Ducem Adolphum natum esse anno Domini 1526. mense Ianuario die 25. hora 11. min. 30. In qua figura Planetæ omnes sunt directi, & Luna in propria domo, Venus in sua exaltatione, & quatuor Planetæ in aliorum Planetarum exaltationibus inueniuntur.

Natus, iuuenum consortio magis, quàm senum delectabitur Lusoremq́; arguit coniunctio Martis cum Venere, gratum quoq; efficit mulieribus.

Planetæ, directi sunt omnes, quod non parum momenti ad felices successus nati habet.

Iupiter in septima. tria nonnunquam denotat connubia, & quidem illustria, sed tamen hoc non ausim confirmare, propter signum Tauri.

Hylech & Alcochoden est ipsa Luna, quæ vitam prolongat in annos 66. sed videndæ quoq; directiones.

Hæc nato contigerunt.

ANno Domini 1548. ætat. 23. profectus est Bruxellam ad aulam Caroli V. Imperatoris, ibiq́; per integrum annum permansit.

Anno 1550. adfuit Carolo Augustæ, cum ibi conuentus Principum haberetur.

Anno 1551. in patriam, Holsatiam rediјt, cum Cæsar Carolus ex Oenoponte discederet, inopinatum aduentum Electoris Mauritij reformidans.

Anno 1552 cum 2000. equitibus, se ad Carolum contulit, obsidioniq́; vrbis Metensis adfuit.

Anno 1559. Ditmarsiam vna cum Rege Daniæ Friderico, & fratre Ioanne subegit, in qua expeditione lethaliter vulneratus fuit, Die 12. Iunij.

Anno 1564. Ipsis natalibus Christi, Philippi Landtgrauij Hassiæ filiam Christinam in coniugem duxit, cum qua quinq; filios, ex quibus vnus mortuus, & quinq; filias procreauit.

Anno 1567. Iussu Imperatoris, cum Electore Saxoniæ, Gothanam arcem obsedit.

Anno 72. Cùm Princeps Aurantius bellum aduersus Albanum redintegraret, Regi Philippo Hispaniarum 2000. equitibus opem tulit, Eodem anno laborauit febre quartana, Mense Februario.

Anno 1580. Circa festum Michaëlis, obijt eius frater Ioannes,

Dux Holsatiæ, à quo hæreditatem amplam consequutus est, sequentibus annis.

Anno 1582. Circa festum Pentecostes ad Landtgrauit... helmum profectus est, & incidit, durante profectione, in p... sum morbum.

SEQVVNTVR VERSVS DI PLANETIS.

SATVRNVS.

Mortales odio infestans & peste maligna,
Falcifer immiti deuorat ore senex.
Ora modis miris semper cui liuida pallent,
Inuidia huic coræ est ambitióq; latens.
Turpis, iners animus, frigus sub pectore torquet,
Adiuuat hæredem, vomere scindit humum.

IVPITER.

Vtilis affulget iucundo sidere terris
Iupiter, vnde iuuans dicitur esse pater.
Iura, magistratus, fora, templa tuetur & vrbes,
Iustitia clarus, consilijsq; viget.
Efficit hic magnis gratos, & amator honesti,
Eximo natos tollit ad alta gradu.

MARS.

Igneus ecce micat rubicundo lumine Mauors,
Pectus & accensum feruida bilis agit.
Hunc iræ rabies, furor, arma ferocia, cædes,
Proditio, bellum, seditióq; iuuant.
Sæpius apportat claram victoria famam,
Lites ex spolijs dissidijsque facit.

SOL.

Sol oculus mundi, vitæ Sol lucis & auctor,
Lucens solus humo, nomina Solis habet.
Magnanimos iustos, creat hic & sæpe superbos,
In solio regis collocat atq; duces.

Lon-

Longæuos facit hic & magno nomine claros,
Splendida ferri regum dona fauore potens.
Discutit vt tenebras radijs ardentibus atras,
Sic Sol natiuo cuncta calore fouet.

VENVS.

Hæc Soli vicina Venus nitet aurea vultu,
Blanda, decens, formæ iura potentis habet.
Lætitiam, choreas, lusus amat, otia quærit:
Editus hac amor est, hàc genitrice iocus.
Vere nouo gaudet, terram fæcundat & æquor,
Commoda dat thalami fœdera, dote beat.

MERCVRIVS.

Mercurius fertur breuibus leuis æthere gyris,
Inconstans, varius, nec statione manet.
Hic aciem ingenij, varias largitur & artes:
Dulcis & orator voce, poëta lyra est.
Mercator bonus est, animi vim mobilis æquè,
Applicat ille bonis, applicat ille malis.

LVNA.

Luna per humentes tenebras & candida bigis
Luce micat fratris: corpora magna creat.
Herbosis habitat ripis, freta cærula Ponti
Nauigat: extremo quærit in orbe domum.
Dat thalami socias, in regna ablegat & vrbes,
Instabilis vitæ mutat & illa genus.

Hæc Disticha singulorum Planetarum domos, exaltationes & causas complectuntur. H. R.

Saturni domus est noctis Caper, vrna diei,
Huic dolor est Aries, gloria Libra, senex.
Iupiter Arcitenentis habet cum Pisce Sagittam,
Cui tamen in Cancro sors bona, iniqua Capro.
Sed Martis domus est Aries & Scorpio pugnax,
Huncque Caper tollit, Cancer ad ima premit.

Sol

APRILIS.

Arboribus frondes, dat campis gramen Aprilis,
Perficit ac pleno munere Veris opus.
Humores purgare iubet medicamine prauos,
Et celebrat Christi Paschata sacra gregis.

Aliter.

Cana viret tellus, è frondibus induit arbor,
Aprili gemmans eliciente decus.

MAIVS.

Maius habet flores, flauum facit inde butyrum,
Lætitiaq; hilarat cuncta creata sua.
Venatu inuigilat, quo longas transigat horas,
Temperie superat tempora cuncta sua.

Aliter.

Salue ter felix ô Maie Smaragdine, salue,
Temperie certant tempora nulla tibi.

IVNIVS.

Iunius ad sæui proficiscitur horrida Martis
Prælia, mellificat, fœnaq; falce metit.
Crescentem segetem spicis exasperat, atq;
Lanam ouium tondet, Solstitiúmq; facit.

Aliter.

Iunius æstiuo detonsa tempore lana
Defendas pecori Solstitiumq; iubet.

IVLIVS.

Iulius ardenti Cane torridus arua perurit,
Et gelido nudos abluit amne viros.
Falce metit segetes, sequitur vestigia cerui.
Ac lepores fallit seu cane, siue plagis.

Aliter.

Sub Brumam ne fortè pecus moriatur, Iuli
Prospicis, & curua gramina falce secas.

AVGVSTVS.

Augustus pira dat, maturat poma calore,
Ad coitum ceruos sollicitátq; vagos.

Aestiferi Canis ardores hic terminat idem,
Atq; operas finem messis habere facit.

Aliter.

Iam maturescunt Augusti munere fruges,
Cumq; amplo sortem fœnore reddit ager.

SEPTEMBER.

Stercore September sterilem fæcundat agellum,
Proscissóq; iacit semina lecta solo.
Maturas roseo de palmite colligit vuas,
Noctem æquat luci, dulcia musta coquit.

Aliter.

Augusti Ceres est, Septembris munus Iacchus,
Vnde homines viuunt, nos duo perficimus.

OCTOBER.

Frigoribus cœlum magis intractabile reddit,
October, stabula hinc cogit adire pecus.
Arboribus fructus adimit, spoliátq; decore,
Atque etiam cupide turbida musta bibit.

Aliter.

October mustum calcatis exprimit vuis
Et serit hoc anno quæ redeunte metat.

NOVEMBER.

Ligna vehit mactátq; boues, & latus ad ignem
Ebria Martini festa Nouember agit.
Ad pastum in siluam porcos compellit, & ipse
Pinguibus interea vescitur anseribus.

Aliter.

Autumnus quæcunq; dedit, consumo Nouember,
Et pinguem hyberna glande trucido suem.

DECEMBER.

In niue persequitur vestigia pressa ferarum,
Abluit & calida membra December aqua.
Affert Solstitium, celebrat cunabula Christi,
Et iugulat porcos, tribula dura ferit.

Aliter.

Aliter

Haud auis, haud fera venanti deest vlla Decembri,
Quamuis ningat atrox & gelet vsque vadum

Versus continentes diuisionem anni, mensium, dierum.

Absoluit cursum duodenis mensibus annus,
Quattuor hebdomadas mensis complectitur vnus,
Hebdomada est septem rursus distincta diebus,
Quæq; dies constat viginti quattuor horis.
Attamen integris numeratus partibus annus,
Ter centum cum sexaginta quinq; diebus
Perficitur: si sex tamen addas insuper horas,
Integer inde dies quarto fit quolibet anno,
Hinc bissextilis tum deniq; nascitur annus

His comprehenduntur qualitates & proprietates anni. H. R.

Ver præbet flores, calidum Ver feruet & humet:
Aestas sicca calet, formosa est messibus æstas:
Musta dat & morbos Autumnus, siccat & alget.
Friget & humet Hyems glacie & niue flumina stringit.

Tetrasticon fertilitates anni designans H. R.

Mensis vbi fuerit Martis sub nube serenus,
Et contra pluuijs fetus Aprilis aquis:
Frigora si Maius secum trahat, aureus annus
Tunc tibi, & omnigenis fructibus vber erit.

His versibus comprehensi sunt mensium dies.

Iunius, Aprilis, September, & adde Nouembrem,
Hi denos ter habent, dinumerantq; dies.
Hinc omnes reliquos menses ex ordine Iani.
Vnum & triginta quemq; tenere ferunt.
Sed Februus tantum viginti continet octo,
Ille bisextilis ni tamen annus erit.

Encomion Henrici Ranzouij ſcriptum à Magiſtro Rodemanno.

Qualis erat quondam, cum maxima Roma vigebat,
Mæcenas patriæ gloria prima ſuæ:
Talis apud Cimbros, cum res ita publica poſcit,
Ranzoui es patriæ fida columna tuæ.

Aliud ad Henricum Ranzouium.

Sunt tibi cùm regum tum publica commoda curæ,
Nec tamen Aonidum munera grata minus.
Regibus & patriæ pariter Muſisq; placere,
Quod facias, hominum vincit id ingenium.

Aliud.

Fidite Pierides: vobis Ranzouius heros
Inter opes lituos, inter & arma litat.

Aliud de familia Ranzouiana.

Hactenus ambiguo lis hæc ſub iudice pendet,
Artibus aut armis lauſm...enda prior:
Ranzouia Pallas litem hanc in gente diremit,
Has illis, illa his poſſe carere negat.
At domus eſt Cimbris non vlla vetuſtior oris,
Pluribus & quæ nunc claret imaginibus.

Aliud.

Scipiadas, Brutos, Pompeios atq; Camillos,
Aemilios, Fabios, Roma ſuperba dedit,
Pomponios Gracchos, & cum Cicerone Catones,
Præſtantes ſtudijs Martis & arte togæ.
Aeternæ quorum famæ monumenta dicata,
Poſteritas poſitas ſuſpicit & ſtatuas.
Deſine mirari totidem gens vnica terris,
Protulit Arctois proxima Ranzouios.
Inter quos Schackko, Caius numeratur & Ottho
Breidaq; cum paulò Mauritioq; ſimul,
Nicoleos præſtans, & cum Daniele Ioannes,
Qui ducibus Romæ Marte fuere pares.

Quorum dexteritas nec non Mauortia virtus
Per varios casus sæpe probata fuit,
Constat enim cunctis magna quod laude vehendi
Præfecti fuerint militiæq; duces.
Melchior Henricus Dethleuus Balthasarusq;
Bartoldusq; illis annumerandus erit.
Insigni functa est pars munere præsulis horum.
Æmula facundi pars Ciceronis erat.
Ac vltra centum Ranzoio sanguine natis,
Est sospes nostro tempore vita simul,
Quorum pars Danici regni sunt membra senatus:
Consilio Holsaticos pars iuuat vsq; duces.

Nicolaus Reusnerus Henrico Ranzouio.

Sors dat opes & regna bonis, pariterq; malignis:
Vnde bonus dici nemo vel esse potest.
At virtus facit vna bonos, pariterq; beatos:
Quæ potior regnis est, opibusq; ducum.
Sic sors virtuti, vis cedit inutilis arti:
Ingenio robur, consilioq; labor.
At tibi sors pariter dat opes Henrice: beatum
Et pariter virtus te facit atq; bonum.
Auget vtrumq; decus pietas, doctrinaq; digna:
Et splendor generis, nobilitasq; probi:
Et fauor, & regum magnorum gratia magna
Et qui te paribus passibus ambit honos.
Sic merito ter eris Henrice quaterq; beatus:
Quem bona tot, diuum numine tanta beant.

Aliud, eiusdem Reusneri D.

Qualis erat quondam cum maxima Roma regebat,
Mœcenas patriæ gloria prima suæ,
Talis apud Cimbros, cum res ita publica poscit,
Ranzoo & patriæ fida columna tuæ.

FINIS.

INSIGNIA NOBILIS ET VETV-ſtæ Ranzouiorum Familiæ.

Ranzouij rubra eſt Clypei pars dextra : ſiniſtra eſt
Candida : ſed caſsis cornua bina gerit.
Cornua ſunt robur, Martis color alter, at alter
Pacis : vtrumq; ſatos nobilitate decet.
Forma quid hæc ſimplex ? ſimplex fuit ipſa vetuſtas
Simplicitas formæ ſtemmata priſca notat.

